J.R.R. TOLKIEN

HOBBIT

3. BASIM

ithaki

J. R. R. TOLKIEN

King Edward's School'da eğitim görmeye başlayan John Ronald Reuel Tolkien'in dil üzerine büyük bir yeteneği ve merakı vardı. Eski Gal ve Fin dilleri üzerine eğitim görürken, zamanla kendi Elf dillerini de yaratmaya başladı.

1914'te I. Dünya Savaşı patlak verdiğinde Oxford'da üniversite son sınıftaydı ve ertesi yıl İngiliz Dili ve Edebiyatı'nı birincilikle bitirip teğmen olarak orduya katıldı. 1916 Haziran'ında Fransa'ya gemiyle gönderilmelerinden önce, çocukluk aşkı Edith Bratt ile evlendi ve dört çocuk sahibi oldular. En yakın üç arkadaşından ikisinin öldüğü Somme Savaşı'na katıldı. Yılın sonlarına doğru hastalandı ve İngiltere'ye geri gönderildi.

Savaşın ardından Oxford'da Anglo-Sakson Profesörlüğü yaparak çalışmalarını akademisyen olarak sürdürdü. Anglo-Sakson (1925-45), İngiliz (1945-59) dili ve edebiyatı dersleri verdi. Zamanla dünyanın en önemli dilbilimcilerinden biri haline gelecekti. Ana ilgisi İngiltere'nin Ortabatı topraklarının yazın ve dilbilgisi geleneği üzerineydi. Edebiyat tarihiyle ilgili araştırmaları arasında, E. V. Gordon ile birlikte yazdığı *Sir Gawain and the Green Knight* (1925) ve *Beowulf: The Monsters and the Critics* (1936) sayılabilir. Tolkien, *Yüzüklerin Efendisi* (1954-55) üçlemisini üniversitede öğrenciyken yazmaya başlamıştı. Bu yapıt üzerinde çalışırken çocukları için yazdığı *Hobbit* (1937), üçlemeye giriş niteliğindedir, ki eserin ulaştığı başarı yazarını bile şaşırtacaktı.

Emekliye ayrılıp Edith ile birlikte Bournemouth'a yerleşti, ama karısının 1971'deki ölümünün ardından Oxford'a döndü. Tolkien geçirdiği bir hastalık sonrasında 1973'te öldü. Yarım kalmış eserleri, notları ve defterleri oğlu Christopher Tolkien tarafından yayıma hazırlanarak basıldı.

J.R.R. Tolkien
Hobbit
Özgün Adı: *The Hobbit*

İthaki Yayınları - 562
Edebiyat - 455
ISBN 978-975-273-373-2

3. Baskı, İstanbul / Aralık 2009

© Tükçe Çeviri: Gamze Sarı, 2007
© İthaki, 2007
© **The Hobbit**, The J. R. R. Tolkien Copyright Trust 1937, 1951, 1966, 1978, 1995

®© Bu monogramın hakları The J. R. R. Tolkien Estate Limited'e aittir.

Sanat Yönetmeni: Murat Özgül
Kapak Uygulama: Cemile Öz
Kitap Danışmanı: Bora Öngürer
Düzelti: Esin Coşkun
Kapak, İç Baskı: İdil Matbaacılık
Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1
Topkapı-İstanbul Tel: (0212) 482 36 01
Sertifika No: 11410

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Mühürdar Cad. İlter Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 – 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

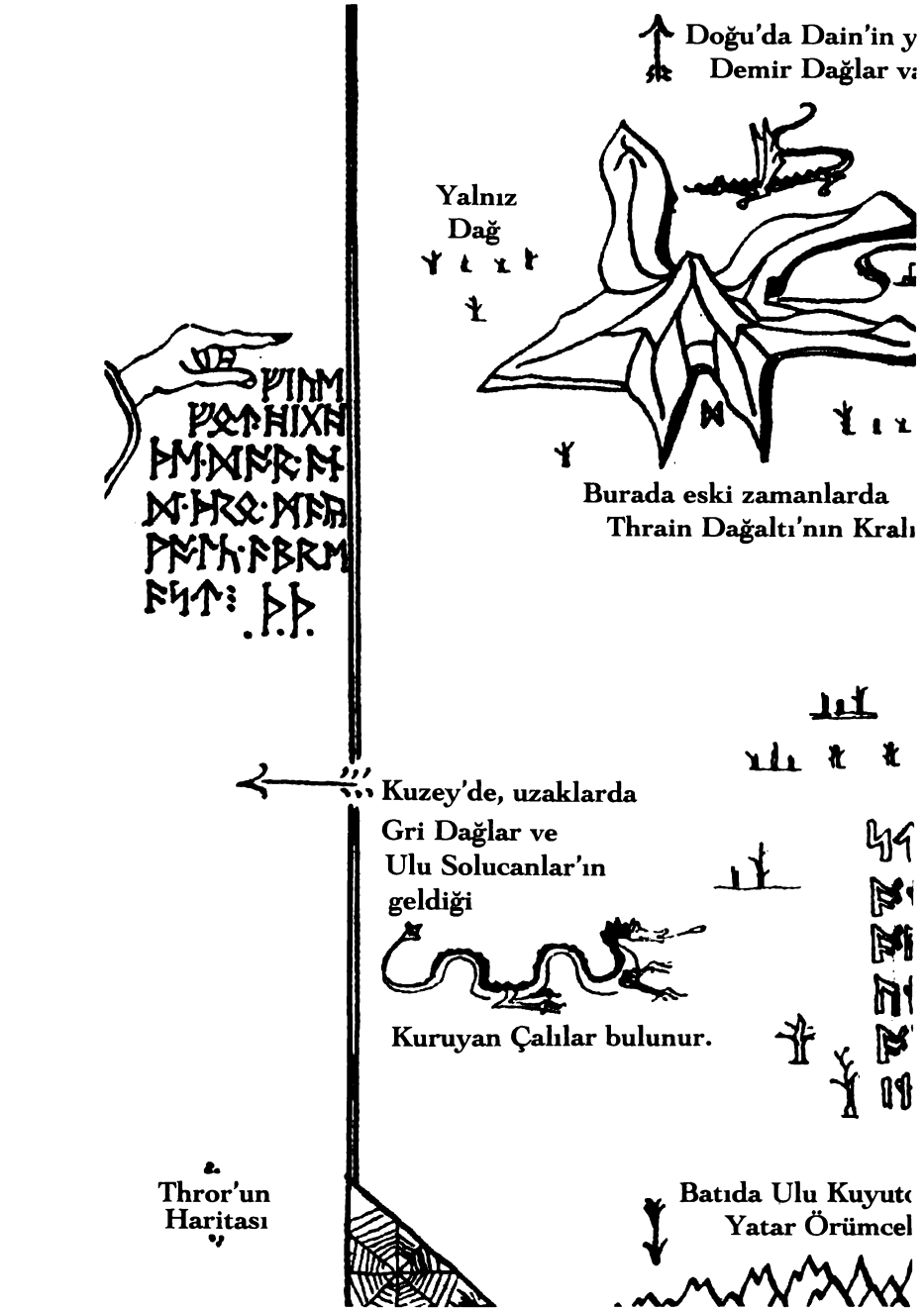
J. R. R. TOLKIEN

HOBBIT

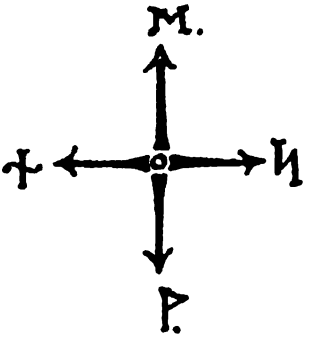

Çeviren: Gamze Sarı

ithaki

Doğu'da Dain'in y
Demir Dağlar v
Yalnız
Dağ
Burada eski zamanlarda
Thrain Dağaltı'nın Kralı
Kuzey'de, uzaklarda
Gri Dağlar ve
Ulu Solucanlar'ın
geldiği
Kuruyan Çalılar bulunur.
Thror'un
Haritası
Batıda Ulu Kuyut
Yatar Örümcel

aşadığı
ırdır.

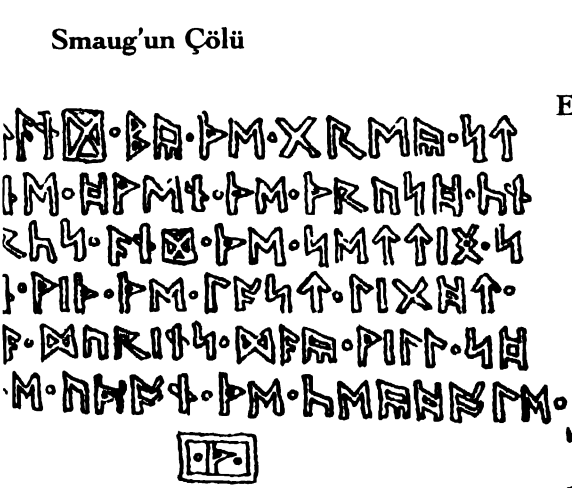
Burada Dale Girion'un
Lorduydu

Uzun Göl'e
giden
geçit
buradadır

Akan Nehir

'ydı

Smaug'un Çölü

Esgaroth'ta,
Uzun Göl'ün
üzerinde insanlar
yaşar

ırman
ıkler vardır

Orman nehri
buradan akar

Elf Kralı

1

BEKLENMEDİK BİR PARTİ

Topraktaki bir oyukta bir hobbit yaşardı. Solucan kuyruklarıyla ve sulu çamur kokusuyla dolu, iğrenç, pis, ıslak bir oyuk değil, oturacak veya yemek yiyecek bir yeri olmayan kuru, çıplak, kumlu bir oyuk da değil: Bir hobbit kovuğuydu ve bu da konfor demekti.

Yeşile boyanmış, lomboz gibi yusyuvarlak ve tam ortasında parlak pirinçten bir kolu olan bir kapısı vardı. Kapı, tüneli andıran, boru şekilli bir hole açılıyordu: dumansız, duvarları lambrili, zeminleri karolar ve halılarla örtülü, cilalı koltukları ve şapkalarla paltoların asılması için bir sürü kancası bulunan, son derece rahat bir tünel –hobbit konuk ağırlamaya pek düşkündü. Tünel döne döne ilerleyerek tepenin –millerce uzakta yaşayan kim-

selere kadar herkesin Tepe dediği- yan cephesine düzgün, ama pek de düz olmayan bir tarzda açılıyordu ve üzerinde önce bir yöne, sonra diğerine açılan pek çok küçük kapı vardı. Hobbit üst kata çıkmazdı: yatak odaları, banyolar, mahzenler, kilerler (bunlardan çokça vardı), gardıroplar (sırf giysilere ayrılmış odaları vardı), mutfaklar, yemek odaları... tümü de aynı katta, hattâ aynı koridor üzerindeydi. En iyi odalar (girişte) sol taraftaydi, çünkü sadece bunların pencereleri vardı; bahçeye ve ilerisinde nehre doğru inen çayırlara bakan, derin ve yuvarlak pencereler.

Bu hobbitin hali vakti hayli yerindeydi ve adı Baggins'ti. Bagginsler fi tarihinden beri Tepe civarında yaşamaktaydı ve herkes onların son derece saygın kimseler olduklarını düşünürdü, sırf zengin oldukları için değil, asla maceraya atılmadıkları ve beklenmedik hiçbir şey yapmadıkları için. Bir Baggins'in herhangi bir soruya vereceği cevabı, ona sorma zahmetine katlanmadan bilebilirdiniz. Bu, bir macera yaşayan ve kendisini bütünüyle beklenmedik şeyler söylerken bulan bir Baggins'in öyküsüdür. Belki komşuların saygısını yitirdi, ama kazandığı –eh, öykünün sonunda bir şey kazanıp kazanmadığını göreceksiniz.

Söz konusu hobbitimizin annesi –hobbit nedir? Sanırım günümüzde hobbitler biraz açıklama gerektiriyor, zi-

ra nadir bulunur ve bize verdikleri isimle Büyük Ahali'den uzak durur oldular. Yaklaşık yarı boyumuzda ve sakallı cücelerden daha küçük, ufak bir halktırlar (veya öyleydiler). Hobbitlerin sakalı yoktur. Seninle ben gibi iri ve ahmak kimseler, bir mil öteden duyabilecekleri fil gürültüsünü andıran seslerle paldır küldür yaklaşırken sessizce ve hızla ortadan kaybolmalarına yardım eden olağan cinsten büyü dışında, büyüyle ilgileri yok denecek kadar azdır. Yağları genellikle karın bölgesinde toplanmıştır; canlı renkler giyerler (başta yeşil ve sarı); ayak tabanları köselemsi bir deriyle, ayaklarının üzeri de genellikle kahverengi olan saçları gibi sık ve kıvırcık tüylerle kaplı olduğundan ayakkabı giymezler; uzun ve maharetli kahverengi parmakları, iyi huylu çehreleri vardır ve tok, çınlayan kahkahalar atarlar, (özellikle de imkan buldukça günde iki kez yedikleri) akşam yemeklerinden sonra. Artık öyküye devam etmeye yetecek kadar bilginiz oldu. Dediğim gibi, bu hobbitin -yani Bilbo Baggins'in- annesi, Tepe'nin eteğinden akan ve adına Su denen pınarın öte yanında yaşayan hobbitlerin başı Yaşlı Took'un üç olağanüstü kızından biri, meşhur Güzellergüzeli Took idi. Sık sık dile getirildiğine göre (başka ailelerde), uzun zaman önce Tookların atalarından biri bir peri kızıyla evlenmiş olmalıydı. Bu elbette ki saçmaydı, ama kesinlikle pek hobbitvari olmayan bir yanları vardı

ve nadiren de olsa Took klanının üyelerinden biri yola çıkıp maceralar yaşardı. Gizlice ortadan kaybolurlar, aileleri de meselenin üstünü kapatırdı, ama Tookların Bagginslerden daha zengin olduklarına şüphe yoksa da, onlar kadar saygın olmadıkları gerçeği baki kalırdı.

Gerçi Bayan Bungo Baggins olduktan sonra Güzellergüzeli Took'un başından herhangi bir macera geçmiş de değildi. Bungo, yani Bilbo'nun babası, karısı için Tepe'nin altında veya Nehir'in öteki kıyısında bulunabilecek en lüks hobbit kovuğunu (kısmen de karısının parasıyla) inşa etti ve yaşamlarının sonuna kadar orada yaşadılar. Yine de tek oğlu olan Bilbo'nun, güvenilir ve rahatına düşkün babasının kopyası gibi görünmesine ve davranmasına karşın, Took tarafından, su yüzüne çıkmak için fırsat kollayan tuhaf bir şey almış olması muhtemeldir. Bu fırsat hiç gelmedi, ta ki Bilbo Baggins, size az önce tarif ettiğim, babası tarafından inşa edilmiş ve görünüşe göre yerinden kımıldatılamaz şekilde yerleştiği hobbit kovuğunda elli yaşına gelene dek. Tuhaf bir tesadüf eseri, uzun zaman önce dünyanın sessizliğinde, gürültü daha az, yeşil daha çok, hobbitler ise hâlâ bol ve bayındır iken ve Bilbo Baggins kahvaltının ardından kapısının önünde oturmuş, neredeyse tüylü (özenle fırçalanmış) ayaklarına kadar uzanan, kocaman bir ahşap pipo içer iken –Gandalf geldi. Gandalf! Onun hakkında duydukla-

rının dörtte birini duymuş olsaydınız –hele ben duyabileceklerimin çok küçük bir bölümünü duymuşken- her türlü olağanüstü öyküye hazırlıklı olurdunuz. Gittiği her yerde öykülerle maceralar en fevkalade biçimde dört bir yanda baş gösterirdi. Uzun zamandır, aslına bakılırsa dostu Yaşlı Took'un ölümünden beri yolu Tepe'nin altındaki bu yöreye düşmemişti ve hobbitler onun neye benzediğini unutmaya yüz tutmuştu. Hepsinin de küçük hobbit çocuklar oldukları zamandan beri Tepe'nin ardında ve Nehir'in öte yanındaki işleriyle meşguldü.

Her şeyden habersiz Bilbo'nun o sabah gördüğü tek şey, asa taşıyan ihtiyar bir adamdı. Adamın sivri uçlu mavi bir şapkası, uzun, gri bir pelerini, uzun, gümüş rengi boyun atkısının üzerinden sarkan ak sakalı ve kocaman siyah çizmeleri vardı.

"İyi sabahlar!" dedi Bilbo ve bunda samimiydi. Güneş parlıyordu, çimenler ise yemyeşildi. Ama Gandalf ona şapkasının gölgeliğinden taşan gür kaşlarının altından baktı.

"Ne demek istiyorsun?" dedi. "Bana iyi sabahlar mı diliyorsun, yoksa sabahın ben istesem de istemesem de iyi olduğunu mu söylüyorsun, yoksa bu sabah kendini iyi hissettiğini veya bunun iyi olunacak bir sabah olduğunu mu kastediyorsun?"

"Hepsi birden," dedi Bilbo. "Üstelik dışarıda pipo iç-

mek için de harika bir sabah. Yanında pipon varsa otur da onu benim tütünümle doldur! Acelemiz yok, önümüzde bütün bir gün var!" Bilbo bunun ardından kapısının yanındaki bir iskemleye oturdu, bacak bacak üstüne attı ve havada bozulmadan Tepe'nin üzerine doğru süzülen güzel bir duman halkası üfledi.

"Pek hoş!" dedi Gandalf. "Ama bu sabah duman halkaları üflemeye ayıracak zamanım yok. Düzenlediğim bir serüvene katılacak birini arıyorum ve birini bulmakta çok zorluk çekiyorum."

"Öyledir herhalde –bu civarda! Bizler sade, sessiz, sakin kimseleriz ve serüvenlerle işimiz olmaz. İğrenç, huzur bozucu, rahatsız şeylerdir onlar! Adamı yemeğe geç bırakırlar! Milletin onlarda ne bulduğunu anlamıyorum," dedi bizim Bay Baggins ve başparmağını pantolon askısına takarak daha da büyük bir duman halkası üfledi. Ardından o sabah aldığı mektupları çıkardı ve ihtiyar adama artık kulak asmıyormuş rolü yaparak okumaya başladı. Adamın pek kendisine göre olmadığına karar vermişti ve gitmesini istiyordu. Ama ihtiyar adam yerinden kıpırdamadı. Hobbite hiçbir şey söylemeksizin, asasına yaslanarak bekledi, ta ki Bilbo kendini epey rahatsız, hattâ biraz huysuz hissedene dek.

"İyi sabahlar!" dedi nihayet. "Burada serüven filan istemiyoruz, sağolasın! Şansını Tepe'nin ardında veya Ne-

hir'in ötesinde deneyebilirsin." Bunu söylerken konuşmanın sona erdiğini kastetmişti.

"*İyi sabahlar* lafını ne çok şey için kullanıyorsun!" dedi Gandalf. "Şimdi de benden kurtulmak istediğini ve ben buradan gitmedikçe sabahın iyi olmayacağını kastediyorsun."

"Hiç de değil, sevgili beyim! Bakalım, adımızı bildiğimi sanmıyorum..."

"Evet, evet, sevgili beyim –ben ise senin adını biliyorum, Bay Bilbo Baggins. Sen de benim adımı biliyorsun, o ada ait olduğumu hatırlamasan da. Ben Gandalf'ım, Gandalf da ben demektir! Güzellergüzeli Took'un oğlu tarafından kapı kapı dolaşıp düğme satan biri gibi iyi sabahlanacağıma dünyada inanmazdım!"

"Gandalf, Gandalf! Vay canına! Yaşlı Took'a kendiliğinden kapanan ve emredilmedikçe asla çözülmeyen bir çift elmas düğme veren gezgin büyücü değil mi? Partilerde goblinler ile devler, prenseslerin kurtarılması ve dul oğullarının beklenmedik talihi hakkında muhteşem öyküler anlatan kişi değil mi? Mükemmel havai fişekler yapan adam değil mi! Onları hatırlıyorum! Yaşlı Took onları Yaz Dönümü Arifesi'nde patlatırdı. Enfes! Ateşten kocaman zambaklar, aslanağızları ve sarısalkımlar gibi patlar ve alacakaranlıkta bütün akşam asılı dururdular!" Şimdiye kadar Bay Baggins'in kendini inandırmak istedi-

ği kadar yavan biri olmadığını ve aynı zamanda çiçeklere pek düşkün olduğunu çoktan anlamış olacaksınız. "Vay vay!" diye devam etti. "Bir sürü sessiz sakin delikanlıyla kızın çılgın maceralar peşinde yoklara karışmasından sorumlu olan Gandalf değil mi? Ağaçlara tırmanmaktan elfleri ziyaret etmeye kadar her şey –ya da gemilerde başka kıyılara yelken açmaya! Bak şu işe, bir zamanlar burada hayat epey ilginç– demem o ki bir zamanlar bu yörede işleri epey karıştırırdın. Affını dilerim, ama hâlâ iş başında olduğundan hiç haberim yoktu."

"Başka nerede olacaktım ki?" dedi büyücü. "Yine de hakkımda bir şeyler hatırlamana sevindim. Her halükarda havai fişeklerimi hoşnutlukla hatırladığına göre umut hiç yok değil. Aslına bakarsan, yaşlı büyükbaban Took için ve zavallı Güzellergüzeli'nin hatırına, sana benden dilediğin şeyi vereceğim."

"Affını dilerim, senden hiçbir şey istemedim!"

"Evet, istedin! Bununla iki etti. Affımı. Onu sana veriyorum. Hattâ daha da ileri gidip seni bu maceraya göndereceğim. Benim için çok eğlendirici, senin için de çok iyi olacak –üstesinden gelmeyi başarabilirsen de büyük olasılıkla kârlı."

"Kusura bakma! Serüven istemiyorum, teşekkür ederim! Bugün olmaz. İyi sabahlar! Ama lütfen çaya gel –ne zaman istersen! Neden yarın olmasın? Yarın gel! Güle gü-

le!" Hobbit bunu söyledikten sonra arkasını dönüp yeşil kapısından içeri seğirtti ve kapıyı kabalık etmemek için cesaret ettiği kadar hızlı kapadı. Ne de olsa büyücü büyücüdür.

"Onu neden çaya çağırdım ki!" dedi kendi kendisine, kilere giderken. Yeni kahvaltı etmişti, ama bir iki kekle bir içeceğin bu korkunun üzerine iyi gideceğini düşünüyordu.

Bu arada Gandalf hâlâ kapının ardında durmuş, uzun uzun, ama sessizce gülüyordu. Bir süre sonra yaklaştı ve asasının kabarasıyla hobbitin güzelim yeşil kapısının üzerine tuhaf bir işaret kazıdı. Ardından, tam Bilbo ikinci kekinin sonuna gelmiş ve maceralardan başarıyla kaçındığını düşünmeye başlamışken yürüyerek uzaklaştı.

Ertesi gün Bilbo Gandalf'ı neredeyse unutmuştu. Randevu Tableti'ne yazmadığı şeyleri pek hatırlayamazdı. Şu şekilde: Gandalf Çay Çarşamba. Önceki gün ise sinirlerinin bozukluğu böyle bir şey yapmasına olanak vermemişti.

Çay saatinden az önce ön kapı zili şiddetle çalındı ve Bilbo hatırladı! Aceleyle çaydanlığı ateşe koydu, bir fincanla tabak ve fazladan bir iki kek çıkarıp kapıya koştu.

"Seni beklettiğim için çok özür dilerim!" diyecekken gelenin Gandalf olmadığını gördü. Gelen altın kemerine sıkıştırdığı mavi bir sakalı ve koyu yeşil başlığının altın-

da çok parlak gözleri olan bir cüceydi. Kapı açılır açılmaz, beklenen bir konuk gibi Bilbo'yu itip içeri girdi.

Başlıklı pelerinini en yakın askıya astı ve yerlere kadar eğilerek, "Dwalin hizmetinizde!" dedi.

"Bilbo Baggins de sizin!" dedi, soru soramayacak kadar şaşkın olan hobbit. Ardından gelen sessizlik rahatsızlık verici bir hal aldığında da ekledi: "Tam çay içecektim, lütfen gelip benimle beraber için." Belki biraz gergindi, ama davetinde içtendi. Ya davetsiz bir cüce evinize gelip tek kelime açıklama yapmadan eşyalarını askınıza assa siz ne yapardınız?

Masaya oturalı uzun zaman olmamıştı, hattâ üçüncü keke yeni geçmişlerdi ki, kapı daha da yüksek sesle çalındı.

"İzninizle!" dedi hobbit ve kapıya yollandı.

"Demek sonunda gelebildin!" Bu defa Gandalf'a böyle diyecekti. Ama gelen Gandalf değildi. Bunun yerine eşikte ak sakallı ve al pelerinli, çok yaşlı görünen bir cüce vardı ve kapı açılır açılmaz, davet edilmiş gibi o da içeri atladı.

"Bakıyorum şimdiden gelmeye başlamışlar," dedi, Dwalin'in askıdaki yeşil başlığını görünce. Kendi kırmızı başlığını da onun yanına astı ve elini göğsüne götürerek, "Balin hizmetinizde!" dedi.

"Teşekkür ederim!" dedi Bilbo nefesi kesilerek. Bu

söylenecek doğru şey değildi, ama gelmeye başlamışlar sözü onu fena halde telaşlandırmıştı. Ziyaretçileri sevse de gelmeden önce onları tanımaktan hoşlanır ve onları bizzat davet etmeyi yeğlerdi. Keklerin az gelebileceğine dair korkunç bir düşüncesi vardı; bu durumda –ev sahibi olarak: görevini biliyordu ve ne kadar acı verici olursa olsun, ona sadık kalacaktı– kendisinin keksiz kalması gerekebilirdi.

Derin bir nefes aldıktan sonra, "İçeri gelin de biraz çay için!" demeyi başardı.

"Sizin için bir sakıncası yoksa biraz bira bana daha iyi gelir, iyi yürekli beyim," dedi ak sakallı Balin. "Ama keke hayır demem –varsa tahıl kekine."

Bilbo, kendisini de şaşırtarak, "Bir sürü var!" diye cevap verdi ve kendisini yarım litrelik bir bira maşrapasını doldurmak için mahzene, ardından da yemekten sonra atıştırmak için ikindi vakti pişirdiği iki güzelim yuvarlak tahıl kekini almak üzere kilere seğirtirken buldu.

Geri döndüğünde Balin ve Dwalin masada eski dostlar gibi sohbet etmekteydi (aslında kardeştiler). Bilbo birayla keki önlerine koymuştu ki, kapı yüksek sesle, ardından bir kez daha çalındı.

"Bu kez mutlaka Gandalf'tır," diye düşündü koridoru oflayıp puflayarak geçerken. Ama değildi. Mavi başlıkları, gümüş kemerleri ve sarı sakalları olan iki cüceydi ve

ikisinin de elinde birer alet çantası ve birer kürek vardı. Kapı aralanır aralanmaz içeri sıçradılar –Bilbo neredeyse hiç şaşırmamıştı.

"Sizin için ne yapabilirim, cücelerim?" dedi.

"Kili hizmetinizde!" dedi biri. "Fili de öyle!" diye ekledi diğeri ve ikisi birden mavi başlıklarını sallayarak önünde eğildiler.

"Sizin ve ailenizin hizmetindeyim!" diye yanıt verdi bu kez görgü kurallarını hatırlayan Bilbo.

"Bakıyorum da Dwalin ve Balin çoktan gelmiş," dedi Kili. "Biz de kalabalığa katılalım!"

"Kalabalık!" diye düşündü Bay Baggins. "Bu kulağa hoş gelmiyor. Gerçekten biraz oturup aklımı başıma toplamam ve bir şey içmem lazım." Tek bir yudum almıştı ki –dört cüce masada oturmuş madenlerden, altından, goblinlerle olan sorunlardan, ejderhaların soygunculuğundan ve anlamadığı ve kulağa fazla maceracı geldiği için anlamak istemediği bir sürü şeyden bahsederken o köşede oturuyordu- kapı zili yaramaz bir hobbit çocuğu kolu çekip kopartmaya çalışıyormuş gibi ding-dong-a-ling-lang diye çaldı.

"Kapıda biri var!" dedi gözlerini kırpıştırarak.

"Sese bakılırsa dört kişi," dedi Fili. "Zaten arkamızdan geldiklerini uzaktan görmüştük."

Zavallı küçük hobbit koridorda oturup başını ellerinin

arasına aldı ve ne olduğunu, ne olacağını ve hepsinin birden yemeğe kalıp kalmayacaklarını merak etti. Ardından zil her zamankinden de yüksek sesle çalındı ve Bilbo kapıya koşmak zorunda kaldı. Kapıda dört değil, BEŞ kişi vardı. O koridorda oyalanırken bir cüce daha gelmişti. Kapı tokmağını yeni çevirmişti ki, hepsi birden içeride eğilip birbirlerine, "Hizmetinizde," demekteydiler. Adları Dori, Nori, Ori, Oin ve Gloin'di ve çok geçmeden iki mor başlık, bir gri başlık, bir kahverengi başlık ile bir beyaz başlık askılara asıldı ve cüceler iri ellerini altın ve gümüş kemerlerine sokarak diğerlerine doğru yürüdüler. Daha şimdiden ortalık kalabalık sayılırdı. Kimileri bira, kimileri kara bira, biri kahve, hepsi de kek istediğinden, hobbit bir süre başını işten kaldıramadı.

Ocağa koca bir çaydanlık dolusu kahve yerleştirilmiş, tahıl kekleri ortadan kalkmıştı ve cüceler tereyağlı ekmeklere geçmekteydi ki –kapı yüksek sesle vuruldu. Hobbitin güzelim yeşil kapısının zili çalınmadı, onun yerine kapıda sert bir gümbürtü oldu. Birisi sopayla kapıyı dövüyordu!

Bilbo büyük bir öfke içindeydi, tamamen afallamış ve sarsılmıştı –bu hatırladığı çarşambalar arasında en garip olanıydı. Kapıyı sertçe açtı ve hepsi içeri düşerek üst üste yığıldılar. Dört cüce daha vardı! Arkalarında da asasına dayanmış, kahkahalar atan Gandalf. Güzelim kapıda

hatırı sayılır bir göçük açmış, bu arada da önceki sabah oraya koyduğu gizli işareti silivermişti.

"Dikkatli olun! Dikkatli olun!" dedi. "Dostları paspasın üzerinde beklettikten sonra kapıyı patlangaç gibi açmak sana yakışmıyor! Bifur, Bofur, Bombur, özellikle de Thorin'i takdim edeyim!"

"Hizmetinizdeyiz!" dedi sıraya dizilmiş haldeki Bifur, Bofur ve Bombur. Ardından iki sarı pelerin ile soluk yeşil bir başlığı ve gümüşten uzun bir püskülü olan gök mavisi bir başlığı astılar. Bu son başlık son derece önemli bir cüceye, hattâ büyük Thorin Maşekalkan'ın ta kendisine aitti, ki kendisi Bilbo'nun paspasına yüzüstü yapışıp, Bifur, Bofur ve Bombur'un altında kalmaktan hiç de hoşnut olmamıştı. Her şey bir yana, Bombur fena halde şişman ve ağırdı. Thorin sahiden de pek mağrurdu ve hizmetin lafını bile etmedi; ama zavallı Bay Baggins o kadar çok özür diledi ki, en sonunda, "Lafını etmeyin lütfen," deyip kaşlarını çatmayı kesti.

"Artık hepimiz buradayız!" dedi Gandalf, yan yana dizilmiş on üç kukuletaya –en iyi ayrılabilir parti kukuletaları- ve askıda asılı duran kendi şapkasına bakarak. "Pek hoş bir toplantı! Geç gelenlere de yiyip içecek bir şey kalmıştır, ümit ederim! Ne o? Çay mı! Almayayım, teşekkür ederim! Ben biraz kırmızı şarap alırım." "Ben de," dedi Thorin.

"Ve de ahududu reçeliyle elmalı pay," dedi Bifur. "Ve de kıymalı pay ile peynir," dedi Bofur.

"Ve de domuz etli payla salata," dedi Bombur.

Diğer cüceler kapıdan, "Sakıncası yoksa daha fazla kek –bira– ve de kahve," diye seslendiler.

Hobbit kilere yollanırken, Gandalf arkasından, "Ateşe birkaç da yumurta koy, aferin sana!" diye seslendi. "Soğuk tavukla turşuyu da çıkar!"

"Kilerimin içindekileri benim kadar iyi biliyor gibi!" diye düşündü bütünüyle afallamış ve gayet sefil bir serüvenin evinin ta içine dalıp dalmadığını merak etmeye başlamış olan Bay Baggins. Şişelerin, çanakların, çatal bıçağın, bardaklar, tabaklar, kaşıklar ve diğer şeylerin tümünü büyük tepsilere yerleştirmeyi başardığında çok sıcaklamış, yüzüne al basmış ve son derece sinirlenmişti.

"Kahrolsun ve dertle dolsun bu cüceler!" dedi yüksek sesle. "Neden gelip bir el vermiyorlar?" Ne olsa beğenirsiniz! Balin ile Dwalin mutfak kapısında, Fili'yle Kili de onların arkasında bitivermiş ve daha o tek kelime edemeden tepsilerle birkaç küçük masayı oturma odasına kaldırıp sofrayı yeniden kuruvermişlerdi.

Gandalf masanın baş ucunda, on üç cücenin ortasında oturuyordu. Bilbo ise ateşin yanında bir tabureye çökmüş, bir bisküvi kemiriyor (iştahı iyiden iyiye kaçmıştı) ve bütün bunlar son derece olağanmış ve serüven

filan değilmiş gibi davranmaya çalışıyordu. Cüceler yedikçe yediler, konuştukça konuştular ve zaman akıp geçti. Nihayet iskemlelerini geriye ittiler ve Bilbo tabaklarla bardakları toplamak için bir hamle yaptı.

"Hepiniz birden akşam yemeğine kalacaksınız herhalde?" diye sordu, ısrarcı olmayan en nazik ses tonuyla.

"Elbette!" dedi Thorin. "Sonraya da. İşimiz geç saatlere kadar bitmez ve önce biraz müzik dinlememiz gerek. Şimdi ortalığı temizleyin!"

Bunun üzerine on iki cüce –Thorin değil, o fazlasıyla önemli biriydi ve oturup Gandalf'la konuşmaya devam etti- ayağa fırladı ve her şeyi üst üste yığdılar. Tepsileri beklemeden tabakları birbirinin üzerine dizip üstlerine de birer şişe yerleştirdikten sonra tek ellerine alıp arkalarından neredeyse korkuyla çığlık atarak koşan hobbite aldırmadan koşuverdiler: "Lütfen dikkatli olun!" ve, "Zahmet etmeseydiniz! Ben hallederdim." Ama cüceler yanıt vermek yerine şarkı söylemeye başladılar:

Kırın bardakları ve çatlatın tabakları
Bükün bıçakları ve eğin çatalları
Nefret eder Bilbo Baggins bundan-
Kırıp şişeleri mantarları yakmanızdan!

Kesin örtüyü ve basın yerdeki yağa!

Dökün sütü kilerin ortasına!
Bırakın kemikleri yatak odasındaki halıda!
Sıçratın şarabı her bir kapıya!

Atın kaseleri kaynayan çanağa,
Ufalayın topunu kalın bir sopayla
Bitince işiniz, sağlam bir şey kalırsa
Gönderin salona yuvarlana yuvarlana!

Nefret eder Bilbo Baggins bundan!
Siz de dikkat edin, dikkat edin tabaklara!

Elbette bu feci şeylerden hiçbirini yapmadılar ve hobbit mutfağın ortasında dönenip ne yaptıklarını anlamaya çalışırken her şey yıldırım hızıyla temizlenip yerine kaldırıldı. Sonra geri döndüler ve Thorin'i ayaklarını şömine paravanasına dayamış, pipo içerken buldular. Dumandan koca koca halkalar üflüyordu ve bunlardan birini nereye gönderirse göndersin –bacadan yukarıya veya şömine rafındaki saatin arkasına veya tavanda dönüp durmaya- halka Gandalf'tan kaçacak kadar hızlı gidemiyordu. Pof! Kısa kil piposundan daha küçük bir duman halkası üfleyip, Thorin'in halkalarının her birinin içinden geçiriveriyordu. Gandalf'ın duman halkası bunun ardından yeşile dönüşüp geri dönerek büyücünün başının üs-

tünde asılı duruyordu. Başının etrafında bir bulut halinde birikmişlerdi ve onu loş ışıkta tuhaf ve büyülü gösteriyorlardı. Bilbo durup izledi –duman halkalarına bayılırdı- ardından geçen sabah rüzgara katıp Tepe'nin ardına gönderdiği duman halkalarıyla nasıl gururlandığını düşünüp utançla kızardı. "Şimdi biraz müzik!" dedi Thorin. "Çalgıları çıkarın!

Kili'yle Fili çantalarına koşup küçük kemanlar getirdiler; Dori, Nori ve Ori paltolarının içinden flütler bulup çıkardılar; Bombur koridordan bir davul getirdi; Bifur ile Bofur da dışarı çıktılar ve bastonların arasına bıraktıkları klarnetlerle birlikte döndüler. Dwalin ile Balin: "Affedersiniz, benimkini verandada bıraktım!" dediler. "Benimkini de getiriverin!" dedi Thorin. Kendi boylarında viyolaları ve Thorin'in yeşil bir beze sarılı harpı ile birlikte döndüler. Bu, altından, güzeller güzeli bir harptı ve Thorin tellerine dokunduğunda bir avazda başlayan müzik öyle ani, öyle tatlıydı ki, Bilbo her şeyi unuttu ve yaban aylarla aydınlanan, Nehir'in ötesinde ve ırağında ve Tepe'nin altındaki hobbit kovuğundan çok uzaklardaki karanlık diyarlara uçuverdi.

Karanlık odaya Tepe'nin yamacına açılmış küçük pencereden girdi; ateşin ışığı titredi –aylardan nisandı- onlar yine de, Gandalf'ın sakalının gölgesi duvarda salınırken çalmaya devam ettiler.

Karanlık tüm odayı doldurdu, ateş sönüp gitti, gölgeler kayboldu, onlar yine de çalmayı sürdürdüler. Derken önce biri, sonra diğeri çalgılarına sesleriyle, cücelerin kadim yuvalarının derin mekanlarında duyulan tok sesleriyle eşlik etmeye başladılar: ve aşağıdaki, şarkılarının küçük bir bölümü gibidir; müzik olmadan şarkıları gibi olabilirse eğer.

Soğuk, dumanlı dağların ardındaki ıraklara
Derin zindanlarla eski mağaralara
Düşmeli yolumuz gün doğmadan oralara
Efsunlu, soluk altını aramaya

Eskinin cüceleri kudretli büyüler yaptı
Çekiçler inerken çınlayan çanlar örneği
Karanlık şeylerin uyuduğu, derin mekanlarda
Otlakların aşağısındaki boş salonlarda

Kadim kral için, bir de lordu elflerin
Dövüp işlediler nice menevişli altın yığınını
Ve yakalayıp ışığı sakladılar
Kılıcın kabzasındaki değerli taşlarda

Geçirdiler çiçeklenen yıldızları
Gümüş kolyelere, astılar ejderin harını taçlara

Ördüler telkârîye şavkını
Ayın ve güneşin.

Soğuk, sisli dağların ardındaki ıraklara
Derin zindanlarla eski mağaralara
Düşmeli yolumuz gün doğmadan oralara
Efsunlu, soluk altını aramaya

Orada oydular kadehler kendilerine
Ve altından harplar; hiçbir insanın varmadığı o yerde
Yattılar nice zaman ve söylendi nice şarkı
Ulaşmadan ne insanlar, ne elflerin kulağına.

Çamlar kükrüyordu yücelerde
Yeller uğulduyordu gecede.
Kızıldı ateş, yayıldı alevlerle;
Tutuştu ağaçlar meşaleler misali, ışık saçarak

Çanlar çalıyordu vadide
İnsanlar başlarını göğe kaldırdı soluk yüzlerle;
Ejderhanın gazabı yangından da yaman
Yerle bir etti kuleleriyle narin evlerini.

Ayın altında dumanlar tütüyordu dağdan;

Cüceler işitti ayak seslerini kıyametin.
Kaçtılar salonlarından ölümlerine
Ayın altında, onun ayaklarının dibine düşmeye.

Soğuk, sisli dağların ardındaki ıraklara
Derin zindanlarla eski mağaralara
Düşmeli yolumuz gün doğmadan oralara
Harplarımızla altınımızı ondan geri almaya!

Onlar şarkılarını söylerken hobbit ellerle ve zekayla yapılan güzel şeylerin aşkını, ve içinden akıp giden büyü yüzünden vahşi ve kıskanç bir aşkı, cücelerin yüreklerindeki arzuyu hissetti. Derken içinde Tookça bir şey uyandı ve gidip ulu dağları görmek, çam ağaçlarıyla çavlanların sesini duymak, mağaralarda keşfe çıkmak ve baston yerine kılıç taşımak istedi. Pencereden dışarı baktı. Ağaçların ardındaki karanlık gökyüzünde yıldızlar parlıyordu. Nehir'in ardındaki ağaçlıktan aniden bir alev yükseldi –muhtemelen biri bir odun ateşi yakıyordu- ve Bilbo yağmacı ejderhaların sessiz Tepe'sine yerleştiğini ve onu yakıp kavurduklarını düşündü. Ürperdi ve bir anda yeniden o bildik Tepealtı'ndan, Çıkın Çıkmazlı Bay Baggins oluverdi.

Titreyerek ayağa kalktı. Niyeti, yarı yarıya lambayı ge-

tirmek, yarıdan fazla da lambayı getirir gibi yapıp kilerdeki bira fıçılarının ardına saklanmak, bütün cüceler gidene kadar da oradan çıkmamaktı. Aniden müziğin ve şarkı söyleyen seslerin durduğunu ve hepsinin ona karanlıkta parlayan gözlerle bakmakta olduklarını fark etti.

"Nereye gidiyorsun?" dedi Thorin, hobbitin niyetinin iki yarısını da tahmin ettiğini belli eden bir ses tonuyla.

"Biraz ışığa ne dersiniz?" dedi Bilbo özür dilercesine.

"Biz karanlıktan hoşlanırız," dedi cücelerin hepsi. "Karanlık işlere karanlık gerekir! Şafağa daha uzun saatler var."

"Elbette!" dedi Bilbo ve aceleyle oturdu. Tabureyi tutturamadığından, maşayla küreği çatırtıyla devirerek şömine paravanasına oturdu.

"Şşt!" dedi Gandalf. "Bırakın da Thorin konuşsun!" Thorin konuşmaya işte böyle başladı.

"Gandalf, cüceler ve Bay Baggins! Burada, dostumuz ve fesatçı yoldaşımız, bu son derece seçkin ve gözüpek hobbitin evinde toplanmış bulunuyoruz –ayak parmaklarındaki tüyler hiç dökülmeye! Şarabıyla birasına şükranlar ola!" Nefes almak ve hobbitin nazik bir söz söylemesini beklemek için durdu, ama iltifatlar, "gözüpek", en kötüsü de "yoldaş fesatçı" olarak anılmaktan dolayı ağzını oynatarak, ancak şaşkınlığının büyüklüğü yüzünden bir ses çıkaramayarak itiraz etmeye çalışan, zavallı Bay Baggins'in

başının üzerinden uçup gitti. Thorin de devam etti:

"Planlarımızı, yöntemlerimizi, araçlarımızı, politikamızı ve tertiplerimizi tartışmak üzere buluştuk. Çok yakında, gün doğmadan uzun yolculuğumuza, bazılarımızın, belki de hiçbirimizin (dostumuz ve danışmanımız, dâhi büyücü Gandalf hariç) asla dönemeyebileceği bir yolculuğa çıkacağız. Bu önemli bir andır. Ereğimizin hepimizce bilindiğini farz ediyorum. Saygıdeğer Bay Baggins ve belki genç cücelerden bir ikisi için (örneğin Fili ve Kili'nin isimlerini anmakla yanlış yapmayacağımı düşünüyorum), hali hazırdaki durumun esasını kısaca açıklamak gerekebilir-"

Thorin'in tarzı buydu. O önemli bir cüceydi. İzin verilse muhtemelen nefesi tükenene kadar aynı şekilde, kimseye bilmediği bir şey söylemeden devam ederdi. Ama sözü kabaca kesildi. Zavallı Bilbo artık dayanamamıştı. Asla geri dönmeyebilir ifadesi üzerine bir çığlığın içinde kabarmaya başladığını hissetmiş, çığlık çok geçmeden tünelden çıkan tulumbanın düdüğü misali patlayarak dışarı çıkmıştı. Bütün cüceler masayı devirerek ayağa fırladılar. Gandalf büyülü asasının ucunda mavi bir ışık yaktı ve ışığın havai fişekleri andıran şavkında zavallı, küçük hobbitin şöminenin önündeki halının üzerine diz çökmüş, eriyen bir jöle gibi sarsılmakta olduğu görüldü. Derken yüzüstü yere kapaklandı ve durmadan,

"Yıldırım çarptı, yıldırım çarptı!" diye haykırmaya başladı; uzun süre ağzından başka bir şey alamadılar. Onlar da Bilbo'yu alıp oturma odasının divanına yatırdıktan ve dirseğinin yanına içecek bir şey bıraktıktan sonra karanlık işlerinin başına döndüler.

"Ufaklık kolay heyecanlanır," dedi Gandalf tekrar oturduklarında. "Acayip hallere kapılıyor, ama en iyilerinden biridir, en iyilerinden biri –köşeye sıkışmış ejderha kadar vahşidir."

Daha önce köşeye sıkışmış bir ejderha gördüyseniz, bunun herhangi bir hobbitten bahsederken ancak şiirsel mübalağa sanatı gereği kullanıldığını anlardınız, bu hobbit Yaşlı Took'un (bir hobbite göre) olağanüstü bir boya sahi olup, ata bile binebilen büyük büyükamcası Boğakükreten dahi olsa. Bullroarer, Yeşil Ovalar Muharebesi'nde Gram Dağı goblinlerinin saflarına dalmış ve kralları Golfimbul'un başını tahta bir sopayla koparmıştı. Kafa havada yüz metre uçtuktan sonra bir tavşan deliğine düşmüş ve bu sayede muharebenin kazanılması ve Golf oyununun icadı aynı anda gerçekleşmişti.

Ancak bu esnada Boğakükreten'in daha yumuşak mizaçlı torunu oturma odasında kendisine gelmekteydi. Bir süre bekledikten ve bir şey içtikten sonra ürkekçe salonun kapısına yaklaştı. Gloin'in şunları söylediğini duydu: "Pöf!" (ya da ona benzer bir homurtu). "Sizce işi görecek

mi? Gandalf için bu hobbitin vahşi olduğunu söylemek kolay, ama heyecan anında böyle tek bir çığlık ejderhayı ve tüm hasmını uyandırmaya ve topumuzu birden öldürtmeye yeter. Bana da heyecandan çok korku gibi geldi! Aslına bakılırsa, kapıdaki işaret olmasa, yanlış eve geldiğimizden emin olacaktım. Paspasın üstünde sallanan, oflayıp puflayan küçük adamı gördüğümde şüphelenmiştim zaten. Hırsızdan çok bakkala benziyor!"

Derken Bay Baggins kapı kolunu çevirip içeri girdi. Took tarafı galip gelmişti. Aniden birilerine vahşi olduğunu düşündürmek için yataktan ve kahvaltıdan mahrum kalmayı göze alacağını düşündü. Paspasın üzerinde sallanan, oflayıp puflayan küçük adam lafı ise onu neredeyse vahşi bir hale getirmişti. Baggins sonraları pek çok kez şimdi yapacağı şeyden kısmen pişmanlık duyacak ve kendi kendisine, "Bilbo, ahmaklık ettin, gafını yaptın!" diyecekti.

"Affedersiniz," dedi, "söylemekte olduğunuz şeylere kulak misafiri oldum. Neden bahsettiğinizi veya hırsız derken ne demek istediğinizi anlıyorum desem yalan olur, ama sanırım benim işe yaramaz biri olduğumu düşündüğünüze inanmakta yanılmıyorum," (vakur olmak dediği buydu). "Size göstereceğim. Ne kapımda herhangi bir işaret –daha bir hafta önce boyandı- ne de yanlış eve gelmiş olduğunuzdan şüphem var. Kapı eşiğinde tu-

haf yüzlerinizi gördüğümde şüphelenmiştim zaten. Ama doğru eve gelmişsiniz gibi davranın. Bana yapılmasını istediğiniz şeyi söyleyin, ben de yapmaya çalışayım, buradan Doğu'nun doğusuna kadar yürümem ve Son Çöl'deki yabani kurt-solucanlarla savaşmam gerekse bile! Benim Boğakükreten Took diye bir büyük-büyük-büyük-büyükamcam vardı ve-"

"Evet, evet, ama o uzun zaman önceydi," dedi Gloin. "Ben senden bahsediyordum. Ve seni temin ederim, bu kapıda bir işaret var –meslekte hep kullanılan, ya da bir zamanlar kullanılan işaret. Genellikle, *Hırsız iyi bir iş, bolca Heyecan ve makul Ödül arıyor*, diye okunur. İstersen *Hırsız* yerine *Uzman Hazine Avcısı* diyebilirsin. Bazıları öyle der. Bizim için fark etmez. Gandalf bize bu civarda acilen İş arayan bu türden bir adam olduğunu ve bu Çarşamba çay saatinde bir toplantı ayarladığını söyledi."

"Elbete bir işaret var," dedi Gandalf. "Onu oraya bizzat koydum. Çok da iyi nedenlerim vardı. Benden seferinize katılacak on dördüncü kişiyi bulmamı istediniz, ben de Bay Baggins'i seçtim. Biriniz bana yanlış adamı veya yanlış evi seçtiğimi söyleyecek olursa on üç kişide kalıp istediğiniz kadar talihsizliğe uğrayabilir veya kömür kazımaya dönebilirsiniz."

Gloin'e öyle sertçe baktı ki, cüce iskemlesine sindi;

Bilbo soru sormak için ağzını açmaya kalktığında da ona dönüp çalıyı andıran kaşlarını öyle bir çattı ki, hobbit ağzını çat diye kapadı. "İşte böyle," dedi Gandalf. "Artık tartışma olmasın. Ben Bay Baggins'i seçtim ve bunun hepinize yetmesi gerekir. Ben o bir Hırsız diyorsam o Hırsız'dır veya zamanı geldiğinde öyle olacaktır. Onda sizin tahmin ettiğinizden ve kendisinin herhangi bir fikir sahibi olduğundan çok daha fazlası var. Belki hepiniz ileride bana teşekkür edecek kadar yaşayabilirsiniz. Şimdi, Bilbo, oğlum lambayı getir de şu meseleyi biraz aydınlatalım!"

Masanın üzerine, kırmızı gölgelikli büyük bir lambanın ışığına, biraz haritaya benzeyen bir parça parşömen serdi.

"Bu büyükbaban Thror tarafından yapılmıştı, Thorin," dedi cücelerin heyecan dolu sorularına cevaben. "Dağ'ın bir planı."

"Bize ne yardımı olur anlamıyorum," dedi Thorin, bir bakış attıktan sonra hayal kırıklığıyla. "Dağ'ı ve çevresindeki araziyi yeterince hatırlıyorum. Kuyutorman'ın ve büyük ejderhaların çiftleştiği Kuruyan Çalılar'ın da yerini biliyorum."

"Dağ'da kırmızı bir ejderha işareti var," dedi Balin, "ama oraya kadar gidebilirsek onu bulmak zaten yeterince kolay olur."

"Fark etmediğiniz bir nokta var," dedi büyücü, "o da gizli giriş kapısı. Batı cephesinde şu rünü ve diğer rünlerden ona işaret eden eli görüyor musunuz? Bu, Alt Salonlara giden, gizli bir girişi gösteriyor." (Bu kitabın başındaki haritaya bakarsanız, orada rünleri göreceksiniz.)

"Belki bir zamanlar gizliydi," dedi Thorin, "ama hâlâ gizli olduğunu nereden bileceğiz? Yaşlı Smaug orada o kadar uzun zamandır yaşıyor ki, o mağaralar hakkında bilinecek her şeyi öğrenmiştir."

"Öğrenmiş olabilir –ama uzun yıllar öncesinden beri kullanmış olamaz."

"Neden?"

"Çok küçük de ondan. Rünlerde, 'Kapı bir buçuk metre yüksekliğinde ve üç kişinin yan yana geçebileceği genişlikte,' diyor, ama Smaug o boyda bir deliğe sığamazdı, genç bir ejderha olduğu zamanlarda değil, hele onca cüceyi ve Dale ahalisinden onca insanı yuttuktan sonra hiç değil."

"Bana çok büyük bir delik gibi geldi," diye cıyakladı Bilbo (ejderha delikleri hakkında hiçbir bilgisi olmayan, sadece hobbit kovuklarını bilen). Tekrar heyecanlanmış ve ilgisi uyanmış, bu yüzden de çenesini kapalı tutmayı unutmuştu. Haritalara bayılırdı ve salonunda, üzerinde sevdiği yürüyüş parkurlarının hepsini kırmızı mürekkeple işaretlediği büyük bir Kır Turu haritası asılıydı. "Bu ka-

dar büyük bir kapı, ejderha dışındaki herkesten nasıl gizli tutulabilir ki?" diye sordu. Onun sadece ufak bir hobbit olduğunu unutmamalısınız.

"Pek çok şekilde," dedi Gandalf. "Ama bunun hangi şekilde gizlenmiş olduğunu gidip görmeden bilemeyiz. Haritada yazanlara bakarak Dağ'ın yamacına tıpatıp benzeyecek şekilde inşa edilmiş, kapalı bir kapı olduğunu tahmin ediyorum. Cücelerin geleneksel yöntemi budur –bu doğru, değil mi?"

"Öyle," dedi Thorin.

"Aynı zamanda," diye devam etti Gandalf, "haritanın yanında bir anahtar, ufak ve ilginç bir anahtar olduğunu söylemeyi unuttum. İşte burada!" dedi ve Thorin'e uzun bir sapı ve gümüşten yapılma girift kilit dilleri olan bir anahtar uzattı. "Onu iyi sakla!"

Thorin, "Saklayacağım," dedi ve anahtarı boynunda, ceketinin altında asılı duran ince bir zincire geçirdi. "Şimdi işler daha fazla gelecek vaat ediyor. Bu haber çok iyi oldu. Şimdiye kadar ne yapacağımıza dair açık bir fikrimiz yoktu. Elimizden geldiği kadar sessiz ve dikkatli bir şekilde Doğu'ya, Uzun Göl'e kadar gitmeyi düşünüyorduk. Ondan sonra sıkıntılar başlayacaktı-"

"Doğu'ya giden yollar hakkında herhangi bir şey biliyorsam, ondan çok daha önce," diye araya girdi Gandalf.

"Oradan Akan Nehir'in kaynağına doğru, oradan da

Dale harabelerine –oradaki vadide, Dağ'ın gölgesi altında bulunan eski kasabaya gidebilirdik," diye devam etti Thorin ona kulak asmadan. "Ama hiçbirimiz Ön Kapı'nın düşüncesinden hoşlanmıyordu. Nehir kapının tam içinden çıkıp Dağ'ın güneyindeki büyük uçurumdan geçiyor, ejderha da oradan çıkıyor –üstelik alışkanlıklarını değiştirmediyse fazlasıyla sık."

"Bu işe yaramaz," dedi büyücü, "yanınızda kudretli bir Savaşçı, hattâ Kahraman olmadığı sürece. Ben böyle birini bulmaya çalıştım, ama savaşçılar ırak diyarlarda savaşmakla meşgul, bu bölgede de kahramanlar ya çok nadir, ya da hiç yok. Bu yöredeki kılıçların çoğu kör, baltalar ağaç kesmekte, kalkanlar beşik ya da tencere kapağı olarak kullanılıyor; ejderhalar ise rahat bir uzaklıkta (dolayısıyla da efsanelere malzeme olmuş). İşte bu yüzden hırsızlıkta karar kıldım –özellikle de bir yan kapının varlığını hatırladığımda. Ve işte küçük Bilbo Bagginsimiz, hırsız, seçilip ayrılmış hırsızımız karşımızda duruyor. Haydi şimdi biraz plan yapalım."

"Pekala," dedi Thorin, "uzman hırsızın bize verecek fikir veya önerileri olabilir herhalde." Yalandan kibarlıkla Bilbo'ya döndü.

"Önce bu işler hakkında biraz daha bilgi sahibi olmak isterim," dedi kafası karışmış ve ürkek bir durumda olmasına rağmen hâlâ Tooklara özgü bir azimle vazgeçme-

meye kararlı olan Bilbo. "Altın ve ejderha ve diğer şeyler, oraya nasıl vardıkları, kime ait oldukları ve bunun gibi şeyler hakkında."

"Ne diyeyim ben sana!" dedi Thorin, "elinde harita yok mu? Şarkımızı duymadın mı? Saatlerdir bundan bahsetmiyor muyuz?"

"Yine de her şeyin açık seçik ortaya konulmasını istiyorum," dedi Bilbo inatla, iş bilir tavrını (genellikle kendisinden borç isteyen kimselere sakladığı) takınarak ve bilge, ileri görüşlü, profesyonel görünüp, Gandalf'ın tavsiyesine layık olmak için elinden geleni yaparak. "Riskleri, cepten çıkacak harcamaları, gereken süreyi ve mükafatı da öğrenmek istiyorum," derken de: "Bundan benim çıkarım ne olacak? Ve sağ salim geriye dönebilecek miyim?" demek istiyordu.

"Ah, pekala," dedi Thorin. "Uzun zaman önce büyükbabam Thror'un zamanında, ailemiz uzak Kuzey topraklarından sürüldü ve tüm servetleri ve aletleriyle birlikte haritadaki bu Dağ'a geldiler. Dağ, uzak atam İhtiyar Thrain tarafından keşfedilmişti, ama onlar madenler açıp tüneller kazdılar ve daha büyük salonlar ve daha geniş atölyeler inşa ettiler –bunun yanında çok miktarda altın ve değerli taş bulduklarını da sanıyorum. Her halükarda son derece zengin ve ünlü oldular, büyükbabam tekrar Dağaltı'nın Kralı oldu ve güneyde yaşayan, Akan Ne-

hir'in kaynağına doğru, Dağ'ın gölgesindeki vadiye kadar yayılmakta olan fani insanlardan büyük hürmet gördü. İnsanlar o dönemde şen Dale kasabasını kurdular. Kralları metal işçilerimizi çağırır ve becerisi en kıt olanları dahi büyük ödüllere boğardı. Babalar bize oğullarını çırak almamız için yalvarır ve bize iyi ücret öderlerdi, özellikle de asla kendimiz için yetiştirmeye zahmet etmediğimiz yiyecek maddeleri cinsinden. Bunlar bizim için her bakımdan iyi günlerdi ve en fakirimizin bile harcayacak ve borç verecek parası ve sırf eğlence uğruna güzel şeyler, hele günümüzün dünyasında eşi benzeri bulunmayan fevkalade ve büyülü oyuncakları yapmak için zamanı vardı. Böylece büyükbabamın salonları zırhlar, değerli taşlar, oymalar ve kadehlerle doldu; Dale'in oyuncak pazarı da Kuzey'in mucizesi haline geldi.

"Ejderhayı getiren de şüphesiz bu oldu. Bilirsin, ejderhalar insanlar, elfler ve cücelerden, bulabildikleri her yerden altın ve değerli taşlar çalar ve yağmalarını yaşadıkları sürece korurlar (öldürülmedikleri sürece de neredeyse sonsuza kadar yaşarlar) ve tek bir bronz yüzüğün bile keyfini sürmezler. Aslına bakılırsa, iyi işlenmiş parçayı kötü işlenmiş olandan ayıramasalar da genellikle piyasadaki değeri hakkında iyi bir fikirleri vardır. Kendi başlarına hiçbir şey yapamaz, zırhlarının gevşeyen tek bir pulunu bile onaramazlar. O günlerde Kuzey'de pek

çok ejderha vardı ve bir sürü cüce güneye kaçmış veya öldürülmüşken altın bulmak muhtemelen güçleşiyor, ejderhaların yol açtığı onca yıkımda işleri daha beter bir hale sokuyordu. Smaug adında, özellikle açgözlü, güçlü ve kötü bir solucan vardı. Bir gün havalanıp güneye geldi. İlk duyduğumuz Kuzey'den gelen, hortumu andıran bir gürültü ve Dağ'ın çam ağaçlarının rüzgardan gıcırdayıp çatırdamasıydı. Dışarıda olan bazı cüceler (şanslıymışım ki ben onlardan biriydim –o günlerde maceraperest bir delikanlıydım, sürekli ortalarda dolanırdım ve o gün bu hayatımı kurtardı) eh, uzun bir mesafeden bakıp ejderhanın bir alev püskürtüsü içinde dağımıza yerleştiğini gördük. Ejderha sonra yamaçlardan indi ve ağaçlığa ulaştığında her şey alevlere büründü. O sırada Dale'deki tüm çanlar çalmaya başlamıştı ve savaşçılar silahlanmaktaydı. Cüceler büyük kapılarından dışarı koşturdu, ama ejderha orada onları bekliyordu. O yönden hiçbiri kaçamadı. Nehir buhar olup yükseldi, Dale'in üzerine bir pus indi ve ejderha sisin içinden gelip savaşçıların çoğunu katletti –o günlerde fazlasıyla yaygın olan, bilindik üzücü hikaye. Ardından dönüp Ön Kapı'dan girdi ve tüm salonları, koridorları, tünelleri, sokakları, kilerleri, malikaneler ve geçitleri taradı. Bundan sonra içeride canlı cüce kalmadı ve ejderha cücelerin tüm servetini ele geçirdi. Muhtemelen hepsini içerilerde koca bir yığın halinde

toplamıştır ve üzerinde uyuyordur, çünkü ejderhalar böyle yapar. Daha sonraları geceleri büyük kapıdan çıkar ve insanları, özellikle de genç kızları götürüp yerdi, ta ki Dale harap olana ve tüm halkı ölene veya oradan gidene kadar. Orada şimdilerde neler olup bittiğinden emin değilim, ama kimsenin Dağ'a Uzun Göl kıyısından daha yakın yaşadığını sanmam.

"Dışarıda yeterince uzakta olanlarımız oturup saklanarak sessizce ağladık ve Smaug'a lanetler okuduk; orada babam ve büyükbabam ucu yanmış sakallarıyla beklenmedik bir şekilde bize katıldılar. Pek ürkünç bir halleri vardı, ama fazla bir şey söylemediler. Onlara nasıl kaçtıklarını sorduğumda, bana dilimi tutmamı ve bir gün zamanı geldiğinde öğreneceğimi söylediler. Bundan sonra oradan uzaklaştık ve hayatımızı farklı diyarlarda, çoğu zaman demircilik, hattâ kömür madenciliği yapacak kadar alçalarak kazandık. Ama çalınmış hazinemizi asla unutmadık. Şimdi bile, hayli iyi bir miktar topladığımızı ve halimiz vaktimizin yerinde olduğunu kabul etsem de," –Thorin burada boynundaki altın zinciri okşadı- "hâlâ elimizden gelirse onu geri almaya ve Smaug'a ettiğimiz lanetleri gerçekleştirmeye niyetimiz var.

"Babamla büyükbabamın kaçmayı nasıl başardıklarını pek çok kez merak etmişimdir. Şimdi başka kimsenin bilmediği bir Yan Kapıları olması gerektiğini anlıyorum.

Ancak anlaşılan bir harita çizmişler; ve Gandalf'ın bu haritayı nasıl ele geçirdiğini ve haritanın hak sahibi vâris olan zatıma nasıl geçmediğini bilmek istiyorum."

"Onu 'ele geçirmedim', harita bana verildi," dedi büyücü. "Hatırlarsın, büyükbaban Thror Moria madenlerinde Goblin Azog tarafından öldürülmüştü."

"Lanet olsun adına, evet," dedi Thorin.

"Baban Thrain de geçen perşembeden tam yüz yıl önce Nisan'ın yirmi birinde yola çıkmış ve o zamandan beri senin tarafından görülmemişti."

"Doğru, doğru," dedi Thorin.

"Eh, baban bunu sana verilmek üzere bana teslim etti ve seni bulmakta ne kadar güçlük çektiğimi düşünürsen, onu sana vermek için zamanımı ve yöntemimi kendim seçtiğim için beni suçlayamazsın. Baban bana kağıdı verdiğinde kendi ismini bile hatırlayamıyordu, seninkini de bana hiç söylememişti; dolayısıyla son tahlilde övgü ve teşekkürü hak ettiğimi düşünüyorum! Al işte," dedi haritayı Thorin'e uzatarak.

"Anlamıyorum," dedi Thorin, Bilbo da aynı şeyi söylemek istediğini hissetti. Açıklama hiçbir şey açıklamıyordu sanki.

"Büyükbaban," dedi büyücü yavaşça ve ciddiyetle, "Moria madenlerine gitmeden önce haritayı güvende durması için oğluna vermişti. Büyükbaban öldükten son-

ra baban haritayla şansını denemeye gitti; en nahoş türden bir sürü macera yaşamasına rağmen Dağ'ın yanına hiç yaklaşamadı. Oraya nasıl vardığını hiç bilmiyorum, ama onu Ölümbüyücüsü'nün zindanlarında buldum."

"Orada senin ne işin vardı?" diye sordu Thorin ürpererek ve tüm cüceler titrediler.

"Boş ver sen onu. Her zamanki gibi bir şeyler öğreniyordum ve bu son derece iğrenç ve tehlikeli bir işti. Ben bile Gandalf olmama rağmen zor kaçtım. Babanı da kurtarmaya çalıştım, ama çok geçti. Aklını kaybetmişti, hezeyan halindeydi ve harita ve anahtar dışındaki hemen hemen her şeyi unutmuştu."

"Uzun zaman önce Moria goblinlerine yaptıklarını ödettik," dedi Thorin, "şimdi de aynısını Ölümbüyücüsü'ne yapmayı düşünmeliyiz."

"Saçmalama! O bir araya toplanmış tüm cücelerin –dünyanın dört bir yanından bir kez daha toplanabilselerdi– gücünün toplamını bile çok aşan kudrette bir düşman. Babanın tek isteği oğlunun haritayı okuyup anahtarı kullanmasıydı. Ejderha ile Dağ senin için yeterinden de büyük görevler!"

"Kulak ver, kulak ver!" dedi Bilbo ve kaza eseri bunu dışından söyledi.

"Neye?" dediler hepsi birden aniden ona dönerek ve Bilbo o kadar utandı ki, "Söyleyeceklerime kulak verin!"

diye cevap verdi.

"Nedir o?" dediler.

"Eh, ben derim ki, Doğu'ya gitmeli ve etrafa bir bakınmalısınız. Ne de olsa şu yan kapı meselesi var ve herhalde ejderhalar da zaman zaman uyuyordur. Kapının eşiğinde yeteri kadar beklerseniz illa ki aklınıza bir şey gelir, diye düşünüyorum. Hem, anlarsınız ya, bu gecelik yeteri kadar konuştuk, diyorum. Erken yatıp yola erken çıkmaya ne dersiniz? Gitmeden size iyi bir kahvaltı sofrası kurarım."

"Gitmeden bize, demek istediğini farz ediyorum," dedi Thorin. "Hırsız sen değil misin? Ve kapı eşiğinde oturmak, hattâ kapıdan içeri girmek senin işin değil mi? Ama yatak ve kahvaltı konusunda seninle hemfikirim. Yolculuğa başlamadan önce jambonumun yanına altı yumurta isterim; haşlanmamış, kızarmış olacak, kırmamaya da dikkat et."

Diğerleri de kahvaltılarını lütfen bile demeden sipariş ettikten sonra (bu Bilbo'nun canını pek sıkmıştı) hepsi ayağa kalktılar. Hobbit hepsini yatırıp kendi küçük yatağına son derece yorgun ve hayli mutsuz bir şekilde gitmeden önce hepsine yatacak yer bulmak, tüm konuk odalarını doldurmak ve koltuklarla kanepelere yatak sermek zorunda kaldı. Bir konuda kararını vermişti; çok erken kalkıp herkesin sefil kahvaltısını servis etmeye zah-

met etmeyecekti. Took tarafı etkisini kaybetmeye başlamıştı ve sabah olunca herhangi bir yolculuğa çıkacağından artık pek emin değildi.

Yatağında yatarken Thorin'in hâlâ yandaki en iyi yatak odasından kendi kendisine mırıldandığını duyabiliyordu:

Soğuk, sisli dağların ardındaki ıraklara
Derin zindanlarla eski mağaralara
Düşmeli yolumuz gün doğmadan oralara
Efsunlu, soluk altını aramaya

Bilbo kulaklarında bu sesle uykuya daldı ve bu yüzden son derece huzursuz rüyalar gördü. Uyandığında gün çoktan doğmuştu.

2

KOYUN KIZARTMA

Bilbo yatağından fırlayıp sabahlığını giyerek yemek odasına gitti. Orada kimseyi değil, ama büyük ve acele bir kahvaltının tüm belirtilerini gördü. Odada korkunç bir dağınıklık, mutfakta ise yığınla bulaşık vardı. Neredeyse sahip olduğu tüm tencere ve tavalar kullanılmış gibiydi. Yıkanacak bulaşıklar öylesine kasvetli bir hakikatti ki, Bilbo önceki gece gerçekleşen partinin ümit ettiği gibi kabuslarının bir parçası olmadığına inanmak zorunda kaldı. Aslına bakılırsa her şeye rağmen onu uyandırmaya zahmet etmeden, onsuz gittiklerini düşününce ("gerçi teşekkür bile etmediler," diye düşündü) rahatladı; yine de elinde olmadan kendini bir bakıma hayal kırıklığına uğramış hissetti. Bu duygu onu şaşırttı.

"Ahmak olma, Bilbo Baggins!" dedi kendisine, "senin yaşında ejderhaları ve bütün o dışarlıklılara özgü saçmalıkları düşünmek!" O da önlüğünü taktı, ateşleri yaktı, su kaynattı ve bulaşıkları yıkadı. Sonra yemek odasına gitmeden önce mutfakta kendi başına küçük ve hoş bir kahvaltı etti. Güneş o arada parlamaya başlamıştı ve açık duran ön kapıdan içeri ılık bir bahar meltemi süzülüyordu. Bilbo yüksek sesle ıslık çalmaya ve önceki geceyi unutmaya başladı. Aslına bakılırsa, tam mutfakta, açık pencerenin yanında küçük ve hoş ikinci bir kahvaltıya oturmak üzereydi ki, Gandalf yürüyerek içeri girdi.

"Sevgili dostum," dedi Gandalf, "sen ne zaman geleceksin? Yola erken çıkmaya ne oldu? –Burada oturmuş on buçukta kahvaltı ya da adına ne diyorsan onu ediyorsun! Seni bekleyemedikleri için not bıraktılar."

"Ne notu?" dedi zavallı Bay Baggins bocalayarak.

"Büyük Filler!" dedi Gandalf, "bu sabah hiç kendinde değilsin –şömine rafının tozunu almamışsın!"

"Bunun ne ilgisi var? On dört kişilik bulaşığı yıkamakla uğraşıyordum!"

"Şömine rafının tozunu almış olsaydın saatin hemen altında bunu bulacaktın," dedi Gandalf, Bilbo'ya bir not (elbette Bilbo'nun kendi not kağıdına yazılmış) uzatarak.

Notta şöyle yazıyordu:

"Thorin ile Kafilesi Hırsız Bilbo'ya selam eder! Konukseverliğiniz için en içten teşekkürlerimizi, profesyonel yardım öneriniz karşısında da şükran dolu kabulümüzü ifade ederiz. Şartlar: Teslimat durumunda, toplam kârın (varsa) on dörtte birine varan ve bu oranı aşmayan meblağ nakden ödenecektir; tüm yolculuk giderlerinin her durumda karşılanacağı garanti edilmiştir; gerek olması ve başka bir düzenleme yapılmamış olması durumunda cenaze masrafları biz veya temsilcilerimiz tarafından ödenecektir.

Saygıdeğer dinlencenizi bozmaya gerek görmediğimizden, gereken hazırlıkları yapmak üzere önceden yola çıktık ve muteber zatınızı Sukıyısı'ndaki Yeşil Ejderha Hanı'nda saat 11'de bekleyeceğiz. Zamanında geleceğinize itimat ediyoruz,

Eksilmediğinden onur duyduğumuz
Derin saygılarımızla,
Thorin & Kafilesi."

"On dakikan kaldı. Koşman gerekecek," dedi Gandalf

"Ama-" dedi Bilbo.

"Ona zaman yok," dedi büyücü.

"Ama-" dedi Bilbo yine.

"Ona da zaman yok! Koş bakalım!"

Bilbo nasıl olup da yanına şapka, baston ya da para

veya dışarı çıktığında genellikle yanına aldığı şeylerden herhangi birini almadan dışarıya fırlayıp; ikinci kahvaltısını yarım, bulaşıklarını kirli bırakarak, anahtarlarını Gandalf'ın eline tutuşturup tüylü ayaklarının elverdiği en yüksek hızda yoldan aşağı, büyük Değirmen'in yanından, Nehir'in üzerinden geçip bir mil daha koştuğunu yaşamının son gününe kadar asla hatırlayamayacaktı.

Sukıyısı'na saat tam on biri vururken vardığında ve yanına mendil bile almadığını fark ettiğinde soluk soluğaydı.

"Bravo!" dedi han kapısına çıkmış, onu beklemekte olan Balin.

Tam o anda diğerleri de köyden gelen yolun köşesini dönerek göründüler. Midillilere binmişlerdi ve her bir midillinin sırtına türlü türlü torbalar, paketler, koliler ve öteberi asılmıştı. Görünüşe bakılırsa Bilbo'ya ayrılmış, çok küçük bir midilli vardı.

"İkiniz binin de gidelim!" dedi Thorin.

"Çok özür dilerim," dedi Bilbo, "ama şapkamı almadan geldim, mendilimi evde bıraktım ve yanımda hiç para yok. Kesin konuşmak gerekirse notunuzu ancak 10:45'te aldım."

"Kesin konuşma," dedi Dwalin, "endişelenme de! Yolculuğun sonuna gelmeden önce mendiller ve daha bir sürü şey olmadan idare etmek zorunda kalacaksın.

Şapkaya gelince, eşyalarımın arasında fazladan bir kukuletayla pelerin var."

İşte böyle hep birlikte yola düştüler, mayıstan önce, güzel bir sabahta, yüklü midilliler sırtında sarsılarak; Bilbo'nun üstünde Dwalin'den ödünç alınmış, koyu yeşil bir kukuleta (ıslanıp kurumak yüzünden biraz lekeliydi) ve koyu yeşil bir pelerin vardı. Ona hayli büyük gelen bu giysiler yüzünden biraz komik bir görüntüsü vardı. Babası Bungo onu görse ne düşünürdü diye düşünmeye cesaret edemiyorum. Onu avutan tek şey, sakalı olmadığından cücelerle karıştırılma ihtimalinin bulunmamasıydı.

Yola çıkalı çok olmamıştı ki Gandalf ak bir atın sırtında, muhteşem bir şekilde yanlarına vardı. Yanında bir sürü mendille birlikte Bilbo'nun piposunu ve tütününü de getirmişti. Bu sayede kafile yola büyük bir neşeyle devam etti ve bütün gün midilli sırtında yol alırken öyküler anlatıp şarkılar söylediler, verdikleri yemek molaları dışında elbette. Molalar Bilbo'nun istediği kadar sık olmasa da, hobbit maceraların o kadar da kötü olmadığını düşünmeye başladı.

Başlarda iyi huylu kimselerin yaşadığı, iyi yolları, birkaç ini bulunan ve ara sıra bir işin peşinde sakince yürüyen bir cüce veya çiftçiyle karşılaştıkları hobbit ellerinden geçmişlerdi. Ardından tuhaf dillerin konuşulduğu ve

Bilbo'nun hiç duymadığı şarkıların söylendiği topraklara geldiler. Şimdiyse hiç kimsenin, hanın kalmadığı ve yolların giderek kötüleştiği, Issız toprakların iç bölgelerindeydiler. Giderek yükselen, koyu renkli ağaçlarla kaplı, iç karartıcı tepeler artık çok uzakta değildi. Bazılarının üstünde kötü kimselerce inşa edilmiş gibi melun görünümlü, eski şatolar vardı. Hava da değişip berbat bir hal aldığından her şey kasvetli bir havaya bürünmüştü. Çoğu zaman Mayıs'ın olabileceği kadar iyi giden hava artık soğuk ve yağışlıydı. Issız topraklarda bulabildikleri yere kamp yapmak zorunda kalmışlardı, ama en azından etraf kuruydu.

"Yakında Haziran olacağını düşünüyorum da!" diye homurdandı Bilbo, çok çamurlu bir yolda diğerlerinin ardından suları sıçratarak yürürken. Çay saati geçmişti; yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu ve bütün gün devam etmişti; kukuletası gözlerinin üzerine düşüyordu, pelerini sırılsıklamdı; midilli yorgundu ve taşlara takılıp tökezliyordu; diğerleri de konuşamayacak kadar aksileşmişti. "Yağmurun kuru giysilerle yiyecek torbalarına sızdığına da eminim," diye düşündü. "Lanet olsun hırsızlığa ve onunla ilgili her şeye! Keşke güzel kovuğumda ateşin yanında olsaydım, çaydanlık da şarkı söylemeye yeni başlamış olsaydı!" Bunu son dileyişi olmayacaktı!

Cüceler hiç arkalarına dönmeden veya hobbite kulak asmadan yollarına devam ediyorlardı. Gri bulutların ardında bir yerde güneş batmış olmalıydı, zira tabanında bir nehir olan derin bir vadiye girdiklerinde hava kararmaya başladı. Rüzgar hızlandı ve nehir kıyısındaki söğütler eğilip iç çeker gibi uğuldamaya başladılar. Yol kadim bir taş köprünün üzerinden geçtiği için şanslıydılar, çünkü yağmurlar yüzünden kabaran nehir kuzeydeki tepeler ve dağlardan büyük bir şiddetle iniyordu.

Nehri geçtiklerinde neredeyse gece olmuştu. Rüzgar gri bulutları araladı ve tepelerin üzerinde, uçuşan bulut parçalarının arasından gezgin bir ay yüzünü gösterdi. Derken durdular ve Thorin akşam yemeği ve "uyuyacak kuru bir toprak parçasını nerede bulacakları" hakkında bir şeyler geveledi.

Gandalf'ın kayıp olduğunu ancak o zaman fark ettiler. Oraya kadarki bütün yolu, serüvene dahil midir yoksa onlara bir süre eşlik mi ediyor söylemeden onlarla birlikte gelmişti. Herkesten çok yemiş, herkesten çok konuşmuş, herkesten çok gülmüştü. Şimdiyse ortalarda yoktu!

"Tam da büyücüye en çok ihtiyaç duyduğumuz anda," diye homurdandı Dori ile Nori (hobbitin bol ve sık öğünler hakkındaki düşüncelerini paylaşıyorlardı).

Sonunda oldukları yerde kamp kurmak zorunda ka-

lacaklarına karar verdiler. Bir ağaç kümesine gittiler ve ağaçların altı daha kuru olsa da ardı arkası kesilmeyen damlama sesleri son derece sinir bozucuydu. Ateşe de bir haller olmuş gibiydi. Cüceler rüzgar olsa da olmasa da neredeyse her yerde, neredeyse her şeyden ateş yakabilirler; ama o gece yakamadılar, bu konuda özel bir becerileri olan Oin ve Gloin bile.

Derken midillilerden biri hiç yoktan ürküp kontrolden çıktı. Onlar yakalayamadan nehre girdi ve onu tekrar çıkarmayı başardıklarında Fili ile Kili boğulmaktan kıl payıyla kurtulmuş, midillinin taşıdığı bütün yükler de sulara kapılıp kaybolmuştu. Elbette gidenlerin büyük bölümü yiyecekti ve akşam yemeğinde yiyecek azdı ve kahvaltıya ondanda az şey kalmıştı.

Orada somurtkan çehrelerle, sırılsıklam ve mırıldanarak otururlarken Oin ile Gloin ateşi yakmaya uğraşıyor, bir taraftan da bu yüzden çekişiyordu. Bilbo hüzün içinde serüvenlerin güneşli Mayıs günlerinde yapılan midilli gezilerinden ibaret olmadığını düşünmekteyken, daimi gözcüleri olan Balin, "Orada bir ışık var!" dedi. Az uzakta üzerinde yer yer sık ağaçların bulunduğu bir tepe vardı. Ağaçların karanlık kütlesinin arasından artık parlayan bir ışık, kızılımsı, bir ateşten veya titreşen meşalelerden gelmesi mümkün olduğundan rahat görünen bir ışık seçiliyordu.

Işığa bir süre baktıktan sonra aralarında tartışmaya

başladılar. Bazıları "hayır" diyordu, bazıları "evet." Bazıları gidip bakabileceklerini ve her şeyin kıt bir akşam yemeği, daha da kıt bir kahvaltı ve bütün geceyi ıslak giysilerle geçirmekten daha iyi olduğunu söylüyordu.

Diğerleri, "Bu yöreler pek iyi tanınmıyor ve dağlara fazla yakın. Gezginler artık buralara nadiren geliyor. Eski haritalar işe yaramıyor: İşler değişip kötüleşti ve yolda koruma yok. Buralarda kralın adını duyan bile azdır ve ilerledikçe ne kadar az soru sorarsan başını belaya sokma olasılığın o kadar az olur," diyordu. Bazıları, "Ne de olsa on dört kişiyiz," diyordu. Diğerleri, "Gandalf da nereye kayboldu?" diye soruyordu. Bu soru herkesçe tekrarlanıyordu. Ardından yağmur eskisinden de şiddetlendi ve Oin ile Gloin kavgaya başladılar.

Bu bardağı taşıran son damla oldu. "Ne de olsa yanımızda bir hırsız var," dediler ve böylece midillilerini (gereken azami dikkati göstererek) ışığa doğru yürüttüler. Tepeye geldiler ve çok geçmeden ağaçlığa girdiler. Yokuş yukarı tırmanıyorlardı, ama ortada bir ev veya çiftliğe çıkabilecek cinsten bir patika yoktu ve tüm uğraşlarına rağmen zifiri karanlıkta ağaçların arasından geçerken bir sürü hışırtı, çatırtı ve gıcırtı (ve bol miktarda homurtu ile küfür) çıkardılar.

Aniden kızıl ışık az ötelerindeki ağaç gövdelerinin arasından şiddetle parlayıverdi.

"Artık sıra hırsızda," dediler Bilbo'yu kastederek. "Oraya gidip ışık ile ve neye yaradığıyla ve her şeyin iyi ve emniyetli olup olmadığı hakkında öğrenebileceğin her şeyi öğrenmen gerekiyor," dedi Thorin hobbite. "Şimdi koş bakalım, her şey yolundaysa da çabucak geri dön. Değilse, dönebilirsen dön! Dönemezsen iki kez peçeli baykuş, bir kez de cüce baykuş gibi ötersin, biz de elimizden geleni yaparız."

Bilbo, yarasa gibi uçmayı ne kadar becerebilirse, bir kez bile herhangi bir baykuş gibi ötmeyi de o kadar becerebileceğini açıklamaya fırsat bulamadan yola düşmek zorunda kaldı. Ama her halükarda hobbitler ağaçların arasında mutlak bir sessizlikle hareket edebilir. Bundan büyük gurur duyarlar. Bilbo da yürüyüşleri sırasında "bütün bu cüce patırtısına" birden çok defa burun kıvırmış olsa da, rüzgarlı bir gecede sizin ya da benim, süvari alayı bir metre ötemizden geçmedikçe hiçbir şey fark edeceğimizi sanmam. Ciddi bir tavırla kızıl ışığa doğru yürümekte olan Bilbo'ya bir sansarın bile bıyığını oynatacağını sanmam. Bu nedenle doğal olarak ateşin hemen yanına –zira ışık bir ateşten geliyordu– varlığını kimseye hissettirmeden gitti. Gördüğü işte buydu.

Kayın ağacı kütüklerinden oluşan çok büyük bir ateşin etrafında çok iri üç kişi oturmaktaydı. Uzun ahşap sırıkların üzerinde koyun eti kızartıyor ve parmaklarında-

ki et suyunu yalıyorlardı. Ortada hoş ve iştah açıcı bir koku vardı. Ellerinin altında bir fıçı da iyi içecek bulunuyordu ve onu maşrapalarla içiyorlardı. Ama troldüler. Besbelli trol. Korunaklı yaşamına rağmen Bilbo bile bunu görebiliyordu: hantal, iri yüzlerinden, cüsselerinden, bacaklarının şeklinden ve tabii ki hiç de salon sohbetlerine yaraşmayan şivelerinden.

"Dün guzu, buğün guzu, yar'n da guzu olmassa n'olayum," dedi trollerden biri.

"Ne zamandur bi lohma insan etü yiyemedüh," dedi bir ikincisi. "Ahlına turp sıkayum William'ın, neden getirdi bizi buralara annamıyom –hemi iççek de az galdu," dedi maşrapasını kafasına diken William'ı dirseğinden dürterek.

İçeceği William'ın boğazına kaçtı. "Kapa ağzunu!" dedi konuşabildiği ilk anda. "Millet sırf senle Bert'e yem olmah içün mü geleceğüdü buraya? Dağlardan indüğümüzden berü ikiniz bir olup bir buççuk göy yedünüz. Daha ne istiyonuz? Hem ne zamandur bii 'Sağol Bill, şişman vadü guzusu getürdün bize,' de demedünüz." Kızartmakta olduğu kuzu budundan iri bir lokma aldı ve dudaklarını kol yenine sildi.

Evet, korkarım troller böyle davranır, birer kafası olanlar bile. Bütün bunları duyduktan sonra Bilbo'nun hemen bir şey yapması gerekirdi. Ya sessizce geri dönüp

arkadaşlarını yakınlarda fena halde asabı bozuk, değişiklik olsun diye kızarmış cüce, hattâ midilliyi denemeleri kuvvetle muhtemel üç iri trol olduğuna dair uyarması veya hızla ve ustalıkla hırsızlık yapması lazımdı. Bu noktada gerçek bir birinci sınıf, efsanevi hırsız trollerin ceplerini boşaltır –başarabilirseniz bu hemen hemen her zaman çabanıza değer– kuzu etini sırıkların üzerinden çalar, birayı aşırır ve onlara kendisini fark ettirmeden yürüyüp giderdi. Daha pratik düşünceli, ancak mesleki gururları daha az olan diğerleri muhtemelen daha onlar farkına varmadan sırtlarına birer hançer saplardı. Daha sonra gece neşe içinde geçebilirdi.

Bilbo bunu biliyordu. Asla görmediği veya yapmadığı pek çok şeyi okumuştu. Fena halde telaşlanmanın yanı sıra tiksinmişti; buradan yüzlerce mil uzakta olmayı dilerdi, ama yine de –yine de Thorin ile Kafilesi'nin yanına eli boş dönemezdi. Bu yüzden gölgelerin arasında ayakta durup tereddüt etti. Duyduğu türlü hırsızlama işler arasında trollerin ceplerini karıştırmak kulağa en kolay geleniydi, bu yüzden William'ın tam arkasındaki bir ağacın arkasına süzüldü.

Bert ile Tom fıçıya doğru gittiler. William bir maşrapa bira daha içiyordu. Ardından Bilbo cesaretini topladı ve küçük elini William'ın dev cebine daldırdı. Orada Bilbo için çanta kadar büyük olan bir cüzdan vardı. "Ha!" diye

düşündü, cüzdanı dikkatle çıkarırken yeni mesleğine ısındığını hissederek, "bu bir başlangıç!"

Öyleydi! Trollerin cüzdanları beladır, bu da bir istisna değildi. Cepten çıkarken, "I, kimsin sen?" diye cıyakladı ve William bir anda dönüp Bilbo'yu, ağacın arkasına siper almasına fırsat vermeden boynundan yakaladı.

"Vay canuna Bert, şu enseledüğüme bah!" dedi William.

"Nedür?" dedi yanına gelen diğerleri.

"Biliyosam ne olayum! Nesün sen?"

"Bilbo Baggins, bir hırs-hobbitim," dedi tepeden tırnağa titremekte ve troller boğazını sıkmadan önce nasıl baykuş sesi çıkarabileceğini merak etmekte olan zavallı Bilbo.

"Hırshobbit mi?" dediler biraz şaşırarak. Troller biraz durgun zekalı ve yeni şeylere karşı hayli kuşkucudur.

"Hem bi hırshobbitin cebümde ne işi war?" dedi William.

"Ya onları pişirebilür misun?"

"Deneyebilirsün," dedi Bert eline bir şiş alarak.

"Adamın dişinin kovu'una gitmes," dedi zaten iyi bir yemek yemiş olan William, "derüsüynen gemüklerünü ayıkladıktan sona."

"Belki etrafta onun gibi başkaları da va'dır da durta yaparuz," dedi Bert. "Al sana, bi daha bu ormanda dolaşma bakiyim, seni pis tafşan," dedi hobbitin tüylü ayaklarına bakarak ve onu tabanlarından tutup kaldırdı

ve salladı.

"Evet, bir sürü," dedi Bilbo, arkadaşlarını ele vermemesi gerektiğini hatırlamadan önce. "Yok, hiç yok, bir tane bile yok," dedi hemen ardından.

"Ne demek istiyosun?" dedi Bert onu düz çevirip bu kez saçlarından sallandırarak.

"Söylediğim şeyi," dedi Bilbo güçlükle nefes alarak. "Ve lütfen beni pişirmeyin, iyi yürekli beyler! Ben, kendim de iyi bir aşçıyım ve piştiğimden daha iyi pişiririm, bilmem anlatabiliyor muyum. Sizin için çok güzel yemek pişiririm, mükemmel bir kahvaltı pişiririm, akşam yemeğinde beni yemeyeceğinize söz vermeniz yeter."

"Zavallı göççük herüf," dedi William. Akşam yemeğinde zaten tıka basa doymuştu; bir sürü de bira içmişti. "Zavallı göççük herüf! Bırak gitsün!"

"Bisürü ve hiç yoh deneynen ne gastettüğünü sö'leyene gaddar olmaz," dedi Bert. "Uyguda gurtlağumu kessünler istemem! Gonuşana kadar ayak barnahlarını adeşe dut!"

"Buna iznim yoh," dedi William. "Hemi onu ben yahaladum."

"Sen şişman bir ahmaksun," dedi Bert, "bu ahşam dedüydüm zaten."

"Sen de eşeğin teküsün!"

"Bu lafının altunda galmam, Bill Huggins," dedi Bert

ve yumruğunu William'ın gözüne indirdi.

Bunu muhteşem bir kavga izledi. Bert tarafından yere bırakıldığında Bilbo'nun, onlar köpekler gibi didişmeye ve birbirlerine son derece doğru ve münasip sıfatları gayet yüksek seslerle haykırmadan önce ayaklarının altından kaçınmaya anca yetecek kadar aklı kalmıştı. İkisi çok geçmeden birbirlerinin kollarına sarılmış, tekmelerle tokatlar arasında ateşe yuvarlanmalarına az kalmıştı; Tom ise akıllarını başlarına getirmek için eline bir dal almış, onları dövüp duruyordu –bu da elbette onları daha da öfkelendiriyordu.

İşte tam o anda Bilbo oradan ayrılırdı. Ama zavallı, ufak ayakları Bert'in koca pençesinde fena halde ezilmişti; ciğerlerinde hava kalmamıştı ve başı dönüp duruyordu; bu yüzden ateş ışığı halkasının hemen dışında bir süre nefes nefese yattı.

Balin gelip dövüşün tam ortasına daldı. Cüceler uzaktan sesleri duymuş ve bir süre Bilbo'nun geri dönmesini veya baykuş gibi ötmesini bekledikten sonra ellerinden geldiği kadar sessiz bir şekilde ateşe doğru süzülmeye başlamışlardı. Tom ateşin ışığına giren Balin'i görür görmez korkunç bir uluma kopardı. Cüceleri (pişmemiş) görmek bile trolleri tiksindirir. Bert ile Bill dövüşü bir anda kestiler ve, "Tom, çuval, çabuh!" Bilbo'nun bütün bu hengamenin neresinde olduğunu merak eden Balin da-

ha ne olduğunu anlamadan kendisini başına bir çuval geçirilmiş halde yerde buldu.

"Dahasu da var," dedi Tom, "yanlışım yoksa. Hem bissürü hemi de hiç yoh, işte," dedi. "Hırshobbitlerden hiç yok, ama bu cücelerden bissürü var. Mesele aşağı yukarı bööle!"

"Hahlısın zaar," dedi Bert, "ışıhtan çıksak iyi olcah."

Öyle de yaptılar. Ellerinde kuzu etleri ve diğer ganimetleri taşıdıkları çuvallarla birlikte gölgelerde beklediler. Cücelerin her biri yaklaşıp ateşe, devrilmiş maşrapalara, kemirilmiş kuzu etlerine hayretle baktıkça pof! diye başına iğrenç kokulu bir çuval geçiyor ve cüce kendisini yerde buluyordu. Çok geçmeden Balin'in yanında Dwalin, yan yana Fıli ile Kili, üst üste yığılmış halde Dori, Nori ve Ori ile ateşin rahatsızlık verecek kadar yakınına istiflenmiş halde Oin, Gloin, Bifur, Bofur ve Bombur yatıyordu.

"Bu onlara ders olur," dedi Tom, zira Bifur ile Bombur ona epey zorluk çıkarmış ve köşeye sıkışan cücelerin yaptığı gibi çılgınca dövüşmüşlerdi.

En son Thorin geldi –ve gafil avlanmadı. Oraya gelirken bir hainlik olmasını bekliyordu ve her şeyin yolunda olmadığını anlamak için dostlarının çuvallardan fırlamış ayaklarını görmeye ihtiyacı yoktu. Biraz uzakta, gölgelerin arasında durdu ve, "Bütün bu sıkıntı nedir?

Adamlarımı kim itip kakıyor?" dedi.

"Troller!" dedi Bilbo bir ağacın ardından. Onu hepten unutmuşlardı. "Çalıların arasında çuvallarla saklanıyorlar," dedi.

"O! Öyle mi?" dedi Thorin ve troller üstüne atlayamadan ateşe doğru sıçradı. Tek ucu alev alev yanan iri bir dalı kavradı ve Bert yana çekilmeye fırsat bulamadan dalın yanan ucunu gözüne yedi. Bu onu dövüşten bir süre uzaklaştırdı. Bilbo elinden geleni yaptı. Tom'un bacağına yapıştı –elinden geldiği kadarıyla, zira bacak genç bir ağacın gövdesi kadar genişti– ama Tom kıvılcımları bir tekmeyle Thorin'in yüzüne savurduğunda, dönerek çalıların üstüne doğru uçtu.

Tom bunun karşılığında dalı dişlerine yedi ve ön dişlerinden birini kaybetti. Emin olun ki, bu onun ulumasına neden oldu. Ancak tam o sırada William arkadan gelip çuvalın birini Thorin'in kafasına geçirip ayaklarına kadar indirdi. Dövüş böylece sona ermiş oldu. Hep birlikte berbat bir durumdaydılar: hepsi çuvallara sarılıp sıkıca bağlanmış, onları ağır ağır kızartmak, kıyma haline getirip haşlamak veya teker teker üstlerine oturup jöle kıvamına getirmek arasında karar veremeyen üç kızgın trolün (ikisinde unutmayacakları yanıklar ve bereler vardı) yanında yatıyorlardı; giysileri ve derisi yırtılmış Bilbo ise sesini duyarlar korkusuyla hareket etmeye cesaret

edemiyordu.

Tam o sırada Gandalf geri döndü. Ama kimse onu görmedi. Troller cüceleri sonra yemek üzere kızartmaya yeni karar vermişti –bu Bert'in kararıydı ve uzun süre tartıştıktan sonra hepsi bunda hemfikir olmuştu.

"Onları şimdi gızartmah olmaz, bütün gece sürer," dedi bir ses. Bert bunun William'ın sesi olduğunu sandı.

"Tartışmayı baştan başlatma, Bill," dedi, "yoksa harbiden de bütün gece sürer."

"Kim tartışiyi ki?" dedi konuşanın Bert olduğunu sanan William.

"Sen," dedi Bert.

"Sen yalancının birisin," dedi William ve böylece tartışma yeni baştan başladı. Sonunda cüceleri kıyma yapıp haşlamaya karar verdiler. Bu yüzden kocaman, siyah bir tencere aldılar ve bıçaklarını çıkardılar.

"Onları haşlamah olmas! Suyumuz yoh, guyu da çok uzakta," dedi bir ses. Bert ile William sesin Tom'a ait olduğunu sandılar.

"Kapa çeneni!" dediler, "yoksa işi hiç bitiremeyüz. Tek laf daha edersen de suyu gendün getürürsün."

"Asıl sen çeneni kapa!" dedi konuşanın William olduğunu sanan Tom. "Senden başka kim kavga ediyor, acaba."

"Dangalak," dedi William.

"Sensin dangalak!" dedi Tom.

Tartışma böylece yeni baştan başladı ve eskisinden de hararetle sürüp gitti, ta ki çuvalların üstüne teker teker oturup cüceleri ezmeye ve bir dahaki sefere haşlamaya karar vermelerine dek.

"Önce kimin üstüne oturacaz?" dedi ses.

"En önce sonuncunun üzerine oturmak en iyisi," dedi, gözü Thorin tarafından hasar görmüş olan Bert. Konuşanın Tom olduğunu sanıyordu.

"Kendi kendine konuşma!" dedi Tom. "Ama sen sonuncunun üstüne oturmak istiyosan otur. O hangisi?"

"Sarı çoraplı olan," dedi Bert.

"Saçma, gri çoraplı olan," dedi William'ınkine benzer bir ses.

"Sarı olduğuna emündüm," dedi Bert.

"Sarıydı," dedi William.

"O zaman ne diye gri didin?" dedi Bert.

"Ben dimedim. Tom didi."

"Ben dimedim!" dedi Tom. "Sen didin."

"İkiye karşı bir, kapa çeneni!" dedi Bert.

"Sen kimle konuşuyon?" dedi William.

"Hemen kes şunu!" dedi Tom ile Bert bir ağızdan. "Gece geçiyi, şafak erken sökiyi. Yapalım şunu!"

"Şafak alsın hepinizi de taş olasınız!" dedi William'ınkini andıran bir ses. Ama William'ın sesi değildi. Zira tam o anda ışık tepeyi aştı ve dallar şiddetle titredi. William

başka hiçbir şey söylemedi, durduğu yerde taşa dönüşmüştü çünkü; Bert ile Tom da ona bakarken kaya gibi dikilmekteydi. Bugüne kadar da orada öylece, üstlerine tüneyen kuşlar dışında yapayalnız dururlar, çünkü sizin de muhtemelen bildiğiniz gibi, troller güneş doğmadan yeraltına inmelidir, yoksa yaratıldıkları dağ hamuruna döner ve bir daha asla yerlerinden kıpırdayamazlar. Bert, Tom ve William'ın da başına gelen buydu.

"Mükemmel!" dedi Gandalf, bir ağacın arkasından çıkıp, Bilbo'nun dikenli bir çalının üzerinden inmesine yardım ederken. Derken Bilbo olanları anladı. Trollerin ışık gelip de sonlarını getirene kadar tartışıp didişmelerine neden olan büyücünün sesiydi.

Yaptıkları bir sonraki şey çuvalları çözüp cüceleri dışarı çıkartmaktı. Hepsi de boğulmak üzere ve son derece sinirliydi: Orada yatıp trollerin kendilerini kızartmak, ezmek ve kıyma yapmak hakkındaki planlarını dinlemekten hiç hoşlanmamışlardı. Tatmin olana kadar Bilbo'ya başına gelenleri iki kez anlattırdılar.

"Aşırmayla yankesicilik alıştırması yapmak için aptalca bir zaman," dedi Bombur, "tek istediğimiz ateş ve yiyecekken!"

"Her halükarda bunları o adamlardan dövüşmeden alamazdınız," dedi Gandalf. "Her neyse, zamanı boşa harcıyorsunuz. Trollerin yakında güneşten saklanmak

için bir mağaraları ya da kazdıkları bir delikleri olması gerektiğini anlamıyor musunuz? Oraya bakmalıyız!"

Etrafı araştırdılar ve çok geçmeden trollerin taştan çizmelerinin izini ağaçların arasında buldular. İzleri tepenin üstüne doğru sürdüler ve bir mağaraya açılan, çalılarla gizlenmiş, büyük bir taş kapı gördüler. Ama çeşitli büyüler deneyen Gandalf eşliğinde hep birlikte itmelerine rağmen kapıyı açamadılar.

"Bu işe yarar mı?" dedi Bilbo, cüceler yorulmaya ve öfkelenmeye başlarken. "Onu trollerin dövüştüğü yerde, toprağın üzerinde buldum." Elinde muhtemelen William'ın çok büyük ve gizli saydığı, irice bir anahtar tutuyordu. Büyük bir şans eseri anahtar o taşa dönmeden önce cebinden düşmüş olmalıydı.

"Ne demeye bundan daha önce bahsetmedin?" diye haykırdılar. Gandalf anahtarı kapıp deliğe soktu. Ardından taş kapı tek bir itmeyle açıldı ve hepsi içeri girdiler. Yerde kemikler ve havada iğrenç bir koku vardı; ama raflarla zemine, darmadağınık haldeki pirinç düğmelerden bir köşede duran altın paralarla dolu çömleğe kadar türlü ganimetin arasına saçılmış çok miktarda yiyecek vardı. Duvarlarda asılı bir sürü giysi de vardı –troller için fazla küçük olan bu giysiler, korkarım trollerin kurbanlarına aitti- aralarında da farklı yapım, şekil ve boyutlarda birkaç kılıç vardı. Kılıçlardan ikisi kınlarının güzelliği

ve mücevherli kabzaları nedeniyle gözlerine çarptı.

Gandalf ile Thorin bunları aldılar, Bilbo da deri kını içinde bir bıçak aldı. Bir trol için ancak çakı olabilirdi, ama hobbit için kısa bir kılıç kadar iyiydi.

"Bunlar iyi kılıçlara benziyor," dedi büyücü, kılıçları kınlarından yarı yarıya çıkarıp merakla incelerken. "Bir trol tarafından ya da bu yörede ve bu çağda yaşayan herhangi bir kılıç ustası tarafından yapılmamışlar; ama üstlerindeki rünleri okuyabildiğimizde, haklarında daha fazla bilgi sahibi olabileceğiz."

"Şu korkunç kokudan uzaklaşalım!" dedi Fili. Böylece altın para dolu çömlekleri ve el değmemiş ve yenilmeye uygun görünen yiyeceklerle birlikte hâlâ dolu bir bira fıçısını aldılar. Artık kahvaltı etmek istiyorlardı ve çok aç olduklarından trollerin kilerinden aldıkları şeylere burun kıvırmadılar. Kendi erzakları pek kıttı. Artık ekmekleri, peynirleri, biraları ve ateşin közlerinde kızartabilecekleri jambonları vardı.

Yemekten sonra uyudular, çünkü geceleri rahatsız geçmişti ve ikindi vaktine kadar hiçbir şey yapmadılar. Derken midillilerini getirdiler ve altın dolu çömlekleri taşıyıp, büyük bir gizlilik içinde nehir kenarındaki yoldan pek uzak olmayan bir yere gömerek, geri dönüp alma fırsatları olursa diye çok sayıda efsunla büyülediler. Bu iş bittiğinde hep birlikte bir kez daha bineklerine bindi-

ler ve doğuya giden yolda rahvan ilerlemeye başladılar.

"Bir sakıncası yoksa, nereye gittiğini sorabilir miyim?" dedi Thorin Gandalf'a yan yana giderlerken.

"İleriye bakmaya," dedi beriki.

"Ya seni tam zamanında geriye döndüren neydi?"

"Arkaya bakmam," dedi Gandalf.

"Kesinkes!" dedi Thorin, "ama biraz daha açık konuşabilir misin?"

"Önümüzdeki yolu keşfe çıktım. Çok geçmeden tehlikeli ve zor bir hal alacak. Kıt olan erzak stokumuzu tamamlamak da istiyordum. Ancak çok gitmemiştim ki, Ayrıkvadi'den birkaç dostumla karşılaştım."

"Orası neresi?" dedi Bilbo.

"Lafımı kesme!" dedi Gandalf. "Şansımız yaver giderse birkaç gün içinde oraya varacak ve her şeyi öğreneceksin. Dediğim gibi, Elrond'un halkından iki kişiyle karşılaştım. Trollerden korktuklarından acele ediyorlardı. Trollerden üçünün dağlardan indiğini ve yolun az uzağındaki ağaçlığa yerleştiklerini anlattılar; herkesi korkutup bölgeden kaçırmışlardı ve yol kesiyorlardı.

"İçimde hemen geride bana ihtiyaç olduğu duygusu uyandı. Arkama baktığımda uzakta bir ateş görüp oraya doğru yola çıktım. Artık biliyorsun. Lütfen bir dahaki sefere daha dikkatli olun, yoksa asla bir yere varamayız!"

"Teşekkür ederim!" dedi Thorin.

3

KISA BİR DİNLENME

O gün havanın iyiye gitmesine rağmen ne şarkı söylediler, ne de öyküler anlattılar; ondan sonraki gün de, daha sonraki gün de. Tehlikenin iki yanda da fazla uzak olmadığını hissetmeye başlamışlardı. Kamplarını yıldızların altına kuruyorlardı ve atları onlardan daha fazla doyuyordu, çünkü çimen bol olsa da çantalarında, trollerden aldıkları erzaklara rağmen fazla bir şey yoktu. Bir sabah bir nehri taşlarla köpüklerin gürültüsüyle dolu, sığ ve geniş bir noktasından geçtiler. Karşı kıyı dik ve kaygandı. Midillilerini yanlarında yürüterek tepesine tırmandıklarında, dağların epey yakına geldiğini fark ettiler. En yakındakinin eteğine daha şimdiden en çok bir günlük kolay yolculuk mesafesindeymişler gibi görünüyordu.

Kahverengi yamaçlarındaki, güneşle aydınlanmış bölgelere ve omzunun ardında parlayan karlı doruklara rağmen dağın karanlık ve kasvetli bir görüntüsü vardı.

"Dağ o mu?"diye sordu Bilbo ağırbaşlı bir sesle, dağa yuvarlak gözlerle bakarak. Daha önce hiç o kadar büyük bir şey görmemişti.

"Elbette hayır!" dedi Balin. "Bu sadece Dumanlı Dağlar'ın başlangıcı; ve ötesindeki Yaban Eller'e gidebilmek için ne yapıp edip o dağların içinden, üzerinden veya altından geçmek zorundayız. Üstelik dağların diğer yanından Doğu'da Smaug'un hazinemizin üstünde yattığı Yalnız Dağ'a kadar da çok fazla yol var."

"O!" dedi Bilbo ve tam o an daha önce kendisini hissettiğini hatırlamadığı kadar yorgun hissetti. Yine hobbit kovuğunda en sevdiği oturma odasında ateşin önündeki rahat koltuğunu ve çaydanlığın şarkı söyleyişini düşünüyordu. Sonuncu kez de değil!

Artık başı Gandalf çekiyordu. "Yolu kaçıramayız, yoksa işimiz bitiktir," dedi. "Her şeyden önce yiyeceğe ve makul derecede güvenli bir yerde dinlenmeye ihtiyacımız var –üstelik Dumanlı Dağlar'ı doğru yoldan aşmaya çalışmak gerek, yoksa orada kaybolur ve geri dönüp baştan başlamak zorunda kalırsınız (geri dönebilirseniz tabii)."

Ona hangi yönü seçtiğini sordular, o da yanıt verdi: "Bazılarınızın bildiği gibi, Yaban Eller'in hemen kıyısına

geldiniz. Önümüzde bir yerlerde Elrond'un Son Sıcak Yuva'da yaşadığı, güzel Ayrıkvadi yatıyor. Dostlarımla haber gönderdim, bizi bekliyorlar."

Bu kulağa hoş ve rahatlatıcı geliyordu, ama henüz oraya gitmemişlerdi ve Dağlar'ın batısındaki Son Sıcak Yuva'yı bulmak göründüğü kadar kolay değildi. Önlerindeki toprağı bölecek ağaç, vadi veya tepe yoktu, sadece yavaşça yükselerek en yakındaki dağın eteğiyle kavuşan bir meyil, fundalarla ufalanan kayaların renginde, suyun olabileceği yerleri gösteren çimen yeşili ve yosun yeşili lekeler ve yarıklarla donanmış geniş bir arazi.

Sabah geçti, ikindi geldi; ama sessiz bozkırın hiçbir yerinde bir iskan belirtisi yoktu. Yuvanın kendileriyle dağlar arasında neredeyse her yerde saklı olabileceğini anlamaya başladıklarından, tedirgin olmaya başlamışlardı. Ayaklarının dibinde aniden açılan, dik yamaçlı beklenmedik vadilere geliyor ve aşağıya baktıklarında ağaçlar ve akan su gördüklerinde hayrete kapılıyorlardı. Neredeyse üstünden atlayabilecekleri, ancak içlerinde çavlanları olan, son derece dik koyaklar vardı. Ne üstünden atlanabilecek, ne de tutunarak içine girebilecekleri karanlık dağ geçitleri vardı. Bazıları rengarenk ve uzun saplı çiçeklerle dolu, yeşil ve göze hoş gelen yerler olan bataklıklar vardı; ama sırtında bir çantayla oraya adım atan bir midilli asla çıkamazdı.

Aslına bakılırsa, geçitle dağ arasındaki arazi hiç tahmin etmeyeceğiniz kadar genişti. Bilbo hayretler içindeydi. Yegane patika bazıları çok küçük, diğerleri yosun veya fundalarla yarı yarıya kaplanmış olan beyaz taşlarla işaretlenmişti. Patikayı izlemek bütünde, yolunu epey iyi bilir gibi görünen Gandalf'ın rehberliğinde dahi yavaş bir işti.

Gandalf taşları ararken başıyla sakalı sağa sola sallanıyor, cüceler de peşinden geliyordu; gün kavuşmaya başladığında hâlâ arayışlarının sonuna yaklaşmış gibi görünmüyorlardı. Çay saati çoktan gelip geçmişti ve görünüşe bakılırsa yemek saati de öyle olacaktı. Etrafta pervaneler kanat çırpıyordu ve ay doğmadığından ışık hayli loş bir hal aldı. Bilbo'nun midillisi köklerle taşlara takılıp tökezlemeye başladı. Yerdeki derin bir uçurumun dibine öyle aniden geldiler ki, Gandalf'ın atı az kalsın yardan aşağı yuvarlanacaktı.

"Sonunda geldik işte!" diye seslendi ve diğerleri çevresine toplanıp kenardan aşağı baktılar. Çok aşağıda bir vadi gördüler. Vadinin tabanındaki kayalık bir yatakta akan taşkın suyun sesini duyabiliyorlardı; havada ağaçların kokusu, suyun diğer yanındaki vadi yamacında ise bir ışık vardı.

Bilbo gizli Ayrıkvadi'ye inen zikzaklı dik patikayı akşam alacasında sürünüp kayarak inişlerini asla unutmadı. Aşağı indikçe hava ılıdığı ve çam ağaçlarının kokusu uy-

kusunu getirdiği için ara sıra başı önüne düşüyor ve midilliden düşecek gibi oluyor, ya da burnunu midillinin boynuna çarpıyordu. Aşağı indikçe keyifleri yerine geldi. Çam ağaçları yerlerini kayın ve meşeye bıraktı ve akşamın loşluğunda rahatlık veren bir his vardı. Çimenlerin yeşili tamamen silinmişti ki, nihayet akarsuyun kıyılarının pek de yukarısında olmayan bir açıklığa geldiler.

Bilbo, "Hımm! Elf gibi kokuyor!" diye düşündü ve başını kaldırıp yıldızlara baktı. Parlak, mavi renkte yanıyorlardı. Tam o sırada ağaçların arasından kahkahayı andıran bir şarkı koptu:

Hey! Ne yapıyorsunuz,
Ya nereye gidiyorsunuz?
Midillileriniz nallanmak istiyor!
Nehir akıp gidiyor!
Hey! Tral-lal-la-lalle
Buradaki vadide!

Hey! Ne arıyorsunuz,
Ya yolculuk nereye?
Çalı çırpılardan duman tütüyor,
Pideler pişiyor!
Hey! Tral-lal-la-lalli
Neşelidir vadi,
ha! ha!

Hey! Nereye gidiyorsunuz
Sakallarınızı sallaya sallaya?
Bilmeye imkan yok
hangi rüzgar atmış Bay Baggins'i,
Balin'i ve Dwalin'i
Bu vadiye
Haziran ayında
ha! ha!

Hey! Kalıcı mısınız,
Yoksa kaçıcı mısınız?
Midillileriniz başıboş geziniyor!
Gün ışığı sönüyor!
Kaçmak ahmaklık olur
Kalmaksa güzel
Kalıp da dinlemek ve kulak kabartmak
Türkümüze karanlık bitene dek
ha! ha!

Ağaçların arasında böylece gülüp şarkılarını söylediler. Sizler herhalde söylediklerinin düpedüz saçmalık olduğunu düşünüyorsunuzdur. Gerçi buna aldırmazlardı; onlara böyle deseniz daha da çok gülerlerdi. Onlar elbet elflerdi. Karanlık derinleşirken Bilbo çok geçmeden onları gözucuyla görebilir oldu. Elflerle nadiren tanışma fır-

satı bulsa da onlara bayılırdı; ama onlardan biraz da korkardı. Cüceler elflerle pek iyi geçinmezler. Thorin ve arkadaşları gibi saygın cüceler bile onları aptal bulur (bu çok aptalca bir düşüncedir) veya onlara sinirlenirler. Çünkü bazı elfler onlara, özellikle de sakallarına takılıp güler.

"Vay vay!" dedi bir ses. "Bir bakın hele! Hobbit Bilbo, midilli sırtında canım! Nefis değil mi?"

"Pek şaşkınlık verici, harika!"

Derken size tamamını yazdığım şarkı kadar gülünç yeni bir şarkıya başladılar. Nihayet içlerinden biri, uzun boylu bir genç ağaçların arasından çıkıp Gandalf ve Thorin'in önünde eğildi.

"Vadiye hoş geldiniz!" dedi.

"Teşekkür ederim!" derken Thorin'in sesi biraz hırçındı; ama Gandalf çoktan atından inip elflerin arasına dalmış, onlarla neşeyle sohbet etemye başlamıştı.

"Yoldan biraz ayrılmışsınız," dedi elf; "suyun karşısına ve ötedeki yuvaya çıkan yolu hedefliyorsanız tabii. Sizi doğru yola döndüreceğiz, ama köprüyü geçene kadar bineklerinizden inseniz iyi olur. Biraz burada kalıp bizimle şarkı söyleyecek misiniz, yoksa hemen gidecek misiniz? Orada yemek hazırlanıyor," dedi. "Yemek pişirilen tahta ateşlerinin kokusunu alabiliyorum."

Bilbo tüm yorgunluğuna rağmen bir süre kalmak is-

terdi. Elflerin Haziran'da yıldızların altında söyledikleri şarkılar, hele de böyle şeyleri seviyorsanız, kaçırılacak şey değildir. Onları daha önce hiç görmemesine rağmen adını ve hakkındaki her şeyi bilir gibi görünen bu kimselerle baş başa birkaç laf etmek de isterdi. Çıktığı serüven hakkındaki düşüncelerinin ilginç olabileceğini düşünüyordu. Elfler çok şey bilir ve iş haberlere gelince fevkalade bir ahalidir ve diyardaki halklar arasında olup bitenleri suyun aktığı kadar, hattâ daha büyük bir hızla öğrenirler.

Ama cücelerin hepsi o esnada yemeği mümkün olduğunca çabuk yemekten yanaydı ve kalmaya razı olmadılar. Hep birlikte, midillilerinin yularından tutarak yola düşüp sonunda iyi bir patikaya ve nehrin tam kıyısına vardılar. Nehir, dağ pınarlarının güneşin bütün gün yukarılardaki karları erittiği yaz akşamlarında aktığı gibi hızla ve gürültüyle akıyordu. Var olan tek köprü sipersiz, bir midillinin rahatlıkla geçebileceği darlıkta taştan bir köprüydü ve bunu yavaşça ve dikkatle, her biri midillisini yularından tutup yürüterek, teker teker geçmek zorundaydılar. Elfler kıyıya parlak fenerler getirmişti ve kafile köprüyü geçerken onlara şen bir şarkıyla eşlik ettiler.

"Sakalını köpüğe daldırma, babalık!" diye seslendiler neredeyse emeklemekte olan Thorin'e. "Sulamadan da yeterince uzun."

"Dikkat edin de Bilbo keklerin hepsini yemesin!" diye seslendiler. "Hâlâ anahtar deliklerine sığamayacak kadar şişman!"

"Şş, şş! İyi ahali ve iyi geceler!" dedi son gelen Gandalf. "Vadilerin kulakları vardır, bazı elflerin ise fazlasıyla şen dilleri. İyi geceler!"

İşte böylece Son Sıcak Yuva'ya vardılar ve kapılarını ardına kadar açık buldular.

Şimdi bu tuhaf bir şeydir, ama yaşanması iyi olan şeylerle geçirilen güzel şeyler çabucak anlatılır ve dinlenmesi pek keyifli değildir; öte yandan rahatsız, yürek oynatan, hattâ dehşet verici şeylerden iyi bir hikaye çıkabilir, her halükarda anlatılmaları uzun sürer. O iyi yuvada uzun bir süre, en az on dört gün kaldılar ve oradan ayrılmak onlara zor geldi. Bilbo orada memnuniyetle sonsuza dek sürecek bir mola verebilirdi –bir dilek onu hiç sıkıntısız hobbit kovuğuna döndürebilecek bile olsa. Yine de orada geçirdikleri zaman hakkında anlatacak çok az şey var.

Ev sahipleri bir elf-dostuydu –babaları Tarih'in başlangıcından önce acayip öykülere, kötü goblinlerle elflerin ve Kuzey'deki ilk insanların savaşlarına giren kişilerden biri. Öykümüzün geçtiği günlerde ataları arasında hem elfler, hem de Kuzey'in kahramanları bulunan kişiler vardı ve evin efendisi Elrond bunların başıydı.

Bir elf lordu kadar soylu ve güzel yüzlü, bir savaşçı kadar güçlü, büyücü kadar bilge, bir cüce kralı kadar saygın ve yaz kadar müşfikti. Pek çok öyküde yer alır, ama Bilbo'nun büyük macerasının öyküsündeki rolü küçük, ancak öykünün sonuna varabilirsek sizin de görebileceğiniz gibi önemlidir. Hoşlandığınız şey ister yemek, ister uyku, ister çalışma, öyküler anlatma veya şarkı söyleme, ister oturup düşünme, ister bütün bunların hoş bir karışımı olsun, evi kusursuzdu. Kötü şeyler o vadiye gelmezdi.

Keşke o evde işittikleri öykülerin birkaçını veya dinledikleri şarkılardan bir iki tanesini aktarabilseydim. Hepsi de, midilliler dahil, orada geçirdikleri birkaç gün içinde tazelenip güçlendiler. Giysilerinin yanı sıra bereleri, ruh halleri ve umutları onarıldı. Çantaları yükte hafif, ama onları dağ geçitlerinden geçirecek güçte yiyecek ve erzakla dolduruldu. Planları en iyisinden tavsiyelerle geliştirildi. Böylece yaz ortası arifesi gelip çattı ve yaz ortası sabahının ilk ışığıyla yola çıkmaya hazırlandılar.

Elrond her cins rün hakkında her şeyi bilirdi. O gün trollerin ininden getirdikleri kılıçlara baktı ve şöyle dedi: "Bunlar trol yapımı değil. Bunlar eski, akrabam olan Batı'nın Yüksek Elflerine ait çok eski kılıçlar. Goblin savaşları için Gondolin'de yapılmışlardı. Bir ejderha hazinesi veya goblin yağmasından kalmış olmalılar, zira ejderha-

lar ve goblinler o şehri çağlar önce yok etmişti. Thorin, rünler bunun adının Orcrist, kadim Gondolin lisanında Goblin-doğrayan olduğunu söylüyor; ünlü bir kılıçtı. Bu, Gandalf, Glamdring, bir zamanlar Gondolin Kralı'nın taşıdığı Hasım-tokmağıydı. Onları iyi saklayın!"

"Acaba troller onları nereden aldı?" dedi Thorin, kılıcına yeni bir ilgiyle bakarak.

"Bunu bilemem," dedi Elrond, "ama sizin trollerinizin başka yağmacıları yağmaladığı veya dağlardaki bir sığınakta eski soygunların kalıntılarına rastladıkları tahmin edilebilir. Moria'nın terk edilmiş madenlerinde hâlâ cüce-goblin savaşından kalma, unutulmuş hazinelerin bulunmayı beklediğini duymuştum."

Thorin bu sözleri değerlendirdi. "Bu kılıcı onurla saklayacağım," dedi. "Dilerim yakında tekrar goblinleri doğrar."

"Dağlarda muhtemelen pek yakında yerine gelecek bir dilek!" dedi Elrond. "Ama bana şimdi haritanızı gösterin!"

Haritayı alıp uzun uzun inceledi ve başını iki yana salladı; zira cüceleri ve altın sevdalarını bütünüyle onaylamasa da, ejderhalardan ve zalim fenalıklarından nefret ediyor ve Dale kentini, neşeli çanlarını ve canlı Akan Nehir'in yanıp kavrulmuş kıyılarını düşününce hüzünleniyordu. Ay, geniş bir hilal halinde parıldamaktaydı. Hari-

tayı kaldırdı ve beyaz ışık haritanın içinden geçerek parladı. "Bu nedir?" dedi. "Burada "bir buçuk metre yüksekliğinde ve üç kişinin yan yana geçebileceği genişlikte" diyen düz rünlerin yanında ay harfleri de var."

"Ay harfleri nedir?" diye sordu hobbit heyecan dolu bir sesle. Size daha önce söylediğim gibi, haritalara bayılırdı ve rünlerden, harflerden ve kendi yazısı biraz ince ve örümceğimsi olsa da, zekice el yazısından da hoşlanırdı.

"Ay harfleri rün harflerdir, ama onları göremezsin," dedi Elrond, "doğrudan bakarak değil: Sadece ay arkalarında parlarken görülebilirler ve dahası, en zekice olan türünde, ayın harflerin yazıldığı günkü şekil ve mevsimde olması gerekir. Cüceler, dostlarınızın da söyleyebileceği gibi, harfleri gümüş kalemlerle yazmışlar. Bunlar uzun zaman önce ayın hilal olduğu bir yaz dönümü arifesinde yazılmış olmalı."

"Ne diyorlar?" dedi Gandalf ve Thorin bir ağızdan, belki de Elrond'un bile bunu onlardan önce bulmasına biraz bozularak, daha önce doğru dürüst fırsat olmamasına ve bilinmez hangi zamana kadar bir daha olmayacak olmasına rağmen.

"Ardıçkuşu kapıyı çaldığında, gri taşın yanında durun," diye okudu Elrond, "ve güneş batarken Durin Günü'nün son ışığı anahtar deliğinde parlayacak."

"Durin, Durin!" dedi Thorin. "O en yaşlı cüce ırkı Uzunsakallıların babalarının babası ve benim ilk atamdır: Ben onun vârisiyim."

"O halde Durin Günü nedir?" diye sordu Elrond.

"Cücelerin yeni yılının ilk günü," dedi Thorin, "herkesin bilmesi gerektiği gibi Güz'ün Kış eşiğindeki son ayının ilk günüdür. Bizler Güz'ün son mehtabının gökyüzünde güneşle birlikte olduğu güne hâlâ Durin Günü deriz. Ama, korkarım bunun bize pek yardımı olmayacak, çünkü bugünlerde böyle bir günün bir daha ne zaman geleceğini bilmek bizim becerilerimizi aşıyor."

"Bunu bekleyip görmek gerek," dedi Gandalf. "Başka yazı var mı?"

"Bu ayda görülebilen başka yazı yok," dedi Elrond, ardından haritayı Thorin'e geri verdi; daha sonra yaz ortası arifesinde dans edip şarkı söyleyen elfleri izlemek için suyun kenarına indiler.

Ertesi sabah düşleri süsleyecek kadar güzel ve taze bir yaz ortası sabahıydı: mavi göklerde tek bir bulut dahi yoktu ve güneş suyun üzerinde dans ediyordu. Veda ve iyi dilekleri anlatan şarkılar arasında, yeni serüvenlere hazır yüreklerle ve Dumanlı Dağlar'ın ardındaki topraklara doğru izlemeleri gereken yolun bilgisiyle sürdüler bineklerini.

4

TEPENİN ÜSTÜ VE TEPENİN ALTI

O dağlara çıkan pek çok patika vardı, dağları aşan da pek çok geçit vardı. Ama patikaların çoğu ya hiçbir yere ya da kötü sonlara çıkan hile ve aldatmacalardı; geçitlerin çoğu ise kötü şeyler ve korkunç tehlikelerle doluydu. Cüceler ile hobbit, Elrond'un bilgece tavsiyeleri ve Gandalf'ın belleği sayesinde doğru yoldan ve doğru geçitten geçtiler.

Vadiden çıkıp Son Sıcak Yuva'yı geride bıraktıktan günlerce sonra bile hâlâ yokuş yukarı tırmanıyorlardı. Bu hem zor, hem de tehlikeli bir yoldu, çarpık, ıssız ve uzundu. Artık geride bıraktıkları, çok aşağılarında uzanan topraklara bakabiliyorlardı. Bilbo, batı yönünde, her şeyin mavi ve belli belirsiz olduğu çok uzaklarda güven-

li ve rahat şeylerin ve kendi küçük hobbit kovuğunun olduğu yurdunun yattığını biliyordu. Ürperdi. Bulundukları yükseklere acı bir soğuk hakimdi ve kayaların arasından esen rüzgar keskindi. Ara sıra karlara vuran öğle güneşinin gevşettiği koca koca kayalar da dağ yamaçlarından aşağı yuvarlanıp aralarından (bu talihli bir şeydi) veya başlarının üzerinden (bu kaygı vericiydi) geçiyordu. Geceler rahatsız ve soğuktu; yankılar kulağa tekinsiz geldiği ve sessizlik bozulmaya –suyun gürültüsü, rüzgarın uğultusu ve taşların çatırtısı hariç– gönülsüz göründüğü için şarkı söylemeye veya fazla yüksek sesle konuşmaya cesaret edemiyorlardı.

"Aşağılarda yaz ilerliyor," diye düşündü Bilbo, "otlar biçilip kurutuluyor ve pikniklere çıkılıyor. Bu hızla gidersek biz daha diğer yamaçtan inmeye başlayamadan onlar hasada ve böğürtlen toplamaya başlayacaklar." Elrond'a bir yaz ortası sabahının yüksek umutları içinde veda ederken dağları aşmaktan ve dağların ardındaki toprakları hızla katetmekten neşeyle bahsetmelerine rağmen, diğerlerinin kafaları da aynı derecede kasvetli düşüncelerle doluydu. Yalnız Dağ'a açılan gizli kapıya belki de Güz'ün son ayında –"belki de Durin Günü olur," demişlerdi– varacaklarını düşünmüşlerdi. Bir tek Gandalf başını iki yana sallayıp hiçbir şey söylememişti. Cüceler uzun yıllardır o yöreden geçmemiş olsa da Gandalf geç-

mişti ve ejderhaların insanları diyarlardan sürmesinden ve goblinlerin Moria Madenleri Savaşı'ndan sonra gizlice yayılmasından beri Yaban'da kötülük ve tehlikenin nasıl büyüyüp serpildiğini biliyordu. Yaban'ın Sınırı'nın ardında tehlikeli serüvenlere çıkmışken Gandalf gibi bilge büyücülerin ve Elrond gibi iyi dostların yaptığı iyi planlar bile tutmayabilirdi ve Gandalf bunun böyle olduğunu bilecek kadar bilge bir büyücüydü.

Beklenmedik bir şeyin olabileceğini biliyordu ve ıssız dorukları ve hiçbir kralın hükmetmediği vadileri korkutucu serüvenler yaşamadan geçeceklerini ümit etmeye cesaret edemiyordu. Geçemediler. Her şey yolunda gitti, ta ki bir gün korkunç bir fırtınayla karşılaşmalarına dek –fırtınadan da öte, sanki şimşeklerin savaşıydı. Gerçekten büyük bir fırtınanın toprakta ve nehir vadisi üzerinde ne kadar dehşetli olabileceğini bilirsiniz; özellikle de iki korkunç fırtına birbiriyle karşılaşıp çatıştığında. Doğu'dan ve Batı'dan fırtınalar gelip de birbiriyle savaşa tutuştuğunda geceleyin dağlarda kopan gökgürültüsü ve şimşekler daha da korkunçtur. Yıldırım doruklara çarpıp kıymıklara bölünür, kayalar ürperir ve koca koca kayalar çatırtılarıyla havayı yarıp bulabildikleri tüm mağara ve oyuklara yuvarlanır ve karanlık ezici bir gürültü ve aniden çakan ışıkla dolar.

Bilbo bu türden bir şeyi ne görmüş, ne de hayalinde

canlandırmıştı. Yüksek, dar bir yerdeydiler ve bir yanlarında korkunç bir uçurum loş bir vadiye iniyordu. Geceyi geçirmek üzere orada, çıkıntılı bir kayanın altına sığınmışlardı ve bir battaniyenin altında tepeden tırnağa titriyordu. Başını çıkarıp şimşeklere baktığında, vadinin karşı yakasında taş devlerinin dışarıda olduğunu ve kayaları birbirlerine fırlatıp yakalayarak ve aşağıdaki ağaçların arasında ufalanmak veya gümbürtüyle küçük parçalara ayrılmak üzere aşağı yollayarak oyun oynadıklarını gördü. Ardından bir rüzgar ve yağmur geldi ve yel yağmurla doluyu dört bir yöne savurduğundan başlarının üzerindeki kaya çıkıntısı onları hiç korumaz oldu. Çok geçmeden sırılsıklam olmuşlardı; başlarını indirip kuyruklarını bacaklarının arasına kıstıran midillilerinin bazıları ise korkuyla kişniyordu. Dağ yamaçlarının her yerinde kahkahalar atıp bağıran devlerin sesini duyabiliyorlardı.

"Böyle olmaz!" dedi Thorin. "Uçmaz, boğulmaz veya yıldırım çarpmasına uğramazsak devin biri tarafından yakalanıp futbol topu niyetine göğe kadar savrulacağız."

"Eh, daha iyi bir yer biliyorsan, bizi oraya götür!" dedi kendisini fena halde huysuz hisseden ve devler hakkında hiç de mutlu olmayan Gandalf.

Tartışma, Fili'yle Kili'yi daha iyi bir barınak aramaya göndermeleriyle sona erdi. Bu ikisinin gözleri pek keskindi ve diğer cücelerden yaklaşık elli yaş genç oldukla-

rından bu tür işler genellikle onlara düşerdi (herkes Bilbo'yu göndermenin kesinlikle hiçbir işe yaramayacağını görebildiği için). Bir şey bulmak istiyorsan, aramak gibisi yoktur (ya da Thorin'in genç cücelere söylediği buydu). Aradığında çoğu zaman bir şey bulduğun doğrudur, ama bu her zaman peşinde olduğun şey değildir. Bu durumda da öyle oldu.

Çok geçmeden Fili ile Kili emekleyerek, rüzgarda kayalara tutunarak döndüler. "Kuru bir mağara bulduk," dediler, "şu köşeyi geçince pek uzak değil ve midilliler dahil hepimiz içine girebiliriz."

"Mağarayı etraflıca keşfettiniz mi?" dedi, dağlardaki mağaraların nadiren boş olduğunu bilen büyücü.

"Evet, evet!" dediler, gerçi herkes onların bu işe fazla zaman ayırmış olamayacaklarını biliyordu, geriye fazla çabuk dönmüşlerdi. "O kadar da büyük değil ve geriye doğru fazla uzamıyor."

Elbette mağaraların tehlikeli tarafı budur: Bazen geriye doğru ne kadar uzadıklarını ve arka taraflarındaki bir geçidin nereye açıldığını veya sizi içeride neyin beklediğini bilemezsiniz. Ama şimdilik Fili ile Kili'nin verdikleri haber kulağa yeterince iyi geliyordu. Böylece hep birlikte ayağa kalkıp harekete geçmeye hazırlandılar. Rüzgar uluyor ve gökgürültüsü hâlâ homurdanıyordu ve midillileriyle kendilerini yürütmekte epey zorlandılar. Yine de

mağara pek uzakta değildi ve çok geçmeden yola uzanan büyük bir kayaya geldiler. Kayanın arkasına adım attığında, dağın yamacında alçak bir kemerle karşılaşıyordun. Orada midillilerin yükleri ve eyerleri çıkarıldıktan sonra sıkışarak geçebilecekleri kadar yer vardı. Kemerin altından geçerken rüzgarın ve yağmurun sesini dört yanlarından değil de dışarıdan duymak ve devlerle kayalarından korunmuş olmak iyi bir histi. Ama büyücü hiçbir riske girmiyordu. Asasının ucunda bir ışık yaktı –şayet hatırlıyorsanız, o çok uzun zaman öncesinde kalmış gibi gelen günde Bilbo'nun yemek odasında yapmış olduğu gibi– ve onun aydınlığında mağarayı baştan sona keşfettiler.

Hayli geniş gibiydi, ama fazlasıyla büyük ve gizemli görünmüyordu. Kuru bir zemini ve birtakım rahat kuytuları vardı. Bir ucunda midilliler için yer bulunuyordu ve hayvanlar orada terleri buharlaşarak ve yem torbalarındakileri hatır hutur yiyerek beklediler (bu değişiklikten pek memnundular). Oin ile Gloin kapıda giyeceklerini kurutmak için bir ateş yakmak istediler, ama Gandalf bunu kabul etmedi. Bu yüzden ıslak eşyalarını yere yayıp kuru olanları çıkınlarından çıkardılar; ardından battaniyelerine rahatça yayılıp pipolarını çıkardılar ve Gandalf tarafından onları eğlendirmek için farklı renklere dönüştürülüp dans ederek tavana doğru yollanan duman hal-

kaları üflediler. Konuştukça konuştular ve fırtınayı unuttular, her birinin hazineden payına düşenle (hazineyi ele geçirdiklerinde, ki bu o esnada hiç de olanaksız görünmüyordu) ne yapacağını tartıştılar ve böylece teker teker uykuya daldılar. Ve bu yanlarında getirdikleri midilliler, paketler, bavullar, araç gereç ve öteberiyi son kullanışları oldu.

O gece yanlarında Bilbo'yu getirmekle iyi ettikleri anlaşıldı. Zira Bilbo her nedense uzun süre uyuyamadı ve nihayet uyuduğunda da son derece berbat rüyalar gördü. Düşünde mağaranın arka duvarındaki bir çatlağın büyüdükçe büyüdüğünü, açıldıkça açıldığını gördü ve çok korkmasına rağmen bağıramadı ve elinden orada yatıp olanları izlemekten başka bir şey gelmedi. Rüyasında daha sonra mağara tabanının çöktüğünü ve kendisinin kayıp kimbilir nereye doğru düşmeye başladığını gördü.

Bunun üzerine dehşetle irkilerek uyandı ve rüyasının kısmen gerçek olduğunu fark etti. Mağaranın arka duvarında bir çatlak belirmiş ve çoktan geniş bir geçit halini almıştı. Tam o sırada son midillinin kuyruğunun ucu geçitte kayboldu. Elbette bir hobbitin çıkarabileceği en yüksek sesle –ki cüsseleri düşünüldüğünde bu hayret verici derecede yüksektir- haykırdı.

Daha onlar kayalarla makaralar diyemeden geçitten

goblinler; büyük goblinler, koca, çirkin görünümlü goblinler fırlayıverdi. Cüce başına en az altı goblin! Bilbo'ya dahi iki goblin düşüyordu ve siz kavla çakmaktaşı diyemeden hepsi yakalanıp çatlaktan içeri sürüklendiler. Ama Gandalf değil. Bilbo'nun çığlığı bir tek o işe yaramıştı. Ses Gandalf'ı saniyenin binde biri kadar sürede uyandırıp ayıltmıştı ve onu yakalamaya gelen ve mağarada şimşek gibi çakan, korkunç bir ışıkla ve barutu andıran bir kokuyla karşılaşan goblinlerin birkaçı ölmüştü.

Çatlak çat diye kapandı ve Bilbo ile cüceler çatlağın yanlış tarafında kalakaldılar! Gandalf neredeydi? Bu konuda ne onların ne de goblinlerin bir fikri vardı ve goblinler bunu bilmek istemiyordu. Ortalıkta derin, ancak dağların yüreğinde yaşamayı âdet edinmiş goblinlerin etrafı görebileceği kadar derin bir karanlık vardı. Oradaki geçitler her yönden birbirini kesiyor ve birbirine dolanıyor olsa da goblinler yolu sizin en yakındaki postaneyi bildiğiz kadar iyi biliyordu ve sürekli aşağı inen yoldaki hava fena halde boğucuydu. Pek kaba davranan goblinler acımasız çimdikler atıyor, kıkırdıyor ve soğuk ve insafsız sesleriyle kahkahalar patlatıyorlardı ve Bilbo trolün onu ayak parmaklarından tutup kaldırdığı zamandan bile mutsuzdu. Bir kez daha güzel hobbit kovuğunda olmayı diledi. Son kez de değil.

Derken önlerinde kızıl bir ışık parıldadı. Goblinler

şarkı söylemeye, kurbağayı andıran sesler çıkarmaya ve düz ayaklarını taşa çarparak ve tutsaklarını da sarsarak tempo tutmaya başladılar.

Şak! Çak! Kara çatlak!
Kavra, yakala! Çimdikle, kap!
İşte iniyorsun delikanlı
Goblin kasabasına!

Çatırt, patırt! Ez, parçala!
Çekiçle maşa! Tokmakla gong!
Bas ayağını yere, ta aşağılara!
Ho! Ho! Delikanlı!

Fış, şırak! Kamçını şaklat!
Hırpala, sopala! Ağlayıp sızla!
Çalış, çalış! Yeltenme kaçınmaya,
Goblinler kana kana içer ve Goblinler kahkahalarla gülerken,
Döne döne yerin çok altına,
Aşağıya, delikanlı!

Kulağa gerçekten korkunç geliyordu. Duvarlar şak, çak! Ez, parçala! sesleri ve ho, ho, delikanlı! derken attıkları çirkin kahkahalarla yankılanıyordu. Şarkının ana-

fikri son derece açıktı; zira goblinler kamçılarını çıkarıp fış, şırak! diye şaklatmaya ve onları önlerine katıp koşabildikleri kadar hızlı koşturmaya başlamıştı. Tökezleyerek büyük bir mağaraya daldıklarında da cücelerden birkaçı çoktan yaygarayı koparmış ya da cılız bir sesle yalvarmaktaydı.

Tam ortasındaki büyük ve kızıl bir ateşle ve duvarlara dizili meşalelerle aydınlanan mağara goblinlerle doluydu. Cüceler (en geride ve kamçılara en yakın yerde zavallı Bilbo vardı) koşarak içeri girdiklerinde hepsi de kahkahalar attılar, ayaklarını yere vurup alkış tuttular. Midilliler bir köşeye sinmiş halde duruyordu, tüm bavullar ve çantalar açılmıştı ve içlerindekiler goblinler tarafından yağmalanıyor, koklanıyor, parmaklanıyor ve paylaşılamıyordu.

Korkarım o küçük ve kusursuz midillileri, Elrond'un Gandalf'a kendi atı dağ yollarına uygun olmadığı için ödünç verdiği, pek dayanıklı, beyaz bir hayvan dahil, son görüşleri oldu. Goblinler atları, midillileri, eşekleri (ve daha bir sürü feci şeyi) yer, üstelik de karınları hep açtır. Ancak o an tutsaklar sadece kendilerini düşünmekteydi. Goblinler ellerini arkalarından zincirleyip hepsini birbirine bağlamış ve küçük Bilbo sıranın en arkasında sürüklenirken onları çekiştirerek mağaranın en uzak ucuna götürmüşlerdi.

Orada gölgelerin arasındaki iri, düz bir taşın üzerinde, dev bir kafası olan kocaman bir goblin oturuyordu ve silahlı goblinler etrafını sarmış, kullandıkları baltalar ve kıvrık kılıçları taşıyarak bekliyordu. Goblinler zalim, hain ve kötü yüreklidir. Güzel olan hiçbir şey yapmazlar, ama pek çok zekice şey yaparlar. Zahmete girdiklerinde en hünerli olanlar dışındaki tüm cücelerin yapabildiği kadar iyi tünel açıp madencilik yapabilirler, gerçi bunlar çoğu zaman dağınık ve pis olur. Çekiç, balta, kılıç, hançer, kazma, kıskacın yanı sıra işkence aletlerini de büyük ustalıkla yapabilir veya kendi tasarımlarını havasızlık ve ışıksızlıktan ölene kadar çalışmak zorunda olan tutsak ve kölelere uygulatabilirler. Çarklar, makineler ve patlamalara ve ellerini kullanarak çalışmaktan olabildiğince uzak durmaya bayıldıklarından, tasarlandıkları zamandan beri dünyaya sıkıntı veren makineleri, özellikle de aynı anda çok sayıda insanı öldürmeye yarayan dahiyane cihazları onların tasarlamış olması olasılık dahilindedir; ama o çağda ve o yörede bu denli ilerlemiş (öyle deniliyor) değillerdi. Cücelere, diğer herkese ve her şeye, özellikle de tertipli ve bayındır kimselere beslediklerinden öte özel bir nefretleri yoktu; bazı bölgelerde hain cüceler onlarla ittifak bile kurmuştu. Ancak bahsini duyduğunuz bu öyküde ama geçmeyen savaş yüzünden Thorin'in halkına özel bir garezleri vardı; hem zaten goblinler zekice ve

gizlice olduğu ve tutsaklar kendilerini koruyamadığı sürece kimi yakaladıklarını umursamazlar.

"Kimdir bu sefil kimseler?" dedi Ulu Goblin.

"Cüceler ve bu!" dedi tutsakları güden goblinlerden biri, Bilbo'nun zincirini çekip dizüstü düşmesine neden olarak.

"Onları Ön Sundurmamıza sığınmış halde bulduk."

"Bunu yapmaktaki niyetiniz neydi?" dedi Ulu Goblin, Thorin'e dönerek. "Hayırlı bir şey olmadığına kalıbımı basarım! Halkımın özel meselelerini öğrenmek amacıyla casusluk ediyordunuz herhalde! Hırsız iseniz hiç şaşırmam! Katil ve Elf dostu olmanız da muhtemel! Gelin! Ne söyleyeceksiniz?"

Thorin, "Cüce Thorin hizmetinizde!" diye cevap verdi –bu bir nezaket ifadesinden ibaretti. "Kuşkularınız ve hayalinizde canlandırdıklarınız konusunda hiçbir fikrimiz yok. Fırtınadan kaçıp, kullanılmıyor gibi görünen elverişli bir mağaraya sığındık; aklımızdan geçen son şey goblinlere herhangi bir rahatsızlık vermekti." Bu tamamen doğruydu!

"Hm," dedi Ulu Goblin. "Siz öyle diyorsunuz! Dağlarda ne işiniz olduğunu, nereden geldiğinizi ve nereye gittiğinizi sorabilir miyim? Aslında hakkınızdaki her şeyi öğrenmek isterim. Öğrendiklerim bir işe yarayacağından da değil, Thorin Meşekalkan, halkın hakkında zaten çok

şey biliyorum; ama doğruyu söyle, yoksa sizin için son derece rahatsız bir şey hazırlarım!"

"Akrabalarımızı, yeğenlerimizi, birinci, ikinci, üçüncü göbekten kuzenlerimizi ve büyükbabalarımızın bu hoşluğu su götürmez dağların doğusunda yaşayan diğer torunlarını ziyaret etmek amacıyla yola çıkmıştık," dedi, gerçeği söylemek belli ki doğru olmayacağından bir anda ne söyleyeceğini bilemeyen Thorin.

"O bir yalancı, ey hakikaten muazzam kişi!" dedi tutsakları güdenlerden biri. "Bu yaratıkları aşağı davet ettiğimizde halkımızın birkaçı mağara yıldırım çarpmasına uğradı ve taşlar kadar cansızlar. Hem bunu da açıklamadı!" Thorin'in taşıdığı, trollerin ininden gelen kılıcı gösterdi.

Ulu Goblin kılıca baktığında feci bir öfke çığlığı kopardı ve bütün askerleri dişlerini gıcırdattılar, kalkanlarını birbirine çarpıp ayaklarını yere vurdular. Kılıcı anında tanımışlardı. Kılıç zamanında, latif Gondolin elflerinin onları tepelerde avladığı veya surlarının önünde savaşa tutuştuğu zamanlarda yüzlerce goblinin canını almıştı. Ona Goblin-doğrayan anlamına gelen Orcrist ismini vermişlerdi, ama goblinler kılıcı basitçe Isıran olarak anardı. Kılıçtan nefret ederlerdi, onu taşıyandan ise daha da çok.

Ulu Goblin, "Katiller ve elf dostları!" diye bağırdı. "Kesin onları! Dövün onları! Isırın onları! Gıcırdatın on-

ları! Yılanlarla dolu karanlık deliklere götürün de bir daha ışık yüzü görmesinler!" Öyle bir gazaba kapılmıştı ki, koltuğundan bizzat fırlayıp ağzını açarak Thorin'e doğru atıldı.

Tam o sırada mağaradaki bütün ışıklar söndü ve koca ateş puf! diye sönüp yerini tavana kadar yükselen ve goblinlerin arasına ak kıvılcımlar saçan, alazlı, mavi bir dumana bıraktı.

Bağırtılar ve yaygaralar, gaklamalar, eveleyip gevelemeler; ulumalar, hırıltılar ve küfürler; çığlıklar ve feryatların tarifi mümkün değildi. Beraberce diri diri ve ağır ağır kızartılmakta olan birkaç yüz yaban kedisi ile kurdun sesiyle bile kıyaslanamazdı. Kıvılcımlar goblinleri yakarak derilerini deliyordu ve tavandan inmeye başlayan duman havayı öyle ağırlaştırmıştı ki göz gözü görmüyordu. Çok geçmeden birbirlerinin üzerine düşüp yığınlar halinde yerlerde yuvarlanmaya ve hepsi birden akıllarını kaçırmışçasına birbirlerini ısırmaya, tekmelemeye ve pataklamaya başladılar.

Aniden bir kılıç kendi ışığıyla aydınlandı. Bilbo kılıcın, öfkesiyle afallamış bir halde kalakalan Ulu Goblin'in tam içinden geçtiğini gördü. Ulu Goblin yere yuvarlandı; ölmüştü ve goblin askerler kılıçtan kaçarak çığlık çığlığa karanlığa karıştılar.

Kılıç kınına döndü. "Beni izleyin çabuk!" dedi sert ve

alçak bir ses; Bilbo daha ne olduğunu anlayamadan kendisini bir kez daha sıranın sonunda, goblin salonunun sesleri ardında giderek alçalırken, karanlık geçitlerde olabildiğince hızlı bir şekilde yürürken buldu. Soluk bir ışık onlara yol gösteriyordu.

"Daha çabuk, daha çabuk!" dedi ses. "Meşaleler çok geçmeden yeniden yakılacaktır."

"Yarım dakika!" dedi, arkada, Bilbo'nun yanında yürüyen ve iyi biri olan Dori. Hobbiti bağlı elleriyle elinden geldiği kadarıyla sırtına çıkardı ve hep birlikte zincir şakırtıları ve ellerini denge sağlamakta kullanamadıklarından pek çok tökezleme eşliğinde koştular. Uzun süre de durmadılar ve durduklarında dağın yüreğine varmış olmalıydılar.

Derken Gandalf asasının ucundaki ışığı yaktı. O elbette Gandalf'tı, ama o sırada Gandalf'ın oraya nasıl geldiğini soramayacak kadar meşguldüler. Gandalf bir kez daha kılıcını çıkardı ve kılıç yine karanlıkta kendiliğinden ışıldadı. Etrafta goblinler olduğunda parıldamasına yol açan bir öfkeyle yanan kılıç hali hazırda mağaranın büyük efendisinin ölümünden duyduğu hazla mavi bir alev kadar parlaktı. Goblin zincirlerini kesmekte ve tutsakları olabildiğince çabuk serbest bırakmakta hiç zorluk çıkarmadı. Hatırlarsanız, bu kılıcın ismi Hasım-tokmağı-Glamdring'di. Goblinler ona Döven der ve şayet böyle bir şey

mümkünse ona karşı Isıran'dan bile daha fazla nefret duyarlardı. Orcrist de kurtarılmıştı, zira Gandalf onu da dehşet içindeki muhafızların birinin elinden kapıp getirmişti. Gandalf pek çok şeyi düşünürdü ve her şeyi yapamasa da, köşeye sıkışmış dostlar için pek çok şey yapabilirdi.

"Hepimiz burada mıyız?" dedi, eğilip selam vererek kılıcını Thorin'e iade ederken. "Bir bakayım: bir, Thorin; iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir; Fili'yle Kili nerede? İşte buradalar, on iki, on üç, Bay Baggins'le birlikte on dört! Vay Vay! Çok daha kötüsü olabilirdi, ona bakılırsa çok daha iyisi de olabilirdi. Midilli yok, yiyecek yok, nerede olduğumuzu bilmemizin imkanı yok ve tam arkamızda öfkeli goblin sürüleri! Yola düşelim!"

Yola düştüler.

Gandalf yanılmamıştı: geldikleri geçitlerin derinlerinden goblin çığlıkları ve korkunç gürültüler duymaya başlamışlardı. Bu her zamankinden de hızlı ilerlemelerine yol açtı ve zavallı Bilbo cücelerin muazzam yürüme hızının yarısına bile erişemeyeceğinden, size söyleyeyim, mecbur kaldıkça onu sırtlarında taşıdılar.

Yine de goblinler cücelerden daha hızlı gider, üstelik bu goblinler yolu daha iyi biliyordu (patikaları onlar yapmıştı) ve delice bir öfke içindeydiler; bu yüzden cücelerin tüm çabalarına rağmen haykırışlar ve ulumalar gi-

derek yaklaşmayı sürdürdü. Çok geçmeden goblin ayaklarının, adeta döndükleri son köşenin ardından gelen çok, pek çok ayağın sesini duyabilir oldular. Kırmızı meşalelerin titreşen ışığı, içinde yol aldıkları tünelde, arkalarında seçiliyordu ve ölümüne yorulmaya başlamışlardı.

"Ah, neden hobbit kovuğumu terk ettim ki!" dedi zavallı Bay Baggins, Bombur'un sırtında hoplayarak.

"Ah, hazine avına ne demeye ufacık, sefil bir hobbit getirdim ki!" dedi, hem sıcaklık, hem de dehşet yüzünden burnundan ter damlamakta olan şişman Bombur.

Bu noktada Gandalf, Thorin ile birlikte geriye düştü. Keskin bir dönemeci aldılar. "Geri dönün!" diye bağırdı. "Kılıcını çek, Thorin!"

Yapılacak başka şey yoktu ve goblinler bundan hoşlanmadılar. Köşeyi haykırarak döndüler ve hayret dolu gözlerinin önünde soğuk ve parlak ışıklarıyla parlayan Goblin-doğrayan ve Hasım-tokmağı ile karşılaştılar. Öndekiler ölmeden önce meşalelerini düşürüp tek bir kez haykırdılar. Geridekiler daha da fazla bağırarak gerileyip arkalarından gelenleri devirdiler. "Isıran ve Döven!" diye feryat ettiler ve çok geçmeden hepsi darmadağınık bir haldeydi ve çoğu geldikleri yöne doğru kaçışıyordu.

İçlerinden biri köşeyi dönmeye cesaret edene kadar epey zaman geçti. Bu olduğunda cüceler bir kez daha goblinlerin diyarının karanlık tünellerinde uzun, çok

uzun bir mesafe katetmişti. Goblinler bunu fark ettiklerinde meşalelerini söndürüp yumuşak ayakkabılar giydiler ve kulaklarıyla gözleri en keskin koşucularını seçtiler. Bunlar karanlıkta sansarlar kadar hızlı ve yarasadan fazla ses çıkarmayarak koştular.

İşte bu yüzden Bilbo, cüceler, hattâ Gandalf bile geldiklerini duymadı. Onları görmediler de. Ama Gandalf cücelere yol göstermek için asasının hafif bir ışık saçmasına izin verdiğinden, sessizce koşarak onlara yetişen goblinler tarafından görüldüler.

Yine en arkadan Bilbo'yu sırtında taşıyarak gelen Dori karanlıkta aniden arkadan kavrandı. Bağırarak düştü ve hobbit omuzlarından karanlığa yuvarlandı, başını sert kayaya çarptı ve başka bir şey hatırlamadı.

5

KARANLIKTA BİLMECELER

Bilbo gözlerini açtığında, onları açıp açmadığını merak etti, çünkü ortalık açmadan önceki kadar karanlıktı. Yakınında hiç kimse yoktu! Ne kadar korktuğunu bir düşünün! Hiçbir şey duyamıyor, hiçbir şey göremiyor ve taş zemin dışında hiçbir şey hissedemiyordu.

Çok yavaş bir şekilde elleriyle dizlerinin üzerine kalkıp tünelin duvarına dokunana dek etrafı yokladı; ama tünelin ne aşağısında ne de yukarısında bir şey bulabildi: hiçbir şey yoktu, ne goblinlerden eser vardı, ne de cücelerden. Başı dönüyordu ve düştüğü zaman gitmekte oldukları yön hakkında bile emin olmaktan uzaktı. Elinden geldiği kadarıyla tahmin etmeye çalıştı ve emekleyerek uzun mesafe katetti, nihayet eli tünelin zeminin-

de soğuk madenden küçücük bir halkaya dokundu. Bunun kariyerinde bir dönüm noktası olduğunun farkında değildi. Halkayı neredeyse hiç düşünmeden cebine attı; şüphesiz hali hazırda pek işine yarayacak gibi görünmüyordu. Pek fazla ilerlemedi, bunun yerine uzun süre soğuk zemine oturup perişan haline bütünüyle teslim oldu. Kendisini evdeki mutfağında pastırma ve yumurta kızartırken düşündü –zira içten içe bir yemek saatinin yaklaştığını hissediyor ve bu yüzden kendisini daha da perişan duyuyordu.

Yapacağı şeyi düşünemiyordu, olanları da düşünemiyordu, neden arkada bırakıldığını da; geride bırakıldıysa goblinlerin onu neden yakalamadığını da, başının neden böyle ağrıdığını da. Doğrusu, uzun süre gözden ırak, akıldan uzak, kapkaranlık bir köşede sessizce yatmış olduğuydu.

Neden sonra üstünü yoklayarak piposunu buldu. Kırılmamıştı, bu da bir şeydi. Ardından kesesini aradı; kesesinin içinde biraz tütün kalmıştı ve bu da başka bir şeydi. Sonra kibrit aradı, ama hiç bulamaması umutlarını paramparça etti. Aklı başına geldiğinde bunun kendisi için daha hayırlı olduğuna karar verdi. Kibrit çakmanın ve tütün kokusunun o korkunç yerdeki karanlık köşelerden neleri üstüne salacağını bilmeye imkan yoktu. Yine de o an kendisini yıkılmış hissediyordu. Ama bütün cep-

lerine vurup her yanını yoklayarak kibrit ararken eli küçük kılıcının kabzasına değdi –trollerden aldığı ve aklından hepten çıkmış olan küçük hançere; bereket versin, silahı pantolonunun içinde taşıdığından onu goblinler de fark etmemişti.

Kılıcını çekti. Gözlerinin önünde soluk ve loş bir ışıkla parladı. "Demek bu da bir elf kılıcı," diye düşündü, "ve goblinler çok yakın olmasa da, yeterince uzakta da değil."

Ama nedense içi biraz ferahlamıştı. Üstüne pek çok türkü yakılmış goblin savaşları için Gondolin'de yapılmış bir kılıç taşımak muhteşem bir şeydi; üstelik bu gibi silahların aniden karşılarına çıkan goblinleri fazlasıyla etkilediğini fark etmişti.

"Geri dönmek mi?" diye düşündü. "Bu işe yaramaz! Yana doğru gitmek mi? İmkansız! Ya ileri? Yapılacak tek şey!" Böylece ayağa kalktı ve küçük kılıcını önünde tutup tek eliyle duvarı yoklayarak, yüreği güm güm atarak yola düştü.

Bilbo'nun köşeye sıkıştığı kesindi. Ama unutmamak gerekir ki, köşe onun için siz ya da benim için olacağı kadar sıkışık değildi. Hobbitler sıradan insanlara benzemez ve kovukları, goblinlerinkilerden pek farklı olarak, güzelce havalandırılan, hoş ve keyifli yerler olsa da, hobbitler tünellere bizden daha alışıktır ve yeraltında

yön duygularını kolay kolay yitirmezler –hele kafaları aldıkları darbenin etkisinden kurtulmuşken. Çok da sessiz ilerleyebilir, kolaylıkla saklanabilir ve düşmelerle berelerin etkisinden fevkalade bir şekilde sıyrılabilirler ve çoğu insanın ya asla duymadığı ya da uzun zaman önce unutmuş olduğu irfan ve bilgece deyişler dağarcığına sahiptirler.

Yine de Bay Baggins'in yerinde olmayı hiç istemezdim. Tünelin ucu bucağı yok gibiydi. Tek bildiği, hayli istikrarlı bir tarzda ve ara sıra kıvrılmasına ve nadir dönemeçlere rağmen, aynı yönde uzamakta olduğuydu. Kılıcın parıltısıyla gördüğü veya eliyle yoklayarak fark ettiği kadarıyla bazı yerlerde yana açılan geçitler vardı. İçlerinden goblinlerin veya yarı düş ürünü şeylerin çıkması korkusuyla yanlarından aceleyle geçmek dışında, bu geçitlere pek kulak asmadı. Yürüdü de yürüdü, indi de indi, yine de zaman zaman kulağının dibinden uçan yarasaların başta onu ürkütse de zamanla umursanmayacak kadar sıklaşan uğultusu dışında hiçbir şey duymadı. Bu şekilde, durmaya cesaret edemeden ne kadar süreyle, bitkinliği aşana dek ilerlediğini bilmiyorum. Ertesi güne ve daha sonraki günlere kadar sürmüştü sanki

Aniden, herhangi bir uyarı olmadan şap! diye suya basıverdi! Öğ! Su buz gibi soğuktu. Bu olduğu yerde sertçe duraklamasına neden oldu. Suyun, yolunun üs-

tündeki bir gölet mi, geçidi aşan bir yeraltı pınarının ya da derin ve karanlık bir yeraltı gölünün kıyısı mı olduğunu bilmiyordu. Kılıcın ışıltısı yok denecek kadar azdı. Durdu ve kulak kabarttığında görülmeyen bir tavandan aşağıdaki suya damlayan suyun sesini duydu; ama başka bir ses yok gibiydi.

"Demek bu bir yeraltı nehri değil, gölet ya da göl," diye düşündü. Yine de karanlık sularda yürüyerek açılmaya cesareti yoktu. Yüzmeyi bilmemenin yanında suyun içinde kıvranan, kocaman, patlak gözleri olan, sümüksü, iğrenç şeyleri düşünüyordu. Dağların yüreklerindeki gölet ve göllerde yaşayan acayip şeyler vardır: ataları kimbilir kaç yıl önce içeri yüzen ve bir daha dışarı çıkamayan, karanlıkta görmeye çalışırken gözleri büyüdükçe büyüyen balıklar; ve balıklardan daha kaygan başka şeyler. Goblinlerin kendileri için açtıkları tünel ve mağaralarda bile, onların haberi yokken, karanlıkta yatmak üzere içeri süzülen diğer şeyler de vardır. Bu mağaralardan bazıları da goblinlerin öncesine, çağların başlangıcına dayanır; goblinler mağaraları genişletip geçitlerle birbirine bağlamıştır ve mağaraların ilk sahipleri hâlâ ırak köşelerde sinip etrafı kolaçan etmektedir.

Oraların derinlerinde, karanlık suların yamacında, ufak ve sümüksü bir yaratık olan Gollum yaşıyordu. Ne geldiği yeri, ne kim ya da ne olduğunu biliyorum. O

Gollum'du –zayıf yüzündeki iki büyük, yuvarlak ve soluk renkli gözün dışında karanlık kadar karaydı. Ufak bir kayığı vardı ve gölün üzerinde sessizce yol alırdı, zira bu geniş, derin ve ölüm kadar soğuk bir göldü. İri ayaklarını kayığın kenarından sallandırarak kürek çekerdi, ama suyu hiç dalgalandırmazdı. O bunu yapmazdı. Soluk, lambayı andıran gözlerle aradığı kör balıkları uzun parmaklarıyla ve düşünce hızıyla kavrardı. Eti de severdi. Bulabildiği zaman goblin etinden hoşlanırdı, ama goblinlerin onu asla bulmamasına özen gösterirdi. O etrafta kol gezerken tek başlarına suyun kenarına indiklerinde arkalarından yanaşıp gırtlaklarını sıkıverirdi. Goblinler buralarda, dağın köklerinin arasında bir şeyin pusuda yattığını hissettiklerinden bunu nadiren yaparlardı. Uzun zaman önce aşağı inen tüneller açarken göle varmış ve daha fazla ilerleyemediklerini görmüşlerdi; bu yüzden yolları o yönde sona ererdi ve o yöne gitmeleri için bir neden yoktu –Ulu Goblin tarafından gönderilmedikçe. Zaman zaman Ulu Goblin'in canı göldeki balıkları çekerdi ve zaman zaman ne geriye goblin gelirdi, ne de balık.

Aslına bakılırsa, Gollum gölün ortasındaki, kaygan kayadan bir adada yaşardı. Şimdi Bilbo'yu teleskopu andıran soluk renkli gözleriyle uzaktan izlemekteydi. Bilbo onu göremiyordu, ama Gollum Bilbo'yu fazlasıyla merak etmişti, çünkü goblinle uzaktan yakından ilgisi olmadığı-

nı görebiliyordu.

Gollum kayığına binip kıyıdan ok gibi fırlarken, Bilbo da tüm bilgisini ve aklını tüketmiş ve afallamış bir halde göl kıyısında oturmaktaydı. Gollum aniden yanına yanaşıp fısıltılı bir sesle, tıslayarak konuştu:

"Vay canımısa, ıslatın üstümüsü başımısı kıymetlimssss! Herhalde nefis bir ziyafet; hiç değilse lezis bir lokma olur bu bize, gollum!" Gollum dediğinde gırtlağından korkunç bir yutkunma sesi çıkardı. İsmi buradan geliyordu, gerçi kendisinden her zaman 'kıymetlim' diye bahsederdi.

Tıslama kulaklarında patlayınca hobbitin yüreği ağzına geldi ve ona uzanmış soluk renkli gözleri görüverdi.

"Kimsin sen?" diye sordu hançerini önünde tutup ileri doğru uzatarak.

"Nedir o, kıytmetlimss?" diye fısıldadı Gollum (konuşacak kimsesi olmadığından hep kendi kendisiyle konuşan Gollum). Buraya geliş nedeni de bunu öğrenmekti, çünkü o sırada aslında fazla aç değil, sadece meraklıydı; yoksa önce kurbanını kavrar, fısıldamayı sonraya bırakırdı.

"Benim adım Bilbo Baggins. Cüceleri kaybettim, büyücüyü de kaybettim ve nerede olduğumu bilmiyorum; zaten bilmek de istemiyorum, buradan bir uzaklaşabilsem yeter."

"Ne var ellerinde?" dedi Gollum, pek hoşlanmadığı kılıcı süzerek.

"Bir kılıç, Gondolin'den çıkma bir bıçak!"

"Ssss," dedi Gollum ve pek kibarlaştı. "Belki sis oturup biras sohbet edersiniss, kıymetlims. Belki bilmeceleri seviyordur, ha?" En azından şimdilik, kılıç ve hobbit hakkında daha çok şeyi öğrenene, onun gerçekten tek olup olmadığını, lezzetinin iyi olup olmadığını ve Gollum'un gerçekten aç olup olmadığını bilene kadar dost canlısı görünmeye hevesliydi. Aklına gelen tek şey bilmeceydi. Bilmece sormak ve zaman zaman cevaplarını tahmin etmek uzun, uzun zaman önce, bütün arkadaşlarını yitirip bir başına uzaklara sürülmeden ve dağların altındaki karanlığa süzülmeden önce kendi deliklerinde oturan diğer tuhaf yaratıklarla oynadığı tek oyundu.

"Pekala," dedi, yaratık hakkında daha fazla şey öğrenene, tek başına, vahşi, aç veya goblinlerle dost olup olnadığını bilene kadar fikir birliğine varmaya hevesli olan Bilbo.

"Önce sen sor," dedi, bir bilmece düşünecek zaman bulamamış olduğundan.

Gollum da tıslar gibi bir sesle sordu:

Kimsenin görmediği kökleri olan,
Ağaçlardan uzun,

Uzayan da uzayan
Ama hiç büyümeyen şey nedir?

"Kolay!" dedi Bilbo. "Dağ olsa gerek."

"Cevapları kolay mı buluyor? Bissimle yarışma yapmalı, kıymetlimss! Kıymetlims sorar da o cevap vermese, bis onu yeris kıymetlims. O bise sorarsa bis cevap vermese biz onun istediğini yaparıs, olur mu? Biz ona çıkış yolunu göstereriis, he mi?"

"Pekala!" dedi karşı çıkmaya cesaret edemeyen ve kendisini yenilmekten kurtaracak bilmeceler bulacağım diye az kalsın kafasını patlatacak olan Bilbo.

Otuz beyaz at bir kızıl tepede

Sonra dururlar öylece.

Aklına sorulacak başka bir şey gelmemişti –yemek fikri kafasını fazlasıyla meşgul ediyordu. Üstelik sorduğu hayli eski bir bilmeceydi ve Gollum cevabını sizin kadar iyi biliyordu.

"Bayat bu bayat," dedi tıslayarak. "Dişler! Dişler kıymetlimss, ama bide sadece altı tane var!" Sonra ikinci bilmecesini sordu:

Sesi yoktur bağırır,
Yoktur kanadı çırpışır
Dişi yoktur ısırır
Ağzı yokken mırıldanır.

"Yarım saniye!" diye haykırdı hâlâ yemek hakkında rahatsız edici düşünceler beslemekte olan Bilbo. Neyse ki bir defasında buna benzer bir şey duymuştu ve aklını başına topladığında cevabı buldu. "Rüzgar, elbette rüzgar," dedi ve bu onu o kadar memnun etti ki, hemen oracıkta bir bilmece uydurdu. "Bu o ufak ve iğrenç yeraltı yaratığının kafasını karıştırır," diye düşündü.

Mavi çehrede bir göz
Gördü yeşil çehrede bir göz
"O göz bu göze benzer,"
Dedi birinci göz
"Ama alçak yerdedir
Yüksek yerde değil."

"Ss, ss, ss," dedi Gollum. Çok uzun zamandır yeraltındaydı ve bu tür şeyleri unutmaya yüz tutmuştu. Ama tam Bilbo sefil yaratığın yanıt veremeyeceği umuduna kapılmaya başlamışken, Gollum çok, çok önceden, bir nehrin kıyısındaki bir delikte büyükannesiyle birlikte yaşadı-

ğı zamanlardan anıları su yüzüne çıkardı, "Sss, sss, kıymetlimss," dedi. "Papatyaların üzerindeki güneş demek bu."

Ama bu yer üstündeki olağan şeyler hakkındaki bilmeceler onun için yorucuydu. Üstelik ona bu kadar yalnız, sinsi ve iğrenç olmadığı zamanları hatırlatıyorlardı, ki bu da tepesini attırıyordu. Karnını acıktırmaları da cabası, bu yüzden bu kez biraz daha zor ve nahoş bir şey denedi.

Görülmez, hissedilmez,
Duyulmaz, kokusu alınmaz,
Yıldızların ardında ve tepelerin altında yatar,
Ve doldurur boş delikleri.
İlk o gelir, sonrasında da
Bitirir yaşamı, öldürür kahkahayı.

Gollum'un talihsizliği, Bilbo'nun bu tür şeyleri daha önce duymuş olması ve yanıtın zaten dört bir yanında bulunmasıydı. "Karanlık!" dedi başını kaşımadan veya ciddi ciddi düşünmeden.

Bir kutudur, menteşesi, anahtarı ya da kapağı olmayan
Yine de saklıdır içinde hazineler altından,

diye sordu, sahiden feci bir bilmece düşünene kadar zaman kazanmak için. Her zamanki sözcükleri kullanarak sormamasına rağmen bunun tazlasıyla kolay ve bayat bir bilmece olduğunu düşünüyordu. Ama Gollum için fena halde zordu. Gollum kendi kendisine tıslayıp dursa da cevap veremedi; fısıldayıp tükürükler saçtı.

Bir zaman sonra Bilbo'nun sabrı tükendi. "Eh, nedir?" dedi. "Çıkardığın seslere bakılırsa öyle olduğunu düşünüyorsun, ama cevap taşan bir çaydanlık değil."

"Bise fırsat ver; bise fırsat ver, kıymetlimss-ss-ss."

"Ee," dedi Bilbo ona uzun bir fırsat tanıdıktan sonra, "tahminin nedir?"

Ama Gollum aniden uzun zaman önce kuş yuvalarından yumurta aşırdığı ve nehir kıyısına oturup büyükannesine emmeyi öğrettiği zamanları hatırladı. "Yumurta!" diye tısladı. "Cevap yumurta!" Sonra sordu:

Canlıdır, yok nefesi
Soğuktur ölüm gibi;
Susamaz, içer sürekli
Zırhı vardır, hiç şıngırdamaz.

O da cevabı aklından hiç çıkmadığından, sorduğu bilmecenin son derece kolay olduğunu düşünüyordu. Ama yumurta sorusu yüzünden o kadar afallamıştı ki, daha iyi

bir şey düşünemiyordu. Yine de bilmece elinden geldiği sürece suyla hiçbir ilgisi olmayan zavallı Bilbo için çok zordu. Elbette sizin cevabı bildiğinizi veya göz açıp kapayıncaya kadar bilebileceğinizi tahmin ediyorum, evinizde, düşüncelerinizi bulandıran yenme tehlikesi olmadan rahatça oturduğunuz için. Bilbo oturdu ve bir iki kez boğazını temizledi, ama cevap gelmedi.

Bir süre sonra Gollum kendi kendisine keyifle tıslamaya başladı. "Güsel mi, kıymetlims? Sulu mu? Lesis ve çıtır çıtır mı?" Karanlıkta Bilbo'yu süzmeye başladı.

"Yarım saniye," dedi hobbit ürpererek. "Daha az önce sana uzun bir fırsat tanıdım."

"Acele etmesi lasım, acele!" dedi Gollum, Bilbo'nun üzerine atılmak için kayığından çıkıp kıyıya tırmanmaya başlayarak. Ama uzun, taraklı ayağını suya attığında, bir balık ürküp sıçradı ve Bilbo'nun ayak parmaklarına düştü.

"Öğ!" dedi, "soğuk ve kaygan!" –ve böylece cevabı buldu. "Balık! Balık!" diye haykırdı. "Cevap balık!"

Gollum feci bir hayal kırıklığına uğramıştı; ama Bilbo elinden geldiği kadar çabuk bir başka bilmece sordu ki, Gollum düşünmek için kayığına dönsün.

Bacaksız yattı tek bacaklının üstüne, iki bacaklı oturdu üç bacaklının yakınına, dört bacaklı da aldı biraz bunlardan.

Gerçekte bu bilmeceyi sormanın vakti değildi, ama Bilbo'nun acelesi vardı. Başka zaman sorsa Gollum cevabı bulmakta biraz zorlanabilirdi. Ama söz balıklardan açıldığından, "bacaksız"ın ne olduğunu bulmak pek de zor değildi, ondan sonra da arkası kolayca gelmişti. Cevap elbette "Küçük bir masanın üstündeki balık, taburenin üstünde oturan adam, kemikleri alan kedi" idi ve Gollum onu çok geçmeden buldu. Ardından zor ve korkunç bir şey sormanın zamanı geldiğini düşündü. Söylediği şuydu:

Bu şey yutar tüm şeyleri:
Kuşları, hayvanları, ağaçları, çiçekleri;
Kemirir demiri, ısırır çeliği;
Un ufak eder sert taşları;
Öldürür kralları, harap eder kasabaları,
Ve yerlebir eder yüce dağları.

Zavallı Bilbo karanlıkta oturup, dinlediği öykülerdeki tüm devler ve umacıların adlarını kafasından geçirdi, ama içlerinden hiçbiri bu şeylerin hepsini yapmamıştı. İçinde yanıtın bunlardan çok farklı ve bilmesi gereken bir şey olduğuna dair bir his vardı, ama bir türlü bulamıyordu. Korkmaya başladı ve bu düşünmeye iyi gelmez. Gollum kayığından çıkmaya başladı. Şap diye suya girdi

ve kıyıya doğru yürümeye başladı; Bilbo kendisine yaklaşan gözleri seçebiliyordu. Dili damağına yapışmıştı sanki; "Bana daha fazla zaman ver! Bana zaman ver!" diye bağırmak istedi. Ama ağzından ani bir cıyaklama halinde çıkan tek şey:

"Zaman! Zaman!"

oldu. Bilbo'nun kurtulması tamamıyla şans eseriydi. Zira elbette bu doğru cevaptı.

Gollum bir kez daha hayal kırıklığına uğramıştı ve kızmaya, üstelik oyundan sıkılmaya başlamıştı. Bu onu sahiden acıktırdı. Bu kez kayığa dönmedi. Karanlıkta Bilbo'nun yanına oturdu. Bu hobbitin korkunç derecede rahatsız olmasına ve aklının başından gitmesine neden oldu.

"Bise bissoru sorması lasım, kıymetlimss, evet, evet, evet. Cevabını bulacak bir tek ssoru daha, evet, evet," dedi Gollum.

Ama o soğuk ve ıslak şey yanında oturmuş, onu pençeleyip dürterken Bilbo soru filan düşünemiyordu. Kendi kendisini kaşıdı, kendisini çimdikledi; yine de aklına hiçbir şey gelmiyordu.

"Sor bisse, sor bisse!" dedi Gollum.

Bilbo kendi kendisini çimdikledi ve tokatladı, küçük

kılıcını kavradı, hattâ diğer eliyle cebinin içini yokladı. Orada geçitte bulup unuttuğu yüzüğü buldu.

"Cebimde ne var?" dedi yüksek sesle. Kendi kendisiyle konuşuyordu, ama Gollum bunun bir bilmece olduğunu sandı ve feci şekilde telaşlandı.

"Adil değil! Adil değil!" dedi tıslayarak. "Adil değil, kıymetlimss, bize o iğrenç ceplerinde ne olduğunu ssormassı adil mi?"

Olanları gören ve yapacak daha iyi bir şeyi olmayan Bilbo sorusunda ısrar etti. "Cebimde ne var?" dedi daha da yüksek bir sesle.

"S-s-s-s-" diye tısladı Gollum. "Bize üç tahmin hakkı vermessi lassım, kıymetlimss, üç tahmin."

"Pekala! Tahmin et bakalım!" dedi Bilbo.

"Ellerin!" dedi Gollum.

"Yanlış," dedi şans eseri elini az önce tekrar cebinden çıkarmış olan Bilbo.

"Tekrar tahmin et!"

"S-s-s-s-" dedi Gollum öncekinden de büyük bir telaşla. Kendi ceplerinde taşıdığı bütün şeyleri düşündü: balık kemikleri, goblin dişleri, ıslak kabuklar, bir yarasa kanadı parçası, dişlerini sivriltmek için keskin bir taş ve buna benzer başka iğrenç şeyler. Başkalarının ceplerinde neler taşıdığını düşünmeye çalıştı.

"Bıçak!" dedi sonunda.

"Yanlış," dedi kendininkini bir süre önce kaybetmiş olan Bilbo. "Son tahmin!"

Artık Gollum Bilbo'nun son yumurta sorusunu sorduğu zamandan bile kötü durumdaydı. Tısladı, etrafa tükürükler saçtı, ileri geri sallandı, ayaklarını yere çarptı, çalkalandı ve kıvrandı, ama yine de son tahminini boşa harcamaya cesaret edemedi.

"Haydi!" dedi Bilbo. "Bekliyorum!" Sesini cesaretli ve neşeli tutmaya çalıştı, ama oyunun nasıl sona ereceğinden ve Gollum'un cevabı doğru tahmin edip etmediğinden hiç emin değildi.

"Zamanı geldi!" dedi.

"Ya sicim ya da hiç!" diye çığlık attı Gollum, ki bu aynı anda iki tahmin anlamına geldiğinden pek adil değildi.

"İkisi de yanlış," diye haykırdı Bilbo hayli ferahlayarak ve hemen ayağa fırladı, sırtını en yakın duvara verdi ve ufak kılıcını önünde tuttu. Elbette bilmece oyununun kutsal ve muazzam derecede eski olduğunu ve hain yaratıkların bile bu oyunu oynarken hile yapmaktan çekindiklerini biliyordu. Ama bu sümüksü yaratığın hiçbir sözünü tutacağına güvenemeyeceğini de hissediyordu. Herhangi bir bahane Gollum'un kaytarmasına yeterdi. Üstelik son soru kadim yasalara göre hakiki bir bilmece de değildi.

Ama her halükarda Gollum hemen üzerine atılmadı.

Bilbo'nun elindeki kılıcı görebiliyordu. Hareket etmeden, ürpererek ve fısıldayarak oturuyordu. Nihayet Bilbo daha fazla bekleyemez oldu.

"E?" dedi. "Sözüne ne oldu? Gitmek istiyorum. Bana yolu göstermek zorundasın."

"Öyle mi dedik, kıymetlimss? İğrenç Bagginsçiğe çıkış yolunu gösstermek, evet, evet. Ama ceplerinde ne var ha? Sicim değil, kıymetlims, ama hiçbir şey de değil. Ah hayır! Gollum!"

"Sen boş ver onu," dedi Bilbo. "Söz sözdür."

"Tabii öyledir, ssabırssıss, kıymetlimss," dedi Gollum tıslayarak. "Ama beklemessi lassım, evet beklemessi. Tünelleri böyle acele çıkamayıss. Önce gidip bir şeyler almamıss lassım, evet, bise yardımı olacak şeyler."

"Eh, elini çabuk tut!" dedi Bilbo, Gollum'un gidecek olması onu rahatlatmıştı. Yaratığın bahane uydurduğunu ve geri gelmeye niyetli olmadığını düşünüyordu. Gollum'un aklında ne vardı? Karanlık gölde sakladığı işe yarar şey ne olabilirdi? Ama Bilbo yanılıyordu. Gollum geri dönmeye niyetliydi. Artık öfkeliydi ve acıkmıştı. Üstelik sefil ve hain bir yaratıktı ve çoktan bir plan kurmuştu.

Bilbo'nun hakkında hiçbir şey bilmediği adası uzakta değildi ve oradaki zulasında birkaç sefil döküntü ile güzel bir şey, çok güzel, çok harika bir şey saklıyordu. Bir yüzüğü, altın bir yüzüğü, kıymetli bir yüzüğü vardı.

"Doğum günü hediyem!" diye fısıldadı kendi kendisine, sonu gelmez karanlık günlerde pek çok kez yapmış olduğu gibi. "Şimdi isstediğimiss o, evet; biss onu istiyoruss!"

Yüzüğü istiyordu, çünkü o bir güç yüzüğüydü ve parmağına taktığında seni görünmez yapardı; ancak güneşin parlak aydınlığında, o zaman da sadece gölgen sayesinde görülebilirdin, üstelik gölgen de titrek ve soluk olurdu.

"Doğum günü hediyem! Bana doğum günümde geldi, kıymetlimss." Kendine her zaman böyle demişti. Ama Gollum'un bu hediyeyi, böyle yüzüklerin hâlâ dünyada serbest dolaştığı eski günlerde nasıl ele geçirdiğini kim bilebilirdi? Belki de onlara hükmeden Efendi bile bunu bilemezdi. Gollum bıkana kadar yüzüğü parmağında taşımıştı; sonraları derisine sürtünüp yara yapana dek tenine yakın bir kesenin içinde tutmuştu; şimdilerde adasındaki bir kayanın deliğinde saklıyor ve sık sık yanına gidip kontrol ediyordu. Hâlâ zaman zaman, yüzükten ayrı kalmaya daha fazla dayanamadığı veya çok, çok acıktığı ve balıktan bıktığı zamanlarda parmağına takardı. Sonra karanlık geçitlerden süzülerek yolunu şaşırmış goblinler arardı. Meşalelerin yakılmış olduğu ve gözlerini kırpıştırıp yaktığı yerlere girmeye bile cesaret edebilirdi; çünkü güvende olurdu. Ah, evet, tamamen güvendeydi. Kimse

onu görmez, kimse fark etmezdi, ta ki parmaklarını boğazlarına götürene dek. Yüzüğü daha birkaç saat önce takmış ve küçük bir goblin yavrusu yakalamıştı. Ah yaratık nasıl da cıyaklamıştı! Hâlâ kemirecek birkaç kemiği vardı, ama Gollum daha yumuşak bir şey istiyordu.

"Tamamen güvendeyiss, evet," diye fısıldadı kendi kendisine. "Bisi görmess, değil mi, kıymetlimss? Yo. Bisi görmess ve iğrenç küçük kılıcı bir işe yaramass, öyle ya, hiçbir işe yaramass."

Bilbo'nun yanından aniden uzaklaşıp ayaklarını çırparak kayığına döner ve karanlığa karışırken hain ve küçük aklında işte bu vardı. Bilbo ondan bir daha haber alamayacağını düşünüyordu. Yine de bir süre bekledi; zira çıkış yolunu tek başına nasıl bulacağına dair bir fikri yoktu.

Aniden keskin bir çığlık duydu. Sırtından bir ürperti geçti. Gollum karanlıkta küfürler edip haykırıyordu ve sesine bakılırsa, pek de uzakta değildi. Adasında sağa sola koşturuyor ve boş yere yüzüğü arıyordu.

"Nerede? O nerede?" diye haykırdığını duydu Bilbo. "Kayboldu, kıymetlimss, kayboldu, kayboldu! Lanetler olsun bise, ezilelim biss, kayboldu kıymetlimss!"

"Ne oldu?" diye seslendi Bilbo. "Ne kaybettin?"

"Bise sormamassı lassım," diye çığlık attı Gollum. "Üsstüne vasife değil, yo, gollum! Kayıp oldu, gollum,

gollum, gollum."

"Eh ben de kayboldum," diye bağırdı Bilbo, "ve bulunmak istiyorum. Üstelik oyunu ben kazandım ve sen söz vermiştin. Bu yüzden gel şimdi! Gel de beni buradan çıkar, sonra aramana devam edersin!"

Gollum'un sesi ne kadar sefil gelirse gelsin, Bilbo yüreğinde ona karşı fazla merhamet bulamıyordu ve içinde Gollum'un bu kadar istediği bir şeyin pek de hayırlı olamayacağına dair bir his vardı.

"Haydi gel!" diye seslendi.

"Hayır, daha değil, kıymetlimss!" diye cevap verdi Gollum. "Onu aramamış lassım, kayboldu, gollum."

"Ama son sorumun cevabını bulamadın ve söz vermiştin," dedi Bilbo.

"Bulamadım!" dedi Gollum. Ardından karanlığın içinden keskin bir tıslama duyuldu. "Ceplerinde ne var? Bize söyle. Önce bize söylemesssi lasım."

Bilbo'nun bildiği kadarıyla söylememesi için özel bir neden yoktu. Gollum'un zihni sonuca onunkinden daha çabuk varmıştı; bu doğaldı, zira Gollum çok uzun zamandır bu tek şeyi düşünüp durmuş ve çalınmasından hep korkmuştu. Ama bu gecikme Bilbo'nun sinirini bozuyordu. Ne de olsa oyunu hayli adil bir şekilde ve korkunç bir riske atılarak kazanmıştı. "Yanıtların tahmin edilmesi gerekiyordu, verilmesi değil," dedi.

"Ama o adil bir soru değildi," dedi Gollum. "Bilmece değildi, kıymetlimss, yo."

"Ah, ne yapalım, sıradan sorular söz konusuysa," diye cevap verdi Bilbo, "sıradan soruyu ilk soran da bendim. Ne kaybettin? Söyle bana!"

"Ceplerinde ne var?" Ses daha da tıslamalı ve keskindi ve Bilbo yaratığa bakarken kendisine doğrultulmuş iki küçük ışık noktası görerek telaşlandı. Gollum'un zihninde bir şüphe büyürken gözlerinin ışığı soluk bir alevle yandı.

"Ne kaybettin?" diye ısrar etti Bilbo. Ama Gollum'un gözlerindeki ışık artık yeşil ateşe dönüşmüştü ve hızla yaklaşıyordu. Gollum tekrar kayığındaydı, hızla karanlık sahile doğru ayak çırpıyordu ve yüreğinde kayıptan ve şüpheden doğan öyle bir öfke vardı ki, artık hiçbir kılıç onu korkutamazdı.

Bilbo sefil yaratığı böylesine öfkelendiren şeyin ne olduğunu tahmin bile edemese de her şeyin suya düştüğünü ve Gollum'un onu ne olursa olsun öldürmeye niyetlendiğini görüyordu. Tam zamanında arkasını döndü ve geldiği tünelden gerisingeri, duvara yakın durup sol eliyle yoklayarak, körlemesine koştu.

Arkasında bir yerden, "Ceplerinde ne var?" diye yüksek sesle tıslayan sesi ve Gollum'un kayığından sıçrayarak inerken çıkardığı şapırtıyı duydu.

"Acaba bende olan ne?" diye sordu kendi kendisine, nefes nefese, tökezleyerek ilerlerken. Sol elini cebine attı. Cebinin içini yoklarken parmağına geçiveren yüzük buz gibi soğuktu.

Tıslama hemen arkasındaydı. Şimdi döndü ve Gollum'un kıyıya tırmanan küçük ve yeşil alevlere benzeyen gözlerini gördü. Dehşet içinde daha hızlı koşmaya çalıştı, ama aniden parmağı yerdeki bir çentiğe takıldı ve küçük kılıcının üzerine yüzüstü kapaklandı.

Bir anda Gollum yanına varmıştı. Ama Bilbo bir şey yapmaya, nefesini toplamaya, ayağa kalkmaya veya kılıcını sallamaya fırsat bulamadan Gollum küfürler savurup fısıldayarak yanından koşarak geçip gitti.

Bu ne anlama gelebilirdi? Gollum karanlıkta görebiliyordu. Bilbo gözlerinin soluk parıltısını geriden bile seçebiliyordu. Ağrılar içinde ayağa kalktı, bir kez daha soluk bir ışıkla parlamaya başlayan kılıcını kınına soktu, sonra büyükihtiyatla Gollum'u takip etmeye başladı. Yapacak başka bir şey yok gibiydi. Gerisingeri Gollum'un suyuna sürünmenin yararı yoktu. Belki peşinden giderse Gollum istemeden de olsa onu bir çeşit kaçış yoluna yönlendirebilirdi.

"Lanet olssun ona! Lanet olssun ona! Lanet olssun ona!" diye tısladı Gollum. "Lanet olssun Baggins'se! Gitti! Ceplerinde ne var? Ah, tahmin ediyoruss, tahmin edi-

yoruss, kıymetlimss. Onu buldu, evey öyle olmuş olmalı. Doğum günü hediyemi."

Bilbo dikkat kesildi. Nihayet o da tahmin etmeye başlamıştı. Biraz acele ederek hâlâ arkasına bakmadan, ama Bilbo'nun duvarlardaki belli belirsiz ışıltıdan görebildiği kadarıyla başını sağa sola çevirerek hızla ilerlemekte olan Gollum'a arkadan cesaret ettiği kadar yaklaştı.

"Doğum günü hediyem! Lanet olssun ona! Onu nasıl kaybettik, kıymetlimss? Evet, işte bu. Buraya son gelişimisde, ciyaklayan o iğrenç ufaklığın boynunu kırdığımısda. İşte bu. Lanet olssun ona! Bunca zaman ssonra bisden kaçıp gitti! Gitti, gollum."

Gollum aniden oturdu ve kulağa korkunç gelen ıslıklı ve gurultulu bir sesle ağlamaya başladı. Bilbo durdu ve sırtını tünel duvarına yaslayarak bedenini düzleştirdi. Bir süre sonra Gollum ağlamayı kesip konuşmaya başladı. Kendi kendisiyle tartışıyor gibiydi.

"Oraya dönüp aramanın hiç faydassı yok, hayır. Gittiğimis yerlerin hepssini hatırlamıyoruss. Hem ne yarar? O Bagginss'in cebinde, iğrenç işgüssar buldu onu, deris biss."

"Tahmin ediyoruss, kıymetlimss, sadece tahmin. İğrenç yaratığı bulup gırtlağını sıkana kadar emin olamayıss. Ama o hediyenin ne yapabileceğini bilmiyor, değil mi? Onu ancak cebinde tutacak. Bilmiyor ve uzağa gide-

mez. Kendissi de kayboldu, iğrenç, işgüssar şey. Dışarı çıkış yolunu bilmiyor. Kendissi dedi."

"Öyle dedi, evet, ama hilekar. Aklındakini ssöylemiyor. Ceplerinde ne olduğunu ssöylemiyor. O biliyor. İçeri girmenin yolunu biliyor, dışarı çıkmanın da bir yolunu biliyor olmalı, evet. Arka kapıya gitmiştir. Arka kapıya, işte bu."

"O halde onu goblinler yakalayacak. Oradan çıkamas, kıymetlimss."

"Ssss, sss, gollum! Goblinler! Evet, ama hediyemiss onda, kıymetli hediyemiss, hediyemissi goblinler alır, gollum! Onu bulurlar, neye yaradığını bulurlar. Bir daha assla güvende olmayıs, assla, gollum! Goblinlerden biri onu takar ve kimse onu göremez. Orada olur, ama görülmez. Bizim kurnaz gözlerimiz bile onu fark etmez; o da ssinssice, hileyle gelip bizi yakalayıverir, gollum, gollum!"

"O halde konuşmayı bırakalım, kıymetlimss de acele edelim. Bagginss o yöne gittiyse, bissim de hıssli gidip bakmamıss lassım. Git! Pek uzak değil. Acele et!"

Gollum aniden fırladı ve ayaklarını sürüyerek büyük bir hızla ilerlemeye başladı. Bilbo aceleyle peşine düşerken temkini elden bırakmamıştı, ama şimdiki en büyük korkusu yine bir çentiğe takılıp gürültüyle düşmekti. Başı umut ve hayretle dönüyordu. Anlaşılan elindeki yüzük

büyülü bir yüzüktü: İnsanı görünmez yapıyordu! Elbette böyle şeyleri eski öykülerde duymuştu; ama bunlardan birini kazayla bulmuş olduğuna inanmak zordu. Yine de her şey ortadaydı: Parlak gözleriyle Gollum ancak bir metre yanından geçip gitmişti.

Gollum önde ayaklarını çırparak ve lanetler okuyarak, Bilbo da bir hobbitin yapabileceği kadar usulca yürüyerek ilerlediler. Çok geçmeden Bilbo'nun aşağı inerken fark ettiği üzere, sağa sola yan geçitlerin açıldığı yerlere geldiler. Gollum hemen bunları saymaya başladı.

"Bir ssola, evet. Bir ssağa, evet. İki ssağa, evet, evet. İki ssola, evet, evet." Böylece devam etti.

Sayı artarken Gollum da yavaşladı ve titrek ve ağlamaklı bir hale büründü, zira suyu giderek geride bırakıyordu ve korkmaya başlamıştı. Etrafta goblinler olabilirdi ve yüzüğünü kaybetmişti. Nihayet, yukarı çıkarken sol taraflarında kalan alçak bir açıklığın önünde durdu.

"Yedi ssağa, evet. Altı ssola, evet!" diye fısıldadı. "İşte bu. Arka kapıya çıkan yol bu, evet. Geçit işte burada!"

İçeri baktı ve ürkerek geriledi. "Ama içeri girmeye cessaretimiss yok, hayır yok. Orada goblinler var. Bir sürü goblin. Kokularını alıyoruz. Ssss!"

"Ne yapacağız? Lanet olsun onlara, ezilesiceler! Burada beklemeliyiss, kıymetlimss, bir ssüre bekleyip görmeliyiss."

Böylece oldukları yerde durdular. Gollum Bilbo'yu gerçekten de çıkışa getirmişti, ama Bilbo içeri giremiyordu! Gollum tam açıklığın ortasına çökmüştü, gözleri dizlerinin arasında iki yana salladığı başında soğuk bir ışıkla parlıyordu.

Bilbo duvardan fareden daha sessiz bir şekilde uzaklaştı, ama Gollum hemen kaskatı kesilip havayı kokladı ve gözleri yeşil oldu. Alçak ama tehditkar bir şekilde tısladı. Hobbiti göremiyordu, ama artık tetikteydi ve karanlığın keskinleştirdiği başka duyuları vardı: işitme ve koku. Yassı elleri zemine yapışmış halde yere çökmüş ve başını o kadar ileri uzatmıştı ki, neredeyse burnu taşa değecekti. Kendi gözlerinin şavkında kara bir gölgeden ibaret olmasına rağmen, Bilbo Gollum'un salıverilmeye hazır bir yay teli kadar gergin olduğunu görebiliyor ya da hissedebiliyordu.

Bilbo neredeyse hiç soluk almaz oldu ve o da kaskatı kesildi. Çaresiz bir durumdaydı. Hâlâ gücü varken bu korkunç karanlıktan kaçmalıydı. Dövüşmek zorundaydı. Pis yaratığı bıçaklamalı, gözlerindeki ışığı söndürmeli, onu öldürmeliydi. Yaratık onu öldürmeye niyetliydi. Hayır, bu adil bir dövüş olmazdı. Bilbo artık görünmezdi. Gollum'un kılıcı yoktu. Gollum henüz onu öldürmekle tehdit etmemiş, hattâ buna kalkışmamıştı. Üstelik sefil bir haldeydi, yalnızdı ve kaybolmuştu. Bilbo'nun yüreğinde

ani bir kavrayış, dehşetle karışık bir merhamet dalgası kabardı: ışıktan ve düzelme umudundan yoksun, sert taşlar, soğuk balıklar, sinsice dolaşmalar ve fısıldamalarla geçen, sonu gelmez, sayılmamış günlere dair bir imge. Bütün bunlar saniyeden kısa bir süre içinde gelip geçti. Titredi. Derken aniden, yine saniyeden kısa bir süre içinde, yeni bir güç ve kararlılığın sırtında yükselirmiş gibi sıçradı.

Bir insana göre büyük bir sıçrayış değildi, ama karanlıkta yapılan bir sıçrayıştı. Tam Gollum'un başının üzerinden, ileriye doğru iki metre, havaya doğru altmış santim sıçradı, aslında bilmese de geçidin alçak kemerine başını vurup kafatasını çatlatmaktan kıl payıyla kurtulmuştu.

Gollum kendisini arkaya doğru attı ve üzerinden uçup geçen hobbiti yakalamak için uzandı, ama artık çok geçti: Elleri boşluğun üzerinde kapandı ve sağlam ayaklarının üzerine düşen Bilbo yeni tünelde hızla uzaklaştı. Gollum'un ne yaptığını görmek için arkasına dönüp bakmadı. Başta sanki ayaklarının dibinden gelen bir tıslama ve küfür seli vardı, sonra bu ses kesildi. Hemen ardından insanın kanını donduran, nefret ve umarsızlık dolu bir çığlık yükseldi. Gollum yenilmişti. Daha fazla ilerlemeye cesareti yoktu. Kaybetmişti: Avını, üstelik sevmiş olduğu tek şeyi, kıymetlisini kaybetmişti. Çığlık Bil-

bo'nun yüreğini ağzına getirse de hobbit durmadı. Arkasından yankı kadar belirsiz, ama tehditkar ses duyuldu:

"Hırsız, hırsız, hırsız! Baggins! Nefret ediyoruss ondan, nefret ediyoruss ondan, nefret edeceğiss ondan sonssusa dek!"

Ardından bir sessizlik oldu. Ama bu da Bilbo'nun kulağına tehditkar geldi. "Goblinler kokularını alabileceği kadar yakındaysa," diye düşündü, "çığlıklarını ve okuduğu lanetleri de duymuşlardır. Dikkatli ol, yoksa bu yol seni daha da kötü şeylere götürebilir."

Geçit alçaktı ve kabaca yontulmuştu. Gösterdiği tüm özene rağmen zavallı başparmaklarını birkaç kez yerdeki o feci ve çentikli taşlara vurduğu zamanlar dışında, hobbit pek zorlanmadı. "Goblinler için, en azından iri olanları için biraz alçak," diye düşündü, iri olanların, dağlardaki orkların dahi büyük bir hızla, elleri neredeyse yere değecek kadar eğilerek büyük bir hızla yol alabildiklerini bilmeyen Bilbo.

Çok geçmeden aşağı meyletmekte olan geçit tekrar yukarı gitmeye başladı ve bir süre sonra dik bir yokuşa döndü. Bu Bilbo'yu yavaşlattı. Ama en sonunda yokuş bitti, geçit bir köşeyi döndü ve tekrar dimdik aşağı indi; ve orada, kısa bir eğimin aşağısında, bir diğer köşenin etrafından süzülen bir ışık gördü. Ateş veya meşale ışığı gibi kızıl bir ışık değil, soluk, gün ışığı gibi bir aydınlık.

Sonra Bilbo koşmaya başladı.

Bacaklarının elverdiği kadar büyük bir hızla son köşeyi döndü ve aniden ışığın karanlıkta geçen onca zamanın ardından göz kamaştıracak kadar parlak geldiği, açık bir yere vardı. Aslında ışık, açık bırakılmış büyük, taş bir kapıdan içeri sızan bir parça güneş ışığından ibaretti.

Bilbo gözlerini kırptı, derken aniden goblinleri gördü: kapının hemen içinde kılıçlarını çekmiş halde oturan ve kapı ile ona çıkan geçidi iri gözlerle izleyen, tepeden tırnağa zırhla donanmış goblinler. Uyanıktılar, tetikteydiler ve her şeye hazırlıklıydılar.

O daha goblinleri göremeden, goblinler onu gördüler. Evet, onu gördüler. Kaza eseri midir, yoksa yüzüğün yeni bir efendi almadan önce yaptığı son bir hile midir bilinmez, ama yüzük parmağında değildi. Goblinler keyif çığlıklarıyla üzerine atıldılar.

Bir korku ve kayıp duygusu, Gollum'un sefaletinin bir yankısı misali, Bilbo'nun yüzünde patladı ve kılıcını çekmeyi bile hatırlayamadan ellerini ceplerine daldırdı. Ve –yüzük hâlâ sol cebindeydi ve parmağına geçiverdi. Goblinler oldukları yerde kalakaldılar. Onu göremiyorlardı. Ortadan kaybolmuştu. Önceki kadar yüksek ses iki kez haykırdılar, ama bu kez eskisi kadar keyifli değildiler.

"Nerede?" diye feryat ettiler.

"Geçide dönün!" diye bağırdı bazıları.

"Bu taraftan!" diye seslendi diğerleri. "O taraftan!" diye seslendi başkaları.

"Kapıyı gözleyin," diye böğürdü yüzbaşı.

Islıklar çalındı, zırhlar birbirine çarptı, kılıçlar şangırdadı, goblinler lanetler okudular, küfürler ettiler, birbirlerine takılıp düşerek ve fena halde sinirlenerek sağa sola koşuşturdular. Feci bir kıyamet, patırtı ve kargaşa koptu.

Bilbo dehşetli korkmuştu, ama ne olduğunu anlayacak ve goblin muhafızların içkilerinin bulunduğu, büyük bir fıçının ardında saklanıp ayak altından çekilecek ve birisinin kendisine toslamasını, ayağının altında ezmesini veya yoklayarak bulmasını önleyecek kadar aklıselim sahibiydi.

Kendi kendine, "Kapıya ulaşmam gerek, kapıya ulaşmam gerek!" deyip duruyordu, ama buna cesaret edene kadar epey zaman geçti. Sonra olanlar korkunç bir körebe oyunu gibiydi. Etraf sağa sola koşuşturan goblinlerle doluydı ve zavallı küçük hobbit bir o yana bir bu yana çekilirken çarptığı şeyin ne olduğunu çıkaramayan bir goblin tarafından devrildi, emekleyerek uzaklaştı, yüzbaşının ayaklarının arasından tam zamanında sıvıştı ve kapıya doğru koştu.

Kapı hâlâ aralıktı, ama goblinlerden biri kapıyı iterek

hemen hemen kapatmıştı. Bilbo çabalasa da kapıyı yerinden oynatamadı. Aralığa sıkışarak geçmeye çalıştı. Bedenini sıkıştırdı da sıkıştırdı ve sıkışıp kaldı! Korkunçtu. Düğmeleri kapının kenarına ve dikmesine takılmıştı. Kapının dışındaki açık araziyi görebiliyordu: Yüksek dağların arasındaki dar bir vadiye inen birkaç basamak vardı; güneş bir bulutun arkasından çıkmış, kapının dışında pırıl pırıl parlıyordu, ama o dışarı çıkamıyordu.

Aniden içerideki goblinlerden biri bağırdı: "Kapının yanında bir gölge var. Dışarıda bir şey var!"

Bilbo'nun yüreği ağzına gerdi. Tüm gücüyle kıvrandı. Düğmeleri dört bir yana saçıldı. Paltosu ve ceketi yırtılmış, ama dışarı çıkmıştı; afallamış goblinler hâlâ güzel, pirinç düğmelerini kapı eşiğinden toplarken o basamakları keçi gibi sıçrayarak iniyordu.

Elbette çok geçmeden ıslıklar ve ünlemlerle peşine düşüp aşağı indiler ve ağaçların arasında onu aramaya başladılar. Ama güneşi sevmezler: Bacaklarını titrekleştirip başlarını döndürür. Yüzük parmağındayken ağaçların gölgesine dalıp çıkan, hızla ve sessizce koşup güneşten uzak duran Bilbo'yu bulmalarına olanak yoktu; bu yüzden çok geçmeden homurdanıp ilenerek kapıyı beklemeye döndüler. Bilbo kaçmıştı.

6

YAĞMURDAN KAÇIP DOLUYA TUTULMAK

Bilbo goblinlerden kaçmıştı, ama nerede olduğunu bilmiyordu. Kukuletasını, pelerinini, yiyeceğini, midillisini, düğmelerini ve arkadaşlarını kaybetmişti. Güneş batıda dağların ardına çökmeye yüz tutuncaya dek dolandı da dolandı. Yoluna gölgeler düştü ve Bilbo arkasına baktı. Sonra ileriye baktı ve önünde yer yer ağaçların arasından görülen ova ve yaylalara inen sırtlar ve meyillerden başka bir şey göremedi.

"Vay canına!" diye ünledi. "Dumanlı Dağlar'ın ardına, Öte Eller'in ta kıyısına gelmiş olmalıyım! Gandalf ile cüceler nereye gitmiş olabilir? Hâlâ geride, goblinlerin elin-

de olmadıklarını ümit ederim!"

Dolaşmaya devam edip küçük vadiden çıktı, kenarını aştı ve ötesindeki yamacı indi, ama tüm bu zaman zarfında içinde onu çok huzursuz eden bir düşünce büyümekteydi. Artık büyülü bir yüzüğü olduğuna göre o korkunç, korkunç tünellere dönüp arkadaşlarını araması gerekip gerekmediğini merak ediyordu. Tam da bunun görevi olduğuna ve geri dönmesi gerektiğine kanaat getirmişti –üstelik bu konuda da kendini çok mutsuz hissediyordu- ki, sesler duydu.

Durup kulak kabarttı. Goblin seslerine benzemiyordu; bu yüzden dikkatle yaklaştı. Üzerinde bulunduğu, aşağı dönerek inen patikanın solunda kayalık bir duvar vardı; diğer yanında zemin aşağı meylediyordu ve patikadan aşağı seviyede çalılar ve alçak ağaçların gölgesinde kuytular bulunuyordu. Bu kuytulardan birinde, çalıların altında birileri konuşuyordu.

Gizlice daha da yaklaştı ve aniden iki iri kayanın arasından bakan, kızıl kukuletalı bir kafa gördü: Bu gözcülük yapan Balin'di. Sevinçten ellerini çırpıp bağırabilirdi, ama yapmadı. Beklenmedik ve nahoş bir şeyle karşılaşmaktan korktuğundan yüzük hâlâ parmağındaydı ve Balin'in dosdoğru ona bakmasına rağmen onu fark etmediğini görmüştü.

"Hepsini şaşırtacağım," diye düşündü, kuytunun ya-

nındaki çalılara süzülürken. Gandalf cücelerle tartışmaktaydı. Tünellerde başlarına gelen her şeyi konuşuyor ve bundan sonra ne yapmaları gerektiğini merak edip tartışıyorlardı. Cüceler homurdanıyor, Gandalf ise Bay Baggins'i goblinlerin eline bırakıp, diri mi ölü mü olduğunu öğrenmeye çalışmadan ve onu kurtarmayı denemeden yolculuğa devam edemeyeceklerini söylüyordu.

"Ne de olsa o benim dostum," dedi büyücü, "fena bir ufaklık da değil. Onun için kendimi sorumlu hissediyorum. Keşke onu kaybetmeseydiniz."

Cüceler, Bilbo'nun başlangıçta neden getirildiğini, arkadaşlarının yanından ayrılmayıp onlarla neden gelemediğini ve büyücünün neden daha fazla aklıselim sahibi birini seçmediğini bilmek istiyorlardı. "Şimdiye kadar bize faydadan çok sıkıntı oldu," dedi biri. "Şimdi onu aramak için o iğrenç tünellere dönmemiz gerekiyorsa, canı cehenneme derim ben."

Gandalf öfkeyle cevap verdi: "Onu ben getirdim ve ben işe yaramayan şey getirmem. Ya onu aramama yardım edersiniz ya da ben gider ve sizi bu pisliğin içinden elinizden geldiği kadarıyla çıkmaya terk ederim. Onu tekrar bulabilirsek, bütün bunlar bitmeden bana teşekkür edersiniz. Sen neden onu düşürdün ki, Dori?"

"Onu sen de düşürürdün," dedi Dori, "bir goblin aniden karanlıkta arkadan yaklaşıp bacağına yapışsa, ayak-

larını yerden kesse ve sırtına tekmeyi bassaydı!"

"O halde onu neden yerden kaldırmadın?"

"Olmaz böyle şey! Bir de soruyorsun! Karanlıkta dövüşüp ısıran goblinler, cesetlere takılıp birbirine çarpan herkes! Sen neredeyse Glamdring'le kafamı kesecektin, Thorin de Orcrist'i sağa sola saplayıp duruyordu. Birdenbire adamı kör eden ışıklarından birini çaktın ve goblinlerin cıyaklayarak gerisingeri kaçtıklarını gördük. 'Herkes peşimden gelsin!' diye bağırdın ve herkesin peşinden gelmesi gerekiyordu. Herkesin geldiğini sanıyorduk. Senin de pek iyi bildiğin gibi, aşağıdaki kapıyı tutan muhafızların arasından bir hışımla kaçıp buraya apar topar inene kadar sayacak zamanımız olmadı. İşte buradayız –şaşkın hırsız da yanımızda yok!"

"Hırsız işte burada!" dedi Bilbo, yüzüğü parmağından çıkarıp aralarına inerek.

Nasıl da sıçradılar! Ardından şaşkınlık ve keyifle bağırdılar. Gandalf da en az onlar kadar şaşırmış, ama muhtemelen diğerlerinin hepsinden çok sevinmişti. Balin'e seslendi ve ona birilerinin herhangi bir uyarı olmadan ortalarına dalmasına izin veren bir gözcü hakkındaki düşüncesini söyledi. Bu olayın ardından Bilbo'nun cüceler nezdindeki itibarının hayli yükseldiği bir gerçektir. Gandalf'ın sözlerine rağmen hâlâ içlerinde hâlâ onun birinci sınıf bir hırsız olmadığına dair şüpheler var idiyse

de artık kaybolmuştu. Bu en çok Balin'in kafasını karıştırmıştı, ama herkes bunun son derece zekice bir iş olduğunu söyledi.

Gerçekten de Bilbo övgülerinden o kadar memnun olmuştu ki, içten içe kıkırdamakla yetinip yüzükten hiç bahsetmedi ve ona bunu nasıl başardığını sorduklarında şöyle dedi: "Ah, bilirsiniz, çok dikkatli ve sessizce yaklaştım."

"Eh, bundan önce bir farenin bile burnumun dibinden dikkatle ve sessizce geçip de fark edilmediği olmamıştı," dedi Balin, "ve sana kukuletamı çıkarıyorum." Bunu yaptı da.

"Balin hizmetinde," dedi.

"Hizmetkarın, Bay Baggins," dedi Bilbo.

Sonra onu kaybetmelerinden sonraki tüm maceralarını bilmek istediler, o da oturup onlara her şeyi anlattı- yüzüğü buluşu hariç ("Daha değil," diye düşündü). Özellikle de bilmece oyunuyla ilgilendiler ve Gollum'u tarifi üzerine büyük bir takdirle ürperdiler.

"Sonra da o yanımda otururken başka bir soru düşünemedim," diye bitirdi Bilbo; "bu yüzden ben de 'Cebimde ne var?' dedim. O da üç denemede cevabı tahmin edemedi. Ben de, 'Sözüne ne oldu? Bana çıkış yolunu göster!" dedim. Ama üzerime yürüyüp beni öldürmeye kalktı, ben kaçtım ve yuvarlandım, o da karanlıkta beni

ıskaladı. Ardından onu takip ettim, çünkü kendi kendisine konuştuğunu duyabiliyordum. Benim aslında çıkış yolunu bildiğimi düşündüğünden, o da çıkışa gidiyordu. Sonra çıkışta oturdu ve yanından geçemedim. Ben de üstünden atlayıp kaçtım ve kapıya doğru koştum."

"Ya muhafızlar?" diye sordular. "Hiç muhafız yok muydu?"

"Ah, evet! Bir sürü vardı, ama yanlarından geçiverdim. Sadece aralık duran kapıya sıkıştım ve bir sürü düğmemden oldum," dedi hüzünle yırtık giysilerine bakarak. "Ama sıkışarak çıkmayı başardım ve işte buradayım."

Muhafızları atlatışını, Gollum'un üzerinden atlayışını ve kapıdan sıkışarak geçişini pek zor ve ya telaş verici şeyler değilmiş gibi anlatmasını dinlerken cüceler ona yeni bir saygıyla baktılar.

"Size ne dedim?" dedi Gandalf gülerek. "Bay Baggins'te tahmin ettiğinizden fazlası var." Bunu söylerken Bilbo'ya gür kaşlarının altından tuhaf bir bakış attı ve hobbit Gandalf'ın öyküsünde eksik bıraktığı kısmı tahmin edip etmediğini merak etti.

Ardından sıra onun soracağı sorulara geldi, zira Gandalf o ana kadar cücelere her şeyi açıklamış idiyse bile, Bilbo duymamıştı. Büyücünün nasıl olup da geri döndüğünü ve şimdi hep birlikte nereye varmış olduklarını bil-

mek istiyordu.

Aslına bakılırsa büyücü zekiliğini birden çok kez açıklamayı asla külfet saymazdı, bu yüzden Bilbo'ya hem kendisinin, hem de Elrond'un dağların o yöresinde kötü goblinlerin varlığından haberdar olduğunu anlattı. Ama asıl kapıları farklı ve geçilmesi daha kolay bir geçide açıldığından, genellikle kapılarının yanında gece karanlığına kalmış kimseleri yakalarlardı. Görünüşe bakılırsa insanlar o yoldan geçmekten vazgeçmişti ve goblinler yeni kapılarını cücelerin çıktığı geçidin üzerinden hayli kısa bir zaman önce açmış olmalıydı, zira şimdiye kadar o geçit hayli güvenli sayılan bir yerdi.

"Onu tekrar kapatacak düzgün sayılır bir dev bulabilecek miyim diye bir bakmam gerek," dedi Gandalf, "yoksa dağların üstünden geçmenin imkanı kalmayacak."

Gandalf Bilbo'nun çığlığını duyar duymaz ne olduğunu anlamıştı. Onu kavramakta olan goblinleri öldüren ışık çakmasında, tam kapı kapanmak üzereyken çatlağın içine süzülüvermişti. Tutsaklar ve çobanlarını büyük salonun tam kenarına kadar izlemiş ve orada oturup gölgelerde yapabildiği en iyi büyüleri hazırlamıştı.

"Çok hassas bir işti," dedi. "Fena halde tehlikeli!"

Ama elbette Gandalf ateş ve ışıklarla ilgili efsunların özel ilmini yapmıştı (hatırlayacağınız üzere, hobbit bile

Yaşlı Took'un yaz ortası arifesi partilerindeki sihirli havai fişekleri unutmamıştı). Gerisini hepimiz biliyoruz –Gandalf'ın goblinlerin aşağı kapı dediği ve Bilbo'nun düğmelerini kaybettiği arka kapıyı mükemmelen bildiği gerçeği dışında. Aslına bakılırsa, dağların bu yöresini bilen herkesin iyi bildiği bir gerçek, tünellerde şaşırmamak ve onları doğru yöne götürmek için bir büyücüye ihtiyaç olduğuydu.

"O kapıyı uzun zaman önce yaptılar," dedi, "kısmen ihtiyaçları olursa diye bir kaçış yolu, kısmen de hâlâ karanlıkta gelerek büyük zararlar verdikleri ötelerdeki topraklara çıkış yolu olarak. Başında her zaman nöbet beklerler ve şimdiye kadar kimse kapıyı tamamen kapatmayı başaramadı. Bundan sonra iki misli koruyacaklardır," diye güldü.

Diğerlerinin hepsi de güldü. Ne de olsa çok şey kaybetmelerine rağmen Ulu Goblin'i ve daha bir sürü goblini öldürmüşlerdi, bu yüzden de şimdiye dek kazançlı çıktıkları söylenebilirdi.

Ama büyücü akıllarını başlarına getirdi. "Artık biraz dinlendiğimize göre, hemen yola çıkmamız gerek," dedi. "Gece çöktüğünde yüzlercesi peşimize düşecektir; gölgeler de daha şimdiden uzuyor. Biz geçtikten saatler sonra bile ayağımızı bastığımız yerlerin kokusunu alabilirler. Gün kavuşmadan millerce uzakta olmalıyız. Hava

açık olmayı sürdürürse, bir parça ay olacak ve bizim için talihli bir şey. Aya fazla kulak astıklarından değil, ama bize yolumuzu bulacak biraz ışık sağlar."

"O, evet!" dedi, hobbitin sorduğu diğer sorulara cevaben. "Goblin tünellerinin içinde zamanın izini kaybedersin. Bugün perşembe, yakalandığımız zaman ya pazartesi gecesi ya da salı sabahıydı. Millerce ilerleyip dağların tam yüreğinden geçtik ve artık diğer taraftayız –epey kestirme bir yol. Ama kendi geçidimizin bizi getireceği noktada değiliz; çok kuzeydeyiz ve önümüzde elverişsiz topraklar var. Üstelik hâlâ epey yukarıdayız. Yola devam edelim!"

"O kadar açım ki," diye inledi, aniden önceki geceden de öncesinden bu yana yemek yemediğini fark eden Bilbo. Bir hobbit için bunun ne demek olduğunu bir düşünün! Bütün heyecan biteli beri midesinin bomboş ve gevşek olduğunu, bacaklarının titrediğini hissediyordu.

"Elimizde değil," dedi Gandalf, "geri dönüp goblinlerden midillini ve yüklerini sana vermelerini nazikçe rica etmek istemiyorsan tabii."

"Almayayım, teşekkür ederim!" dedi Bilbo.

"Pekala, o halde kemerlerimizi sıkıp güç de olsa yola devam etmemiz gerek –yoksa akşam yemeği biz oluruz, bu da akşam yemeği yememekten çok daha kötü bir şeydir."

Tekrar yola düştüklerinde Bilbo sağa sola bakınarak yiyecek bir şeyler aradı, ama böğürtlenler hâlâ çiçekteydi ve elbette hiç fındık fıstık, hattâ akdiken meyvesi bile yoktu. Bir parça geyik eti kemirdi, yolu kesen küçük bir dağ pınarından su içti ve pınarın kıyısında bulduğu üç yaban çileğini yedi, ama pek faydası olmadı.

Yine yürüdükçe yürüdüler. Engebeli patika kayboldu. Çalılar, uzun çimler, iri kayaların arasında, kısa çimenler, kekik, adaçayı ve mercanköşk ve sarı keçisakallarının hepsi kaybolmuştu ve kendilerini bir toprak kaymasından artakalan taşlarla dolu, geniş bir yokuşun tepesinde buldular. Bu yokuşu inmeye başladıklarında, çerçöp ve küçük çakıl taşları ayaklarının dibinden yuvarlanmaya başladı, çok geçmeden daha büyük taş kırıkları takırtıyla indiler ve daha aşağıdaki parçaları da yerlerinden oynatarak kaya yuvarlana inmelerine neden oldular; ardından kaya yığınları aldıkları darbe üzerine toz ve gürültüyle aşağı indiler. Çok geçmeden yokuşun hem üstlerinde hem altlarında kalan kısmı harekete geçmiş gibiydi; onlar da bir araya toplanmış halde, korkutucu bir kayan, takırdayan ve çatlayan taşlar ve kayalar kargaşası arasında kaymaktaydılar.

Onları kurtaran yokuşun dibindeki ağaçlar oldu. Burada aşağıdaki vadilerin daha derin ve daha koyu ormanlarından uzanıp tam dağ yamacının dibinde dikilen

ulu bir çam koruluğunun içine kaydılar. Bazıları ağaç gövdelerine tutunup kendilerini aşağıdaki dallara savurdu, bazıları da (hobbit gibi) kayaların saldırısından korunmak için bir ağacın ardına sığındı. Çok geçmeden tehlike atlatılmış, toprak kayması durmuştu ve yerinden oynayan kayaların en irilerinin çok aşağılarındaki eğreltiotları ve çam köklerinin arasından yuvarlanıp dönerek inerken çıkardıkları son çatırtılar belli belirsiz duyulabiliyordu.

"Eh, bu biraz ilerlememize vesile oldu," dedi Gandalf, "ve izimizi süren goblinler bile buraya ses çıkarmadan inmekte epey zorlanacaklar."

"Sanırım öyledir," diye homurdandı Bombur, "ama kafamıza taşları yuvarlamakta pek zorlanmayacaklardır." Cüceler (ve Bilbo) kendilerini hiç de mutlu hissetmiyorlardı ve berelenmiş ve hasar görmüş bacaklarıyla ayaklarını ovalamakla meşguldüler.

"Saçma! Burada yana dönüp toprak kaymasının yolundan çıkacağız. Elimizi çabuk tutmamız gerek! Işığa bakın!" Güneş dağların ardına çökeli epey zaman geçmişti. Etraflarındaki gölgeler çoktan koyulaşmaya başlamıştı, ama çam ağaçlarının içinden ve daha aşağıda yetişen diğer ağaçların tepelerinin üzerinden uzaklara baktıklarında hâlâ akşamın ışıklarıyla aydınlanan yaylaları seçebiliyorlardı. Bir çam ormanının yumuşak yokuşların-

da topallayarak, ellerinden geldiği kadar hızlı bir şekilde yol alıp, istikrarlı bir şekilde güneye uzanan, meyilli bir patika izlediler. Kimi zaman uzun bileşik yaprakları hobbitin başının üzerine kadar varan bir eğreltiotu denizinin içinden kendilerine güçlükle yol açar, kimi zaman sessizden de sessiz bir şekilde çam iğneleriyle kaplı bir zeminde uygun adım yürürlerken ormanın karanlığı giderek ağırlaşıyor, ormanın sessizliği giderek derinleşiyordu. O akşam ağaçların dalları arasına bir deniz esintisi getirecek kadar bile rüzgar yoktu.

Bilbo, "Daha fazla ilerlememiz şart mı?" diye sorduğunda hava o kadar kararmıştı ki, tek görebildiği yanında yürüyen Thorin'in sallanan sakalıydı ve etraf o kadar sessizdi ki, cücelerin soluk alışlarını yüksek bir ses gibi duyabiliyordu. "Ayak parmaklarımın hepsi berelenip kıvrıldı, bacaklarım ağrıyor, üstelik midem boş bir çuval gibi sarktı."

"Biraz daha," dedi Gandalf.

Onlara çağlar kadar uzun gelen bir sürenin ardından aniden hiçbir ağacın yetişmediği bir açıklığa geldiler. Ay yükselmişti ve açıklığı aydınlatıyordu. Görünürde ters bir şey olmamasına rağmen her nasılsa hepsi de buranın pek de hoş bir yer olmadığını sezdiler.

Birdenbire yamacın aşağısında bir uluma, uzun ve ürpertici bir uluma duydular. Buna, sağlarında ve çok da-

ha yakınlarındaki bir yerden, ardından sollarında çok uzak olmayan başka bir yerden cevap geldi. Bunlar aya uluyan kurtlardı, bir araya toplanıyorlardı!

Bay Baggins yurdundaki kovuğun yakınlarında yaşayan hiç kurt olmamasına rağmen bu sesi tanıyordu. Pek çok kez öykülerde tarifini dinlemişti. Büyük bir seyyah olan, kendisinden büyük kuzenlerinden biri (Took tarafından), onu korkutmak için bu sesi taklit ederdi. Bu sesi ormanda, ayın altında duymak Bilbo'ya fazla gemişti. Büyülü yüzükler bile kurtlara karşı fazla işe yaramaz, özellikle de goblinlerin kol gezdiği dağların gölgesinde, Yabanın Kıyısı'nın ardında, bilinmezin sınırında yaşayan habis sürülere. Bu tür kurtlar goblinlerden bile daha iyi koku alır ve sizi yakalamak için görmeye ihtiyaç duymazlar!

"Ne yapacağız, ne yapacağız?" diye haykırdı. "Goblinlerden kaçıp kurtlara yakalandık!" dedi ve bu bir atasözüne dönüştü, gerçi biz şimdilerde onu aynı türden rahatsızlık verici durumları kastederek 'yağmurdan kaçıp doluya tutulmak' diye söyleriz.

"Ağaçlara çıkın, çabuk!" diye haykırdı Gandalf ve açıklığın kenarındaki ağaçlara koşup dalları epey alçak veya beraberce tırmanılacak kadar ince olanları aradılar. Bu ağaçları olabildiğince çabuk bulduklarını tahmin edersiniz ve dallara güvenebildikleri kadar yükseğe tır-

mandılar. Cüceleri ağaç dallarında, sakalları aşağı sarkarak; kafayı oynatmış ve çocuk olma oyunu oynayan ihtiyar adamlar misali otururken görseniz (güvenli bir mesafeden) gülerdiniz. Fili ile Kili dev bir Noel ağacını andıran, uzun bir melez çamın tepesindeydi. Dori, Nori, Ori, Oin ve Gloin, düz dalları bir tekerleğin direkleri gibi düzenli aralıklarla uzanan dev bir çamın tepesinde daha rahattılar. Bifur, Bofur, Bombur ve Thorin bir başka ağaçtaydı. Dwalin ile Balin birkaç dalı olan uzun ve narin bir köknara tırmanmıştı ve en üstteki büyük dalların yeşil yaprakları arasında kendilerine oturacak bir yer aramaktaydı. Diğerlerinden çok daha uzun boylu olan Gandalf, onların tırmanamayacakları bir ağaç, açıklığın hemen kenarında duran iri bir çam bulmuştu. Dalların arasına neredeyse bütünüyle gizlenmişti, ama dışarı baktığında ayın ışığında parlayan gözlerini seçebiliyordunuz.

Ya Bilbo? O hiçbir ağaca tırmanamıyordu ve kovuğunu kaybetmiş ve peşindeki köpekten kaçan bir tavşan misali bir ağaç gövdesinden diğerine koşturuyordu.

"Hırsızı yine arkada bıraktın," dedi Nori Dori'ye, aşağı bakarak.

"Her an sırtımda hırsızları taşıyamam ki," dedi Dori, "tünellerden aşağı, ağaçlardan yukarı! Sen beni ne sanıyorsun? Hamal mı?"

"Bir şey yapmazsak kurtlara yem olacak," dedi Tho-

rin, çünkü artık ulumalar dört yanlarını sarmış, giderek yaklaşıyordu. "Dori!" diye seslendi, Dori en kolay ağacın en aşağı dalında olduğu için, "çabuk ol, elini uzat da Bay Baggins yukarı tırmansın!"

Dori homurdanmasına rağmen aslında iyi kalpli biriydi. En alttaki dala inip kolunu uzatabildiği kadar uzattığında dahi zavallı Bilbo eline erişemedi. Bunun üzerine Dori ağaçtan indi ve Bilbo'nun sırtına çıkıp ayağa kalkmasına izin verdi.

Tam o sırada kurtlar uluyarak açıklığa girdiler. Birdenbire onlara çevrilmiş yüzlerce göz belirdi. Dori yine de Bilbo'yu sırtından indirmedi. Omuzlarından dallara tırmanmasını bekledi, ardından kendi de dallara doğru atladı. Tam zamanında! Bir kurdun ağzı kapandı –tırmanmak üzere olan Dori'nin pelerininde ve az kalsın cüceyi yakalayacaktı. Bir dakika içinde koca bir sürü ağacın etrafına toplanmış, harlı gözler ve dışarı sarkmış dillerle kesik kesik havlıyor ve ağaç gövdelerine doğru sıçrıyordu.

Ama vahşi warglar bile (zira Yaban'ın Kenarı'nın ardındaki hain kurtlara böyle denirdi) ağaçlara tırmanamaz. Bir süreliğine güvendeydiler. Bereket versin, hava rüzgarlı değil sıcaktı. Ağaçlar hiçbir zaman uzun süre rahatça oturulacak yerler değildir; ama soğuk ve rüzgarlı havada, üstelik de aşağıda sizi bekleyen kurtlar varsa,

son derece berbat yerler olabilirler.

Ağaçlarla çevrelenmiş bu çember şeklindeki açıklık anlaşılan kurtların buluşma yeriydi. Sürekli yenileri geliyordu. Dori ile Bilbo'nun bulunduğu ağacın dibine muhafızlar bırakıp, içinde birileri olan tüm ağaçları bulana kadar etrafı kokladılar. Bu ağaçların dibine de muhafızlar diktiler ve diğerleri (sanki yüzlerce kurt vardı) açıklığın ortasına gidip koca bir çember halinde oturdular; çemberin ortasında da büyük ve gri bir kurt vardı. Onlara wargların feci lisanında hitap etti. Gandalf bu dili anlıyordu. Bilbo anlamasa da kulaklarına korkunç geliyordu; tüm konuştukları zalim ve haince şeylermiş gibi, ki öyleydi de. Ara sıra çemberdeki tüm warglar gri şeflerine bir ağızdan cevap veriyordu ve çıkarttıkları korkunç gürültü hobbiti çam ağacından düşürecek gibi oluyordu.

Size Gandalf'ın duyduğu şeyi anlatacağım, Bilbo anlamamış olsa da. Warglar ile goblinler çoğu zaman haince işlerinde birbirlerine yardım ederdi. Goblinler sürüldükleri ve kendilerine yeni yuvalar aradıkları veya savaşa gittikleri (bunun uzun zamandır olmadığını memnuniyetle söyleyebilirim) zamanlar dışında dağlarından genellikle pek uzaklaşmazlar. Ama o günlerde zaman zaman, özellikle de yiyecek veya çalıştıracak köle bulmak amacıyla baskına giderlerdi. Bu baskınlarda sık sık warglardan yardım alır ve yağmalarını onlarla paylaşırlardı. Zaman za-

man insanların atlara binmesi gibi onlar da kurtların sırtında yolculuk ederdi. Şimdi görülene bakılırsa, o gece için büyük bir goblin baskınının planlandığı anlaşılıyordu. Warglar goblinlerle buluşmaya gelmiş, ancak goblinler geç kalmıştı. Bunun nedeni şüphesiz Ulu Goblin'in ölümü ve muhtemelen hâlâ aramakta oldukları cüceler, Bilbo ve büyücüden kaynaklanan heyecandı.

Bu ırak toprakların tehlikesine rağmen, cesaretli insanlar son zamanlarda güneyden buraya dönmeye, ağaçları kesmeye ve kendilerine vadilerdeki ve nehir kıyılarındaki nispeten hoş ormanlarda yaşanacak yerler inşa etmeye başlamışlardı. Sayıları pek çoktu, yürekliydiler ve iyi silahları vardı; hattâ sayıları çok olduğunda veya güneşli bir günde warglar bile onlara saldırmaya cesaret edemiyordu. Ama şimdi warglar goblinlerin yardımıyla gece vakti dağlara en yakın köylere inmeyi planlıyorlardı. Planlarının uygulanması durumunda, ertesi gün orada kimse kalmayacaktı; goblinlerin kurtlardan sakınıp tutsak olarak mağaralarına götürdüğü birkaç kişi dışında herkes ölecekti.

Bu konuşmaları dinlemek korkunçtu, sırf cesur ormancılar ve eşleriyle çocukları yüzünden değil, Gandalf ile dostlarının hali hazırda karşı karşıya oldukları tehlike yüzünden. Warglar onları tam da toplantı yerlerinde buldukları için öfkeli ve şaşkındı. Ormancıların dostu ol-

duklarını ve casusluk etmeye geldiklerini, planlarının haberini vadilere götüreceklerini, bu yüzden de goblinler ve kurtların esir almak ve aniden uykudan uyanan insanları mideye indirmek yerine korkunç bir savaşa girmek zorunda kalacaklarını düşünüyorlardı. Dolayısıyla wargların oradan uzaklaşmak ve ağaçlardaki kişilerin kaçmasına izin vermek gibi bir niyeti, her halükarda sabaha dek, yoktu. Sabah olmadan uzun zaman önce de goblin askerlerin dağlardan ineceğini söylüyorlardı; goblinler ağaçlara tırmanabilir veya ağaçları kesebilir.

Gürlemelerini ve kesik havlamalarını dinleyen Gandalf'ın, büyücü olmasına rağmen, fena halde korkmaya ve çok kötü bir yerde ve aslında kaçmayı başaramamış olduklarını hissetmeye başlamasının nedenini anlarsınız. Yine de dört bir yanı kurtlarla sarılmış halde uzun bir ağacın tepesindeyken pek bir şey yapamayacak olsa da, wargların tekerine çomak sokmaya kararlıydı. Ağacın dallarından dev çam kozalakları topladı. Ardından kozalaklardan birini parlak, mavi alevle yaktı ve kurtların arasına gönderdi. Kozalak kurtlardan birinin sırtına isabet etti ve kabarık postu anında tutuşan hayvan korkunç çığlıklar atarak sağa sola sıçramaya başladı. Bunu mavi alevli bir diğeri, kırmızı alevli, yeşil alevli diğerleri izledi. Çemberin orta yerinde, etrafa renkli kıvılcımlar ve duman saçarak patladılar. İrice bir tanesi kurtların şefinin

burnuna isabet etti ve hayvan üç metre havaya zıpladıktan sonra çemberin etrafında koştururken öfkesi ve korkusu yüzünden diğer kurtları bile ısırmaya çalıştı.

Cüceler ile Bilbo bağırıp tezahürat yaptılar. Kurtların öfkesi korkunç bir manzaraydı ve çıkardıkları hengame bütün ormanı dolduruyordu. Kurtlar zaten ateşten korkar, üstüne üstlük bu çok korkunç ve tekinsiz bir ateşti. Postlarına bir kıvılcım isabet ettiğinde yapışıyor ve yakarak içlerine işliyordu ve çabucak sırtüstü yuvarlanmadıkları sürece kısa sürede alevler içinde kalıyorlardı. Çok geçmeden açıklığın her yanı sırtlarındaki kıvılcımları söndürmek için yerlerde yuvarlanan kurtlarla dolmuştu, alev alan diğer kurtlar ise uluyarak sağa sola koşuyor ve diğerlerini de ateşe veriyordu, ta ki kendi arkadaşları tarafından kovalanana ve yamaçlardan ağlayarak, inleyerek ve su arayarak kaçana kadar.

"Bu gece ormandaki curcuna nedir?" dedi Kartalların Lordu. Dağların doğu kenarındaki ıssız bir kaya zirvesinde oturuyordu; ay ışığında kapkaraydı. "Kurt sesleri duyuyorum! Goblinler ormanda bir şeyler mi çeviriyor?"

Havaya atıldı ve iki yanındaki kayalardan iki muhafızı da bir anda atılıp peşine düştüler. Gökyüzünde çember çizdiler ve wargların oluşturduğu, çok aşağıda kalmış, minicik bir nokta halindeki halkaya baktılar. Ama kartalların keskin gözleri vardır ve küçük şeyleri büyük

bir mesafeden görebilirler. Dumanlı Dağlar'ın kartallarının lordu, güneşe gözünü kırpmadan bakabilir ve ay ışığında bile bir mil aşağısındaki toprakta hareket eden bir tavşanı görebilirdi. Bu yüzden, ağaçlardaki kişileri göremese de, kurtların koşuşturmasını ve minik ateş alazlarını görebiliyor ve çok aşağısından, belli belirsiz gelen uluma ve hırıltıları duyabiliyordu. Aynı zamanda, goblinler kapılarından uzun sıralar halinde çıkıp yamaçları sessizce iner ve dolambaçlı bir yol izleyerek ormana girerken, habis ahalinin mızrak ve miğferlerinden seken ay ışığının parıltısını da seçebiliyordu.

Kartallar iyi huylu kuşlar değildir. Bazıları korkak ve zalimdir. Ama kuzey dağlarının kadim ırkı, tüm kuşların en yücesiydi; mağrur, güçlü ve asil yürekliydiler. Ne goblinleri sever, ne de goblinlerden korkarlardı. Goblinlere dikkat ettiklerinde (böyle yaratıkları yemediklerinden bu nadiren olurdu) üstlerine çullanıp onları çığlık çığlığa mağaralarına sürer ve yapmakta oldukları kötülüğe bir son verirlerdi. Goblinler kartallardan nefret eder ve korkardı, ama ne yücelerdeki yuvalarına ulaşabilir, ne de onları dağlardan sürebilirlerdi.

Bu gece Kartalların Lordu merakla doluydu, neler döndüğünü öğrenmek istiyordu; bu yüzen pek çok kartalı yanına çağırdı ve hep birlikte dağlardan uzağa uçtular ve havada çemberler çizerek aşağıya, halka halindeki kurtlara

ve goblinlerin buluşma noktasına doğru indiler.

Çok da iyi yaptılar! Aşağıda feci şeyler olmaktaydı. Tutuşan ve ormana kaçan kurtlar birkaç yerde ağaçları ateşe vermişti. Yazın ortasıydı ve dağların bu güney yamacında, bir süredir pek az yağmur yağmıştı. Sararan eğreltiotları, düşmüş dallar, derin çam iğnesi yığınları ve yer yer ölü ağaçlar çok geçmeden alev almıştı. Wargların olduğu açıklığın dört bir yanında alevler sıçrıyordu. Ama kurt-muhafızlar ağaçlardan ayrılmadı. Öfkeden deliye dönmüş bir halde ağaç gövdelerinin çevresinde sıçrıyor ve korkunç lisanlarında, dilleri dışarıya sarkmış, gözlerinde alevler kadar kızıl ve vahşi bir parıltıyla cücelere lanet okuyorlardı.

Derken goblinler koşarak ve çığlıklar atarak aniden geldiler. Kurtların ormancılarla savaşmakta olduğunu sanıyorlardı, ama çok geçmeden gerçekte olanları öğrendiler. Bazıları oturup güldüler. Diğerleri mızraklarını salladılar ve kalkanlarına çarptılar. Goblinler ateşten korkmaz ve kısa zamanda kendilerine pek komik görünen bir plan kurmuşlardı.

Bazıları kurtların hepsini sürü halinde bir araya topladı. Bazıları da ağaç gövdelerinin çevresine eğreltiotu ve çalı çırpı yığdı. Diğerleri neredeyse tüm alevler sönene dek etrafta koşuşturup yerleri dövdüler, ama cücelerin olduğu ağaçlara en yakın olan ateşi söndürmediler. Bu ateşi yapraklar, kuru dallar ve eğreltiotlarıyla beslediler.

Çok geçmeden cücelerin etrafı bir duman ve alev çemberiyle tamamen sarılmıştı; goblinlerin dışarıya doğru genişlemesine izin vermediği bu çember yavaşça daralıyordu, ta ki yürüyen alevler ağaçların altındaki yakıtı yalamaya başlayana dek. Bilbo'nun gözlerinde duman vardı, hobbit alevlerin ısısını hissedebiliyordu ve leş gibi kokunun arasında yaz ortası ateşinin etrafındaki kişiler gibi çember halinde dans eden goblinleri seçebiliyordu. Dans eden mızraklı ve baltalı askerlerin oluşturduğu çemberin dışında kurtlar saygılı bir mesafede duruyor, izliyor ve bekliyordu.

Bilbo goblinlerin korkunç bir şarkıya başladığını duyabiliyordu:

Beş köknarda on beş kuş,
uçuşur tüyleri alevli bir yelde!
Ama, ufak, acayip kuşların, yoktur kanatları!
Ah, ne yapalım acayip, ufak şeylerle?
Diri diri mi kızartalım, tencerede yahnilerini mi yapalım;
Yağda mı kızartalım, yoksa haşlayalım da sıcak sıcak mı yiyelim?

Ardından durup seslendiler: "Uçup gidin küçük kuşlar! Uçup gidin, gidebilirseniz! Aşağı inin küçük kuşlar,

yoksa kızartılacaksınız yuvalarınızda! Ötün, ötün küçük kuşlar! Neden ötmüyorsunuz ki?"

"Defolun! Küçük çocuklar!" diye bağırdı Gandalf cevaben. "Kuşların yuva yapma zamanı değil. Hem ateşle oynayan, haylaz oğlan çocukları cezalandırılır." Bunu goblinleri kızdırmak ve onlardan korkmadığını göstermek için söylemişti –gerçi büyücü olmasına rağmen, elbette korkuyordu. Ama ona kulak asmayıp şarkılarına devam ettiler.

Yan, yan ağaç ve eğreltiotu!
Kuru da kavrul! Çıtırdayan bir meşale
Aydınlatır geceyi keyfimiz gelsin diye,
Hey, hey!
Fırında, tavada, ızgarada kızartın onları
sakallar tutuşana, gözler camlaşana;
saçlar kokana, deriler çatlayana,
yağlar eriyene, kemikler kararana
küller halinde yatana dek
göğün altında!
Böyle can verecek cüceler,
ve aydınlatacaklar geceyi keyfimiz gelsin diye,
Hey, hey!
Hey, hey,

De hey!

Bu "De hey!" ile birlikte alevler Gandalf'ın ağacının altına vardı. Bir anda diğerlerine de yayıldı. Ağacın kabuğu tutuştu, alt dallar çatırdadı.

Ardından Gandalf ağacının tepesine tırmandı. Yükseklerden tam goblinlerin mızraklarının arasına sıçramaya hazırlanırken asasının tepesinden aniden yıldırımı andıran bir ışık parladı. Şimşek gibi inerken pek çoğunu öldürecek de olsa, muhtemelen bu onun sonu olacaktı. Ama aşağı atlamadı.

Tam o sırada Kartalların Lordu uçarak indi, onu pençelerine aldı ve uçup gitti.

Goblinlerden bir öfke ve şaşkınlık uluması koptu. Gandalf'ın artık konuştuğu Kartalların Lordu yüksek sesle haykırdı. Yanındaki koca kuşlar geriye döndüler ve dev, kara gölgeler misali indiler. Kurtlar dırdırlanıp dişlerini gıcırdattılar; goblinler bağırıp ayaklarını yerlere vurdular ve ağır mızraklarını havaya fırlattılar, ama nafile. Kartallar üstlerine çullandı; çarpan kanatlarının karanlık rüzgarı onları yere yıktı veya uzaklara sürdü; kartalların pençeleri goblinlerin yüzlerini yırttı. Diğer kuşlar ağaç tepelerine uçup artık cesaret edebildikleri kadar yükseğe tırmanmakta olan cüceleri kavradılar.

Az kalsın zavallı küçük Bilbo yine geride bırakılacak-

tı! En son taşınıp götürülen Dori'nin bacağına tam zamanında tutunmayı başardı ve hep birlikte kargaşanın ve yangının üzerinden, Bilbo kırılmasına ramak kalan kollarıyla havada sallanırken uçup gittiler.

Artık çok aşağılarında, goblinler ile kurtlar ormanın uzaklarına dağılıyordu. Birkaç kartal hâlâ savaş meydanının üzerinde dolanıyor ve etrafı tarıyordu. Ağaçların çevresindeki alevler aniden en yüksek dalların da üzerine sıçradı. Çatırdayan alevlere büründüler. Ani bir kıvılcım ve duman patlaması oldu. Bilbo tam zamanında kaçmıştı!

Çok geçmeden yangının ışığı çok aşağılarında, siyah bir zeminde titreşen kızıl bir parıltıdan ibaret kalmıştı ve gökyüzünde, güçlü, geniş kavisler çizerek sürekli yükselmekteydiler. Bilbo, Dori'nin bileklerine asılarak kaçışını hiç unutmayacaktı. O, "Kollarım, kollarım!" diye inlerken, Dori, "zavallı bacaklarım, zavallı bacaklarım!" diye sızlanıyordu.

En iyi anında bile yükseklik Bilbo'nun başını döndürürdü.

Küçük bir uçurumun kıyısından bile baksa içi bulanırdı ve ağaçlar şöyle dursun (daha önce kurtlardan kaçmak zorunda kalmadığından), merdivenlerden bile hiç hoşlanmamıştı.

Bu yüzden, sallanan ayak parmaklarının arasından bakıp da altında açılan, yer yer ayın ışığının yamaçtaki

bir kayadan veya yaylalardaki bir pınardan şavkımasıyla bölünen engin toprakları gördüğünde başının nasıl da döndüğünü tahmin edebilirsiniz.

Dağların soluk dorukları, kara gölgelerden uzanan, ay ışığıyla aydınlanmış kaya çıkıntıları artık giderek yaklaşıyordu. Yaz olmasına rağmen hava onlara çok soğuk geliyordu. Bilbo gözlerini kapadı ve böyle asılı kalmaya devam edip edemeyeceğini merak etti. Sonra etmemesi durumunda ne olacağını hayalinde canlandırdı. Midesi bulandı. Uçuş onun için tam zamanında, kolları çözülmeden hemen önce bitti. Nefesi kesilerek Dori'nin bileklerini bıraktı ve kartal yuvasının engebeli platformuna düştü. Orada konuşmadan yatarken düşünceleri ateşten kurtarılmaktan duyduğu şaşkınlıkla, o dar yerden iki yandaki gölgelere düşme korkusunun karışımıydı. Son üç gün neredeyse hiçbir şey yemeden yaşadığı feci serüvenlerin ardından başında pek tuhaf bir his vardı ve yüksek sesle şunu söylediğini fark etti: "Artık tavadan aniden çatalla alınıp tekrar rafa konulan bir parça pastırmanın ne hissettiğini anladım!"

Dori'nin, "Hayır, anlamadın!" diye cevap verdiğini duydu, "çünkü pastırma eninde sonunda tavaya döneceğini bilir ve umarız biz dönmeyiz. Ayrıca kartallar çatal değildir!"

"Ah, hayır! Leyleğe –pardon çataja hiç benzemezler,"

dedi Bilbo, oturduğu yerde doğrulup, yakınına tünemiş kartala tedirginlikle bakarak. Ağzından başka ne saçmalıklar çıktığını ve kartalın bunları küstahlık sayıp saymayacağını merak etti. Bir hobbit boyunda ve gece vakti kartal yuvasındaysanız, bir kartala küstahlık etmemeniz gerekir.

Kartal ona kulak asmayıp gagasını bir taşta bileyip tüylerini düzeltmekle yetindi.

Çok geçmeden bir başka kartal uçarak yanlarına vardı. "Kartalların Lordu sana esirlerini Ulu Kaya'ya getirmeni emrediyor," diye haykırdıktan sonra tekrar uzaklaştı. Diğeri Dori'yi pençeleriyle kavradı ve Bilbo'yu yapayalnız bırakarak onunla birlikte geceye karıştı. Bilbo tam ulağın 'esirler' derken ne kastettiğini merak edecek ve yemeklik tavşan gibi parçalanmayı düşünecek gücü toplamıştı ki, sıra ona geldi. Kartal geri döndü, onu paltosunun sırtından pençeleriyle kavradı ve havalanarak uzaklaştı. Bu kez kısa bir mesafe uçtu. Çok geçmeden Bilbo, dağın yamacındaki geniş bir kaya düzlüğünde, korkudan titrer bir halde yere bırakıldı. Düzlüğe çıkmanın uçmaktan, düzlükten inmenin ise uçurumdan aşağı atlamaktan başka yolu yoktu. Orada diğerlerinin tümünü, sırtlarını dağ duvarına yaslayarak oturmuş halde buldu. Kartalların Lordu da oradaydı ve Gandalf'la konuşmaktaydı.

Anlaşılan Bilbo'nun yenileceği filan yoktu. Büyücü ile

kartal lordu birbirlerini uzaktan tanırmış, hattâ arkadaşmış gibi görünüyordu. Aslına bakılırsa dağlarda pek çok kez bulunan Gandalf, bir defasında kartallara bir iyilik edip lordlarının ok yarasını iyileştirmişti. Dolayısıyla, sizin de anlayacağınız gibi, 'esirler', kartalların tutsakları değil, sadece 'goblinlerin elinden kurtarılan esirler' anlamına geliyordu. Bilbo Gandalf'ın konuşmalarını dinlerken, feci dağlardan sahiden ve gerçekten kaçacaklarını nihayet anladı. Gandalf Ulu Kartal ile cüceleri, kendisini ve Bilbo'yu uzaklara taşımaları ve aşağıdaki düzlüklere, yolculuklarında epey ilerlemiş olacakları bir noktaya bırakmaları ile ilgili planları konuşuyordu.

Kartalların Lordu onları insanların yaşadığı yerlerin yakınındaki herhangi bir yere götürmeyi reddediyordu. "Porsukağacından yaptıkları koca yaylarıyla bize ok atarlar," dedi, "çünkü koyunlarının peşinde olduğumuzu düşünürler. Başka zaman olsa, haklı da olurlardı. Yo! Bizler goblinlerin elinden avlarını aldığımıza memnunuz, sana olan vefa borcumuzu ödediğimize de, ama cüceler uğruna güney yaylalarında canımızı tehlikeye atmayız."

"Pekala," dedi Gandalf. "Bizi gideceğiniz kadar uzağa götürün! Size zaten çok şey borçluyuz. Ama bu esnada açlıktan kırılıyoruz."

"Ben açlıktan öldüm öleceğim," dedi Bilbo, kimsenin duymadığı, cılız ve küçük bir sesle.

"Belki de bu telafi edilebilir," dedi Kartalların Lordu.

Daha sonraları oraya baksanız, kaya düzlüğünde yanan parlak ateşi ve etrafına toplanmış, yemek pişiren ve nefis bir kızartma kokusunun yükselmesine neden olan cücelerin siluetlerini görebilirdiniz. Kartallar yakacak niyetine kuru ağaç dalları ile pişirmek için tavşanlar, yaban tavşanları ile küçük bir koyun getirmişti. Bütün hazırlıklarla cüceler ilgilenmişti. Bilbo onlara yardım edemeyecek kadar güçsüzdü; zaten etini kasaptan pişirilmeye hazır halde kapısından almaya alışık olduğundan, tavşan derisi yüzmek veya et kesmek konusunda pek usta değildi. Gandalf da Oin ile Gloin'in kav kutularını kaybetmiş olması nedeniyle ateşi yakmak konusunda üzerine düşeni yaptıktan sonra sırtüstü yatmıştı. (Cüceler şimdi bile kibrit kullanmaya alışamamıştır.)

Dumanlı Dağlar'daki serüvenler böylece bitti. Çok geçmeden Bilbo bir kez daha tok ve rahattı ve aslında bir somun ekmekle tereyağını sopalara takıp kızartılmış et parçalarına tercih edecek olmasına rağmen, memnuniyetle uyuyabileceğini hissediyordu. Sert kayanın üzerine kıvrılıp, kendi küçük evindeki kuş tüyü yatakta hiç olmadığı kadar iyi bir uyku çekti. Ama bütün gece düşlerinde kendi evini gördü ve uykusunda bütün odalarını dolanıp ne bulabildiği, ne de görünüşünü hatırlayabildiği bir şeyi aradı durdu.

7

TUHAF BİR MESKEN

Ertesi sabah Bilbo'yu gözüne giren sabahın ilk ışıkları uyandırdı. Saate bakmak ve gidip çaydanlığı ateşe koymak için fırladı –ve evde olmadığını fark etti. Bu yüzden oturup boş yere yıkanıp fırçalanmayı diledi. İkisini de elde edemedi, kahvaltıda çay, kızarmış ekmek veya pastırma yerine de sadece soğuk koyun ve tavşan eti vardı. Bundan sonra da yeniden başlamaya hazırlanmak zorundaydı.

Bu kez bir kartalın sırtına tırmanıp kanatlarının arasına tutunmasına izin verildi. Hava üstünden hızla geçti ve Bilbo gözlerini kapadı. Cüceler bağırarak vedalaşır ve ellerinden gelirse kartalların lorduna borçlarını ödemeyi vaat ederken dağ yamacından on beş büyük kuş yüksel-

di. Güneş hâlâ her şeyin doğu kıyısına yakındı. Sabah serindi ve sis vadilerle oyukları doldurup yer yer dağların doruklarıyla zirvelerine dolanıyordu. Bilbo bakmak için tek gözünü açtı ve kuşların çoktan yükseklere tırmandığını, dünyanın uzaklarda kaldığını ve dağları geride bıraktıklarını gördü. Gözünü tekrar kapadı ve daha da sıkı tutundu.

"Çimdik atma!" dedi kartalı. "Tavşana epey benziyor olsan da, tavşan gibi korkmana gerek yok. Hafiften rüzgarlı, açık bir sabah. Uçmaktan güzel ne var ki?"

Bilbo, "Ilık bir banyo ve ardından bahçede geç bir kahvaltı," demek isterdi; ama hiçbir şey söylememek ve tutuşunu birazcık gevşetmenin daha iyi olacağını düşündü.

Neden sonra kartallar hedefledikleri noktayı uçtukları muazzam yükseklikten dahi görmüş olmalıydı, zira dev sarmallar çizerek inmeye başladılar. Buna uzun bir süre devam ettiler ve nihayet hobbit tekrar gözlerini açtı. Toprak çok daha yakındı, altlarında meşe ve karaağacı andıran ağaçlarla geniş çimenlikler ve hepsinin ortasından geçen bir nehir vardı. Ama yerin içinden, etrafına dolanmış pınarın yatağının ortasından fırlamış koca bir kaya, neredeyse taştan bir tepe, adeta ırak dağların bir sınır karakolu veya devlerin arasındaki bir dev tarafından millerce yaylaya savrulan dev bir kaya parçası vardı.

Kartallar bu kayanın tepesine teker teker inip yolcularını bıraktılar.

"Hoşçakalın!" diye haykırdılar, "her nerede olursanız, ta ki yolculuğunuzun sonunda sizi bekleyen yuvalarınıza varana dek!" Kartallar arasında bunu söylemek nezaket gereğiydi.

"Kanatlarınızın altındaki rüzgar sizi güneşin yelken açtığı ve ayın yürüdüğü yere taşısın," diye yanıt verdi, doğru cevabı bilen Gandalf.

Böylece ayrıldılar. Ve kartalların lordu daha sonraları Tüm Kuşların Kralı olup altın bir taç takmasına, on beş klan reisinin ise altın boyunluklar (cücelerin onlara verdiği altından yapılma) taşımasına rağmen, Bilbo onları bir daha görmedi –Beş Ordu Savaşı'nda alçaktan ve uzaktan gördüğü zaman hariç. Ama buna öykünün sonunda sıra gelecek ve bu konuda henüz başka bir şey söylemeyeceğiz.

Taştan tepenin üstünde yassı bir alan ve nehre inen dev, yassı taşlardan oluşan ve çayın ardındaki çimenli topraklara giden çok sayıda basamağın bulunduğu, aşınmış bir patika vardı. Basamakların dibinde ve taşlı geçidin ucunun yakınında küçük bir mağara (zemini çakıl taşlarıyla kaplı, iyi bir mağara) bulunuyordu. Kafile burada toplanıp yapılacakları tartıştı.

"Baştan beri niyetim hepinizi dağların üzerinden sağ

salim (mümkün ise) geçirmekti," dedi büyücü, "şimdi de iyi idare ve şans sayesinde bunu başardım. Aslına bakılırsa şu anda sizinle beraber gelmeye niyetlendiğimden çok doğudayım, zira ne de olsa bu benim maceram değil. Bitmeden önce bir kez daha ilgilenebilirim, ama bu sırada halletmem gereken başka önemli meseleler var."

Cüceler inlediler ve fena halde üzüldüler, Bilbo ise ağladı. Gandalf'ın bütün yolu onlarla birlikte geleceğine ve her zaman yanlarında olup zorlukları aşmalarına yardım edeceğine inanmaya başlamışlardı. "Hemen şimdi ortadan kaybolacak değilim," dedi "Size bir iki gün daha verebilirim. Muhtemelen şimdiki zor durumunuzdan çıkmanıza yardım edebilirim, hem benim de biraz yardıma ihtiyacım var. Yiyeceğimiz yok, eşyamız yok, binecek midillimiz de yok; üstelik siz nerede olduğunuzu bilmiyorsunuz. Artık size bunu söyleyebilirim. Hâlâ dağ geçidini aceleyle terk etmemiş olsak izlememiz gereken patikanın birkaç mil kuzeyindesiniz. Buraya son gelişimden beri, ki bunun üzerinden yıllar geçti, buraya gelmedilerse, bu yörede yaşayan pek az kişi vardır. Ama bildiğim, çok uzakta oturmayan biri var.

Bu Biri koca kayadaki –sanırım ona Vagonkaya diyor- adımları inşa etti. Buraya sık gelmez, gündüz vakti asla; ve onu beklemenin faydası yoktur. Aslında bu son derece tehlikeli olur. Onu gidip bulmamız gerek ve gö-

rüşmemizde her şey yolunda giderse, sanırım ben yola düşecek ve size kartallar gibi, 'nerede olursanız olun, hoşçakalın!' diyeceğim."

Ona kendilerini bırakmaması için yalvardılar. Ejderha altını, gümüş ve değerli taşlar önerdiler, ama kararını değiştirmedi.

"Göreceğiz, göreceğiz!" dedi, "hem zaten ejderha altınınızdan bir miktarını –siz ele geçirdikten sonra- almaya hak kazandığımı düşünüyorum."

Bunun üzerine yalvarmayı kestiler. Sonra giysilerini çıkarıp, geçitte sığ, berrak ve taşlık olan nehirde yıkandılar. Artık güçlü ve sıcak olan güneşte kuruduktan sonra hâlâ her yanlarının ağrımasına ve biraz aç olmalarına rağmen tazelenmişlerdi. Çok geçmeden nehri aştılar (hobbiti sırtlarında taşıyarak) ve ardından uzun yeşil çimenlerin arasından ve yanlarına dizilmiş geniş kollu meşeler ile uzun karaağaçlar boyunca yürümeye başladılar.

"Peki kayaya neden Vagonkaya deniyor?" diye sordu Bilbo, büyücünün yanından yürürken.

"Ona Vagonkaya dedi, çünkü onun için kullandığı sözcük bu. Bu gibi şeylere Vagonkayalar der; bu da evinin yakınında bu türden başka bir şey olmadığından ve tanıdığı bir şey olduğundan buna Vagonkaya diyor."

"Kim diyor? Kim tanıyor?"

"Bahsettiğim Biri –çok ulu bir kimse. Sizi takdim etti-

ğimde hepinizin son derece kibar davranması gerek. Sizi ağır ağır, sanırım ikişer ikişer takdim edeceğim; sizin de onu sinirlendirmemeye özen göstermeniz gerek, yoksa ne olacağını kimse bilemez. Öfkelendiğinde korkunç olabilir, ama suyuna gidildiği sürece hayli iyi huyludur. Yine de sizi uyarırım, çabuk sinirlenir."

Büyücünün Bilbo'yla böyle konuştuğunu duyan cücelerin hepsi Gandalf'ın etrafına toplandılar. "Bizi götürmekte olduğun kişi o mu?" diye sordular. "Daha sakin tabiatlı birini bulamaz mıydın? Her şeyi biraz daha açıkça anlatman iyi olmaz mı?" –vesaire.

"Evet, kesinlikle o! Hayır, bulamazdım! Ve büyük dikkatle açıklıyordum," diye cevap verdi büyücü aksi bir tavırla. "Daha fazlasını bilmeniz gerekiyorsa, adı Beorn. Çok güçlü biri ve bir deri değiştirici."

"Ne! Bir kürkçü, derilerini sincaplara çevirmediği zaman tavşanlara tavşan kürkü diyen bir adam mı?" diye sordu Bilbo.

"Vay başıma gelenler, hayır, hayır, HAYIR, HAYIR!" dedi Gandalf. "Bay Baggins, başarabilirsen ahmaklık etmemeye çalış ve tüm mucizeler aşkına, evinin yüz mil yakınındayken bir daha kürkçü lafını da, post, manto, kürk yaka, manşon ya da ona benzer talihsiz bir lafı da ağzına alma! O bir deri değiştirici. Derisini değiştirir; bazen dev bir siyah ayı, bazen de dev kolları ve koca bir

sakalı olan, iriyarı, siyah saçlı bir adamdır. Size daha fazla şey anlatamam, ama anlattıklarımın yeterli olması gerekir. Bazıları onun soyunun devlerin gelişinden önce dağlarda yaşayan koca ve kadim ayılara dayandığını söyler. Diğerleri onun Smaug veya diğer ejderhaların dünyanın bu yöresine gelmesinden ve goblinlerin kuzeyden tepelere göçünden önce yaşayan ilk insanların torunu olan bir insan olduğunu söyler. Doğrusunu bilmesem de, ikinci hikayenin gerçek olduğunu tahmin ediyorum. O soru sorulacak türden biri değildir.

"Her halükarda kendisininki dışında bir sihrin etkisi altında değil. Bir meşe ormanında yaşar, ahşaptan kocaman bir evi vardır ve bir insan olarak neredeyse kendisi kadar fevkalade olan sığırlar ve atlar besler. Hayvanları onun için çalışır ve onunla konuşurlar. Onları yemez; yaban hayvanlarını da ne avlar, ne de yer. Kovanlarca vahşi arı yetiştirir ve çoğunlukla kaymak ve balla beslenir. Ayı olarak uzaklarda kol gezer. Bir gece onu Vagonkaya'nın üzerine oturmuş, Dumanlı Dağlar'ın ardına çöken ayı izlerken gördüm ve ayıların lisanında hırlayarak şöyle dediğini duydum: 'Gün gelecek can verecekler ve ben geri döneceğim!' Bu yüzden onun da bir zamanlar dağlardan geldiğine inanıyorum."

Bilbo ile cücelerin artık düşünecek bir sürü şeyi olmuştu ve başka soru sormadılar. Hâlâ önlerinde yürüne-

cek uzun bir mesafe vardı. Yamaçların yukarısına ve vadilerin aşağısına doğru taban teptiler. Hava iyice ısındı. Zaman zaman ağaçların altında dinleniyorlardı ve böyle zamanlarda Bilbo kendisini öyle aç hissediyordu ki, yere düşecek kadar olgunlaşmış olsalar çam kozalaklarını bile yiyecekti.

Çiçeklerin iri öbekler halinde baş gösterdiğini ve biri tarafından ekilmiş gibi aynı türlerin bir arada yetiştiğini fark ettiklerinde ikindiyi yarılamışlardı. Özellikle de yoncalar, dalgalanan horozibiği yoncası, mor yonca ve geniş şeritler halinde yetişen kısa, beyaz, bal kokulu yoncalar göze çarpıyordu. Havada bir uğultu, vızıltı, fısıltı ve uğultu vardı. Arılar dört bir yanda iş başındaydı. Hem de nasıl arılar! Bilbo benzerlerini daha önce hiç görmemişti.

"Bir tanesi beni sokacak olsa," diye düşündü, "şişip iki mislim olurum!"

Eşekarılarından daha büyüktüler. Erkek arılar başparmağınızdan çok daha büyüktü ve siyah gövdelerindeki sarı çizgiler alazlı altın gibi parlıyordu.

"Yaklaşıyoruz," dedi Gandalf. "Arı meralarının kıyısındayız."

Bir süre sonra uzun ve çok yaşlı meşe ağaçlarından oluşan bir kuşağa, onun ardında da ne arkasını görebildiğin, ne de içinden sürünerek geçebileceğin yüksek bir karadiken çitine vardılar.

"Burada bekleseniz iyi olur," dedi büyücü cücelere, "ben seslendiğimde veya ıslık çaldığımda da peşimden gelmeye başlayın –benim gittiğim yolu görebileceksiniz- ama sadece çiftler halinde, arada beşer dakika bırakarak olmasına dikkat edin. Bombur en şişmanınız ve iki kişi yerine geçer, bu yüzden tek başına ve en son gelse iyi olur. Haydi, Bay Baggins! Bu civarda bir geçit olacak." Bunu söyledikten sonra korkmuş hobbiti de yanına alarak çitin yanından yürüyerek uzaklaştı.

Çok geçmeden yüksek ve geniş bir ahşap kapıya vardılar; kapının ardında bazıları saman damlı ve şekilsiz kütüklerden yapılmış alçak binalardan, ağıllar, ahırlar, barakalar ile uzunlamasına, alçak bir ahşap evden oluşan bir öbeği görebiliyorlardı.

Büyük çitin içinde, güney tarafında samandan çam biçimli kapakları olan sıralarca kovan vardı. Kovanlara girip çıkan ve etrafta uçuşan dev arıların gürültüsü havayı doldurmuştu.

Büyücü ile hobbit gıcırdayan, ağır kapıyı açtılar ve geniş bir patikadan eve doğru yürüdüler. Çimlerde gezinmekte olan parlak ve bakımlı atlar onlara pek zeki duran yüzlerle baktıktan sonra dörtnala binalara koştular.

"Ona yabancıların gelişini haber vermeye gittiler," dedi Gandalf.

Çok geçmeden üç duvarını ahşap evin ve iki uzun kanadının oluşturduğu bir avluya vardılar. Avlunun ortasında, yanında çok sayıda budanmış dal olan dev bir meşe gövdesi yatıyordu. Onun yanında gür, siyah sakalı ve saçları ile düğüm düğüm kasları bulunan dev, çıplak kollarıyla bacakları olan, kocaman bir adam duruyordu. Dizlerine kadar inen bir yün tunik giymişti ve dev bir baltaya yaslanıyordu.

Atlar burunlarını omzuna dayamış, yanında duruyordu.

"Uh! İşte buradalar!" dedi atlara. "Tehlikeli görünmüyorlar. Siz gidebilirsiniz!" Koca bir kahkaha attı, baltasını yere bırakıp yanlarına geldi.

"Kimsiniz ve ne istiyorsunuz?" diye sordu aksi bir sesle, önlerinde durup Gandalf'a tepeden bakarak.

Bilbo ise adamın bacaklarının arasından, kahverengi tuniğine değmemek için başını eğmek zorunda kalmadan, rahatlıkla geçebilirdi.

"Ben Gandalf'ım," dedi büyücü.

"Onu hiç duymadım," diye homurdandı adam. "Ya bu ufaklık kim?" dedi ve eğilip hobbite gür kaşlarını çatarak baktı.

"Bu Bay Baggins, kendisi iyi bir aileden gelen ve lekesiz bir itibara sahip bir hobbit," dedi Gandalf. Bilbo eğilerek selam verdi. Çıkaracak şapkası yoktu ve pek çok düğmesinin kayıp olduğunun fena halde farkında-

dı. "Ben bir büyücüyüm," diye devam etti Gandalf. "Sen beni duymamış olsan da ben seni duydum; ama belki de Kuyutorman'ın güney sınırlarının yakınında yaşayan iyi yürekli kuzenim Radagast'ı duymuşsundur."

"Evet, sanırım fena biri değil, bir büyücüye göre. Onu ara sıra görürdüm," dedi Beorn. "Eh, artık kim olduğunu veya kim olduğunu söylediğini biliyorum. Ne istiyorsun?"

"Doğruyu söylemek gerekirse, yol eşyalarımızı yitirdik, hemen hemen kaybolmuş sayılırız ve yardıma ya da en azından tavsiyeye çok ihtiyacımız var. Dağlarda goblinlerle kötü serüvenler yaşadığımızı söyleyebilirim."

"Goblinler mi?" dedi iri adam eskisi kadar aksi olmayan bir sesle. "Aha, demek onlarla başınız belaya girdi, öyle mi? Ne demeye yakınlarına gittiniz ki?"

"İsteyerek gitmedik. Bizi gece vakti, batıdaki topraklardan bu ellere gelirken –bu uzun bir hikaye- aşmak zorunda olduğumuz bir geçitte kıstırdılar."

"O halde içeri gelip bütün gün sürmeyecekse bana birazını anlatsanız iyi olacak," dedi adam, onları avludan eve açılan koyu bir kapıdan geçirerek.

Onu izlerken kendilerini ortasında bir şömine olan, geniş bir salonda buldular. Mevsim yaz olmasına rağmen bir odun ateşi yanıyor ve dumanı çatıda çıkacak bir açıklık arayarak kararmış kirişlere yükseliyordu. Sadece ateşle ve üzerindeki delikten gelen ışıkla aydınlanan bu loş

salondan geçip, daha küçük bir kapıyı geride bıraktıktan sonra birer ağaç kütüğünden oluşan ahşap direklerin üzerine kurulmuş bir tür taraçaya vardılar. Hâlâ batıya meyleden güneşin eğik ışınları hem güneye bakan taraçayı ısıtıp aydınlatıyor, hem de basamaklara kadar uzanan çiçek dolu bahçeye altın şavkını vuruyordu.

Burada tahta banklara otururlarken Gandalf öyküsüne başladı ve Bilbo ayaklarını sallandırıp bahçedeki çiçeklere, isimlerini merak ederek baktı, zira hiçbirini daha önce görmemişti.

"Dağlardan bir iki dostumla birlikte geliyordum..." dedi büyücü.

"İki mi? Ben sadece bir tane, üstelik de küçük bir tane görüyorum," dedi Beorn.

"Eh, doğrusunu söylemem gerekirse, meşgul olup olmadığını öğrenene kadar bir sürü kişi getirip seni rahatsız etmek istemedim. Bir sakıncası yoksa sesleneyim."

"Durma, seslen bakalım!"

Gandalf bunun üzerine uzun ve tiz bir ıslık çaldı ve çok geçmeden Thorin ile Dori bahçe yolundan evi dolaşıp geldiler ve önlerinde durup eğildiler.

"Gördüğüm kadarıyla bir ya da üç demek istemişsin!" dedi Beorn. "Ama bunlar hobbit değil, cüceler."

"Thorin Meşekalkan, hizmetinizde! Dori hizmetinizde!" dedi iki cüce tekrar eğilerek.

"Hizmetinize ihtiyacım yok, teşekkür ederim," dedi Beorn, "ama tahminime göre sizin benimkine var. Cüceleri fazla sevmem; ama senin Thorin (Thror'un oğlu Thrain'in oğlu sanırım) olduğun, yoldaşının saygın bir kimse olduğu, goblinlerin düşmanı olduğunuz ve topraklarımda bir dolap çevirmediğiniz doğruysa –bu arada neler çeviriyorsunuz?"

"Babalarının, Kuyutorman'ın ardındaki doğu ellerindeki topraklarını ziyaret etmeye gidiyorlar," diye araya girdi Gandalf, "ve topraklarında tamamen kaza eseri bulunuyoruz. Bizi arazinin güneyinden geçen yola getirecek olan Yüksek Geçit'i geçerken hain goblinlerin saldırısına uğradık –ben de sana tam bunu anlatmak üzereydim."

"Anlatmaya devam et o zaman!" dedi, hiçbir zaman pek nazik olmayan Beorn.

"Korkunç bir fırtına oldu; taş devleri dışarı çıkmış kayalar fırlatıyordu ve geçidin başındayken bir mağaraya sığındık, hobbit, ben ve birkaç yoldaşımız..."

"Birkaç mı dedin?"

"Eh, hayır. Aslına bakılırsa, ikiden fazlaydı."

"Neredeler? Öldürüldüler mi, yenildiler mi, eve mi döndüler?"

"Eh, hayır. Islık çaldığımda hepsi gelmemiş anlaşılan. Utangaçlıkları tuttu herhalde. Anlarsın ya, ağırlamak iste-

meyeceğin kadar kalabalık olduğumuzdan çok korkuyorduk."

"Durma, tekrar ıslık çal! Anlaşılan bir parti vermek üzereyim ve bir iki kişi fazlası pek bir şey değiştirmez," diye homurdandı Beorn.

Gandalf tekrar ıslık çaldı, ama o daha durmadan Nori ile Ori neredeyse oraya varmıştı, çünkü hatırlayacağınız gibi, Gandalf onlara beşer dakikada bir çiftler halinde gelmelerini tembihlemişti.

"Merhaba!" dedi Beorn. "Pek çabuk geldiniz –nerede saklanıyorsunuz? Gelin bakalım, kutudan çıkan yaylı kuklalarım!"

"Nori hizmetinizde, Ori hiz..." diye başladılar; ama Beorn sözlerini kesti.

"Teşekkür ederim! Yardımınızı istediğim zaman, size söylerim. Oturun da bu öyküye devam edelim, yoksa bitene kadar yemek saati gelmiş olacak."

"Biz uykuya dalar dalmaz," diye devam etti Gandalf, "mağaranın arkasındaki bir çatlak açıldı; goblinler dışarı çıktı ve hobbit ile midillilerimizin alayını kaparak-"

"Midillilerinizin alayını mı? Neydiniz siz –gezici bir sirk mi? Yoksa bir sürü mal mı taşıyordunuz? Ya da sen altıya her zaman alay mı dersin?"

"Ah, hayır! Aslına bakılırsa, altıdan fazla midilli vardı, çünkü bizim sayımız da altıdan fazlaydı ve –eh, işte iki

kişi daha geldi!" Tam o anda Balin ile Dwalin ortaya çıktı ve o kadar eğildiler ki, sakalları taş zemini süpürdü. İri adam başta kaşlarını çatıyordu, ama feci şekilde nazik olmak için o kadar uğraştılar ve başlarını sallamaya, eğilerek selam vermeye ve kukuletalarını dizlerinin önünde sallamaya (cücelerin görgü kuralları uyarınca) o kadar uzun süre devam ettiler ki, Beorn kaşlarını çatmayı kesip bir kahkaha kopardı; o kadar komik görünüyorlardı ki.

"Alay derken haklıymışsın," dedi. "Hem de pek iyi ve komik bir alaymış. Gelin, neşeli dostlarım, ya isimleriniz nedir? Şimdilik hizmetinizi değil, sadece isimlerinizi istiyorum; sonra da sallanmayı kesip oturun!"

"Balin ile Dwalin," dediler gücenmeye cesaret edemeden ve hayli şaşkın görünerek şap diye yere oturdular.

"Şimdi, devam et!" dedi Beorn büyücüye.

"Neredeydim? Ah, evet –beni yakalayamadılar. Bir parlamayla bir iki goblin öldürdüm—"

"İyi!" diye homurdandı Beorn. "Demek büyücü olmanın bir faydası varmış."

"—ve kapanmadan önce çatlağın içine sızdım. Peşlerinden goblinlerle dolu ana salona kadar gittim. Orada Ulu Goblin otuz kırk silahlı goblin muhafızla birlikteydi. Kendi kendime, hepsi birbirine zincirlenmemiş bile olsa, bir düzine kişi bu kadar çok kişiye karşı ne yapabilir ki? diye düşündüm."

"Bir düzine mi! Daha önce sekize bir düzine dendiğini hiç duymamıştım. Ya da hâlâ kutularından çıkmayı bekleyen yaylı kuklaların mı var?"

"Doğrusu evet, burada iki tane daha var gibi görünüyor –yanılmıyorsam, Fili ile Kili," dedi Gandalf, bu ikisi ortaya çıkıp gülümsemeye ve eğilerek selam vermeye başlarken.

"Bu kadarı yeter!" dedi Beorn. "Oturun ve sessiz olun! Şimdi devam et, Gandalf!"

Gandalf da bunun üzerine öyküye devam edip, karanlıktaki kaçışlarına, aşağı kapıyı bulmalarına ve Bay Baggins'in kayıp olduğunu fark ettikleri anda hissettikleri dehşete kadar geldi.

"Birbirimizi saydık ve ortada hobbit olmadığını gördük. Sadece on dört kişi kalmıştık!"

"On dört! Ondan bir çıkıp da geriye dokuz kaldığını ilk kez duyuyorum. Ya dokuz demek istiyorsun ya da henüz bana kafilendeki herkesin adını söylemedin."

"Eh, elbette, daha Oin ve Gloin'i görmedin. Ve vay canına! İşte buradalar. Seni rahatsız ettikleri için onları affedeceğini umarım."

"Pekala, hepsi gelsin! Acele edin! Siz ikiniz, gelip oturun! Ama buraya bak, Gandalf, şimdi bile sen, on cüce ile kaybolan hobbit var. Bu on dört değil, ancak on bir yapar (artı bir de kayıp olan), büyücüler diğer insanlar-

dan farklı sayı sayıyorsa o başka. Ama şimdi lütfen öyküye devam et." Beorn pek fazla belli etmemeye çalışsa da, aslında fazlasıyla ilgilenmeye başlamıştı. Görüyorsunuz ya, eski günlerde dağların Gandalf'ın anlattığı bölümünü tanımıştı. Hobbitin yeniden ortaya çıkışını ve taşlı yamaçtan koşturarak inişleriyle ormandaki kurt çemberini duyunca başını sallayıp homurdandı. Gandalf bütün kurtlar altlarındayken ağaca tırmandıkları kısma gelince ayağa kalkıp etrafta gezinmeye başladı ve şöyle mırıldandı:

"Keşke ben de orada olsaydım! Onlara havai fişeklerden fazlasını verirdim!"

"Eh," dedi öyküsünün iyi bir izlenim bıraktığını gördüğüne çok sevinen Gandalf, "elimden geleni yaptım. Kurtlar altımızda dolanır, orman da yer yer alev almaya başlarken goblinler tepelerden inip bizi buldu. Keyifle bağrışıp şarkılar söyleyerek bizimle alay ettiler. Beş köknarda on beş kuş..."

"Gökler aşkına!" diye homurdandı Beorn. "Goblinler sayı saymayı bilmez deme bana. Bilirler. On iki on beş değildir, onlar da bunu bilir."

"Ben de öyle. Yanımızda Bifur ve Bofur da vardı. Onları daha önce takdim etmeye cesaret edemedim, ama işte buradalar."

Bifur ile Bofur içeri girdi. "Ben de varım!" dedi arka-

dan nefes nefese yaklaşan Bombur. Şişman olmasının yanı sıra sona bırakıldığı için kızgındı. Beş dakika beklemeyi reddedip diğerlerinin hemen arkasından gelmişti.

"Eh, artık on beş oldunuz ve goblinler saymayı bildiği için, ağaçlarda başka kimse olmadığını tahmin ederim. Belki de artık öyküyü başka kesinti olmadan bitirebiliriz." Bay Baggins o an Gandalf'ın ne kadar zekice davrandığını kavradı. Kesintiler Beorn'un öyküyle ilgilenmesini sağlamış, öykü de cüceleri ilk anda kuşkulu dilenciler gibi başından savmasına engel olmuştu. Elinden geldiği sürece, evine hiç kimseyi davet etmezdi. Çok az dostu vardı ve hepsi de çok uzakta yaşardı ve bir seferde asla dostlarından ikisini aynı anda evine davet etmezdi. Şimdiyse verandasında oturan on beş yabancı vardı!

Büyücü öyküsünü bitirip kartallar tarafından kurtarılmalarını ve Vagonkaya'ya getirilmelerini anlattığında, güneş Dumanlı Dağlar'ın doruklarının ardına inmiş ve Beorn'un bahçesindeki gölgeler uzamıştı.

"Çok iyi bir öykü!" dedi. "Uzun zamandır duyduğum en iyi hikaye. Bütün dilenciler bu kadar iyisini anlatabilse, benden daha fazla şefkat görürdü. Elbette hepsini uyduruyor da olabilirsiniz, ama yine de öyküye karşılık akşam yemeğini hak ediyorsunuz. Bir şeyler yiyelim!"

"Evet, lütfen!" dediler hep bir ağızdan. "Çok teşekkür ederiz!"

Salonun içi artık epey karanlıktı. Beorn ellerini çırptı ve birbirinden güzel dört midilli ile birkaç iri ve uzun gövdeli gri köpek içeri girdi. Beorn onlara konuşmaya dönüştürülmüş hayvan seslerini andıran, acayip bir lisanda bir şey söyledi. Tekrar çıktılar ve çok geçmeden ağızlarında meşaleler getirerek ateşten yaktılar ve salonun merkezindeki ocağın etrafına dizili sütunlardaki alçak dirseklere taktılar.

Köpekler istediklerinde arka ayaklarının üzerinde durabiliyor ve ön ayaklarıyla bir şeyler taşıyabiliyordu. Çabucak yandaki duvarlardan masa tahtaları ve sehpalar çıkarıp ateşin yanına kurdular.

Derken mee-mee-mee! sesleri duyuldu ve içeri başlarını iri ve kömür karası bir koçun çektiği kar beyazı koyunlar girdi. Birisinin sırtında kenarlarına hayvan figürleri işlenmiş beyaz bir örtü vardı, diğerleri geniş sırtlarında üzerlerinde kaseler, tabaklar, bıçaklar ve tahta kaşıklar bulunan tepsiler taşıyordu; köpekler tepsilerdekileri alıp çabucak sehpanın üzerine kurulan masaya dizdiler. Bunlar Bilbo'nun bile rahatça oturabileceği kadar alçaktı. Yanlarında bir midilli, Gandalf ve Thorin için sazdan geniş oturakları ve kısa, kalın ayakları olan iki alçak bankı iterken masanın başına Beorn'un aynı cinsten siyah, büyük koltuğunu yerleştirdi (Beorn ayaklarını masanın altına iyice uzatarak bu koltuğa yerleşti). Salonunda bun-

lardan başka koltuk yoktu ve onları da masalar gibi alçak yapmasının nedeni, ona hizmet eden fevkalade hayvanların rahat etmesiydi. Geri kalanlar nereye oturdular? Onlar da unutulmamıştı. Diğer midilliler de düzeltilip parlatılmış ve Bilbo için bile alçak sayılacak, davul biçimli kütük kesitlerini yuvarlayarak getirdiler; böylelikle kısa bir zaman sonra hepsi Beorn'un masasına oturmuş oldu ve salon nice yıldır böylesi bir toplantıya tanıklık etmemişti.

Burada Batı'daki Son Sıcak Yuva'dan ayrılalı ve Elrond'la vedalaşalı beri yemedikleri gibi bir yemek yediler. Meşalelerin ve ateşin ışığı etraflarında titreşiyordu ve masanın üzerinde kızıl balmumundan iki uzun mum vardı. Beorn yemek boyunca tok, yankılı sesiyle dağların bu yanındaki yaban toprakları, özellikle de kuzeye ve güneye doğru uzanan, bir günlük atlı yolculuk mesafelerinden başlayıp doğuya geçişlerini kapatan karanlık ve tehlikeli ağaçlığı, korkunç Kuyutorman'a dair öyküleri anlattı.

Cüceler onu dinlerken sakallarını salladılar, zira yakında o ormana girmeleri gerektiğini ve bunun ejderhanın karargahına gelmeden önce aşmaları gereken, dağlardan sonra en büyük zorluk olduğunu biliyorlardı. Akşam yemeği bittiğinde, onlar da öykülerini anlatmaya başladılar, ama Beorn uyuklamaya başlamıştı ve onlara

pek kulak asmadı. Çoğunlukla altın, gümüş ve değerli taşlar ile metalleri işleyerek eşyalar yapmaktan bahsettiler ve Beorn böyle şeylerden hoşlanmıyor gibiydi: Salonunda altın veya gümüşten hiçbir şey yoktu ve bıçaklardan başka metalden yapılma pek az şey vardı.

Masanın başında, bal likörüyle dolu ahşap maşrapalarıyla uzun süre oturdular. Dışarıya karanlık çöktü. Salonun ortasındaki ateşler yeni kütüklerle beslendikten ve meşaleler söndürüldükten sonra bile evin etrafında yükselen, üstleri ormandaki ağaçlar misali kapkara sütunlarının arasında, ateşin oynaşan alevlerinin ışığında oturmaya devam ettiler. Nedeni büyü müdür bilinmez, ama Bilbo kirişlerde kıpırdanan dallarda rüzgara benzer bir ses ile baykuşların ötüşünü duyduğunu sandı. Çok geçmeden başı uykuyla öne düşmeye ve sesler uzaktan gelmeye başladı, ta ki irkilerek uyanana dek.

Büyük kapı gıcırdamış ve çarpılmıştı. Beorn gitmişti. Cüceler ateşin önünde, yerde bağdaş kurmuş oturuyorlardı ve çok geçmeden şarkı söylemeye başladılar. Şarkının sözleri şuna benziyordu, ama daha birçok kıtası vardı ve şarkıları uzun süre devam etti:

Rüzgar solmuş çayırda esiyordu,
ama ormanda kımıldamıyordu yaprak:
oradan gölgeler eksilmiyordu ne gece, ne gün-

düz,
ve süzülüyordu karanlık yaratıklar altlarda.
Dağlardan esti soğuk bir rüzgar,
ve kükreyip kabardı gelgit gibi;
dallar gıcırdadı, orman inledi,
ve düştü yapraklar toprağa.
Rüzgar esmeye devam etti Batı'dan Doğu'ya;
ormandaki kıpırdanma durdu,
ama bozkır boyunca salıverildi
tiz, keskin ıslıklı sesleri.
Çimenler fısıldadı, eğilmişti püsküllleri,
sazlar çatırdıyordu –sürdürdü o gidişini
uçuşan bulutların yırtılıp parçalandığı
serin göklerin altında ürperen havuzlarda.
Geçti ıssız ve çıplak Dağ'dan
ve esti ejderhanın ininin üzerinden:
orada kara, kapkaranlık kayalar dururdu çırılçıplak
ve uçuşan duman vardı havada.
Ayrıldı dünyadan ve başladı uçmaya
gecenin engin denizlerinin üzerinden.
Ay yelken açtı boranın sırtında
ve körüklenen yıldızlar doldu sıçrayan ışıklarla.

Bilbo'nun başı tekrar önüne düşmeye başladı. Gandalf aniden ayağa kalktı. "Bizim için uyku zamanı geldi," dedi, "ama sanırım Beorn için değil. Bu salonda rahatça ve güvenle dinlenebiliriz, ama sizi uyarırım, Beorn'un gitmeden önce bize söylediklerini unutmayın: Güneş doğana kadar dışarıya çıkmamanız gerekir, yoksa başınıza geleceklerden siz sorumlusunuz."

Bilbo salonun yan tarafında, sütunlarla dış duvar arasındaki bir tür yüksek platforma yatakların serilmiş olduğunu gördü. Onun için samandan küçük bir yatak ile yün battaniyeler serilmişti. Mevsim yaz olmasına rağmen battaniyelere memnuniyetle sarındı. Ateş sönmeye yüz tuttu ve Bilbo uykuya daldı. Yine de gecenin ortasında uyandı: Ateşten geriye kala kala birkaç köz kalmıştı ve soluk alışlarına bakılırsa cüceler ve Gandalf uykudaydı; çatıdaki duman deliğinden görünen aydan zemine bir parça beyaz ışık düşmekteydi.

Dışarıdan bir hırıltı ve büyük bir hayvanın kapıyı tırmalamasını andıran bir gürültü geliyordu. Bilbo sesin ne olduğunu ve efsunlu suretindeki Beorn olup olamayacağını ve içeri bir ayı şeklinde girip onları öldürüp öldürmeyeceğini merak etti.

Battaniyelerin altına dalıp başını sakladı ve neden sonra korkularına rağmen uykuya daldı.

Uyandığında sabah olmuştu. Cücelerden biri uyuduğu

gölgelerde üzerine basmış ve yuvarlanarak bir gümbürtüyle platformdan aşağı düşmüştü. Bu Bofur'du ve Bilbo gözlerini açtığında hâlâ bu konuda homurdanmaktaydı.

"Kalksana tembel," dedi, "yoksa sana kahvaltı kalmayacak."

Bilbo ayağa fırladı. "Kahvaltı!" diye haykırdı. "Kahvaltı nerede?"

"Çoğu midemizde," diye cevap verdi salonda dolanan diğer cüceler, "ama geri kalanı taraçada. Güneş doğalı beri Beorn'u arıyoruz, ama dışarı çıktığımızda kahvaltı masasını kurulu halde bulmamıza rağmen, hiçbir yerde ondan iz yok."

"Gandalf nerede?" diye sordu Bilbo, hemen yiyecek bir şey bulmak üzere harekete geçerek.

"Dışarıda bir yerlerde," dediler ona. Ama akşama kadar büyücüyü göremedi. Günbatımından hemen önce, hobbit ile cüceler, bütün gün olduğu gibi Beorn'un muhteşem hayvanlarının servis ettiği yemeği yemekteyken salona girdi. Önceki geceden beri Beorn'u ne görmüş, ne de duymuşlardı ve kafaları karışıyordu.

"Ev sahibimiz nerede, ya sen bütün gün neredeydin?" diye haykırdılar bir ağızdan.

"Tek seferde bir soru –yemeğin sonrasına kadar da hiç! Kahvaltıdan beri ağzıma lokma koymadım."

Nihayet Gandalf tabağını ve maşrapasını itti –iki so-

mun ekmek yemiş (bolca tereyağı, bal ve kalın kaymak ile birlikte) en az bir litre bal likörü içmişti- ve piposunu çıkardı. "Önce ikinci soruya cevap vereceğim," dedi, "ama vay canına! Burası duman halkaları için muhteşem bir yer!" Gerçekten de uzun bir süre duman halkalarını salonun sütunlarının etrafından dolaştırmak, onları türlü şekillere ve renklere sokmak ve nihayet birbiri ardından tavandaki delikten çıkarmakla o kadar meşguldü ki, ağzından başka hiçbir şey alamadılar.

Peş peşe havaya fırlayan, yeşil, mavi, kırmızı, gümüşi gri, sarı, beyaz; irili ufaklı, ufakları büyüklerinin içinden geçip onlarla birleşerek sekiz olan ve kuş sürüsü gibi uzaklara uçan bu duman halkalarının dışarıdan bakan birine pek tuhaf görüneceği muhakkak.

"Ayı izlerini sürüyordum," dedi sonunda. "Buranın dışında ayılar geleneksel bir toplantı yapmış olmalı. Çok geçmeden hepsinin Beorn'a ait olamayacağını anladım: Sayıları çok fazlaydı, üstelik farklı boylardaydılar. Karanlıktan neredeyse şafağa kadar dans edip duran ufak ayılar, iri ayılar, sıradan ayılar ve kocaman, dev ayılar olduğunu tahmin ediyorum. Batıda nehrin diğer yanındaki dağlar hariç neredeyse her yönden geldiler. Bu yöne doğru giden sadece bir dizi ayak izi vardı –buraya gelen değil, sadece buradan uzaklaşan izler.

Bunları Vagonkaya'ya kadar izledim. Burada nehrin

içinde kayboldular, ama su kayanın ardında benim aşamayacağım kadar derin ve sertti. Hatırlayacağınız gibi, geçidi kullanarak bu kıyıdan Vagonkaya'ya ulaşmak gayet kolaydır, ama diğer taraf girdaplı bir kanaldan yükselen bir uçurumdur. Nehrin içinde yürüyüp yüzebileceğim kadar geniş ve sığ olduğu bir yer bulmak için millerce yürümem gerekti; izleri tekrar bulmak için de geriye doğru millerce yürüdüm. Artık vakit geç olduğundan onları fazla uzağa kadar izleyemedim. Dosdoğru Dumanlı Dağlar'ın doğu yamacındaki, önceki gece warglarla küçük ve hoş partimizi yaptığımız çam ormanlarına doğru gittiler. Artık sanırım birinci sorunuzu da cevaplamış oldum," diye bitirdi Gandalf ve uzun süre konuşmadan oturdu.

Bilbo büyücünün ne demek istediğini anladığını sanıyordu. "Bütün warglarla goblinleri buraya getirirse ne yaparız?" diye haykırdı. "Hepimiz yakalanıp katlediliriz. Onların dostu olmadığını söyledin sanıyordum."

"Söyledim. Ve aptallık etme! Yatsan iyi olacak, aklını uyku bürümüş."

Hobbit kendini epey ezik hissediyordu ve görünürde yapacak başka bir şey olmadığından gerçekten de yattı ve cüceler şarkı söylemeye devam ederken küçük kafasını hâlâ Beorn'la meşgul ederek uykuya daldı ve düşünde ay ışığıyla aydınlanmış avluda döne döne yavaş ve

ağır danslar eden yüzlerce siyah ayı gördü. Ardından herkes uyurken uyandı ve önceki tırmalama, itişme, koklama ve hırlama seslerini duydu. Ertesi sabah hepsi bizzat Beorn tarafından uyandırıldılar.

"Demek hâlâ hepiniz buradasınız!" dedi. Hobbiti yerden kaldırıp güldü: "Gördüğüm kadarıyla henüz warglar, goblinler veya hain ayılar tarafından mideye indirilmemişsiniz," dedi ve Bay Baggins'i yeleğinden son derece saygısızca dürttü. "Küçük tavşancık ekmekle bal yemekten tekrar şişkolaşıyor," diye kıkırdadı. "Gelin de biraz daha yiyin!"

Böylece onunla beraber hep birlikte kahvaltıya oturdular. Beorn öncekinin aksine çok neşeliydi; aslına bakılırsa keyfi iyice yerindeydi ve komik öyküleriyle hepsini güldürdü; nerede olduğu ve onlara neden bu kadar iyi davrandığı konusunda da fazla merakta kalmadılar, çünkü onlara anlattı. Nehrin ötesine geçip doğrudan dağlara yönelmişti –buradan en azından ayı suretindeyken çok hızlı yolculuk edebildiğini çıkarabilirsiniz. Kurtların kavrulmuş açıklığını görünce öykülerinin o bölümünün doğru olduğunu anlamış, ama öğrendikleri bununla kalmamıştı: Ormanda dolaşan bir warg ile bir goblin yakalamıştı. Bunlardan haber almıştı: Goblin devriyeleri hâlâ warglarla birlikte cüceleri aramaktaydı ve hem Ulu Goblin'in ölümü, hem de kurt şefinin burnunun

yanması ve başlıca kullarından pek çoğunun büyücünün aleviyle ölmesi yüzünden vahşi bir öfke içindeydiler. Konuşmaya zorlandıklarında bunları anlatmışlardı, ama Beorn ortada bundan daha fazla hainliğin döndüğünü ve yakınlarda goblin ordusunun tamamının, kurt yandaşlarıyla birlikte dağların gölgesindeki topraklara cüceleri bulmak veya orada yaşayan ve cüceleri barındırdığını düşündükleri insan ve yaratıklardan öç almak amacıyla büyük bir baskın yapabileceğini düşünüyordu.

"Sizinki iyi bir hikayeydi," dedi Beorn, "ama artık doğru olduğundan emin olduğum için eskisinden de çok hoşlanıyorum. Sözünüze güvenmediğim için beni affetmeniz gerek. Siz de Kuyutorman'ın kıyısında yaşasanız, siz de kardeşiniz kadar ya da daha yakından tanımadığınız kimsenin sözüne güvenmezdiniz. Hali hazırda, sadece güvende olduğunuzdan emin olmak ve size elimden gelen yardımı sunmak için becerebildiğimce çabuk eve döndüm. Bundan sonra cüceler hakkında daha iyi düşüneceğim. Ulu Goblin'i öldürmüşler, Ulu Goblin'i öldürmüşler!" diye kıkırdadı kendi kendisine vahşice.

"Goblin ile wargı ne yaptın?" diye sordu Bilbo aniden.

"Gelin de bakın!" dedi Beorn ve onun peşinden evin çevresini dolaştılar. Kapının dışına bir goblin kafası takılmış, az ötedeki bir ağaca ise bir warg postu çivilenmişti. Beorn yaman bir düşmandı. Ama artık dostlarıydı ve

Gandalf ondan sunabildiği kadar yardım almak amacıyla ona öykülerinin tamamını ve yolculuklarının nedenini anlatmayı uygun gördü.

Beorn'un onlar için yapmayı vaat ettiği şeyler şunlardı: Ormana yapacakları yolculuk için hepsine birer midilli, Gandalf'a ise bir at sağlayacak, dikkatli kullanıldığında onlara haftalarca yetecek miktarda ve taşıması olabildiğince kolay biçimde paketlenmiş yiyecek –fındık fıstık, un, kapalı kavanozlarda kuru meyveler ile kızıl, toprak çömleklerde bal ile uzun süre taze kalan ve birazı bile uzun süre yürümelerini sağlayacak iki kez fırınlanmış kekler verecekti. Bu keklerin yapımı sırlarından biriydi; ama yiyeceklerinin çoğunda olduğu gibi onların da içinde bal vardı ve adamı susatmalarına rağmen, lezzetliydiler. Ormanın bu yanındayken, yol boyunca çaylar ve pınarlar olduğundan yanlarında su taşımalarına gerek olmadığını söyledi. "Ama Kuyutorman'dan geçerken izleyeceğiniz yol karanlık, tehlikeli ve güçtür," dedi. "Orada su da, yiyecek de kolay bulunmaz. Fındığın zamanı gelmedi (gerçi siz diğer tarafa geçene kadar gelip geçmiş olabilir) ve orada fındıktan başka yenilmeye uygun hiçbir şeyin yetişmediği söylenebilir; oradaki yabani şeyler karanlık, acayip ve vahşidir. Size su taşımanız için tulumlar sağlayacak ve yay ile ok vereceğim. Ama Kuyutorman'da bulduğunuz herhangi bir şeyin yenilmeye veya

içilmeye uygun olacağından pek şüpheliyim. Orada bildiğim yegane pınar karanlıktır, güçlüdür ve yolu keser. Bu nehrin ne suyunu içmeli, ne de içinde yıkanmalısınız, çünkü efsunlu olduğunu ve büyük bir uyuşukluk ve unutkanlık verdiğini duymuştum. Ve o yerin loş gölgelerinde yoldan ayrılmadığınız surece yenilmeye uygun olan ya da olmayan herhangi bir şeyi vuracağınızı sanmam. Yoldan ise hiçbir nedenle AYRILMAMANIZ GEREK. Size verip verebileceğim nasihat budur. Orman sınırının ötesi için size fazla yardımcı olamam; şansınıza, cesaretinize ve yanınıza verdiğim yiyeceklere güvenmenız gerek. Ormanın girişine geldiğinizde atımla midillilerimi geri göndermenizi rica etmek zorundayım. Ama hepinize hayırlı yolculuklar dilerim ve bir daha bu yoldan geçecek olursanız, kapım size açıktır."

Elbette ona pek çok kez eğilip selam vererek, kukuletalarını sallayarak ve "Hizmetindeyim, ey geniş, ahşap salonların efendisi," diyerek teşekkür ettiler. Ama ciddi sözleri üzerine cesaretleri kırılmıştı ve hepsi de serüvenin düşündüklerinden çok daha zor olduğunu ve yoldaki tüm tehlikeleri aşmayı başarsalar bile, yolun sonunda onları ejderhanın bekliyor olacağını düşünmeye başladılar.

O sabahın tamamını hazırlıklarla uğraşarak geçirdiler. Öğlenin hemen ardından son kez Beorn'la yemek yediler ve ardından ödünç bineklerine atlayıp ona pek çok

veda sözü söyledikten sonra kapısından hızla geçtiler.

Çitle çevrili arazisinin doğusundaki yüksek çalıları geride bırakır bırakmaz yönlerini önce kuzeye, ardından kuzeybatıya çevirdiler. Onun tavsiyeleri doğrultusunda, artık arazisinin güneyinde kalan ana orman yoluna ulaşmaya çalışmıyorlardı. Bu geçidi izleseler, tuttukları yol onları dağlardan inen akarsu boyunca yürütüp Vagonkaya'nın millerce güneyinde büyük nehirle birleştiği noktaya kadar getirecekti. Bu noktada midillileri yanlarında olsa geçebilecekleri derin bir sığlık, onun ardında da ormanın eteklerine ve eski orman yolunun girişine çıkan bir patika vardı. Ama Beorn onları uyararak, o yolun şimdilerde goblinler tarafından sıkça kullanıldığını, ve duyduğuna göre orman yolunun doğu uçta bitkilerle kaplanıp kullanılmaz olduğunu ve içlerinden geçen patikaların uzun zaman önce yittiği aşılmaz bataklıklara çıktığını söylemişti. Doğu açıklığı da hep Yalnız Dağ'ın hayli güneyinde olmuştu ve diğer tarafa çıktıklarında onları kuzeye doğru uzun ve güç bir yürüyüş yapmak zorunda bırakacaktı.

Vagonkaya'nın kuzeyinde, Kuyutorman'ın kıyısı Ulu Nehir'in sınırlarına yaklaşırdı ve burada dağlar da yakınlaşırdı. Beorn bu yoldan gitmelerini tavsiye etti, çünkü Vagonkaya'nın birkaç günlük yolculuk mesafesi kadar kuzeyinde, Kuyutorman'ın içinden geçip neredeyse dos-

doğru Yalnız Dağ'a çıkan ve pek bilinmeyen bir yolun girişi vardı.

"Goblinler," demişti Beorn, "Ulu Nehir'i Vagonkaya'nın yüz mil kuzeyinden bile aşmaya veya evimin yakınına varmaya cesaret edemezler –evim geceleri iyi korunur!– ama hızlı yolculuk yapmam gerekir, zira baskınlarını bu yakınlarda yaparlarsa, sizin önünüzü kesmek için nehri güneyden geçer ve ormanın kıyısını köşe bucak ararlar; warglar da midillilerden daha hızlı koşar. Yine de, tekrar müstahkem bölgelerine yaklaşır gibi görünseniz de, kuzeye doğru gitmeniz daha güvenli olur, çünkü bekledikleri en son şey budur ve sizi yakalamak için wargların sırtında daha uzun bir mesafe katetmeleri gerekir. Şimdi yola düşün ve elinizden geldiği kadar hızlı gidin!"

Hali hazırda bineklerini sessizlik içinde, zeminin çimenli ve düzgün olduğu yerlerde dörtnala sürmelerinin nedeni de buydu. Dağlar sol yanlarında kapkaraydı ve uzaklarda nehir boyunca yetişen ağaçlar giderek yakınlaşıyordu. Yola düştüklerinde güneş batıya yeni dönmüştü ve akşama kadar etraflarındaki toprakları altın rengine boyamayı sürdürdü. Arkadan kovalayan goblinleri düşünmek kolay değildi ve Beorn'la aralarına pek çok mil koyduklarında konuşmaya, tekrar şarkı söylemeye ve önlerinde uzanan karanlık orman yolunu unutma-

ya başladılar. Ama akşam olup da karanlık çöktüğünde ve dağların dorukları günbatımının önünde öfkeyle yükseldiğinde kamp kurup nöbetçi diktiler ve düşlerinde ava çıkmış kurtların ulumalarıyla goblinlerin haykırışlarını duyarak huzursuz uyudular. Yine de ertesi sabah hava güneşli ve açıktı.

Zemin güzü hatırlatan, ak bir sisle kaplıydı ve hava soğuktu, ama çok geçmeden doğudan kızıl bir güneş doğdu, sis yok oldu ve gölgeler hâlâ uzunken tekrar yola düştüler. İki gün daha böyle yola devam ettiler ve bütün bu süre zarfında çimenler, çiçekler, kuşlar, seyrek ağaçlar, ara sıra da ortalıkta gezinen veya öğle güneşinde oturup dinlenen küçük kırmızı geyik sürülerinden başka bir şey görmediler. Zaman zaman Bilbo uzun çimenlerin arasından fırlayan karaca boynuzları görüyordu ve başlarda bunları ölü ağaç dalları sanmıştı. Üçüncü akşam, Beorn orman kapısına dördüncü günün erken saatlerinde varmaları gerektiğini söylediğinden, yola devam etmeye o kadar hevesliydiler ki, gün kavuşup ayla aydınlanmış geceye dönüştükten sonra da bineklerini sürmeyi sürdürdüler. Hava kararırken Bilbo sağında veya solunda, aynı yönde ilerleyen dev bir ayının gölgeli siluetini gördüğünü sandı. Ama cesaretini toplayıp bunu Gandalf'a açtığında, büyücü, "Şşt! Görmemiş gibi davran!" demekle yetindi.

Ertesi gün, gecelerinin kısalığına rağmen şafaktan önce yola düştüler. Hava aydınlanır aydınlanmaz, ormanın adeta onlarla buluşmak üzere yaklaştığını veya önlerinde kara ve abus bir duvar misali beklediğini gördüler. Arazi yukarı doğrı meyletmeye başladı ve hobbite sessizlik üstlerine çökmekteymiş gibi geldi. Kuşların şarkısı azalmaya başladı. Geyikler tükenmişti; ortada tavşan bile görünmüyordu. İkindi olduğunda Kuyutorman'ın eteklerine ulaşmış, en dıştaki ağaçlarının, aşağı sarkmış, dev dallarının hemen hemen altında dinlenmekteydiler. Ağaçların dev gövdeleri boğum boğum, dalları kıvrık, yaprakları koyu ve uzundu. Üstlerinde yetişen sarmaşıklar toprağın üzerinde yürümüştü.

"Eh, Kuyutorman işte burası!" dedi Gandalf. "Kuzey dünyasının ormanlarının en büyüğü. Umarım görüntüsünden hoşlanmışsınızdır. Şimdi, ödünç aldığınız bu kusursuz midillileri geri göndermeniz gerekiyor."

Cüceler bunun karşısında homurdanmak eğilimindeydi, ama büyücü onlara ahmak olduklarını söyledi. "Beorn sizin besbelli sandığınız kadar uzakta değil, hem verdiğiniz sözleri tutmanız iyi olur, zira onun düşmanlığı kötüdür. Her gece akşam olduktan sonra yanımızda ilerleyen veya ay ışığında oturup kamplarımızı uzaktan izleyen kocaman bir ayı görmediyseniz, Bay Baggins'in gözleri sizinkilerden daha keskin demektir. Sırf sizi korumak

ve size rehberlik etmek için değil, midillilere göz kulak olmak için de. Beorn dostunuz olabilir, ama hayvanlarını çocukları gibi sever. Cücelerin onların sırtında bu kadar uzağa, bu kadar hızlı bir yolculuk yapmasına izin vererek size ne kadar büyük bir nezaket gösterdiğini tahmin edemezsiniz, onları ormana götürmeye kalkışsanız başınıza gelecekleri de."

"Ya at?" dedi Thorin. "Onu geri göndermekten bahsetmedin."

"Bahsetmedim, çünkü onu geri göndermeyeceğim."

"Peki sözüne ne olacak?

"Bununla ilgileneceğim. Atı geri göndermiyorum, ona bineceğim!"

O zaman Gandalf'ın onları Kuyutorman'ın tam kıyısında bırakacağını anladılar ve içlerini çaresizlik kapladı.

Ama ne dedilerse de Gandalf'ın fikrini değiştiremediler.

"Vagonkaya'ya indiğimizde bütün bunları konuşmuştuk," dedi. "Tartışmanın faydası yok. Daha önce de söylediğim gibi, güneyde önemli işlerim var ve sizlerle uğraşmak yüzünden zaten geciktim. Her şey bitmeden önce tekrar karşılaşabiliriz; öte yandan, elbette karşılaşmayabiliriz de. Bu sizin talihinize, cesaretinize ve aklıselimize bağlıdır; üstelik Bay Baggins'i de sizinle gönderiyorum. Onda tahmin ettiğinizden fazlası olduğunu daha ön-

ce söylemiştim ve çok geçmeden bunu siz de göreceksiniz. Bu yüzden neşelen, Bilbo ve o kadar kasvetli durma. Neşelenin, Thorin ile Kafilesi! Ne de olsa bu sizin serüveniniz. Yolun sonundaki hazineyi düşünün ve ormanla ejderhayı unutun, en azından yarın sabaha kadar!"

Ertesi sabah olduğunda yine aynı şeyleri söyledi.

Artık su tulumlarını orman kapısının yakınlarında buldukları berrak bir pınarda doldurmak ve midillilerin yüklerini indirmekten başka çareleri kalmamıştı. Yükleri ellerinden geldiğince adaletli bir şekilde dağıtmaya çalıştılarsa da Bilbo kendisininkinin fena halde ağır olduğu kanısındaydı ve sırtında bununla millerce ayak sürümek fikrinden hiç hoşlanmamıştı.

"Sen tasalanma!" dedi Thorin. "Zaten yakında fazlasıyla hafifleyecekler. Çok geçmeden yiyecek kıtlaşmaya başladığında, keşke yüklerimiz daha ağır olsaydı diyeceğimizi tahmin ediyorum."

Ardından nihayet midillileriyle vedalaşıp başlarını eve doğru çevirdiler. Sırtlarını Kuyutorman'ın gölgesine vermekten pek hoşnut görünerek neşeyle yürüdüler. Onlar yolda yürürken Bilbo ayıyı andıran bir şeyin ağaçların gölgesinden ayrılıp arkalarından hızla koşturduğunu gördüğüne yemin edebilirdi.

Artık Gandalf da onlara veda etti. Bilbo yerde otururken kendisini çok mutsuz hissediyor ve uzun atının sır-

tındaki büyücünün yanında olmayı diliyordu. Kahvaltının (çok kıt bir kahvaltıydı) ardından ormanın az içine girmişti ve orası sabahleyin de gece olduğu kadar karanlık ve gizli görünmüştü: "Bir çeşit izleme ve bekleme hissi," demişti kendi kendisine.

"Hoşçakal!" dedi Gandalf Thorin'e. "Hepiniz hoşçakalın, hoşçakalın! Artık dosdoğru ormanın içinden geçeceksiniz. Yoldan ayrılmayın! –eğer ayrılırsanız, bine karşı bir olasılıkla yolu tekrar bulamaz ve Kuyutorman'dan bir daha asla çıkamazsınız; o halde de sanırım ben de, bir başkası da sizi bir daha asla göremez."

"Gerçekten ormanın içinden geçmemiz şart mı?" diye sordu hobbit.

"Evet, şart!" dedi büyücü, "diğer tarafa çıkmak istiyorsanız. Ya içeriden geçmeli, ya da amacınızdan vazgeçmelisiniz. Ben de senin şimdi geri çekilmene izin vermiyorum, Bay Baggins. Düşündüğün için senden utanıyorum. Benim yerime bütün bu cücelere bakman gerek," diye güldü.

"Hayır, hayır!" dedi Bilbo. "Onu kastetmedim. Etrafından dolaşmanın yolu var mı, demek istemiştim."

"Var, yolunuzdan ayrılıp yüz mil kadar kuzeye, onun iki katı kadar da güneye gitmeye razıysanız. Ama o zaman bile güvenli bir yol bulamazsınız. Dünyanın bu bölümünde hiç güvenli yol yoktur. Artık Yaban'ın Sınırı'nın

ardında olduğunuzu ve nereye giderseniz gidin her türlü eğlenceyle karşılaşacağınızı unutmayın. Kuzeyde Kuyutorman'ın etrafını dolaşamadan Gri Dağlar'ın yamaçlarına varırsınız, onlar da goblinler, hobgoblinler ve daha da beterleriyle tıka basa doludur. Güneyinden dolaşamadan Ölümbüyücüsü'nün topraklarına varırsınız ve Bilbo, senin bile o kara büyücü hakkında hikayeler anlatmama ihtiyacın yoktur. Kara kulesinin gölgesindeki yerlerin yakınından geçmenizi tavsiye etmem! Orman yolundan ayrılmayın, moralinizi yüksek tutun, en iyisini ümit edin ve çok miktarda şansın yardımıyla bir gün ormandan çıkıp aşağınızda uzanan Uzun Bataklar'ı, onun ardında da, doğuda yükselen, sevgili, ihtiyar Smaug'un yaşadığı –gerçi sizi beklemediğini ümit ederim– Yalnız Dağ'ı görebilirsiniz."

"İçimizi pek rahatlattın, o kesin," diye homurdandı Thorin. "Hoşçakal! Bizimle gelmeyeceksen daha fazla konuşmadan yola düşsen iyi olur!"

Gandalf, "O halde hoşçakalın ve sahiden hoşçakalın!" dedi, atını çevirdi ve batıya sürdü. Ama son sözü söylemekten kendisini alıkoyamadı. Kulak eriminden çıkmadan hemen önce ellerini ağzına götürüp onlara seslendi. Uzaktan gelen sesini belli belirsiz duydular: "Hoşçakalın! Uslu durun, kendinize iyi bakın ve –YOLDAN AYRILMAYIN!"

Bunu söyledikten sonra dörtnala uzaklaştı ve çok geçmeden gözden kayboldu. "Hoşçakal ve git başımızdan!" diye homurdandılar, gerçekte onu kaybettikleri için içleri çaresizlikle dolduğundan öfkeleri daha da artan cüceler. Artık yolculuklarının en tehlikeli bölümü başlıyordu.

Birer birer paylarına düşen ağır yüklerini ve su tulumlarını sırtlanıp ormanın dışındaki araziye düşen ışığa arkalarını dönerek ormanın içine daldılar.

8

SİNEKLER VE ÖRÜMCEKLER

Tek sıra halinde yürüyorlardı. Yolun girişi, birkaç kararmış yapraktan fazlasını taşıyamayacak kadar ihtiyar ve sarmaşığa boğulmuş, birbirine doğru yaslanan iki ulu ağacın oluşturduğu, kasvetli bir tünele çıkan bir tür kemer gibiydi. Yolun kendisi dardı ve ağaç gövdelerinin arasına girip çıkıyordu. Çok geçmeden kapıdaki ışık çok arkalarında kalan parlak bir delik olmuştu, sessizlik ise o kadar koyuydu ki, üstlerine eğilip kulak kabartan ağaçların altında ayaklarından güm güm sesler geliyor gibiydi. Gözleri loşluğa alıştıkça, bir çeşit karanlık parıltıda iki yanlarını biraz görebilir oldular. Ara sıra çok yukarılarındaki dalların arasından sızabilecek ve alttaki dolaşık dallar ve sürgünlere takılmayacak kadar talihli olan narin ve

parlak bir ışık huzmesi düşüyordu. Ama bu nadiren oluyordu ve çok geçmeden arkası hepten kesildi.

Ormanda koyu renkli sincaplar vardı. Bilbo'nun keskin, meraklı gözleri görmeye alıştıkça, yoldan kaçıp ağaç gövdelerinin arasına seğirtmelerini gözucuyla seçmeye başladı. Etrafta tuhaf sesler, hırıltılar, ayak sürtmeler, çalılar ile orman zemininde birbiri ardına sonsuz kalınlıkta yığılmış yaprakların altından kaçışan şeyler vardı, ama seslerin nereden geldiğini göremiyordu. Gördüğü en iğrenç şeyler örümcek ağlarıydı: iplikleri olağandışı derecede kalın, çoğu zaman bir ağaçtan diğerine uzanan veya iki yanlarındaki alçak dallara dolanmış haldeki koyu ve yoğun örümcek ağları. Yollarının üzerinde uzanan hiç örümcek ağı yoktu, ama bunun nedeninin yolu temiz tutan bir büyü mü, yoksa başka bir şey mi olduğunu tahmin edemiyorlardı.

Ormandan goblinlerin tünelleri kadar nefret etmeleri uzun sürmedi, üstelik sonuna varma umudu tünellerdekinden bile daha az gibiydi. Ama yola devam etmek zorundaydılar, hem de güneşle gökyüzünü görmeye hasret kalmalarından ve rügarı yüzlerinde hissetmeyi özlemelerinden çok sonra bile. Orman kubbesinin altında hiç hava hareketi yoktu ve etraf her daim durgun, karanlık ve havasızdı. Tünelciliğe alışkın olan ve uzun süreler boyunca güneş ışığından uzak yaşayan cüceler bile bunu

hissediyordu, ama içinde yaşanacak kovukları olmasını seven, ve yaz günlerini dışarıda geçirmeyi yeğleyen hobbite yavaş yavaş boğuluyormuş gibi geliyordu.

Geceler en kötüsüydü. Her yere zifiri karanlık çöküyordu –sizin zifiri karanlık diyeceğiniz şey değil, gerçek bir zifiri karanlık; öyle karaydı ki, hiçbir şey göremiyordunuz. Bilbo elini burnunun önünde sallamayı denedi, ama hiçbir şey göremedi. Eh, belki de hiçbir şey görmediklerini söylemek doğru olmaz: Gözleri görebiliyorlardı. Birbirlerine sokularak uyuyor ve sırayla sönet tutuyorlardı ve sıra ona geldiğinde Bilbo'nun gözüne etraflarını saran karanlığın içinde parıltılar ilişiyordu, zaman zaman da biraz öteden sarı, kırmızı veya yeşil bir çift göz ona bakıyor ve ağır ağır silinerek ortadan kaybolduktan sonra yavaşça bir başka yerde parlamaya başlıyordu. Zaman zaman da tam üzerindeki dallarda ışıldıyorlardı ki, en korkutucu olan da buydu. Ama en az sevdiği gözler, korkunç, soluk ve soğansı olanlardı. "Böcek gözleri," diye düşünüyordu, "hayvan gözleri değiller, ama fazla büyükler."

Hava onlara henüz fazla soğuk gelmese de, geceleri gözcü ışıkları yakmayı denediler, ama çok geçmeden bundan vazgeçtiler. Çevrelerine yüzlerce göz topluyor gibiydi, ama yaratıklar, her ne iseler, bedenlerini asla alevlerin titreşen küçük ışığında göstermemeye özen

gösteriyordu. Daha da kötüsü ateş bazıları eliniz kadar büyük olan ve kulaklarının etrafında vızıldayıp kanat çırpan binlerce koyu gri ve siyah pervaneyi çekiyordu. Buna katlanamıyorlardı, melon şapka kadar kara, dev yarasalara da, bu yüzden geceleri ateş yakmaktan vazgeçip, gece olunca tekinsiz, dev karanlıkta oturarak uyukladılar.

Bütün bunlar hobbite çağlar kadar uzun gelen bir süre devam etti; üstelik erzaklarına azami özen gösterdiklerinden karnı her zaman açtı. Yine de günler birbirini kovalayıp da orman gözlerine tıpatıp aynı göründükçe kaygılanmaya başladılar. Yiyecekleri sonsuza kadar dayanmazdı: Aslına bakılırsa epey azalmaya başlamıştı. Sincapları vurmaya çalıştılar ve birini yola indirene kadar çok sayıda ok harcadılar. Ama kızarttıklarında tadının korkunç olduğunu gördüklerinden başka sincap vurmadılar.

Fazla suları olmadığı ve ormanda geçirdikleri süre boyunca pınar ya da çay görmediklerinden susamışlardı da. Bir gün yollarını kesen bir akarsuyla karşılaştıklarında bu durumdaydılar. Su hızlı ve güçlü akıyordu, ama yolu kesen bölümü pek geniş değildi ve suları ya siyahtı, ya da karanlıkta öyle görünüyordu. Beorn'un onları bu konuda uyarması iyi olmuştu, aksi halde rengi ne olursa olsun suyunu içer ve boşalan su tulumlarından bazılarını

kıyısında doldururlardı. Oysa şimdiki düşünceleri suyla ıslanmadan karşıya nasıl geçecekleriydi. Eski bir ahşap köprünün tahtaları çürümüş ve geriye sadece akarsuyun kenarındaki kırık direkler kalmıştı.

Kıyıya diz çöküp ileriye bakan Bilbo haykırdı: "Karşı kıyıda bir tekne var! Bu kıyıda olaydı ya!"

"Sence ne kadar uzakta?" diye sordu Thorin, zira artık aralarında en keskin gözlerin Bilbo'da olduğunu biliyorlardı.

"Hiç de uzak değil. On iki metreden fazla olduğunu sanmam."

"On iki metre mi! Ben en az otuz derdim, ama gözlerim yüz yıl önceki kadar iyi görmüyor. Yine de on iki metre epey uzun. Üstünden atlayamayız, suyun içinde yürümeye veya yüzmeye de cesaret edemeyiz."

"Biriniz bir ip savurabilir mi?"

"Bunun ne yararı var? Üstüne kanca atabilsek bile, ki atabileceğimizden kuşkuluyum, kayık mutlaka bağlıdır."

"Bağlı olduğunu sanmam," dedi Bilbo, "gerçi bu ışıkta emin olmama imkan yok; ama bana yolun nehre indiği yerde alçak olan suya çekilmiş gibi geliyor."

"En güçlümüz Dori, ama en genç olanımız ve gözleri hâlâ en iyi görenimiz Fili," dedi Thorin. "Fili, buraya gel de bak bakalım, Bay Baggins'in bahsettiği tekneyi görebilecek misin."

Fili görebildiğini düşünüyordu, bu yüzden yön konusunda fikir edinmek için uzun süre baktıktan sonra, diğerleri ona bir ip getirdiler. Yanlarında birkaç kangal ip vardı ve en uzununun ucuna, çıkınlarını omuzlarının etrafındaki kayışlara geçirmekte kullandıkları, iri, demir kancalardan birini tutturdular. Fili bunu eline aldı, bir an tarttı, sonra akarsuyun diğer ucuna fırlattı.

Şap diye suya düştü! "Yeterince uzağa düşmedi!" dedi ileriye bakan Bilbo. "Yarım metre daha uzağa atsan tekneye düşecekti. Tekrar dene. Büyünün sana bir parça ıslak ipe dokunman halinde zarar verecek kadar güçlü olduğunu sanmam."

Yine de Fili geri çektiği kancayı eline alırken hayli kuşkuluydu. Bu kez ipi daha büyük bir kuvvetle savurdu.

"Yavaş!" dedi Bilbo, "şimdi de onu diğer tarafta ağaçların arasına attın. Usulca geri çek." Fili ipi yavaşça geri çekti ve bir süre sonra Bilbo,

"Dikkatli ol! Teknede duruyor; kancanın takılacağını umut edelim," dedi.

Takıldı. İp gerildi ve Fili çekti, ama bir şeye yaramadı. Yardımına önce Kili, ardından Oin ve Gloin koştu. Çektiler de çektiler, sonra aniden hep birlikte sırtüstü düştüler. Ancak tetikte bekleyen Bilbo ipin ucunu yakaladı ve bir sopayla hızla üstlerine doğru gelen küçük, ka-

ra kayığı uzaklaştırdı. "Yardım edin!" diye seslendi ve Balin kayığı akıntıda kaybolmadan hemen önce yakaladı.

"Demek bağlıymış," dedi, hâlâ kayığın üstünden sarkmakta olan kopuk pruva halatına bakarak. "İyi çekişti, delikanlılarım; ipimizin diğerinden daha kuvvetli olması da iyi oldu."

"Karşıya ilk kim geçecek?" diye sordu Bilbo.

"Ben geçeceğim," dedi Thorin, "sen de benimle geleceksin, Fili ve Balin de. Bir defasında kayık ancak bu kadar kişi alır. Bundan sonra Kili, Oin, Gloin ve Dori; sonraki seferde Nori, Bifur ve Bofur, en son da Dwalin ile Bombur geçecek."

"Hep sona kalıyorum ve hoşuma gitmiyor," dedi Bombur. "Bugün sıra başkasında."

"Sen de o kadar şişman olmasaydın. Olduğuna göre, en son ve hafif kafileyle birlikte gelmek zorundasın. Emirlere karşı gelip homurdanmaya başlama, yoksa başına kötü bir şey gelir."

"Hiç kürek yok. Tekneyi karşı kıyıya kadar nasıl iteceksin ki?" diye sordu hobbit.

"Bana bir kangal iple bir kanca daha ver," dedi Fili ve hazırladıklarında bunları önlerindeki karanlıkta, atabildiği kadar uzağa attı. Kanca tekrar düşmediğinden, dallara takılmış olması gerektiğini anladılar. "Şimdi tekneye

binin," dedi Fili, "ve biriniz diğer tarafta ağaca takılı olan ipe asılsın. Geriye kalanlardan birinin başta kullandığımız kancayı tutması gerekiyor; diğer yakaya sağ salim vardıktan sonra kancayı tekneye takar ve siz tekneyi geri çekebilirsiniz."

Bu sayede çok geçmeden hep birlikte efsunlu pınarın diğer kıyısında güvendeydiler. Dwalin ipi omzuna sarılmış halde taşıyarak inmişti, ve Bombur (hâlâ homurdanarak) onu izlemeye hazırlanıyordu ki, kötü bir şey oldu. Önlerindeki yolda hızla ilerleyen toynak sesleri duydular. Karanlığın içinden aniden uçan bir geyiğin silueti belirdi. Cücelerin üstüne atılıp onları devirdikten sonra sıçramaya hazırlandı. Yükseklere sıçrayıp muazzam bir atlayışla suyun diğer kıyısına geçti. Ama diğer kıyıya sağ salim ulaşamadı. İçlerinde bir tek Thorin ayağını sağlam basıp aklını başında tutmuştu. Toprağa ayak basar basmaz, kayığın gizli bir muhafızının ortaya çıkma olasılığına karşı yayını gerip bir ok takmıştı. Şimdi sıçrayan hayvana hızlı ve şaşmaz bir ok gönderdi. Hayvan diğer kıyıya ulaşırken tökezledi. Gölgeler onu yuttu, ama cücelerle hobbit toynak seslerinin hızla tekleyip sustuğunu duydular.

Ancak onlar atışı bağırarak övme fırsatı bulamadan, Bilbo'dan gelen feci bir çığlık geyik etine dair tüm düşünceleri akıllarından kovdu. "Bombur içeri düştü! Bom-

bur boğuluyor!" diye haykırdı. Bu ne yazık ki gerçekti. Erkek geyik üstüne çullanıp tepesinden atladığında Bombur'un sadece tek ayağı kıyıdaydı. Tökezleyerek kayığı kıyıdan uzaklaştırmış, ardından da elleri kıyıdaki kaygan otlardan kayıp, tekne yavaşça dönüp ortadan kaybolurken gerisingeri karanlık sulara yuvarlanmıştı.

Kıyıya koştuklarında hâlâ kukuletasını suyun üzerinde görebiliyorlardı. Çabucak ona doğru kancalı bir ip fırlattılar. Eli kancayı yakaladı ve onu kıyıya doğru çektiler. Elbette saçından çizmelerine kadar ıslanmıştı, ama en kötüsü bu değildi. Onu kıyıya yatırdıklarında uykuya dalmıştı bile; tek eliyle ipi o kadar sıkı kavramıştı ki, elinden alamadılar ve yaptıkları her şeye rağmen derin uykusundan uyanmadı. Hâlâ başında durup kötü talihlerine ve Bombur'un sakarlığına lanet ediyor, kayığı kaybettiklerinden geri dönüp geyiği aramalarının imkansız hale gelmesinden yakınıyorlardı ki, ormanın içlerinden boruların ötüşünü ve uzaklardan gelen, köpek ulumasını andıran sesleri duydular. Sonra hepsi sus pus oldu ve hiçbir izini görmeseler de, oturdukları yerde yolun kuzeyinden ilerleyen muazzam bir av kafilesinin sesini duyduklarını düşündüler. Orada uzun süre, kımıldamaya cesaret edemeden oturdular. Bombur şişman yüzünde bir gülümsemeyle, onların canını sıkan tüm belalar artık umurunda değilmiş gibi uyumaya devam etti.

Aniden önlerindeki yolda, erkek geyik ne kadar karaysa o kadar ak olan bir karaca ve geyik yavruları belirdi. Gölgelerin içinde parıldadılar. Thorin daha seslenemeden cücelerin üçü ayağa fırlayıp yaylarındaki okları salmıştı. Okların hiçbiri hedefe varmamış gibi görünüyordu. Geyikler dönüp geldikleri kadar sessiz biçimde ağaçların arasında kayboldular ve cüceler oklarını boş yere peşlerinden yolladılar.

"Durun! Durun!" diye bağırdı Thorin, ama çok geçti; heyecanlanan cüceler son oklarını da boşa harcamıştı ve artık Beorn'un onlara verdiği yaylar işe yaramaz olmuştu.

O gece kasvetli bir kafileydiler ve onu izleyen günlerde kasvetleri daha da koyulaştı. Efsunlu pınarı aşmışlardı, ama pınarın ötesinde yol eskisi kadar dolambaçlıydı ve ormanda bir değişiklik göremiyorlardı. Yine de bu konuda daha fazla bilgi sahibi olsalar, avın ve yollarında beliren beyaz karacaların ne anlama geldiğini düşünseler, nihayet ormanın doğu kıyısına yaklaşmakta olduklarını ve cesaretleriyle umutlarını kaybetmedikleri sürece yakın zamanda daha seyrek ağaçlara ve güneş ışığının yeniden sızmaya başladığı yerlere varacaklarını bilirlerdi.

Ama bunu bilmiyorlardı ve Bombur'un, ellerinden geldiğince, sırtlarındaki yükü diğerlerine paylaştırarak dörtlü gruplar halinde üstlenerek yanlarında taşıdıkları

ağır bedenini de yüklenmişlerdi. Bunlar son birkaç günde fazlasıyla hafiflememiş olsa da, bunu asla başaramazlardı; yine de uyuyan ve gülümseyen Bombur, ne kadar ağır da olsa, yiyecekle dolu çantalarla kıyaslanamazdı. Birkaç gün içinde neredeyse hiç yiyecek ve içeceklerinin kalmadığı bir an geldi. Ormanda yetişen besleyici hiçbir şey göremiyorlardı, sadece mantarlar ve soluk yapraklı, nahoş kokulu otlar.

Efsunlu çayı geçtikten yaklaşık dört gün sonra, ağaçların çoğunun kayın olduğu bir bölgeye vardılar. Başta bu değişikliğe sevinme eğilimindeydiler, zira burada ormanaltı çalıları yoktu ve gölgeler eskisi kadar koyu değildi. Etraflarında yeşil bir ışık vardı ve yer yer iki yanlarında yolun biraz ötesini görebiliyorlardı. Yine de ışık onlara alacakaranlık bir salonun dev sütunları andıran, sonu gelmez sıralar halinde düz, gri ağaç gövdelerinden başka bir şey göstermiyordu. Havada hafif bir hareket ve rüzgar sesi vardı, ama kulağa hüzünlü geliyordu. Hışırdayarak düşen birkaç yaprak onlara güzün yaklaştığını hatırlatmaktaydı. Ayakları ormanın kızıl, derin halılarından kopup yolun kenarının üzerinden sürüklenmiş, diğer sayısız güzden kalma ölü yaprakların arasında hışırtıyla yol alıyordu.

Bombur uyumaya devam ediyordu ve onlar çok yorulmaktaydı. Zaman zaman onları huzursuz eden kahka-

halar duyuyorlardı. Bazen uzaktan şarkı söyleyen sesler de duyuluyordu. Kahkaha goblinlere ait olmayan, güzel seslerden geliyordu, söylenen şarkılar da çok güzeldi, ama yine de kulağa tekinsiz ve tuhaf geliyordu ve içlerini rahatlatmıyordu; onlar da kalan güçlerini buralardan hızla uzaklaşmak için kullanıyordu.

İki gün sonra yollarının aşağı meylettiğini gördüler ve çok geçmeden neredeyse tamamen koca meşelerle dolu bir vadideydiler.

"Bu kahrolası ormanın ucu bucağı yok mu?" dedi Thorin.

"Birinin bir ağaca tırmanıp başını kubbenin üzerine çıkarıp etrafa bakabilecek mi, görmesi gerek. Bunun tek yolu, yolun üzerine eğilen en uzun ağacı seçmek."

Elbette "biri" Bilbo demekti. Onu seçmişlerdi, çünkü ağaca tırmanan kişi, başını en üst yaprakların arasından çıkarmak zorunda olduğundan, en yüksek ve ince dalların taşıyabileceği kadar hafif olmalıydı. Zavallı Bay Baggins hiçbir zaman ağaçlara tırmanmak konusunda idmanlı olmamıştı, ama onu yolun tam yanında yetişen, dev bir meşenin en alçak dallarına yükselttiler ve Bilbo elinden geldiğince yukarı tırmanmak zorunda kaldı. Birbirine dolaşmış sürgünleri yana çekip kendisine yol açarken gözünün ortasına pek çok dal yedi; daha iri olan dalların eski kabukları üstünü yeşile boyayıp kirlet-

ti; birden çok defa ayağı kaydı ve kendini son anda toparladı; nihayet, hiçbir elverişli dal yokmuş gibi görünen zor bir yerde feci şekilde çabaladıktan sonra, ağaç tepesinin yakınına vardı. Bütün bu zaman zarfında ağaçta örümcek olup olmadığını ve aşağıya nasıl inebileceğini (düşmek dışında) merak ediyordu.

Sonunda başını yaprak örtüsünün üzerine çıkardığında orada sahiden de örümcekler buldu. Ama bunlar alışılmış boyutlarda, küçük şeylerdi ve kelebeklerin peşindeydiler. Işık Bilbo'nun gözlerini neredeyse kör etmişti. Aşağıdan ona seslenen cücelerin sesini uzaktan duysa da cevap veremiyordu, tek yapabildiği tutunup gözlerini kırpıştırmaktı. Güneş pırıl pırıl parlıyordu ve buna katlanabilir hale gelmesi uzun zaman aldı. Bunu başarabildiğinde dört bir yanında, yer yer rüzgarla dalgalanan yeşil bir deniz ve dört bir yanında yüzlerce kelebek gördü. Bir tür 'mor imparator'*, meşe ağaçlarının tepelerine bayılan bir tür kelebek olduklarını sanıyorum, ama hiç de mor değildiler, koyu, kadifemsi bir siyahtılar ve üstlerinde herhangi bir desen yoktu.

'Siyah imparatorlara' uzun süre baktı ve saçına ve yüzüne değen rüzgarın verdiği hissin tadını çıkardı, ama sonunda aşağıda sabırsızlıktan ayaklarını yere vuran cücelerin seslenişleri burada bulunmasının gerçek nedeni-

* Apatura iris, (çn).

ni hatırlattı. Hiç yararı yoktu. Ne kadar bakarsa baksın, hiçbir yönde ağaçların ve yaprakların sonunu göremiyordu. Güneşin görüntüsüyle ve rüzgarın verdiği hisle hafifleyen yüreği tekrar ayak parmaklarına kadar indi: Aşağıda geri döneceği hiç yiyecek yoktu.

Aslına bakılırsa, size söylediğim gibi, ormanın kenarına fazla uzak değildiler ve Bilbo'da görecek aklıselim olsaydı, tırmandığı ağacın uzunluğuna rağmen geniş bir vadinin dibinde durduğunu ve oradan bakıldığında ağaçların dört bir yanlarında büyük bir çanak misali kabardığını ve ormanın ne kadar devam ettiğini göremeyeceğini anlardı. Ancak bunu görmedi ve aşağı inerken çaresizlikle doluydu. Nihayet ağacın altına, çiziklerle dolu, sıcaklamış ve sefil bir halde vardı ve oraya indiğinde, karanlıkta hiçbir şey göremedi. Verdiği rapor kısa zamanda diğerlerinin de kendilerini onun kadar çaresiz hissetmelerine neden oldu.

"Orman dört bir yönde sonsuza kadar uzayıp gidiyor! Ne yapacağız? Peki bir hobbit göndermenin yararı neydi!" diye haykırdılar, suç onunmuş gibi. Kelebekler umurlarında bile değildi ve onlara yukarı tırmanıp hissedemeyecek kadar ağır oldukları güzelim meltemi anlatınca daha da kızdılar.

O gece yiyeceklerinden kalan son lokma ve kırıntıları yediler; ertesi sabah uyandıklarında da fark ettikleri

ilk şey açlıktan midelerinin kazındığı, ikinci şey de yağmurun yağmakta ve ağır damlaların orman zeminine düşmekte olduğuydu. Bu onlara aynı zamanda susuzluktan kuruduklarını hatırlattı, ama onları rahatlatmaya yaramadı: Korkunç bir susuzluğu dev meşelerin altında durup şans eseri bir damlanın boğazına düşmesini bekleyerek söndüremezsin. Tek ferahlık kırıntısı, beklenmedik bir şekilde Bombur'dan geldi.

Aniden uyandı, doğrulup otururak kafasını kaşıdı. Nerede olduğunu da, kendisini neden bu kadar aç hissettiğini de çıkaramıyordu, çünkü uzun zaman önce yolculuklarına başladıkları o mayıs sabahından sonra olan hiçbir şeyi hatırlamıyordu. Hatırladığı en son şey hobbitin evindeki partiydi ve onu o günden sonra yaşadıkları pek çok serüvene inandırmakta epey zorlandılar.

Yiyecek hiçbir şey olmadığını duyduğunda oturup ağladı, çünkü kendisini fazlasıyla güçsüz hissediyor ve dizleri titriyordu. "Neden uyandım ki!" diye haykırdı. "O kadar güzel rüyalar görüyordum ki. Buna biraz benzeyen, ama ağaçlardaki meşalelerle, dallardan sarkan lambalarla ve yerde yanan ateşlerle aydınlanan bir ormanda yürüyordum ve hiç aralıksız süren bir ziyafet vardı. Orada yapraklardan tacıyla bir orman kralı vardı, neşeli şarkılar söyleniyordu ve oradaki yiyecek ve içecekleri ne sayabilir, ne de tarif edebilirim."

"Denemene gerek yok," dedi Thorin. "Aslına bakarsan, başka bir şeyden bahsedemezsen, sussan iyi olacak. Zaten sana yeterince kızgınız. Uyanmasaydın seni ormandaki budalaca rüyalarına terk edecektik; haftalarca kıt tayınla yaşadıktan sonra seni taşımak şaka değil."

Artık kemerlerini boş midelerinin etrafında sıkıştırmak, boş çanta ve çuvallarını sırtlanmak ve yere yıkılıp açlıktan ölmeden önce sona varmaktan yana pek umutlu olmadan yolda yorgun argın yürümekten başka yapılacak şey yoktu. O günün tamamında bunu yaptılar, Bombur bacaklarının onu taşımadığını ve yatıp uyumak istediğini söyleyip sızlanırken, ağır ağır ve bitkinlik içinde ilerlediler.

"Hayır, bunu yapamazsın!" dediler. "Senin bacakların da paylarına düşeni yapsın; seni yeterince taşıdık zaten."

Buna rağmen bir adım daha atmayı reddetti ve kendisini yere attı. "Mecbursanız siz devam edin," dedi. "Başka türlü yiyecek bulamayacaksam burada yatıp uyurum ve rüyamda görürüm. Umarım bir daha hiç uyanmam."

Tam o anda biraz ileride olan Balin onlara seslendi: "O neydi? Ormanda titreşen bir ışık gördüğümü sandım."

Hepsi baktılar ve görünüşte uzak bir mesafede, karanlıkta kızıl bir parıltı gördüler, yanında bir diğeri, sonra bir başkası belirdi. Bombur bile ayağa kalktı ve trol mü, goblin mi olduklarını umursamaksızın seğirttiler.

Işık önlerinde ve yolun solundaydı ve nihayet onunla aynı seviyeye geldiklerinde ağaçların altında meşaleler ve ateşlerin yandığını, ama yollarından hayli uzakta olduğunu fark ettiler.

"Görünüşe bakılırsa rüyalarım gerçek oluyor," dedi oflayıp puflayarak yaklaşmakta olan Bombur nefes nefese. Işıkların peşinden dosdoğru ormana dalmak istiyordu. Ama diğerleri büyücünün ve Beorn'un uyarılarını çok iyi hatırlıyordu. "Sağ salim geri dönemeyeceksek bir ziyafet hiçbir işe yaramaz," dedi Thorin.

"Ama bir ziyafet olmadan zaten uzun süre hayatta kalamayız," dedi Bombur ve Bilbo ona yürekten katıldı. Uzun bir süre bunu tartıştılar ve nihayet ışıklara yaklaşıp onlar hakkında daha çok bilgi edinmek amacıyla bir çift casus göndermeye karar verdiler. Ama o zaman da kimin gönderileceğinde bir türlü anlaşamadılar: Kimse kaybolup bir daha dostlarını asla bulamama riskine atılmaya hevesli değil gibiydi. Sonunda, uyarılara rağmen kararlarını belirleyen açlık oldu, zira Bombur rüyasına göre ormandaki ziyafette yenilmekte olan bütün iyi şeyleri tasvir edip duruyordu; böylece hep birlikte yoldan ayrılıp beraberce ormana daldılar.

Uzun süre yerlerde sürünüp emekledikten sonra, ağaç gövdelerinin etrafından bakıp, ağaçların kesilerek zeminin düzleştirildiği bir açıklıkla karşılaştılar. Orada pek çok ki-

şi vardı, görünüşleri elfi andıran, yeşil ve kahverengi giysiler içindeki bu kişiler, kesilmiş ağaçların köklerinde dev bir çember halinde oturmaktaydı. Ortalarında bir ateş vardı ve dört yanlarındaki ağaçların bazılarına meşaleler bağlanmıştı, ancak en muhteşem manzara şuydu ki: Yiyor, içiyor ve neşeyle kahkahalar atıyorlardı.

Kızaran etlerin kokusu o kadar büyüleyiciydi ki, birbirlerine danışmayı beklemeden her biri ayağa kalkıp yiyecek dilenmek düşüncesiyle halkanın içine doğru koşturdu. Açıklığa adım attıkları anda, bütün ışıklar adeta büyü marifetiyle söndü. Birinin tekmelediği ateş havaya parıltılı kıvılcımlar fırlatarak ortadan kayboldu. Bütünüyle ışıksız bir karanlıkta kaybolmuşlardı ve birbirlerini dahi, en azından uzun süre, bulamadılar. Karanlığın içinde çılgınca sendeledikten, ağaçlara bodoslama daldıktan ve ormanın içinde millerce uzakta ne varsa, her şeyi uyandırana kadar bağırıp birbirlerine seslendikten sonra nihayet bir yığın halinde toplanmayı ve el yordamıyla birbirlerini saymayı başardılar. Artık elbette yolun ne yönde olduğunu unutmuşlardı ve en azından sabaha dek, umutsuz bir şekilde kayıptılar.

Bulundukları yerde gecelemekten başka çare yoktu; tekrar birbirlerinden ayrılma korkusuyla yerde yiyecek kırıntısı aramaya bile cesaret edemiyorlardı. Ama yatmalarının üzerinden uzun zaman geçmemişti ve Bilbo'nun

uykusu yeni yeni gelmeye başlamıştı ki, ilk nöbeti tutan Dori fısıltıyla, "Işıklar orada tekrar yanıyor, üstelik sayıları daha da fazla," dedi.

Hep birlikte sıçradılar. Gerçekten de az ötelerinde bir sürü titreşen ışık vardı ve seslerle kahkahalar apaçık duyuluyordu. Tek sıra halinde, her biri önündekinin sırtına değerek, yavaş ve sessizce onlara yaklaştılar. Yakına geldiklerinde Thorin, "Bu defa ortalarına dalmak yok!" dedi. "Ben diyene kadar kimse saklandığı yerden çıkmayacak. Önce onlarla konuşmaya Bay Baggins'i yalnız göndereceğim. Ondan korkmazlar –('Ya ben onlardan korkarsam?' diye düşündü Bilbo)– hem her halükarda ona iğrenç bir şey yapmazlar."

Işıklardan oluşan çemberin kenarına geldiklerinde Bilbo'yu aniden arkadan ittiler. Daha yüzüğünü takmaya fırsat bulamadan ateşin ve meşalelerin aydınlığının tam ortasına tökezleyerek daldı. Hiç yararı yoktu. Bütün ışıklar bir daha söndü ve katıksız bir karanlık çöktü. Önceki sefer kendilerini toplamaları zor olmuştu, ama bu defa çok daha kötüydü. Üstelik hobbiti bir türlü bulamıyorlardı. Kendilerini ne zaman saysalar, sadece on üç çıkıyordu. Hepsi birden bağırıp seslendiler: "Bilbo Baggins! Hobbit! Seni kahrolası hobbit! Hey! Hobbit, lanet olasıca, neredesin?" ve buna benzer diğer şeyler; ama hiç yanıt alamadılar.

Tam umutlarını kaybetmek üzerelerdi ki, Dori şans eseri ona rastladı. Karanlıkta kütük sandığı bir şeye takılıp düştü ve kütük sandığı şeyin derin bir uykuya dalmış haldeki hobbit olduğunu gördü. Onu uyandırmak için epey sarsmaları gerekti ve uyandığında hiç de memnun olmadı.

"O kadar hoş bir rüya görüyordum ki," diye homurdandı, "muhteşem bir yemek hakkında."

"Vay canına! Bombur gibi oldu," dediler. "Bize rüyaları anlatma. Düş-yemekleri işe yaramaz, aramızda da paylaşamayız."

"Bu rezil yerde bulup bulabileceğim en iyi yemekler onlar," diye mırıldandı, cücelerin yanına uzanıp tekrar uyumaya ve düşünü bulmaya çalışarak. Ama bu ormandaki ışıkları son görüşleri değildi. Daha sonra, gecenin ilerleyen saatleri gelmiş olmalıydı ki, o sırada nöbette olan Kili yanlarına gelip onları tekrar uyandırarak,

"Az uzakta parlak bir ışık yandı –yüzlerce meşale ve pek çok ateş aniden ve büyü marifetiyle yakılmış olmalı. Hele şarkılarla harplara bir kulak kabartın!" dedi.

Bir süre yatıp dinledikten sonra, daha yakına gitme ve bir defa daha yardım almaya çalışma arzusuna karşı koyamayacaklarını anladılar. Bir kez daha ayağa kalktılar ve bu kez sonuç felaketti. Şimdi gördükleri ziyafet öncekinden de büyük ve muhteşemdi ve uzun bir sıra halinde di-

zilmiş ziyafet konuklarının başında altın saçlarının üzerinde yapraklardan bir taç taşıyan, Bombur'un betimlediği düşündeki kişiye pek benzeyen bir orman kralı oturuyordu. Elf ahali çanakları elden ele ve ateşlerin üzerinden geçiriyordu; kimileri harp çalıyor, kimileri ise şarkı söylüyordu. Işıldayan saçlarına çiçekler sarılmıştı; yakalarıyla kemerlerinde yeşil ve beyaz mücevherler parıldıyordu; yüzleriyle şarkıları neşe doluydu. Bu şarkılar yüksek, berrak ve latifti ve Thorin ortalarına adım atıverdi.

Bir sözcüğün tam ortasında ölüm sessizliği çöktü. Bütün ışıklar sönüverdi. Ateşlerden kara dumanlar yükseldi. Cücelerin gözleri küller ve korlarla doldu ve orman bir kez daha çığlıklarıyla ve çıkardıkları gürültülerle yankılandı. Bilbo kendisini aynı çember içinde koşarken (öyle düşündü) ve seslenir, seslenirken buldu: "Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Fili, Kili, Bombur, Bifur, Bofur, Dwalin, Balin, Thorin Meşekalkan." Bu esnada göremediği ve dokunamadığı kişiler de dört bir yanında aynı şeyleri yapıyordu (arada sırada "Bilbo!" ismini de ekleyerek). Ama diğerlerinin haykırışları giderek uzaklaştı ve bir süre sonra ona uzaklardan gelen çığlıklara ve imdat çağrılarına dönüşmüş gibi gelse de, bütün sesler anında söndü ve katıksız bir sessizlik ve karanlıkta yapayalnız kalıverdi.

Bu en sefil anlarından biriydi. Ama çok geçmeden

gün doğup az da olsa ışık olana kadar bir şeyler yapmaya çalışmanın işe yaramayacağına ve onu canlandıracak kahvaltı umudu olmaksızın ortalarda dolanıp kendisini yormasının hepten faydasız olduğuna karar verdi. Bu yüzden sırtını bir ağaca vererek oturdu ve çok uzaklarda kalan hobbit kovuğunu ve güzelim kilerlerini düşünmeye başladı, son defa da değil. Pastırmayla yumurtalara, ekmekle tereyağına dair derin düşünceler içindeyken bir şeyin ona değdiğini hissetti. Sol elinin üzerinde sağlam, yapışkan sicimi andıran bir şey vardı ve hareket etmeye çalıştığında, bacaklarının çoktan aynı maddeyle sarılmış olduğunu gördü ve ayağa kalktığında öne doğru devrildi.

Bunun ardından, uykuya daldığı sırada onu bağlamakla uğraşan dev örümcek arkasından gelip üzerine yürüdü. Yaratığın sadece gözlerini görebiliyordu, ama tiksindirici ipliklerini etrafına dolamaya çabalayan örümceğin kıllı bacaklarını hissedebiliyordu. Zamanında ayıldığı için şanslıydı. Az sonra hepten kımıldayamaz olacaktı. Aslına bakılırsa, serbest kalmak istiyorsa önünde çaresiz bir dövüş vardı. Yaratığı elleriyle dövdü –örümcek sesini kesmek için onu zehirlemeye çalışıyordu, küçük örümceklerin sineklere yaptığı gibi- nihayet kılıcını hatırlayıp kınından çekti. Örümcek geriye doğru sıçradı ve Bilbo bacaklarını tutan bağları kesip kendini kurtara-

cak zamanı buldu. Bundan sonra saldırma sırası ona gelmişti. Örümcek besbelli yanlarında böyle iğneler taşıyan şeylere alışık değildi, yoksa çok daha çabuk uzaklaşırdı. Bilbo yaratığın üzerine atıldı ve ona kaybolma fırsatı tanımadan kılıcını örümceğin gözlerinin tam ortasına sapladı. Bunun üzerine örümcek delirdi, sıçradı, dans etti ve bacaklarını korkunç kasılmalarla savurdu, nihayet Bilbo ikinci bir darbeyle yaratığı öldürdü, ardından yere yığıldı ve uzun bir süre başka hiçbir şey hatırlamadı.

Kendine geldiğinde etrafı ormanda gündüz vaktine özgü loş, gri ışıkla kaplıydı. Örümcek yanında cansız yatıyordu ve kılıç-bıçağı siyaha bulanmıştı. Her nasılda dev örümceği karanlıkta tek başına, büyücünün, cücelerin veya başka kimsenin yardımı olmadan öldürmek Bay Baggins'te büyük bir değişiklik yaratmıştı. Kılıcını çimenlere silip tekrar kınına koyarken kendisini farklı biri, midesinin boşluğuna rağmen daha sert ve cüretkar hissediyordu.

"Sana bir isim vereceğim," dedi kılıca, "ve sana Sting* diyeceğim."

Bunun ardından keşfe çıktı. Orman kasvetli ve sessizdi, ama her şeyden önce, elfler tarafından tutsak alınmadılarsa (ya da başlarına daha kötü bir şey gelmediyse), muhtemelen pek uzakta olmayan arkadaşlarını aramak

* İğne, (çn).

zorundaydı.

Bilbo seslenmenin güvenli olmayacağını hissediyordu ve uzun bir süre orada durup yolun hangi yönde olduğunu ve cüceleri ilk hangi yönde araması gerektiğini merak etti. "Ah! Neden Beorn'un ve Gandalf'ın tavsiyelerini hatırlamadık ki!" diye yazıklandı. "Kendimizi nasıl bir karışıklığın içine soktuk! Biz! Keşke biz diye bir şey olsaydı: Yapayalnız olmak korkunç."

Sonunda geceleyin yardım çığlıklarının geldiği yönü elinden geldiğince tahmin etti –ve şans eseri (şans Bilbo'da doğuştan bol miktarda vardı), sizin de göreceğiniz gibi, tahmini aşağı yukarı doğruydu. Kararını vermiş olduğundan, olabildiğince zeki bir şekilde, gizlice ilerledi. Hobbitler, daha önce de söylediğim gibi, özellikle ormanda sessiz olmak konusunda zekidirler; Bilbo üstüne üstlük yola çıkmadan önce yüzüğünü de parmağına geçirmişti. İşte bu yüzden örümcekler geldiğini ne gördüler, ne de duydular.

Bir süre sinsice ilerlemişti ki, önünde o orman için bile siyah sayılacak, hiç dağılmamış bir parça gece yarısını andıran, koyu, siyah gölgeli bir yer fark etti. Oraya yaklaştığında, bu yerin birbiri ardına dizilip birbirine dolaşmış örümcek ağlarından oluştuğunu gördü. Aniden üstündeki dallarda dev ve korkunç örümceklerin de oturmakta olduğunu gördü ve yüzüğüne rağmen onu

fark etmelerinden korkarak titredi. Bir ağacın ardında durarak bir grup örümceği bir süre izledi, ardından ormanın sessizliği ve durgunluğunda bu iğrenç yaratıkların birbirleriyle konuşmakta olduklarını fark etti. Sesleri bir tür ince cıyaklama ve tıslama karışımıydı, ama söylediklerinin çoğunu anlayabiliyordu. Cücelerden bahsetmekteydiler!

"Sert bir mücadele oldu, ama değdi," dedi biri. "Derileri şüphesiz iğrenç bir kalınlıkta, ama içlerindeki sıvıların iyi olduğuna iddiaya girerim."

"Öyle ya, bir süre asılı kaldıktan sonra iyi yenilirler," dedi bir başkası.

"Onları fazla uzun süre asılı bırakmayın," dedi bir üçüncü. "Gerektiği kadar şişman değiller. Tahminimce son zamanlarda pek iyi beslenmiyorlardı."

"Öldürün onları, diyorum," bir dördüncü; "onları öldürün ve bir süre ölülerini asılı bekletin."

"Artık öldüklerine kefilim," dedi birincisi.

"Ölmediler. Az önce birinin debelendiğini gördüm. Güzz-elimm bir uykunun ardından yeni yeni kendilerine geliyorlar bence. Size göstereyim."

Şişman örümceklerden biri bunu söyledikten sonra, bir ipin üzerinden koşturarak, yüksek bir dala asılmış bir düzine bohçaya vardı. İlk kez gölgelerde sallanırken gördüğü bu bohçaların bazılarının dibinden cücelerin

ayaklarının, cücelerin burunlarının ucunun veya bir parça sakal veya kukuletanın fırladığını seçen Bilbo'nun içi dehşetle dolmuştu.

Örümcek bu bohçaların en şişman olanına gitti— "İddiaya girerim bu zavallı Bombur'dur," diye düşündü Bilbo— ve dışarı fırlamış olan burnu sertçe ısırdı. İçeriden boğuk bir çığlık duyuldu ve bir ayak parmağı hızla yükselerek örümceğe dosdoğru, sert bir tekme attı. Bombur'da hâlâ iş vardı. Gevşek bir futbol topunun tekmelenmesini andıran bir ses duyuldu ve öfke içindeki örümcek daldan düşüp kendisini son anda kendi ipliğiyle yakalamayı başardı.

Diğerleri güldüler. "Haklıymışsın," dediler, "et canlı ve tekme atıyor! "

"Yakında bunun çaresine bakarım," diye tısladı öfkeli örümcek tekrar dala tırmanarak.

Bilbo bir şey yapması gereken anın gelmiş olduğunu gördü. Canavarların üzerine atılamazdı, onları uzaktan vuracak bir şeyi de yoktu; ama etrafına bakındığında, kurumuş küçük bir dere yatağı gibi görünen bir yerde pek çok taş olduğunu gördü. Bilbo iş taş atmaya gelince hayli iyi bir nişancıydı ve eline güzelce oturan, yumurta şekilli düzgün bir taş bulması uzun sürmedi.

Çocukluğunda sürekli hedefe taş atma alıştırması ya-

pardı, öyle ki eğildiğini gören tavşanlar, sincaplar, hattâ kuşlar şimşek hızıyla yolundan çekilir olmuştu ve büyüdükten sonra bile zamanının büyük bir bölümünü çember atma oyunu, dart fırlatma, değnek vurma, dokuz kuka ve nişan atıp fırlatma içeren daha pek çok sessiz oyunla geçirmişti –aslına bakılırsa duman halkaları üflemek, bilmece sormak ve yemek pişirmek dışında, size anlatmaya zaman bulamadığım pek çok becerisi vardı. Şimdi buna zaman yok. O yerden taş toplarken örümcek Bombur'a ulaşmıştı ve cüce yakında ölmüş olacaktı. Tam o anda Bilbo taşını fırlattı. Taş lop diye örümceğin kafasına indi ve örümcek bütün bacakları kıvrılmış halde bayılarak ağaçtan düştü.

Bir sonraki taş vızıldayarak büyük bir ağın içinden, ipliklerini yırtıp tam ortasında oturan örümceği cansız halde fırlatarak geçti. Bunun ardından örümcek kolonisinde bir kargaşa oldu ve bir süreliğine cüceleri unuttuklarını söyleyebilirim. Bilbo'yu göremiyor, ama taşların geldiği yönü iyi kötü çıkarabiliyorlardı. Koşarak, gövdelerini hobbite doğru savurarak, uzun ipliklerini hava dalgalanan kapanlarla dolana dek dört bir yana fırlatarak hobbite doğru atıldılar. Ancak Bilbo çok geçmeden gizlice yer değiştirdi. Aklına, becerebilirse öfkeli örümcekleri cücelerden olabildiğince uzaklaştırma, onları aynı anda meraklandırmak, heyecanlandırmak ve öfkelendir-

mek düşüncesi gelmişti. Yaklaşık elli tanesi daha önce durduğu yere gittiğinde, bunlara ve geride kalan diğerlerine birkaç taş daha attı; ardından ağaçların arasında dans etmeye başlayarak onları gazaba getirmek ve hepsini peşine takmak, aynı zamanda da cücelere sesini duyurmak amacıyla bir şarkı söylemeye başladı.

Söylediği şarkı şuydu:

Ağaçta dönenen, ihtiyar, şişman örümcek!
İhtiyar, şişman örümcek göremez ki beni!
Eklembacak! Eklembacak!
Dursana,
Dönmeyi bırakıp beni arasana!

İhtiyar budala, gövdesi kocaman,
İhtiyar budala bulamaz beni!
Eklembacak! Eklembacak!
Düşersin sen!
Yakalayamazsın beni ağacının tepesinden!

Belki pek iyi bir şarkı değildi, ama onu çok tuhaf bir anın içinde kendi kendine uydurmak zorunda kaldığını unutmamalısınız. Zaten Bilbo'nun istediği işe yaradı. Şarkı söylerken birkaç taş daha atıp ayaklarını yere vurdu. Oradaki örümceklerin neredeyse hepsi peşine düştüler:

Bazıları yere indi, diğerleri dalların üzerinden koşturdu, ağaçtan ağaca atladı veya karanlık yerlere yeni ipler fırlattılar. Çıkardığı sese doğru beklediğinden çok daha büyük bir hızla yöneldiler. Feci bir öfke içindeydiler. Taşların ötesinde, hiçbir örümcek kendisine Eklembacak denmesinden hoşlanmamıştır ve elbette Budala herkes tarafından hakaret sayılır.

Bilbo yeni bir yere seğirtti, ama örümceklerden birkaçı artık yaşadıkları açıklığın farklı noktalarına koşmuştu ve ağaç gövdeleri arasındaki tüm boşlukları örümcek ağlarıyla örmekle meşguldüler. Hobbit çok geçmeden dört bir yanı örümceklerle sarılı bir yerde, kalın bir çitin arasında kısılı kalacaktı –en azından örümceklerin düşüncesi buydu. Artık avlanan ve ağ ören örümceklerin arasında kalan Bilbo cesaretini toplayıp yeni bir şarkıya başladı.

Tembel Soytarı'yla çatlak Örümcek
beni dolamak için ağ örüyorlar.
Çok daha tatlı olsam da diğer etlerden,
Bulamıyorlar beni bir türlü!

İşte buradayım, haylaz, sinekçik;
siz ise şişmansınız ve de tembel.
Beni kıstıramazsınız, uğraşsanız da hep,
ağlarınıza, sizi deliler.

Bunu söyledikten sonra arkasını döndü ve iki uzun ağacın arasındaki son boşluğun da bir ağla kapanmış olduğunu gördü –ama şans eseri gerçek bir ağla değil, iki ağaç arasına aceleyle çekilmiş, iki misli kalınlıkta uzun örümcek ağı iplikleriyle. Küçük kılıcı kınından çıkıverdi. İplikleri paramparça etti ve şarkı söyleyerek uzaklaştı.

Örümcekler kılıcı gördüler, gerçi ne olduğunu anladıklarını sanmam ve bir anda hepsi birden yerden ve dalların üzerinden, kıllı bacakları sallanarak, kıskaçları ve ip eğiren organları açılıp kapanarak, köpük ve öfke dolu gözleri yuvalarından fırlayarak hobbitin peşine düştüler. Bilbo ormanın içinde cesaret edebildiği kadar uzaklaşana dek peşinden ayrılmadılar.

Derken Bilbo, fareden bile daha sessiz bir şekilde, gizlice geri döndü. Örümcekler bıkana ve cücelerin asılı olduğu ağaçlarına dönene kadar pek az zamanı olduğunu biliyordu. Bu arada cüceleri kurtarmak zorundaydı. İşin en kötü kısmı bohçaların asılı olduğu uzun dala tırmanmaktı. Örümceğin biri şans eseri bir ipi daldan asılı bırakmamış olsa, bunu başarabileceğini sanmam; eline yapışıp canını acıtsa da ipin yardımıyla yukarı tırmanıp, tutsakların başında beklemek için geride kalmış ve hangisinin en sulu olduğunu anlamak için onları çimdiklemekle meşgul, ihtiyar, yavaş ve şişman bir örümcekle karşılaştı. Örümcek diğerleri yokken ziyafete başlamayı

düşünmüştü, ama Bay Baggins'in acelesi vardı ve örümcek ne olduğunu anlayamadan iğnesini hissetti ve daldan aşağı cansız yuvarlandı. Bilbo'nun bir sonraki görevi cücelerden birini serbest bırakmaktı. Ne yapacaktı? Onu dala bağlayan ipi keserse, zavallı cüce epey aşağıdaki zemine güm diye çakılacaktı. Dalın üzerinde kıvranarak ilerledi (bu zavallı cücelerin olgun meyveler gibi dans edip salınmasına neden oldu) bohçaların ilkine ulaştı.

"Fili ya da Kili," diye düşündü, üstten fırlamış mavi bir kukuletanın ucundan hareketle. "Büyük olasılıkla Filli," diye düşündü, etrafına dolanan ipliklerin arasından çıkan uzun bir burnun ucuna bakarak. Öne eğilerek cücenin etrafını saran sağlam ve yapışkan ipliklerin çoğunu kesmeyi başardı ve bunun üzerine, Fili bir tekme ve çırpınışla ortaya çıktı. Korkarım Bilbo onun koltukaltlarındaki örümcek ağlarından tel üzerinde sallanan komik oyuncaklar gibi kaskatı kesilmiş kollarını ve bacaklarını savurarak ve tepinerek kurtulmaya çalışırken görünce kahkahayla güldü.

Fili artık nasılsa dala çıkmayı başardı, ondan sonra da örümcek zehri yüzünden ve gecenin çoğunu ve ertesi günü sıkı sıkı sarmalanmış bir halde, sadece burnundan nefes alarak geçirmekten midesinin bulanmasına ve kendisini hasta hissetmesine rağmen hobbite yardım etmek için

elinden geleni yaptı. Gözleri ve kaşlarındaki iğrenç maddeyi temizlemesi asırlar sürdü, sakalının ise çoğunu kesmek zorunda kaldı. Eh, ikisi bir olup cüceleri teker teker yukarı çekmeye ve bağlarını keserek serbest bırakmaya başladılar. Hiçbirinin durumu Fili'den iyi değildi, hattâ bazılarınınki daha kötüydü. Bazıları doğru dürüst nefes alamamıştı bile (gördüğünüz gibi, uzun burunlar zaman zaman yararlıdır) ve bazıları daha kötü zehirlenmişti.

Bu yolla Kili, Bifur, Bofur, Dori ve Nori'yi kurtardılar. Zavallı Bomburcuk o kadar bitkindi ki –aralarında en şişmanı oydu ve sürekli dürtülüp çimdiklenmişti- daldan yuvarlanıp plop diye yere, neyse ki yaprakların üzerine düştü ve oracıkta kaldı. Ama örümcekler öncekinden de öfkeli bir halde dönmeye başladığında, hâlâ daldan sarkan beş cüce vardı. Bilbo hemen ağacın gövdesindeki dalın ucuna gitti ve yukarı tırmananları uzak tutmaya başladı. Fili'yi kurtardığında yüzüğünü çıkarmış ve tekrar takmayı unutmuştu; bu yüzden bütün örümcekler tükürükler saçıp tıslamaya başladılar:

"Artık seni görüyoruz, iğrenç küçük yaratık seni! Seni yedikten sonra kemiklerinle derini ağaçta asılı bırakacağız. Öğ! Bir de iğnesi var, öyle mi? Eh, onu yine de yakalayacağız, ondan sonra da bir iki gün baş aşağı sallandıracağız."

Bütün bunlar olurken diğer cüceler geriye kalan esir-

lerle ilgileniyor ve iplikleri bıçaklarıyla kesiyordu. Çok geçmeden hepsi serbest kalacaktı, ancak bundan sonra olacaklar açık değildi. Örümcekler onları önceki gece yakalarken hiç zorlanmamıştı, ama bunu habersizce ve karanlıkta yapmışlardı. Bu kez korkunç bir savaş çıkacak gibiydi.

Bilbo aniden örümceklerden bazılarının yerde yatan Bombur'un etrafına toplanıp onu tekrar bağlamış ve sürükleyerek uzaklaştırmakta olduklarını fark etti. Bir çığlık koparıp kılıcını önündeki örümceklere doğru savurdu. Çabucak açılıp yol verdiler, o da dalda sürünüp ağaçtan tam yerdekilerin ortasına düştü. Küçük kılıcı onlar için yeni bir iğne türüydü. Nasıl da sağa sola fırlayıveriyordu! Onlara saplanırken keyifle parıldıyordu! Geri kalanlar çekilip Bombur'u Bilbo'ya bırakana kadar altı tanesi can verdi.

"Aşağı inin! Aşağı inin!" diye seslendi dalın üzerindeki cücelere. "Orada kalmayın, yoksa ağa takılırsınız!" Zira yakındaki tüm ağaçlara tırmanan ve cücelerin başının üzerindeki dallarda emekleyen örümcekler görmüştü.

Titrek ve bacakları doğru dürüst tutmayan cüceler aşağı doğru indiler, atladılar veya düştüler ve on biri üst üste yığıldılar. İşte iki yandan kuzeni Bifur ile kardeşi Bofur'un desteğiyle doğrulmakta olan zavallı Bomburcuğu da sayarsak on ikisi nihayet bir aradaydı; Bilbo ise

Sting'ini savurarak etraflarında dans ediyordu; yüzlerce kızgın örümcek ise dört yanlarından, altlarından ve üstlerinden onlara bakmaktaydı. Durum epey umutsuz görünüyordu.

Sonra savaş başladı. Cücelerin kimisinde bıçak, kimisinde değnek vardı ve hepsi de taş bulabilirdi; Bilbo'nun ise elf yapımı hançeri vardı. Örümcekler defalarca savuşturuldu ve pek çoğu öldürüldü. Ama bu uzun süre devam edemezdi. Bilbo bitkinliğin eşiğindeydi; cücelerin sadece dördü ayakta sağlam durabiliyordu ve çok geçmeden hepsi de yorgun sinekler gibi yenilecekti. Örümcekler daha şimdiden çevrelerindeki ağların arasını ağ örerek kapatmaktaydı. Sonunda Bilbo yüzüğünün sırrını cücelerle paylaşmaktan başka bir çare bulamadı. Bu onu epey üzse de, elde değildi.

"Ortadan kaybolacağım," dedi. "Becerebilirsem örümcekleri uzağa çekeceğim; sizin de birbirinizden ayrılmadan ters yöne doğru gitmeniz gerek. Şu sol taraf, yaklaşık olarak elf ateşlerini son gördüğümüz yere doğru gidiyor."

Başlarındaki dönmenin, tüm bağırışların, savrulan sopaların ve fırlatılan taşların arasında cücelerin söylenenleri kavramasını sağlamak kolay değildi, ama nihayet Bilbo planını daha fazla erteleyemeyeceğini hissetti – örümcekler çemberi giderek daraltmaktaydı. Aniden yü-

züğünü parmağına geçirdi ve cüceleri büyük bir hayrete düşürerek ortadan kayboldu.

Çok geçmeden ileride, sağda bir yerdeki ağaçların arasından "Tembel Soytarı" ve "Eklembacaklı" sesleri gelmeye başladı. Bu örümcekleri fena halde sinirlendirdi. İlerlemeye ara verdiler ve bazıları sesin geldiği yöne doğru gitti. "Eklembacaklı" sözü onları o kadar sinirlendirmişti ki, akılları başlarından gitmişti. Ardından Bilbo'nun planını diğerlerinden daha iyi kavramış olan Balin saldırının başını çekti. Cüceler bir araya toplanıp düğüm oldu ve bir taş yağmuru koparark sollarındaki örümceklerin üzerine saldırıp çemberi yardılar. Artık arkalarında kalan bağırışlar ve şarkılar aniden kesildi.

Cüceler tüm kalpleriyle Bilbo'nun yakalanmamış olmasını dileyerek yollarına devam ettiler. Ancak yeterince hızlı değildiler. Hasta ve yorgundular ve örümceklerin çoğu arkalarından geliyor da olsa, ancak ağır aksak gidebiliyorlardı. Ara sıra arkalarını dönüp, onlara yetişen yaratıklarla dövüşmek zorunda kalıyorlardı ve daha şimdiden başlarının üzerindeki ağaçlara çıkan birkaç örümcek uzun, yapışkan ipliklerini aşağı salmaktaydı.

İşler yine epey kötü görünmeye başlamıştı ki, Bilbo aniden ortaya çıkıp afallayan örümceklerin arasına beklenmedik bir anda cepheden dalıverdi.

"Gidin! Gidin!" diye seslendi. "İğne batırma işini ben

yaparım!" Bunu yaptı da. İleri geri koşarak örümcek ağlarını kesiyor, kılıcını örümceklerin bacaklarına doğru savuruyor ve fazla yakına gelirlerse şişman gövdelerine saplıyordu. Örümcekler öfkeyle kabardılar, tükürük ve köpük saçtılar ve tıslayan seslerle korkunç küfürler savurdular, ama Sting'e ölümcül bir korku beslemeye başlamışlardı ve geri döndüğünden fazla yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı. Bu yüzden, ettikleri tüm küfürlere rağmen, avları yavaş ama emin bir şekilde onlardan uzaklaşıyordu. Bu korkunç bir işti ve sanki saatler boyu sürmüştü. Ama nihayet tam da Bilbo bir kez daha elini kaldırıp kılıcını savuramayacağını hissettiğinde örümcekler aniden onları takip etmekten vazgeçerek hayal kırıklığı içinde karanlık kolonilerine döndüler.

Cüceler daha sonra önceden elf ateşlerinin bulunduğu bir halkanın kenarına vardıklarını fark ettiler. Önceki gece gördüklerinden biri olup olmadığını anlayamadılar. Ama bu gibi noktalarda, örümceklerin hoşlanmadığı iyi büyünün kalıntıları var gibiydi. Her halükarda buradaki ışık daha yeşil, dallar daha az kalın ve tehditkardı ve dinlenip nefes alma fırsatı buldular.

Bir süre orada nefes nefese ve oflayıp puflayarak yattılar, ama çok kısa bir süre sonra sorular sormaya başladılar. Ortadan kaybolma meselesinin etraflıca açıklanmasını istediler ve yüzüğün bulunma hikayesi o kadar ilgi-

lerini çekti ki, bir süre kendi dertlerini unuttular. Özellikle Balin, Gollum öyküsünün tamamını, bilmecelerle beraber, yüzüğü de tam yerine oturtarak baştan anlattırmakta ısrar etti. Ama bir süre sonra ışık azalmaya başladı ve o zaman başka sorular soruldu. Neredeydiler, yolları neredeydi, nereden yiyecek bulabilirlerdi ve bundan sonra ne yapacaklardı? Bu soruları tekrar tekrar sordular ve cevapları küçük Bilbo'dan almayı bekler gibiydiler. Buradan da anlayabileceğiniz gibi, Bay Baggins hakkındaki fikirlerini fazlasıyla değiştirmişler ve ona büyük bir saygı duymaya başlamışlardı (Gandalf'ın söylediği gibi). Aslına bakılırsa salt homurdanmıyor, onlara yardım etmek için harika bir plan bulmasını bekliyorlardı. Hobbit olmasa hepsinin de kısa zamanda öleceğini iyi biliyorlardı ve ona pek çok kez teşekkür etmişlerdi. Hattâ bazıları ayağa kalkıp önünde yerlere kadar eğilmişlerdi, ancak bu çabanın sonucunda yüzüstü kapaklanıp bir süre ayağa kalkamamışlardı. Ortadan kayboluşu hakkındaki gerçeği öğrenmek Bilbo'ya duydukları saygıyı hiç de azaltmamıştı; zira şansın ve büyülü bir yüzüğün yanı sıra zekaya da sahip olduğunu anlamışlardı –ve bu üçü son derece yararlı şeylerdi. Doğrusu onu o kadar övdüler ki, Bilbo kumaşında cüretkarlık ve maceraperestlik olduğunu hissetmeye başladı, gerçi yiyecek bir şeyleri olsaydı kendini daha da cüretkar hissedecekti.

Ama hiç, hiçbir şey yoktu ve hiçbirinde ne gidip bir şey bakınacak, ne de yiten yolu arayacak hal vardı. Yiten yol! Bilbo'nun yorgun aklına başka fikir gelmiyordu. Orada oturup sonu gelmez ağaçlara bakakaldı ve bir süre sonra hepsi birden suskunlaştı. Balin dışında hepsi. Diğerleri konuşmayı bırakıp gözlerini kapadıktan çok sonra, kendi kendine mırıldanıp kıkırdamayı sürdürdü.

"Gollum! Ne olayım! Demek yanımdan gizlice geçmeyi bu sayede başardı. Artık biliyorum! Sessizce yaklaştın, değil mi, Bay Baggins? Kapı eşiğine yayılmış düğmeler... Canım Bilbo-Bilbo-Bilbo-bo-bo-bo—" Sonra uykuya daldı ve uzun süre katıksız bir sessizlik hüküm sürdü.

Dwalin aniden tek gözünü açtı ve hepsine göz gezdirdi. "Thorin nerede?" diye sordu. Bu korkunç bir şoktu. Elbette toplamda on üç kişiydiler, on iki cüce ile bir hobbit. Thorin sahiden neredeydi? Hangi elim kadere, büyüye mi, canavarlara mı kurban gittiğini sordular ve ormanda yitik yatarken ürperdiler. Orada akşam yerini kara geceye bırakırken teker teker korkunç düşlerle dolu, huzursuz bir uykuya daldılar ve şimdilik onları böyle, muhafız dikecek veya sırayla nöbet tutamayacak kadar hasta ve bitkin halde bırakmak zorundayız.

Thorin onlardan çok daha çabuk yakalanmıştı. Bilbo'nun ışık çemberine adım attığı anda kütük gibi uykuya dalışını hatırlıyor musunuz? Gelecek sefer öne çıkan

Thorin olmuştu ve ışıklar sönerken efsunlanarak taş gibi düşmüştü. Geceleyin kaybolan cücelerin çıkardığı tüm gürültüler, örümcekler onları yakalayıp bağlarken attıkları çığlıklar ve ertesi günkü savaşın tüm sesleri, duyulmadan üzerinden geçip gitmişti. Orman elfleri yanına gelmiş, onu bağlamış ve taşıyarak götürmüştü. Ziyafetteki kişiler elbette orman elfleriydi. Bunlar kötü bir ahali değildir. Bir kusurları varsa, yabancılara güvenmemeleridir. Büyüleri güçlü olsa da, o günlerde bile ihtiyatlıydılar. Batı'nın Yüksek Elflerinden farklı, daha tehlikeli ve daha az bilgeydiler. Zira çoğunun (tepelere ve dağlara dağılmış hasımlarıyla birlikte) soyu Batı'da Faerie'ye hiç gitmemiş, kadim kabilelere dayanıyordu. Işık elfleri, Derinlik elfleri ve Deniz elfleri oraya gittiler ve çağlarca orada yaşadılar, daha güzel, daha bilge, daha ârif oldular, büyülerini ve latif ve fevkalade şeyleri yapmak konusunda ustalıklı zanaatlarını icat ettiler, sonra bazıları Engin Dünya'ya döndü. Engin Dünya'da Orman elfleri bizim Güneş ve Ayımızın alacakaranlığında varolmayı sürdürdüler, ama en çok yıldızları sevdiler ve artık yiten diyarlarda boy veren ulu ormanlarda gezindiler. Çoğunlukla istediklerinde avlanmak veya ayın ya da yıldızların ışığında açık toprakları at sırtında veya koşarak aşmak veya avlanmak için kaçabildikleri orman sınırlarını mesken edindiler ve İnsanların gelişinden sonra, akşamın ve şa-

fağın alacasına daha da çok çekilir oldular. Yine de elftiler ve hâlâ da öyledirler, bu da İyi Kimseler demektir.

Kuyutorman sınırının birkaç mil içinde, doğu yakasında bu sıralarda en büyük kralları yaşamaktaydı. Taştan dev kapılarının önünde ormanın yücelerinden fışkıran bir nehir geçer ve yüksek ağaçlarla kaplı arazinin eteklerindeki bataklıklara gire çıka, dolambaçlı bir yol çizerek akardı. Her yanından sayısız küçük mağaraların açıldığı bu muazzam mağara, yeraltı derinliklerini dolanırdı ve pek çok geçit ve geniş salon barındırırdı; ama hiçbir goblin meskeninin olamayacağı kadar aydınlık ve ferahtı, onlar kadar derin ve tehlikeli de değildi. Aslına bakılırsa, kralın tebaasının büyük bölümü yeryüzündeki ormanlarda yaşar ve avlanır, yerin üzerinde veya dalların arasındaki evlerde veya kulübelerde otururdu. En sevdikleri ağaç kayındı. Kralın sarayı, hazine dairesi ve halkını düşmanlarından koruyan kalesi mağarasıydı.

Mağarası aynı zamanda da esirlerinin zindanıydı. Böylece Thorin'i de mağaraya sürüklediler –pek nazikçe de değil, zira cüceleri sevmezlerdi ve onun düşman olduğunu düşünüyorlardı. Kadim günlerde, hazinelerini çalmakla suçladıkları kimi cücelerle savaşmışlardı. Cücelerin farklı bir hikaye anlattığını ve elf kralının onlarla ham altın ve gümüşünü işlemeleri için pazarlık ettiğini, ancak sonrasında ücretlerini ödemeyi reddettiğini de adil

olmak gereği belirtmek şarttır. Elf kralının bir zaafı varsa, bu da hazineydi, özellikle de gümüş ve beyaz mücevherler; ve hazinesinin zenginliğine rağmen, henüz eskinin elf lordları kadar varsıl değildi. Halkı madencilik yapmaz, metalleri veya değerli taşları işlemez, ticaretle veya toprağı ekip biçmekle de pek uğraşmazdı. Cücelerin hepsi bunları iyi bilirdi, ancak Thorin'in soyunun bahsettiğim eski çekişme ile herhangi bir ilgisi yoktu. Dolayısıyla elflerin efsunlarını gidermesi üzerine kendine gelen Thorin ona davranışlarına çok öfkelendi; aynı zamanda ağzından altın ya da değerli taşlara dair tek kelime almalarına izin vermemeye de azimliydi.

Kral, önüne getirildiğinde Thorin'e sertçe baktı ve pek çok soru sordu. Ama Thorin sadece açlıktan kırıldığını söyledi.

"Ahalin neden halkıma şölenleri sırasında üç kez saldırmaya çalıştı?" diye sordu Kral.

"Onlara saldırmadık," diye yanıt verdi Thorin; "dilenmeye geldik, çünkü dostlarımız açlıktan ölmek üzereydi."

"Dostların şimdi nerede ve ne yapıyorlar?"

"Bilmiyorum, ama ormanda açlıktan kırılmakta olduklarını tahmin ediyorum."

"Ama sizi başta ormana getiren şey neydi?" diye sordu Kral öfkeyle.

Bunun üzerine Thorin ağzını kapadı ve tek kelime daha etmedi.

"Pekala," dedi Kral. "Onu götürün ve gerçeği söylemeye meyledene dek, yüz yıl da sürse, emniyette saklayın."

Bunun ardından elfler onu sırımlarla bağladıktan sonra tahtadan sağlam kapıları olan, en içteki mağaralardan birine koyup bıraktılar. Ona çok iyi olmasa da bol miktarda yiyecek ve içecek bıraktılar; zira orman elfleri goblin değildir ve en kötü düşmanlarını bile esir aldıklarında, onlara makul ölçüler içinde iyi davranırlar. Hiç merhamet beslemedikleri yegane canlılar, dev örümceklerdi.

Zavallı Thorin oracıkta, Kral'ın zindanında yattı ve ekmek, et ve su için duyduğu minnettarlığı aşabildiğinde, bahtsız dostlarının başına ne geldiğini merak etmeye başladı. Bunu öğrenmesi çok uzun sürmedi; ama bu bir sonraki bölüme ve hobbitin bir kez daha yararını kanıtlayacağı bir diğer maceranın başlangıcına aittir.

9

ZİNCİRDEN BOŞANMIŞ VARİLLER

Örümceklerle olan savaştan sonraki gün, Bilbo ile cüceler açlık ve susuzluktan ölmeden önce çaresizlik içinde son bir çabaya kalkıştılar. Ayağa kalkıp, on üçünden sekizinin yolun bulunduğunu tahmin ettiği yöne doğru sendelediler; ama haklı olup olmadıklarını hiç öğrenemediler. Ormanda var olduğu kadarıyla gün ışığı bir kez daha yerini akşamın karasına bırakmaktaydı ki, aniden etraflarında pek çok meşalenin ışığı, yüzlerce kızıl yıldız misali parlayıverdi. Orman elfleri yayları ve mızraklarıyla ortaya fırlayıp cücelere bağırarak durmalarını söylediler.

Dövüşmek kimsenin aklından bile geçmedi. Cüceler öyle bir durumdaydılar ki, aslında yakalandıklarına mem-

nun olmuşlardı; sahip oldukları tek silah olan küçük bıçakları da elflerin geceleyin bir kuşu gözünden vurabilecek oklarına karşı bir işe yaramayacaktı. Bu yüzden oldukları yerde oturup beklediler –yüzüğünü parmağına takıp çabucak yana çekilen Bilbo dışında hepsi. İşte bu yüzden elfler cüceleri uzun bir sıra halinde arka arkaya dizip saydığında, hobbiti ne buldular ne de saydılar.

Tutsaklarını ormanın içine götürürken onları meşalelerinin ışığının hayli gerisinden izleyen Bilbo'nun ayak seslerini de duymadılar. Tüm cücelerin gözü bağlıydı, ama bu pek bir şey değiştirmiyordu, zira gözlerini kullanabilecek durumda olan Bilbo bile nereye gitmekte olduklarını göremiyordu; hem zaten ne o ne de diğerleri yola nereden başladıklarını biliyordu. Bilbo meşalelere yetişmek için elinden gelen tüm çabayı sarf etmekteydi, zira elfler cüceleri hasta ve bitkin olmalarına bakmadan gidebildikleri kadar hızlı yürütmekteydi. Kral acele etmelerini buyurmuştu. Aniden meşaleler durdu ve onlar köprüyü aşmak üzereyken hobbit onlara son anda yetişti. Bu, Kral'ın nehrin diğer kıyısındaki kapılarına çıkan köprüydü. Köprünün altında akan su karanlık, hızlı ve güçlüydü; köprünün uzak ucunda bulunan kapılar ağaçlarla kaplı, dik bir yamaca inen dev bir mağaranın ağzı önündeydi. Yamacın dibinde dev kayınlar nehrin kıyısına kadar iniyordu, öyle ki ayakları nehrin içindeydi.

Elfler tutsaklarını köprünün karşı tarafına ittiler, ama Bilbo geride durakladı. Mağara ağzının görüntüsünden hiç hoşlanmamıştı ve tam dostlarını yarı yolda bırakmamaya karar verdiği anda, Kral'ın koca kapıları arkalarında bir çınlamayla kapanmadan önce son elflerin arkasından kendini içeri atmayı başardı.

İçeride geçitler kızıl meşale ışığıyla aydınlanmıştı ve elf muhafızlar dönen, birbirini kesen, yankılı patikalarda uygun adım yürürken şarkılar söylemekteydi. Patikalar goblin şehirlerindekilere benzemiyordu; daha küçüktüler, yeraltındaki derinlikleri daha azdı ve daha temiz havayla doluydular. Sütunları yaşayan taşlardan yontulmuş büyük bir salonda Elf Kralı ahşap oyma bir koltukta oturmaktaydı. Başında küçük meyveler ve kızıl yapraklardan bir taç vardı, çünkü güz yine gelmişti. Baharda orman çiçeklerinden bir taç takardı. Elinde meşeden oyumlu bir asa tutuyordu.

Tutsaklar önüne getirildi ve onlara sertçe bakmasına rağmen adamlarına esirlerin bağlarını çözmelerini söyledi, çünkü cüceler pejmürde ve bitkindiler. "Üstelik burada iplere gerek yok," dedi. "Bir kez içeriye getirilenlerin büyülü kapılarımdan kaçmasına imkan yoktur."

Cüceleri yaptıkları şeyler ve nereye gitmekte ve nereden gelmekte oldukları konusunda uzun uzun ve derinlemesine sorguladı, ama ağızlarından Thorin'den fazla

laf alamadı. Huysuz ve öfkeliydiler, nazik rolü bile yapmadılar.

"Suçumuz nedir, ey Kral?" dedi, geri kalanların yaşça en büyüğü olan Balin. "Ormanda kaybolmak, aç ve susuz olmak, örümceklere esir düşmek suç mudur? Örümcekler evcil hayvanlarınız mı da öldürülmeleri sizi bu kadar öfkelendiriyor?"

Kral elbette bu soru üzerine daha da öfkelendi ve cevap verdi: "Diyarımda izinsiz dolaşmak suçtur. Benim krallığımda bulunduğunuzu, benim halkımın yaptığı yolu kullanmakta olduğunuzu unuttun mu? Ormanda halkımı üç kez takip edip başlarına bela olmadınız ve çıkardığınız kargaşa ve gürültüyle örümcekleri ayağa kaldırmadınız mı? Yol açtığınız bütün sıkıntılardan sonra sizi buraya neyin getirdiğini öğrenmeye hakkım var ve bana hemen anlatmazsanız, akıl fikir ve terbiyeyi öğrenene dek hepinizi zindana atarım!"

Daha sonra cücelerin ayrı bir hücreye konmasını ve onlara yiyecek ve içecek verilmesini, ancak içlerinden en az biri ona tüm bilmek istediklerini anlatmaya razı gelene dek küçük zindanlarının kapısından geçmelerine izin verilmemesini söyledi. Ama onlara Thorin'i de esir tuttuğunu söylemedi. Bunu öğrenen Bilbo oldu.

Zavallı Bay Baggins –o yerde tek başına, her zaman

saklanarak ve asla yüzüğünü çıkarmaya cesaret edemeden, bulabildiği en ücra ve karanlık köşelerde gizlenmişken dahi doğru dürüst uyumaya cesaret edemeden çok uzun ve yorucu bir zaman geçirdi. Yapacak bir şey olsun diye Elf Kralı'nın sarayında dolanmayı alışkanlık haline getirdi. Kapılar büyü marifetiyle kapanıyordu, ama zaman zaman elini çabuk tuttuğunda dışarı çıkabiliyordu. Orman elfleri bölükler halinde, zaman zaman başlarında Elf Kralı olduğu halde, saraydan avlanmak veya ormanda ve doğudaki topraklarda bir başka iş yapmak üzere at sırtında çıkardı. Bu zamanlarda, Bilbo çok çevik davranabildiğinde peşlerinden dışarı süzülürdü, ancak bu çok tehlikeli bir işti. En az bir kez son elfin ardından çınlayarak kapanan kapılara sıkışmaktan kıl payıyla kurtuldu; yine de gölgesi (meşale ışığında fazlasıyla ince ve titrek olan) yüzünden veya birinin ona çarpıp varlığını fark etmesinden korktuğu için, aralarında yürümeye cesaret edemiyordu.

"Her gün aynı evi soyup duran, ama asla kaçamayan bir soyguncu gibiyim," diye düşündü. "Bu sefil, bıktırıcı, rahatsız serüvenin en kasvetli ve monoton bölümü bu! Keşke hobbit kovuğumda, sıcak ateşimin başında, yanan lambanın ışığında olaydım!" Sık sık büyücüye haber gönderip yardım isteyebilmeyi de diliyordu, ama elbette bu düpedüz imkansızdı ve çok geçmeden anladı ki, yapıla-

cak bir şey var idiyse bunun Bay Baggins tarafından yalnız ve yardımsız yapılması gerekecekti.

Nihayet, muhafızların peşinden dolaşıp bulabildiği fırsatları değerlendirerek geçen bu sinsice yaşamın ardından, cücelerin her birinin nerede tutulduğunu öğrendi. Bulundukları on iki hücreyi, sarayın farklı bölümlerinde buldu ve bir süre sonra, saray civarını iyice belledi. Bir gün muhafızların konuşmasına kulak misafiri olduğunda hapiste, özellikle derin ve karanlık bir yerde bir cücenin daha tutulmakta olduğunu öğrenerek hayrete düştü. Elbette hemen bunun Thorin olduğunu tahmin etti ve bir süre sonra tahmininin doğru olduğunu öğrendi. Nihayet pek çok güçlükten sonra yerini bulmayı ve etrafta kimse yokken cücelerin şefiyle konuşmayı başardı.

Thorin artık başına gelen talihsizliklere kızamayacak kadar sefil durumdaydı ve Kral'a hazinesi ve macerası hakkında her şeyi söylemeyi düşünmeye başlamıştı (bu da cesaretinin ne kadar kırılmış olduğunu gösteriyordu) ki, anahtar deliğinden Bilbo'nun küçük sesini duydu. Kulaklarına inanamadı. Ancak çok geçmeden yanılmış olamayacağına karar verdi ve kapıya gidip diğer taraftaki hobbitle fısıldayarak uzun bir konuşma yaptı.

Böylece Bilbo Thorin'in mesajını diğer esir cücelerin her birine gizlice götürüp, onlara şefleri Thorin'in de yakınlarda tutsak olduğunu ve kimsenin Thorin'in buyruğu

olmadan Kral'a yolculuklarının amacını belli etmeyeceğini iletebildi. Zira hobbitin yoldaşlarını örümceklerden nasıl kurtardığını öğrenen Thorin yüreklenmişti ve bir kez daha, diğer bütün kaçış yolları tükenene, aslına bakılırsa, olağanüstü Bay Görünmez Baggins (çok saygı duymaya başladığı) zekice bir şey düşünmek bakımından hepten başarısız olana dek kendini Kral'a hazineden pay vaat ederek kurtarmaya çalışmamaya azimliydi.

Diğer cüceler mesajı aldıklarında hemfikir oldular. Hepsi de Orman elflerinin hazine (müşkül durumlarına ve hâlâ fethedememiş oldukları ejderhaya rağmen kendilerinin saydıkları) üzerinde hak iddia etmeleri durumunda kendi paylarının ciddi anlamda düşeceğini düşünüyor ve hepsi Bilbo'ya güveniyordu. Görüyorsunuz ya, bu tam da Gandalf'ın olacağını söylediği şeydi. Belki de başını alıp gitmesinin ve onları terk etmesinin nedeni de buydu.

Ancak Bilbo onlar kadar umutlu olmaktan çok uzaktı. Herkesin ona bel bağlamasından hoşlanmıyordu; büyücünün yakınlarda olmasını dilerdi. Ama bunun yararı yoktu; muhtemelen Kuyutorman'ın karanlık uzaklığının tümü aralarındaydı. Oturup kafası neredeyse patlayana kadar düşündü, ama aklına hiçbir parlak fikir gelmedi. Tek bir görünmezlik yüzüğü iyi bir şeydi, ama on dört kişi arasında fazla işe yaramazdı. Ama elbette, tahmin ettiğiniz gibi, sonunda dostlarını kurtarmayı başardı ve bu

şöyle oldu;

Bir gün, etrafı kolaçan ederken çok ilginç bir şey keşfetti: Büyük kapılar mağaraların yegane girişi *değildi.* Sarayın en alt bölümlerinin altında bir dere akıyor ve doğuda biraz uzakta, ana ağzın açıldığı dik yamacın ötesinde Orman Nehri'yle birleşiyordu. Bu yeraltı akarsuyunun yamaçtan çıktığı yerde bir su kapısı vardı. Burada kayalık çatı derenin yüzeyine yaklaşıyordu ve buradan derenin yatağına kadar indirilebilen bir ızgaralı kapı kimsenin bu yoldan girip çıkamamasını sağlıyordu. Ama su kapısından giriş ve çıkış yoğun olduğundan, ızgaralı kapı genellikle açık bırakılıyordu. Bu yoldan gelen herhangi biri kendisini tepenin ta içlerine inen, karanlık ve kaba bir tünelde bulacaktı, ama tünelin mağaraların altından geçtiği bir noktada tavan kesilerek çıkarılmış ve meşeden büyük tavan kapılarıyla kaplanmıştı. Bunlar yukarıya, Kral'ın mahzenlerine açılıyordu. Burada bir sürü fıçı vardı. Yörede hiç üzüm asması yetişmemesine rağmen Orman elfleri, özellikle de Kralları şaraba pek düşkündü. Şarap ve diğer mallar uzaklardan, güneydeki hısımlarından veya insanların ırak diyarlardaki asma bahçelerinden getiriliyordu.

Bilbo en iri fıçılardan birinin arkasına saklanarak tavan kapılarını ve ne işe yaradıklarını keşfetti. Sindiği yerden Kral'ın hizmetkarlarının konuşmalarını dinledi ve şa-

rap ve diğer malların nehirler üzerinden veya karayoluyla Uzun Göl'e nasıl geldiğini öğrendi. Görünüşe bakılırsa orada hâlâ insanlara ait, refah içinde bir şehir vardı ve her türden düşmana, özellikle de Dağ'ın ejderhasına karşı bir korunma tedbiri olarak suyun içlerine uzanan köprüler üzerine inşa edilmişti. Göl kasabasından yola çıkan fıçılar Orman Nehri'nin kaynağına doğru götürülüyordu. Çoğu zaman büyük sallar gibi birbirine bağlanıp dere boyunca sırıklarla veya kürek çekilerek taşınıyor, bazen de yassı teknelere yükleniyorlardı.

Fıçılar boşaldığında elfler bunları tavan kapılarından salıp su kapısını açıyordu ve fıçılar bir süre bata çıka yüzdükten sonra akıntıya kapılıp nehrin çok aşağısında, Kuyutorman'ın en batı ucuna yakın bir yerde nehir kıyısındaki bir girintiye varıyordu. Burada toplanıp yeniden birbirine bağlanıyor ve tekrar Orman Nehri'nin Uzun Göl'e aktığı noktanın yakınındaki Gölkasabası'na yüzdürülüyordu.

Bilbo bir süre oturup bu orman kapısını düşündü ve dostlarının kaçışı için kullanılıp kullanılmayacağını merak etti, nihayet çaresizlikten doğan bir plan kafasında şekillenmeye başladı.

Akşam yemeği tutsaklara götürülmüştü. Muhafızlar geçitleri güçlü adımlarla aşarken meşale ışığını da yanla-

rında götürerek her şeyi karanlıkta bırakıyordu. Derken Bilbo Kral'ın kahyasının muhafızların şefine iyi geceler dilediğini duydu.

"Şimdi benimle gel," dedi, "ve az önce gelen yeni şarabın tadına bak. Bu gece mahzenlerdeki boş tahtaları boşaltmak için çok uğraşacağım, bu yüzden önceden bir şeyler içelim ki işimiz kolaylaşsın."

"Pekala," diye güldü muhafızların şefi. "Seninle birlikte şarabın tadına bakar ve Kral'ın masasına layık olup olmadığına karar veririm. Bu gece bir ziyafet var ve bize kötü mal göndermen iyi olmaz!"

Bilbo bunu duyduğunda içi pır pır etmeye başladı, zira şansın ondan yana olduğunu ve cüretkar planını deneme fırsatını hemen bulduğunu görmüştü. İki elfi, küçük bir mahzene girip üzerine iki büyük kulplu sürahi bulunan bir masaya oturana kadar izledi. Çok geçmeden elfler içip neşeyle kahkahalar atmaya başladılar. O sırada alışılmadık türden bir talih Bilbo'dan yanaydı. Bir Orman elfinin uykusunu getirmek için şarabın sert olması gerekirdi, ama görünüşe bakılırsa bu şarap büyük Dorwinion bahçelerinin sarhoş edici mahsulüydü ve Kral'ın askerleri ve hizmetkarları tarafından değil, Kral'ın ziyafetlerinde ve kahyanın büyük sürahileriyle değil, daha küçük kaselerle içilmesi gerekiyordu.

Çok geçmeden muhafız şefi önüne düşen başını masaya yasladı ve derin bir uykuya daldı. Kahya onu fark etmeden bir süre kendi kendine konuşup gülmeye devam etti, ama çok geçmeden onun başı da masaya düştü ve uykuya dalıp dostunun yanında horlamaya başladı. Ardından hobbit gizlice yanlarına süzüldü. Kısa sürede muhafızların şefi anahtarlarından olmuştu ve Bilbo hücrelere giden geçitlerde tüm hızıyla koşar adım yürümekteydi. Büyük anahtar yığını kollarına çok ağır geliyordu ve anahtarların ara sıra yüksek sesle şakırdayıp onu tepeden tırnağa titretmesine engel olamadığından, yüreği hep ağzındaydı.

Önce Balin'in kapısındaki kilidi açtı ve cüce dışarı çıkar çıkmaz özenle yeniden kilitledi. Tahmin edebileceğiniz gibi Balin çok şaşırmıştı, ancak küçük ve sıkıcı taş odasından çıkmaktan duyduğu memnuniyete rağmen durup sorular sormak ve Bilbo'nun ne yapacağını ve bu konudaki her şeyi öğrenmek istiyordu.

"Şimdi zaman yok!" dedi hobbit. "Sen beni takip et yeter! Hepimiz bir arada durmalı ve birbirimizden ayrılma riskine girmemeliyiz. Ya hepimiz kaçacak ya da hiçbirimiz; son şansımız da bu. Bu öğrenilirse, kimbilir Kral sizi bir daha nereye koyar ve tahminimce ellerinizle ayaklarınızı da zincirlerle bağlatır. Karşı gelme bakayım, aferin sana!"

Sonra kapı kapı dolaştı, ta ki maiyeti on ikiye ulaşana dek –karanlık ve uzun esaretleri yüzünden hiçbiri de çevik değildi. Ne zaman biri diğerine çarpsa veya karanlıkta homurdansa ya da fısıldasa Bilbo'nun yüreği güm diye atıyordu. "Kahrolsun şu cücelerin çıkardığı gürültü!" dedi kendi kendine. Ama her şey yolunda gitti ve hiç muhafızla karşılaşmadılar. Aslına bakılırsa, o gece ormanda ve yukarıdaki salonlarda büyük bir güz şöleni vardı. Kral'ın halkının neredeyse tümü eğlencedeydi.

Nihayet pek çok kez tökezledikten sonra, Thorin'in derin, uzak ve şans eseri mahzenlere yakın olan zindanına vardılar.

"Şerefim üzerine!" dedi Thorin, Bilbo ona fısıltıyla dışarı çıkıp dostlarına katılmasını söyleyince, "Gandalf her zamanki gibi doğru söylemiş! Anlaşılan zamanı geldiğinde pek iyi bir hırsız oluyorsun. Bundan sonra ne olursa olsun, hepimizin ebediyen hizmetinde olduğumuza eminim. Ama bundan sonra ne olacak?"

Bilbo fikrini elinden geldiğince açıklamasının zamanı geldiğini gördü; ama cücelerin planını nasıl karşılayacağından hiç emin değildi. Korkuları yerindeydi, zira fikrinden zerre kadar hoşlanmadılar ve içinde bulundukları tehlikeye rağmen yüksek sesle homurdanmaya başladılar.

"Berelenip paramparça olacağız, üstelik şüphesiz bo-

ğulacağız!" diye mırıldandılar. "Anahtarları eline geçirmeyi başarınca aklına makul bir fikir geldi sanmıştık. Bu delice bir fikir!"

"Pekala," dedi Bilbo mahzun ve aynı zamanda epey sinirli bir şekilde. "Güzel hücrelerinize dönün, sizi tekrar içeri kilitleyebileyim de orada rahatça oturup daha iyi bir plan düşünebilesiniz –ama içimden denemek gelse bile bir daha anahtarları elime geçirebileceğimi sanmam."

Bu onlara yetmişti ve sakinleştiler. Üst salonlara giden yolu bulmaları veya büyüyle kapanan kapılardan yollarını dövüşerek açıp çıkmaları imkansız olduğundan ve tekrar bulunana kadar geçitlerde homurdanarak dolaşmanın yararı olmayacağından, sonunda tam da Bilbo'nun önerdiği şeyi yapmak zorunda kaldılar. Böylece, hobbitin peşine düşüp en aşağıdaki mahzenlere doğru gizlice ilerlediler. Muhafız şefinin ve kahyanın hâlâ yüzlerinde gülümsemelerle, mutlu mesut horlarken görülebildiği bir kapıdan geçtiler. Dorwinion şarabı derin ve hoş rüyalar getirir. Bilbo yollarına devam etmeden önce gizlice içeri girip iyi yüreklilikle anahtarları kemerine koymasına rağmen ertesi gün muhafız şefinin yüzünde farklı bir ifade olacaktı.

"Bu onu başındaki beladan bir ölçüde kurtarır," dedi Bay Baggins kendi kendisine. "Kötü biri değildi, tutsaklara da epey iyi davranıyordu. Üstelik bu hepsinin kafa-

sını karıştıracak. Bütün o kilitli kapılardan geçip ortadan kaybolduğumuza göre çok güçlü büyüye sahip olduğumuzu sanacaklar. Ortadan kaybolmak! Bu olacaksa çok acele işe koyulmalıyız!"

Balin muhafızla kahyayı gözlemek ve hareket etmeleri durumunda onları uyarmak için gönderildi. Geri kalanlar tavan kapılarının olduğu, yandaki mahzene gittiler. Kaybedecek çok az zaman vardı. Bilbo'nun da bildiği gibi, çok geçmeden bazı elfler emir gereği aşağı inecek ve kahyanın boş fıçıları kapılardan dereye indirmesine yardım edecekti. Aslında fıçılar odanın ortasında sıralar halinde dizilmiş, aşağı itilmeyi bekliyordu. Bazıları şarap fıçılarıydı ve tepelerini çok gürültü çıkarmadan açmak veya kolaylıkla kapatıp mühürlemek mümkün olmadığından, pek işe yaramazlardı. Ama aralarında Kral'ın sarayına tereyağı, elma gibi bir sürü şey getirmekte kullanılan birkaç tane farklı fıçı da vardı.

Çok geçmeden bunlardan içinde bir cücenin sığabileceği kadar yer olan on üç tane buldular. Aslına bakılırsa bazıları fazla genişti ve Bilbo'nun onları ellerindeki kısa zamanın elverdiğince rahat ettirmek için saman ve benzeri şeyler bulmak için elinden geldiğini yapmasına rağmen, cüceler fıçılara girerken tedirginlikle içeride nasıl sarsılıp sağa sola çarpacaklarını düşündüler. Nihayet on iki cüce de fıçılara yerleşmişti. Thorin bir sürü sorun çı-

karmış, fıçısında dönüp durmuş ve küçük bir kulübedeki iri bir köpek gibi homurdanmıştı; sonuncu olan Balin ise hava deliklerine epey titizlenmiş ve daha kapak kapanmadan boğulduğunu söylemeye başlamıştı. Bilbo fıçıların yanlarındaki delikleri tıkamak ve kapakları olabildiğince emniyetli bir şekilde kapamak için elinden geleni yapmıştı ve artık tek başınaydı, etrafta koşuşturup fıçılara son rötuşlarını yapıyor ve küçük bir olasılık olmasına rağmen, planının başarılı olmasını ümit ediyordu.

İşlerini tam zamanında bitirmişlerdi. Balin'in kapağı takıldıktan anca bir iki dakika sonra sesler duyuldu ve titreşen ışıklar görüldü. Birkaç elf gülüp konuşarak ve şarkılardan parçalar söyleyerek mahzene geldiler. Salonların birindeki şen bir ziyafeti geride bırakmışlardı ve mümkün olduğunca çabuk dönmeye kararlıydılar.

"Kahya ihtiyar Galion nerede?" dedi biri. "Bugün onu masalarda göremedim. Burada olup bize yapılacakları göstermesi gerekiyor."

"Yaşlı miskin gecikirse kızacağım," dedi bir başkası. "Şarkılar söylenirken burada vakit harcamak istemiyorum!"

Biri, "Ha, ha!" diye seslendi. "İşte ihtiyar hain burada, başını sürahiye gömmüş! Arkadaşı yüzbaşıyla birlikte kendilerine ayrı bir ziyafet veriyorlarmış."

"Sarsın şunu! Uyandırın!" diye bağırdı diğerleri sabır-

sızlıkla.

Galion sarsılmaktan da uyandırılmaktan da hiç hoşlanmamıştı, hele kendisine gülünmesinden hiç. "Hepiniz geciktiniz," diye homurdandı. "Ben burada bekleyip dururken sizler içip eğleniyor ve görevlerinizi unutuyorsunuz. Bitkinlikten uyuyakalmama şaşmamak lazım!"

"Şaşmamak lazım," dediler, "açıklaması yakınındaki sürahide dururken! İşe koyulmadan önce uyku ilacından biraz da bize koklat! Oradaki zindancıyı uyandırmaya mahal yok. Görünüşe bakılırsa, o payına düşeni zaten almış."

Ardından birer kez daha içtiler ve aniden pek neşelendiler. Ama akılları başlarından tamamen gitmemişti. "Kurtar bizi, Galion!" diye haykırdı bazıları, "ziyafete erken başlayıp aklını şaşırmışsın! Ağırlığa bakılırsa buraya boş yerine dolu fıçıları yığmışsın."

"İşinizi görün!" diye homurdandı kahya. "Aylak bir sarhoşun kolunun hissettiği ağırlığa bakılmaz. Gidecek olanlar bunlar, başkası değil. Dediğimi yapın!"

"Pekala, pekala," diye cevap verdiler fıçıları açıklığa doğru yuvarlayarak. "Kral'ın tereyağı tekneleriyle en iyi şarabı nehre yuvarlanır da Göllü insanlar bedavaya ziyafete konarsa, vebali senin!"

Yuvarlan-yuvarlan-yuvarlan-yuvarlan
Yuvarlan-yuvarlan-yuvarlan delikten aşağı-

ya!

Vira salpa! Şap cup!

İniyorlar aşağı, sallana yuvarlana!

Fıçılardan önce biri, ardından diğeri gürültüyle karanlık açıklığa yollanıp bir iki metre aşağıdaki soğuk sulara itilirken böyle şarkı söylediler. Fıçıların bazıları gerçekten de boştu, bazıları da her birinde özenle paketlenmiş birer cüce bulunan teknelerdi; ama hepsi birden, birbiri ardına bir sürü çatırtı, patırtıyla, aşağıdakilerin üstüne düşerek, suya çarparak, tünelin duvarlarına sürünerek, birbirine toslayarak ve akıntı boyunca batıp çıkarak gittiler.

Tam o anda Bilbo planındaki zayıf noktayı fark etti. Sizler muhtemelen bunu uzun zaman önce fark ettiniz ve ona gülmektesiniz; ama onun yerinde olsanız, onun yaptığının yarısını bile başaracağınızı sanmam. Elbette kendisi bir fıçının içinde değildi, fırsatı olsaydı bile onu fıçıya yerleştirecek kimse yoktu! Görünüşe bakılırsa bu kez kesinlikle dostlarını kaybedecek (neredeyse hepsi karanlık tavan kapısının içinden geçip kaybolmuştu) ve sonsuza dek elf mağaralarında daimi bir hırsız olarak gizlenmek zorunda kalacaktı. Zira üst kapılardan hemen kaçmayı başarabilse bile, cüceleri bir daha bulma şansı çok düşüktü. Fıçıların toplandığı yere kara yoluyla nasıl gidildiğini bilmiyordu. Kendisi olmadan cücelerin başına

neler geleceğini merak etti; zira henüz cücelere tüm öğrendiklerini veya ormandan çıktıklarında ne yapmaya niyetlendiğini söylemeye zaman bulamamıştı.

Zihninden bütün bu düşünceler geçerken, çok neşeli olan elfler nehir kapısının etrafında bir şarkı tutturdular. Bazıları şimdiden fıçıları hepsi birden su yüzüne çıkar çıkmaz dışarı salmak üzere su kapısındaki ızgaralı kapıyı tutan ipleri çekmeye gitmişti.

Dön coşkun, kara derede
Bir zamanlar bildiğin ellere!
Bırakıp derin salonlarla mağaraları geride,
Bırakıp yalçın dağları kuzeyde,
Geniş ve loş ormanın,
Gri, gaddar ormana eğildiği yerde!
Yüz ağaçların dünyasının ötesine
Dışarıya, fısıldayan melteme,
Sazların, hasırotlarının,
Bataklıktaki dalgalanan yosunların ötesine
Geceleyin gölden, havuzdan kabaran
Ak sislerin arasından!
Peşine düş, peşine,
Soğuk ve sarp göklerdeki yıldızların;
Dön şafak toprağa vardığında,
İvintinin üzerinden, kumun üzerinden,

Git güneye! Git güneye!
Ara günün şavkıyla gündüzü,
Dön otlaklara, yeşilliklere,
İneklerle öküzlerin otladığı yerlere!
Dön tepelerdeki bahçelere
Dutların şişip dolduğu yere
Günün şavkı altında, altında gündüzün!
Git güneye! Git güneye!
Yollan coşkun, kara derede,
Bir zamanlar bildiğin ellere!

Artık fıçıların en sonuncusu da kapılara doğru yuvarlanmaktaydı! Zavallı, küçük Bilbo çaresizlikten ve aklına yapacak başka bir şey gelmediğinden buna tutundu ve onunla birlikte kenardan aşağı itildi. Soğuk, karanlık suya şap diye düştü, fıçı da onun üzerine.

Suları tükürerek ve tahtaya sıçan gibi tutunarak tekrar yüzeye çıktı, ama tüm çabalarına rağmen fıçının tepesine çıkmayı başaramadı. Ne zaman denese fıçı yuvarlanıp onu tekrar altına alıyordu. Aslında fıçı boştu ve mantar gibi hafif ve kolayca yüzüyordu. Kulaklarının suyla dolu olmasına rağmen, yukarıdaki mahzende hâlâ şarkı söyleyen elflerin sesini duyabiliyordu. Ardından tavan kapıları aniden güm diye kapandı ve sesleri kesildi. Karanlık tünelde, buz gibi soğuk sularda, tek başına sürüklen-

mekteydi –zira fıçılara yerleştirilmiş dostları sayamazsınız.

Çok geçmeden ilerideki karanlıkta gri bir leke belirdi. Çekilen su kapısının gıcırtısını duydu ve kendisini kemerin altından geçip dereye çıkmak için birbirini sıkıştırarak batıp çıkan fıçı ve teknelerden oluşan bir kütlenin ortasında buldu. Ezilip parçalanmamayı güçlükle başardı, ancak birbirine vuran fıçı kalabalığı teker teker çözülmeye, fıçılar taş kemerin altından geçip uzaklaşmaya başladı. Ardından fıçısının üstüne çıkıp at biner gibi oturmayı başarmış olsa bile bunun işe yaramayacağını gördü, çünkü fıçının tepesi ile kapının olduğu aniden alçalan tavan arasında bir hobbite yetecek kadar bile yer yoktu.

Derenin iki kıyısındaki ağaçların suya eğilen dallarının arasından geçip gittiler. Bilbo cücelerin ne hissettiğini ve fıçılarının içine çok su girip girmediğini merak etti. Karanlıkta, yanında batıp çıkanlardan bazıları suya daha fazla batmış gibi görünüyordu ve Bilbo bunların içinde cücelerin olduğunu tahmin etmişti.

"Umarım kapakları yeterince sıkı kapatmışımdır!" diye düşündü, ama çok geçmeden cüceleri hatırlayamayacak kadar kendi derdine düştü. Başını suyun üzerinde tutmayı başarsa da soğuktan titriyordu ve şansı dönme-

den önce soğuktan ölüp ölmeyeceğini, daha ne kadar fıçıya tutunabileceğini ve fıçıyı bırakıp kıyıya yüzme riskine atılmasının doğru olup olmayacağını merak ediyordu.

Çok geçmeden şansı da döndü; anafor yapan akıntı bir noktada birkaç fıçıyı kıyıya, birbirinin yakınına sürükledi ve bir süre orada, görünmeyen bir köke takılıp kaldılar. Derken Bilbo bir diğer fıçı tarafından sabit tutulan fıçısının üzerine tırmanma fırsatını kullandı. Boğulmuş bir sıçan gibi fıçıya tırmandı ve dengeyi elinden geldiğince sağlamak için bedenini yayarak tepesine uzandı. Rüzgar soğuktu, ama sudan iyiydi ve bir kez daha harekete geçtiklerinde tekrar yuvarlanmayacağını ümit ediyordu.

Kısa zaman sonra fıçılar tekrar birbirlerinden ayrıldı ve dönerek derenin aşağısına ve ana akıntıya doğru sürüklendiler. Bilbo bu sırada fıçıya tutunmanın korktuğu kadar güç olduğunu fark etti, ama feci şekilde rahatsız olmakla birlikte bunu her nasılsa başardı. Neyse ki kendisi çok hafif, fıçı ise çok iriydi ve epey sızıntılı olduğundan biraz su almıştı. Yine de bu eyer veya üzengi olmadan midilliye, üstelik de aklı fikri çimenlerde yuvarlanmak olan, yuvarlak karınlı bir midilliye binmek gibiydi.

Bu yolla Bay Baggins nihayet iki yandaki ağaçların seyreldiği bir noktaya varmayı başardı. Ağaçların arasında gökyüzünün daha soluk rengini görebiliyordu. Ka-

ranlık nehir aniden açılıp genişledi ve orada Kral'ın dev kapılarından aceleyle akan Orman Nehri ona katıldı. Artık gölgeli olmayan loş bir su tabakası vardı ve kayan yüzeyinde bulutlar ve yıldızların kırık yansımaları dans ediyordu. Derken Orman Nehri'nin hızlı akan suları bütün varil ve fıçıları, oyarak geniş bir koy açtığı kuzey kıyıya süpürdü. Bu koyun asma kıyılar altında çakıllı bir sahili vardı ve doğu duvarı sert kayadan küçük bir çıkıntıyla kaplıydı. Fıçıların çoğu sığ sahilde karaya çıktı, ancak birkaçı yollarına devam edip taşlı iskeleye çarptı.

Kıyıda gözcülük yapan kimseler vardı. Fıçıların tümünü çabucak sırıklarla çekip sığlıklara ittiler ve onları saydıktan sonra iple birbirine bağlayıp sabaha kadar orada bıraktılar. Zavallı cüceler! Artık Bilbo'nun durumu kötü değildi. Fıçısından aşağı kayıp yürüyerek sahile çıktı, ardından da kıyının yakınlarında görebildiği kulübelere doğru sinsice ilerledi. Artık fırsat bulduğunda akşam yemeğini davetsiz almak konusunda asla iki kez düşünmez olmuştu –o kadar uzun zaman bunu yapmak zorunda kalmıştı ki– ve iyi donanımlı bir kilerdeki lezzetlere kibar bir ilgi duymanın değil, ciddi ciddi acıkmanın ne olduğunu çok iyi biliyordu. Aynı zamanda ağaçların arasında gözüne bir ateş ilişmişti ve tenine yapışan, suları damlayan, soğuk giysiler içindeki Bilbo'ya bu cazip gelmişti.

Size o geceki maceralarının çoğunu anlatmaya gerek yok, zira artık doğuya yapılan yolculuğun sonuna yaklaşıp son ve en büyük serüvene gelmekte olduğumuzdan, acele etmemiz gerekiyor. Elbette büyülü yüzüğünün yardımıyla başlarda çok iyi idare etti, ama sonunda ıslak ayak izleri ve gittiği veya oturduğu her yerde bıraktığı damla izleri onu ele verdi; aynı zamanda burnu da akmaya başlamıştı ve ne zaman saklanmaya çalışsa, bastırdığı hapşırıklar muhteşem patlamalar halinde yerini belli ediyordu. Çok geçmeden nehir kenarındaki köyde hatırı sayılır bir kargaşa çıktı; ama Bilbo elinde kendisine ait olmayan bir somun ekmek, deriden yapılma bir şişe dolusu şarap ile bir turta ile ormana kaçtı. Gecenin geri kalanını olduğu gibi ve bir ateşten uzakta geçirdi, ama şişe bunu yapmasına yardım etti ve yılın sonlarına yaklaşmalarına ve havanın soğukluğuna rağmen kuru yaprakların üzerinde biraz uyukladı.

Özellikle yüksek bir hapşırıkla uyandı. Gri bir şafak çoktan sökmüştü ve nehrin kıyısında şen bir hengame vardı. Fıçılardan sal yapıyorlardı ve salcı elfler çok geçmeden salı dere üzerinden Göl kentine götürecekti. Bilbo tekrar hapşırdı. Artık üstünden su damlamıyordu, ama tepeden tırnağa üşüyordu. Kaskatı bacaklarının elverdiği hızda aşağı seğirtti ve kargaşayı fırsat bilip tam zamanında fıçıların üstüne çıkmayı başardı. Neyse ki o

sırada tuhaf bir gölge düşürecek güneş yoktu ve şans eseri uzun süre hapşırmadı.

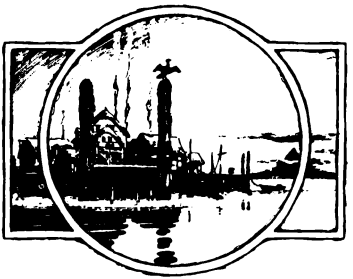
Sırıklar büyük bir kuvvetle itildi. Sığ sularda durmakta olan elfler güçlerini toplayıp ittiler. Artık hepsi bir araya itilmiş haldeki fıçılar birbirine sürtünüp gıcırdıyordu.

"Bu yük ağırmış!" diye homurdandı biri. "Fazla derine batıyorlar –bunlardan bazıları hiç boş olmuyor. Gündüz vakti kıyıya çıkmış olsalardı içlerine bakabilirdik," dediler.

"Şimdi zaman yok!" diye haykırdı salcı. "İtin şunu!"

Böylece nihayet yola çıktılar, başta yavaşça, diğer elflerin durup onları sırıklarla itmek için bekledikleri kaya noktasını geçtikten sonra giderek hızlanarak, ta ki ana akıntıyı yakalayıp Göl'e doğru indikçe inene dek.

Kral'ın zindanlarından kaçmışlar ve ormandan geçmişlerdi, ama ölü mü diri mi, bunu zaman gösterecek.

10

SICAK BİR KARŞILAMA

Onlar suda sürüklenirken gün aydınlanıp ısındı. Bir süre sonra nehir sollarında alçalan derin bir sırtın etrafından dolandı. Kayalıkların dibinde iyice derinleşen su kabarcıklanıp kayaları döverek akıyordu. Yar aniden ortadan kayboldu. Sahiller alçaldı. Ağaçlar sona erdi. Derken Bilbo bir manzarayla karşılaştı:

Dağılıp yüz dolambaçlı yol izleyerek akan veya her yanına adalar saçılmış bataklıklarda veya göletlerde duraklayan, ama yine de suyu ortasından muntazaman akan güçlü bir nehrin sularıyla dolu engin bir arazi Bilbo'nun etrafında açılıyordu. Ve uzaklarda, karanlık başı yırtık bir bulutun arasında duran Dağ yükseliyordu! Kuzeydoğudaki en yakın komşuları ile onları birbirine bağ-

layan darmadağın arazi görülemiyordu. Dağ bir başına yükseliyor ve bataklıkların üzerinden ormana bakıyordu. Yalnız Dağ! Bilbo onu görmek için çok uzaklardan gelip pek çok serüvenden geçmişti, ama dağın görüntüsünden zerre kadar hoşlanmamıştı.

Salcıların konuşmalarına kulak kabartıp, verdikleri bölük pörçük bilgileri bir araya getirince çok geçmeden dağı bu uzaklıktan bile görebildiği için çok şanslı olduğunu anladı. Esaretinin iç karartıcılığına ve konumunun nahoşluğuna rağmen (altındaki zavallı cücelerden bahsetmiyorum bile), şansı tahmininden daha yaver gitmişti. Konuşmalara bakılırsa, su yollarından işleyen ticaretin ve nehirdeki trafiğin yanı sıra doğudan Kuyutorman'a giden yollar ortadan kaybolmuş veya kullanılmaz olmuştu. Göl insanları ile Orman elfleri Orman Nehri'nin bakım masrafları ve kıyıların bakımı konusunda tartışıp duruyordu. Bu topraklar cücelerin Dağ'da yaşadığı zamanlardan, herkesin artık gelenek olarak hayal meyal hatırladığı günlerden beri çok değişmişti. Son yıllar içinde ve Gandalf'ın aldığı son haberlerden bu yana bile değişmişlerdi. Büyük sel ve yağmurlar doğuya akan suları kabartmıştı ve bir iki deprem olmuştu (bazıları bunları ejderhaya atfetmeye meyilliydi –adını genelde bir lanetle ve Dağ'dan yana uğursuz bir baş hareketiyle anarak). Bataklıklar iki yanda da genişledikçe genişlemişti. Yollar

ortadan kaybolmuştu, yitik yolları aramaya çıkan nice süvari ve gezgin de birlikte. Cücelerin Beorn'un tavsiyesi üzerine izlediği, ormandan geçen elf-yolu artık ormanın doğu ucunda şüpheli ve pek az kullanılan bir sona varıyordu; kuzeyde Kuyutorman'ın eteklerinden dağın gölgesindeki düzlüklere gitmenin tek güvenli yolu nehirdi, nehir de Orman elflerinin kralı tarafından korunmaktaydı.

Artık Bilbo'nun sonunda işe yarayacak tek yoldan gelmiş olduğunu görüyorsunuz. Bu haberlerin uzaklardaki Gandalf'ın kulağına gitmiş ve ona büyük kaygı vermiş olduğunu ve aslında diğer işlerini (bu öyküye dahil olmayan) tamamlamakta ve Thorin'in kafilesini aramaya çıkmak üzere hazırlanmakta olduğunu bilse, fıçıların üzerinde titremekte olan Bilbo'nun içi bir nebze olsun rahatlayabilirdi. Ama bilmiyordu.

Tek bildiği nehrin hiç bitmeyecekmiş gibi uzadıkça uzadığı, kendisinin ise aç olduğu ve burnunda feci bir soğuk algınlığı bulunduğuydu ve Dağ'ın ona adeta kaşlarını çatarak ve yaklaştıkça onu tehdit ederek baktığıydı. Ancak bir süre sonra nehir daha fazla güneye döndü ve Dağ tekrar geriledi ve nihayet, günün ilerleyen saatlerinde sahiller kayalık bir hal aldı, nehir gezinen sularının tümünü derin ve coşkun bir selde topladı ve büyük bir hızla ilerlemeye başladılar.

Orman nehri doğuya doğru bir kez daha döndükten sonra hızla Uzun Göl'e kavuştuğunda, güneş batmıştı. Orada nehrin ayaklarına çakıl taşları yığılmış taş yarları andıran kapıları olan geniş bir ağzı vardı. Uzun Göl! Bilbo deniz olmayan herhangi bir suyun bu kadar büyük görünebileceğini hiç hayal etmemişti. O kadar genişti ki, karşı kıyısı küçük ve uzak görünüyordu, ama o kadar da uzundu ki, Dağ'ı gösteren kuzey ucu hiç görünmüyordu. Bilbo haritadan biliyordu ki orada, Yük Arabası'ndaki yıldızların şimdiden göz kırpmaya başladığı uzak yükseklerde, Akan Nehir Dale'den göle iniyor ve Orman Nehri'yle birlikte bir zamanlar büyük ve derin olan kayalık bir vadiyi derin sularla dolduruyordu. Güney ucunda ikiye katlanan sular bir kez daha yüksek çavlanların üzerinden dökülerek bilinmeyen topraklara doğru aheste aheste akıyordu. Akşamın durgun havasında, çavlanların gürültüsü uzaklardan gelen bir kükreme misali duyulabiliyordu.

Orman Nehri'nin ağzının az uzağında, elflerin Kral'ın mahzenlerinde konuştuğunu işittiği tuhaf kasaba vardı. Kıyıda birkaç kulübe ve bina olsa da, orada değil, gölün yüzeyinin tam üzerine inşa edilen kasaba, göle giren nehrin anaforundan, sakin bir koy oluşturan kayalık bir burunla korunuyordu. Tahtadan dev bir köprü dev orman ağaçlarından yapılma kazıklar üzerinde inşa edilmiş

işlek bir ahşap kasabaya çıkıyordu; bir elf kasabasına değil, hâlâ burada, uzak ejderha dağının gölgesinde yaşamaya cesaret eden insanların yaşadığı bir kasabaya. Geçimlerini hâlâ büyük nehir yoluyla güneyden gelen ve çavlanların yanından kasabalarına getirilen ticaret mallarına borçluydular, ama kuzeydeki Dale'in zengin ve müreffeh olduğu günlerde varsıl ve muktedirdiler; sularda kimileri altınla, kimileri de zırhlı askerlerle dolu filolarca tekne vardı ve artık efsaneden ibaret olan savaşlar ve kahramanlıklar yaşanmıştı. Kuraklık olup da sular çekildiğinde daha büyük bir kasabanın çürüyen yığınları hâlâ sahiller üzerinde görülebiliyordu.

Ama insanlar bunların çok azını hatırlıyordu, bazıları hâlâ Dağ'ın cüce kralları, Durin ırkından Thror ve Thrain'i, ejderhanın gelişini ve Dale lordlarının düşüşünü anlatan eski şarkıları söylese de. Bazıları şarkılarında Thror ile Thrain'in bir gün geri döneceğini ve dağ kapılarından nehirlere altın akacağını ve bütün bu toprakların yeni şarkılar ve kahkahalarla dolacağını da söylüyordu. Ama bu hoş efsane gündelik işlerini pek etkilemiyordu.

Fıçılardan oluşan sal görünürde belirir belirmez kasabanın kazıkları arasından kürekli kayıklar yaklaştı ve sesler sal dümencilerini selamladı. Ardından ipler atılıp kürekler çekildi ve çok geçmeden sal Orman Nehri'nin

akıntısından kurtarılıp yüksek kaya burnunun etrafından dolaştırılarak Göl kasabasının küçük koyuna çekilmişti. Orada büyük köprünün kıyıya bakan ucuna pek de uzak olmayan bir yere palamarla bağlandı. Çok geçmeden insanlar güneyden gelecek ve fıçılardan bazılarını alıp götürecekti; diğerlerini ise dere üzerinden Orman elflerinin yurduna götürülmek üzere yanlarında getirdikleri mallarla dolduracaklardı. Bu arada salın elfleri ile kayıkçılar Göl kasabasında ziyafete giderken fıçılar suyun üzerinde yüzmeye terk edildi.

Onlar gittikten ve gecenin gölgeleri çöktükten sonra sahilde neler olduğunu görebilselerdi çok şaşırırlardı. Öncelikle fıçılardan biri Bilbo tarafından kesilerek kurtarıldı ve sahile itilip açıldı. İçeriden inlemeler geldi ve fıçıdan pek mutsuz bir cüce çıktı. Pasaklı sakalı ıslak samanlarla doluydu; her yanı o kadar çok ağrıyordu, her yanı öylesine tutulmuş, öyle berelenip sarsılmıştı ki, sahilde ayakta bile zor duruyordu. Kulübesine zincirlenip bir hafta unutulmuş bir köpeği andıran aç ve vahşi bir hali vardı. Bu Thorin'di, ama bunu sadece altın zincirinden ve artık kirlenip paralanmış ve gümüş püskülü kararmış gök mavisi kukuletasından anlayabilirdiniz. Hobbite nazik davranması bile zaman alacaktı.

"Eh, ölü müsün diri mi?" diye sordu epey aksi bir sesle. Belki de cücelerden en az bir tane fazla iyi yemek ye-

diğini ve daha iyi hava alabilmesinin yanı sıra kollarıyla bacaklarını da kullanabildiğini unutmuştu. "Hâlâ zindanda mısın, yoksa serbest misin? Yiyecek istiyorsan ve bu şapşalca serüvene devam etmek istiyorsan –ne de olsa bu sizin serüveniniz, benim değil– kollarını tokatlayıp bacaklarını ovalasan ve fırsatımız varken diğerlerini dışarı çıkarmama yardım etsen iyi olacak!"

Thorin elbette bundaki mantığı gördü; bu yüzden birkaç kez daha inledikten sonra ayağa kalkıp hobbite elinden geldiği kadar yardım etti. Karanlıkta, soğuk suların içinde debelenirken hangi fıçıların doğru fıçılar olduğunu bulmak iğrenç bir işti. Fıçıların dışına vurup içeri seslenerek ancak cevap verebilecek durumda olan altı cüceyi bulabildiler. Bunlar fıçılardan çıkarıldı, kıyıya çıkmalarına yardım edildi ve orada mırıldanıp inleyerek oturmaya veya yatmaya bırakıldılar; öyle sırılsıklamdılar, öyle berelenmiş ve öyle ağrılıydılar ki, ne serbest kaldıklarını fark edebilmiş, ne de buna şükredebilmişlerdi.

Dwalin ile Balin en mutsuz olanlardan ikisiydi ve onlardan yardım istemenin yararı yoktu. Bifur ile Bofur daha az sarsılmıştı ve daha kuruydu; ama orada yatıp hiçbir şey yapmaya yanaşmadılar. Ancak genç olan (cüceler için) hem de daha küçük fıçılara bolca samanla daha özenli bir şekilde yerleştirilmiş olan Fili ve Kili fıçılardan hemen hemen gülümseyerek, sadece birkaç çürükle ve

çabucak geçen bir tutulmayla çıktılar.

"Umarım bir daha asla elma konusu almam," dedi Fili. "Benim fıçı o kokuyla doluydu. Kolunu bile kıpırdatamazken, üşümüşken ve açlıktan için bulanırken sürekli elma kokusu almak adamı çıldırtır. Şu an dünyadaki her şeyi saatlerce yiyebilirim –ama elma değil!"

Fili ile Kili'nin gönüllü yardımlarıyla Bilbo nihayet kafilenin geri kalan üyelerini de bulup çıkardı. Zavallı şişman Bombur ya uykuda ya da baygındı; Dori, Nori, Oin ile Gloin sırılsıklamdı ve yarı ölü görünüyorlardı; hepsinin teker teker taşınıp çaresiz bir halde sahile yatırılması gerekti.

"Eh! İşte buradayız!" dedi Thorin. "Sanırım yıldızlarımıza ve Bay Baggins'e şükretmemiz gerekiyor. Bunu bizden beklemeye hakkı olduğuna eminim, ama keşke bize daha rahat bir yolculuk ayarlayabilseydi diyorum. Yine de –bir kez daha hepimiz fazlasıyla hizmetinizdeyiz, Bay Baggins. Şüphesiz karnımız doyduğunda ve kendimizi topladığımızda gereken minnettarlığı gösterebileceğiz. Bu arada, sırada ne var?"

"Ben Göl kasabasını öneriyorum," dedi Bilbo. "Başka ne var ki?"

Elbette önerilebilecek başka hiçbir şey olmadığından Thorin, Fili, Kili ile hobbit, diğerlerini geride bırakarak sahilden büyük köprüye yürüdüler. Köprünün başında mu-

hafızlar vardı, ama nöbetlerinde pek dikkatli değildiler, çünkü uzun zamandır nöbet tutmaya gerçekten ihtiyaç olmamıştı. Nehir geçiş ücretleri yüzünden çıkan nadir tartışmaların dışında, Orman elfleriyle dosttular. Diğer halklar uzaktı ve kasabadaki gençlerin bazıları dağda bir ejderhanın varlığından duydukları şüpheyi açıkça dile getiriyor ve gençliklerinde onu gökyüzünde uçarken gördüklerini söyleyen ak sakallılarla haminnelere gülüyorlardı. Hal böyleyken, kulübelerinde ateş başında içip kahkahalar atmakta olan muhafızların cücelerin fıçılardan çıkarılma seslerini veya dört keşif erinin ayak sesini duymamalarına şaşmamak gerek. Thorin Meşekalkan kapıdan içeri girince hayretler içinde kaldılar.

"Kimsin ve ne istiyorsun?" diye bağırdılar, ayağa fırlayıp, el yordamıyla silahlarını arayarak.

"Dağaltı'nın Kralı Thror'un oğlu Thrain'in oğlu Thorin!" dedi cüce yüksek sesle ve yırtık giysilerine ve hırpani kukuletasına rağmen öyle de görünüyordu. Boynunda ve bileğinde altın parıldıyordu; gözleri kara ve derindi. "Geri döndüm. Kasabanızın Efendisini görmek istiyorum!"

Bunu muazzam bir heyecan izledi. Daha aptal olanlardan bazıları Dağ'ın gece vakti altına kesmesini ve gölün bütün sularının bir anda sararmasını bekler gibi kulübeden dışarı koştular. Muhafızların yüzbaşısı öne çıktı.

"Peki bunlar kim?" diye sordu Fili'yi, Kili'yi ve Bilbo'yu işaret ederek.

"Babamın kızının oğulları," diye yanıt verdi Thorin, "Durin ırkından Fili ve Kili ile Batı'dan bizimle birlikte buraya yolculuk eden Bay Baggins."

"Barışçıl niyetlerle geliyorsanız, silahlarınızı bırakın!" dedi yüzbaşı.

"Hiç silahımız yok," dedi Thorin ve bu doğruydu: Bıçakları Orman elfleri tarafından ellerinden alınmıştı, ulu kılıç Orcrist de öyle. Bilbo'nun kısa kılıcı her zamanki gibi yanında ve gizliydi, ama bunun hakkında hiçbir şey söylemedi. "Eskilerde anlatıldığı gibi nihayet bizim olana geri dönen bizlerin silaha ihtiyacı yok. Bu kadar çok kişiyle savaşamayız da. Bizi efendinize götürün!"

"Kendisi şölende," dedi yüzbaşı.

"O halde bizi ona götürmen daha da önemli," diye patladı bütün bu resmiyetten bıkıp sabırsızlanmaya başlamış olan Fili. "Uzun yolculuğumuz yüzünden bitkin ve açız ve yoldaşlarımız arasında hasta olanlar var. Şimdi elimizi çabuk tutup daha fazla konuşmayalım, yoksa efendinizin size söyleyecek lafı olabilir."

"O halde peşimden gelin," dedi yüzbaşı ve altı adamıyla çevrelerini sararak onları kapılardan ve köprüden geçirip kasabanın pazar yerine getirdi. Burası, daha büyük evlerin üzerine inşa edildiği yüksek kazıklarla ve gö-

lün yüzeyine inen çok sayıda basamak ve merdiveni olan uzun, ahşap iskelelerle çevrelenmiş, sessiz sulardan geniş bir daireydi. Büyük bir salonda çok sayıda ışık yanıyor ve pek çok kişinin sesi geliyordu. Bu salonun kapılarından geçtiler ve ışıkta gözlerini kırpıştırarak durup, pek çok kişinin oturduğu uzun masalara baktılar.

"Ben Dağaltı'nın Kralı Thror'un oğlu Thrain'in oğlu Thorin!" diye haykırdı Thorin kapıdan yüksek sesle, yüzbaşı bir şey söylemeye fırsat bulamadan.

Herkes ayağa fırladı. Kasabanın Efendisi büyük iskemlesinden hızla ayağa kalktı. Ama ayağa fırlayanlar arasında kimse salonun uzak ucunda oturan elflerin salcıları kadar şaşırmamıştı. Efendi'nin masasına yaklaşarak haykırdılar:

"Bunlar Kralımızın kaçan tutsakları, kim olduklarının doğru dürüst hesabını veremeyen, ormanda sinsice dolaşıp halkımızı taciz eden gezgin, serseri cüceler!"

"Bu doğru mu?" diye sordu Efendi. Aslına bakılırsa, bunun Dağaltı Kralı'nın –böyle biri var olmuş idiyse tabii– dönüşünden çok daha makul bir açıklama olduğunu düşünüyordu,.

"Kendi yurdumuza dönmekte iken Elf Kralı tarafından haksız bir pusuya düşürüldüğümüz ve mesnetsiz yere tutsak alındığımız doğrudur," diye yanıt verdi Thorin. "Ama eskilerde bahsedilen sılaya dönüşe ne kilit engel

olabilir, ne de parmaklık. Bu kasaba Orman elflerinin ülkesi de değildir. Ben Göl İnsanlarının kasabasının Efendisine hitap ediyorum, Kral'ın salcılarına değil."

Efendi bunun üzerine tereddüt etti ve önce birine, sonra diğerine baktı. Elf Kralı bu yörede çok güçlüydü ve Efendi onunla arasında husumet olmasını istemiyordu; konumunu borçlu olduğu alışkanlığı gereği, aklını ticarete ve paylara, yükler ve altına veren biri olduğundan eski şarkılara da pek itibar etmezdi. Ancak başkaları farklı düşünüyordu ve mesele çabucak ona sormadan halledildi. Haberler salonun kapılarından kasabaya ateş gibi yayılmıştı. Salonun içindeki ve dışındaki insanlar bağrışıyordu. İskeleler koşturan ayaklarla tıka basa doluydu. Bazıları Dağaltı Kralı'nın dönüşüne dair şarkıları bölük pörçük söylemeye başladılar; gelenin Thror'un kendisi değil torunu Thorin olması onları hiç rahatsız etmiyordu. Şarkıya başkaları da katıldı ve sesleri gölün üzerine yükselerek yayıldı:

Dağaltı'nın Kralı
Oyma taşın Kralı,
Gümüş çeşmelerin efendisi,
Alıyor mirasını!

Ellerde yükselecek tacı

Gerecek telleri harpının bir kez daha,
Yankılanacak altın salonları
Yeniden söylenen eski zaman şarkılarıyla.

Ormanlar salınacak dağlarda
Ve çimenler güneşin altında;
Akacak serveti çeşmelerden
Ve altına kesecek nehirler.

Dereler akacak keyifle,
Işıldayıp yanacak göller,
Silinecek tüm bahtsızlıkla keder
Döndüğünde Dağaltı'nın Kralı!

Bu ya da buna çok benzeyen şarkılar söylediler, ancak daha çok şarkı vardı ve şarkılara harplar ve kemanların müziğiyle birlikte bol miktarda bağırış da karışıyordu. Aslına bakılırsa, en yaşlı büyükbabanın belleğinde bile kasabada yaşanan böylesi bir heyecandan eser yoktu. Orman elfleri bile büyük bir hayrete, hattâ korkuya kapılmaya başladılar. Elbette Thorin'in nasıl kaçtığını bilmiyorlardı ve krallarının ciddi bir hata yaptığını düşünmeye başlamışlardı. Efendi'ye gelince, kendisi en azından hali hazırda, umumi yaygaraya katılmaktan ve Tho-

rin'in söylediği kişi olduğuna inanır gibi yapmaktan başka bir çıkar yol göremedi. Böylece kendi baş iskemlesini ona bıraktı ve Fili ile Kili'yi yanında onur mevkiine oturttu. Bilbo'ya bile baş masada bir yer verildi ve kargaşanın arasında onun olanlardaki rolüne dair bir açıklama –ondan hiçbir şarkıda en muğlak şekilde de olsa bahsedilmemişti- talep edilmedi.

Kısa zaman sonra diğer cüceler de kasabaya hayret verici heves sahneleri arasında getirildiler. Çok hoş ve tatminkar bir şekilde hepsi tedavi edildi, doyuruldu, evlere yerleştirildi ve şımartıldı. Thorin ve kafilesine büyük bir ev tesis edildi; hizmetlerine tekneler ve kürekçiler verildi. Kalabalıklar bütün gün evin önünde oturup şarkılar söylediler ve herhangi bir cüce burnunu dahi dışarı çıkarsa tezahürat ettiler.

Şarkıların bazıları eski olsa da bazıları epey yeniydi ve ejderhanın ani ölümünden ve nehirden Göl kasabasına gelen zengin armağanlardan güven içinde bahsediyorlardı. Esin kaynağı büyük oranda Efendi olan bu şarkılardan pek memnun olmasalar da cücelerin rahatı yerindeydi ve çabucak yeniden şişmanlayıp güçlendiler. Aslına bakılırsa, bir hafta sonra hemen hemen iyileşmiş, kendilerine özgü renklerde halis kumaşlara bürünmüş, sakalları taranıp düzeltilmiş, adımları mağrurlaşmıştı. Thorin, krallığı yeniden kazanılmış ve Smaug küçük par-

çalara doğranmış gibi görünüyor ve yürüyordu.

Söylemiş olduğumuz gibi, cücelerin hobbite duydukları olumlu hisler her gün güçleniyordu. Artık sızlanma ve homurdanma kalmamıştı. Sağlığına içiyor, sırtını sıvazlıyor ve üzerine titriyorlardı; bu da iyiydi, zira Bilbo'nun keyfi pek yoktu. Ne Dağ'ın görüntüsünü unutmuş, ne de ejderhayı düşünmeyi bırakmıştı; üstelik üzerinde berbat bir soğuk algınlığı da vardı. Üç gün boyunca hapşırıp öksürdü ve dışarı çıkamadı, ondan sonra bile şölenlerdeki konuşmaları, "Çok teşekkür ederim," ile sınırlıydı.

Bu esnada, Orman elfleri yükleriyle birlikte Orman Nehri'nden geri dönmüştü ve Kral'ın sarayında büyük bir heyecan vardı. Muhafız şefinin ve kahyanın başına ne geldiğini hiç duymadım. Elbette cüceler Göl kasabasında kaldığı sürece anahtarlar veya fıçılardan hiç bahsedilmedi ve Bilbo asla görünmez olmamaya özen gösterdi. Yine de, bilinenden fazlasının tahmin edildiğini sanıyorum, gerçi Bay Baggins'in esrarengiz olmayı sürdürdüğüne şüphe yok. Her halükarda Kral artık cücelerin yolculuğunun amacını biliyor ya da bildiğini sanıyordu ve kendi kendisine şöyle demekteydi:

"Pekala! Göreceğiz bakalım! Ben bu konuda söz sahibi olmadan hiçbir hazine Kuyutorman'dan geçerek geri

dönemez. Ama hepsinin kötü bir sonla karşılaşacağına inanıyorum, bunu da hak ettiler zaten!" Her halükarda, cücelerin Smaug gibi ejderhalarla dövüşüp onları öldürebileceklerine inanmıyordu ve hırsızlığa veya onun gibi bir şeye kalkışacaklarından şüpheleniyordu –bu da onun bilge bir elf ve kasaba insanlarından daha akıllı olmakla birlikte, sonunda anlayacağımız üzere tam da haklı olmadığını gösteriyor. Casuslarını göl kıyılarına ve kuzeye, Dağ'ın gitmeye razı oldukları kadar yakınına gönderip bekledi.

On beş günün sonunda Thorin oradan ayrılmayı düşünmeye başladı. Yardımı kasabanın hevesi sönmemişken almak yerinde olurdu. İşleri geciktirip meseleyi soğutmak olmazdı. Bu yüzden Efendi'yle ve danışmanlarıyla konuştu ve yakında kafilesiyle birlikte Dağ'a doğru gitmek zorunda olduklarını söyledi.

O zaman Efendi ilk kez şaşırdı, biraz da korktu ve Thorin'in sahiden kralların soyundan gelip gelmediğini merak etti. Cücelerin Smaug'a yaklaşmaya cüret edebileceklerini hiç düşünmemişti, eninde sonunda foyaları ortaya çıkacak sahtekarlar olduklarını sanmıştı. Yanılıyordu. Thorin elbette gerçekten Dağaltı'nın Kralı'nın torunuydu ve bir cücenin intikam için veya kendisine ait olanları geri almak uğruna nelere cüret edebileceği bilinmez.

Ama Efendi gittiklerine hiç üzülmemişti. Çok masraf-

lıydılar ve gelişleri her şeyi ticaretin durma noktasına geldiği uzun bir tatile çevirmişti. "Gidip Smaug'un başına bela olsunlar da bakalım o onları nasıl karşılayacak!" diye düşündü. "Şüphesiz, ey Thror'un oğlu Thrain'in oğlu Thorin!" dedi. "Mirasına sahip çıkman gerek. Eskilerde bahsedilen zaman gelip çattı. Elimizden gelen yardımı yapmaya hazırız ve krallığını yeniden kazandığında minnettar kalacağına güveniyoruz."

Böylece güzün ilerlemesine, rüzgarların soğumasına ve yaprakların hızla dökülmesine rağmen bir gün, kürekçiler, cüceler, Bay Baggins ve bol miktarda erzak taşıyan üç büyük tekne Göl kasabasından ayrıldı. Kararlaştırılan karaya çıkma noktasında onları karşılamak üzere dolambaçlı yollardan atlar ve midilliler gönderilmişti. Efendi ile danışmanları onlara kasaba binasının göle inen merdivenlerinde veda ettiler. İnsanlar iskelelerden ve pencerelerden bakıp şarkılar söylediler. Beyaz kürekler sulara batıp çıktı ve göl üzerinden kuzeye, uzun yolculuklarının son safhasına doğru yola çıktılar. Tepeden tırnağa mutsuz olan tek kişi Bilbo'ydu.

11

KAPI EŞİĞİNDE

İki günlük yolculuğun ardından Uzun Göl'ü uzunlamasına aştılar ve Akan Nehir'e geçtiler. Artık önlerinde kasvetle yükselen Yalnız Dağ'ı görebiliyorlardı. Dere güçlüydü ve ilerlemeleri yavaştı. Üçüncü günün sonunda, nehrin birkaç metre yukarısında sol ya da batı kıyısına yanaşıp karaya çıktılar. Burada onları diğer erzakları ve kendi kullanımları için gerekli malzemeleri taşıyan atlar ve binek hayvanları olarak gönderilen midilliler karşıladı. Midillilere yükleyebildiklerini yüklediler, geri kalanları bir çadırın altına depoladılar, ama kasabalı insanlardan hiçbiri Dağ'ın gölgesinin bu denli yakınındayken bir geceliğine bile yanlarında kalmaya yanaşmadı.

"Her halükarda şarkılar gerçekleşene kadar olmaz!"

dediler. Bu yaban ellerde ejderhaya inanmak, Thorin'e inanmaktan daha kolaydı. Aslında arazinin tamamı ıssız ve boş olduğundan erzaklarının başına muhafız dikilmesine gerek de yoktu. Böylece refakatçileri yanlarından ayrılıp çoktan çökmeye başlayan geceye rağmen nehir üzerinde ve kıyıya yakın yollarda hızla uzaklaştılar.

Soğuk, yalnız bir gece geçirdiler ve cesaretleri kırıldı. Ertesi gün bir kez daha yola düştüler. Balin ile Bilbo yanlarında ağır yüklü birer midilli taşıyarak arkalarından geliyordu; diğerleri patika olmadığından biraz ileriden yollarını yavaşça seçerek gidiyordu. Akan Nehir'den saparak ve Dağ'ın güneyde, kendilerine doğru uzanan büyük bir çıkıntısına giderek yaklaşarak kuzeybatıya doğru yol aldılar.

Bu yorucu, sessiz ve hırsızlama bir yolculuktu. Kahkaha da, şarkı da, harp sesi de yoktu ve gölün yanında söylenen eski şarkıların yüreklerinde uyandırdığı gurur ve umutlar sönerek yerlerini zahmetli bir kasvete bıraktı. Yolculuklarının sonuna yaklaştıklarını ve bunun çok korkunç bir son olabileceğini biliyorlardı. Etraflarındaki, Thorin'in söylediğine göre bir zamanlar yeşil ve güzel olan arazi kasvetli ve çorak bir hal aldı. Çok az çimen vardı ve çok geçmeden ne çalı kaldı ne ağaç, sadece uzun zaman önce kaybolanların kanıtı kırık ve kararmış kütükler. Ejderha'nın Harabesi'ne gelmişlerdi, üstelik yılın sonuna yaklaşırken.

Dağ'ın eteklerine herhangi bir tehlikeyle veya ejderhaya dair, ininin etrafında yarattığı çölden başka bir emareyle karşılaşmadan ulaştılar. Dağ önlerinde karanlık ve suskundu ve daha da yükseklere uzanıyordu. İlk kamplarını, Kuzguntepesi adlı bir yükseklikte biten, büyük güney çıkıntısında kurdular. Burada bir zamanlar eski bir nöbetçi mevzii vardı, ama fazla açıkta olduğundan henüz buraya tırmanmaya cesaret edememişlerdi.

Bütün umutlarının bağlı olduğu gizli kapıyı aramak için Dağ'ın batı çıkıntılarına doğru yollanmadan önce Thorin güneyde ön kapının bulunduğu toprakları keşfetmek üzere bir kafile gönderdi. Bu amaç için Balin, Fili ve Kili'yi seçti; Bilbo da onlarla birlikte gitti. Gri ve sessiz yarların altından Kuzguntepesi'nin eteklerine yürüdüler. Orada nehir Dale vadisinin üzerinde geniş bir halka çizdikten sonra Dağ'dan Göl'e dönerek hızla ve gürültüyle akıyordu. Kıyıları çıplak ve kayalıktı, nehrin yanında dik yamaçlar oluşturuyorlardı ve çok sayıda kayanın arasından köpüklenip sularını sıçratarak akan dar akarsuyun üzerinden bakan yerde, Dağ'ın kollarının gölgesi altındaki geniş vadide, kadim evler, kuleler ve duvarların gri harabelerini görebiliyorlardı.

"Dale'den tüm kalanlar orada yatıyor," dedi Balin. "O kasabada çanların çaldığı günlerde dağın yamacı yemyeşil ağaçlarla kaplıydı ve korunaklı vadi zengin ve güzel-

di." Bunu söylerken hem hüzünlü, hem de sert bir ifadesi vardı: Ejderhanın geldiği gün Thorin'in yanındakilerden biriydi.

Nehri kapıya doğru daha fazla izlemeye cesaret edemediler; ama güney çıkıntısının bitiminin ilerisine, bir kayanın ardına saklanıp yatarak dışarı bakıp, Dağ'ın kollarının arasında, koca yamaç yuvarındaki karanlık mağara ağzını görebildikleri noktaya gittiler. Akan Nehir'in suları buradan doğuyordu ve ağızdan buhar ve kara bir duman da geliyordu. Çorak arazide siyah ve uğursuz bir karga dışında hiçbir şey kımıldamıyordu. Taşlara çarpan suyun ve ara sıra haşince gaklayan bir kuşun sesinden başka bir şey duyulmuyordu. Balin ürperdi.

"Geri dönelim!" dedi. "Burada hiçbir faydamız dokunamaz! Bu kara kuşların görünüşünden de hoşlanmadım, kötülüğün casuslarına benziyorlar."

"O halde ejderha hâlâ yaşıyor ve Dağ'ın altındaki salonlarda –dumandan böyle tahmin ediyorum," dedi hobbit.

"Bu onu kanıtlamaz," dedi Balin, "gerçi haklı olduğuna şüphem yok. Ama bir süreliğine uzaklaşmış veya dağ yamacında yatarak nöbet tutmakta olabilir, ben yine de kapılardan dumanlar ve buharların çıkmasını beklerim: İçerideki salonların tümü onun leş kokusuyla dolu olmalı."

Kafalarında böyle kasvetli düşünceler, başlarının üzerinde peşlerini bırakmayan gaklayan kargalarla birlikte yorgun argın kampa döndüler. Daha Haziran ayında Elrond'un güzel evine konuk olmuşlardı ve güz artık yavaş yavaş kışa dönmekte olsa da, o hoş zaman sanki yıllar öncesinde kalmıştı. Tehlikeli bozkırda yapayalnızdılar, başka kimseden yardım alma umutları yoktu. Yolculuklarının sonunda olsalar da amaçlarına ulaşmaktan her zamanki kadar uzaktılar sanki. Hiçbirinde fazla cesaret kalmamıştı.

Şimdi söylemek tuhaf olacak, ama Bay Baggins'te hepsinden çok daha fazla cesaret vardı. Sık sık Thorin'in haritasını ödünç alıp ona bakar, rünler ve Elrond'un okuduğu ay harflerindeki mesaja kafa yorardı. Cücelerin batı cephesinde tehlikeli gizli kapı arayışlarını başlatan da o oldu. Kamplarını güneyde, nehrin kapılarının bulunduğu büyük vadiden daha dar ve iki duvarı Dağ'ın alçak kollarından oluşan bir vadiye taşıdılar. Burada dağ kollarından ikisi dağın ana kütlesinden batıya doğru, dik yamaçlı çıkıntılar halinde ta düzlüğe kadar iniyordu. Bu batı cephesinde ejderhanın yağmacı ayaklarının izleri daha azdı ve midillileri için biraz çimen bulunuyordu. Güneşin ormana doğru batmaya başladığı ana kadar, gün boyunca yar ve duvarın gölgesinde kalan bu kamptan günbegün kafileler halinde ayrılıp dağın yamacına

çıkan patikalar aradılar. Harita doğruysa, yarın çok yukarısında, vadinin tepesinde gizli bir kapı bulunmalıydı. Günbegün kamplarına elleri boş döndüler.

Ama nihayet, beklenmedik bir anda aradıklarını buldular. Fili, Kili ile hobbit bir gün vadiden, güneybatı köşesindeki yuvarlanmış kayaların arasında tökezleyerek inmekteydi. Öğle sularında, sütun misali tek başına duran büyük bir taşın ardına süzülen Bilbo, yukarı çıkan kaba basamakları andıran bir şey buldu. O ve cüceler bu basamakları heyecan içinde tırmanarak, dolanarak, kah kaybolup kah yeniden ortaya çıkarak güney çıkıntısının üzerine yönelen ve onları nihayet Dağ'ın cephesi boyunca kuzeye dönen daha dar bir kaya çıkıntısına getiren, dar bir patikanın izlerini buldular. Aşağı baktıklarında uçurumun tepesinde, vadinin başından aşağıdaki kamplarına bakmakta olduklarını gördüler. Sessizce, sağ taraflarındaki kayalık duvara tutunarak tek sıra halinde çıkıntının üzerinde yürüdüler, ta ki duvar açılıp küçük ve dik duvarlı, zemini çimlerle kaplı ve sessiz bir çıkmaya varana dek. Buldukları giriş uçurumun çıkıntısı yüzünden aşağıdan görülemiyordu. O kadar küçüktü ki, uzaktan bakıldığında ancak koyu renkli bir çatlak görülebilirdi. Bir mağara değildi ve yukarıdaki gökyüzüne açılıyordu; ama içteki ucunda, yere yakın olan kısmında, taş ustasının elinden çıkmışçasına pürüzsüz olmakla birlikte

görünürde hiçbir eklem yeri veya gediği olmayan, yassı bir duvar yükseliyordu. Kolon, üst pervaz, veya eşiğe benzeyen bir şey yoktu; sürgüye, kilit diline veya deliğine de, yine de kapıyı nihayet bulmuş olduklarından hiç şüphe etmediler.

Kapıyı dövdüler, ittiler ve omuzladılar, ona hareket etmesi için yalvardılar, kırık dökük açılma büyüleri söylediler ve hiçbir kımıldanma olmadı. Nihayet yorgun düşüp dibindeki çimenlerde dinlendiler ve akşam olunca aşağı doğru uzun inişlerine başladılar.

O gece kampta heyecan vardı. Sabah olunca bir kez daha yer değiştirmeye hazırlandılar. Geride sadece midillileri ve nehirden beraberlerinde getirdikleri erzakların başında nöbet tutmak üzere Bofur ve Bombur kaldı. Diğerleri vadiden indiler, yeni bulunan patikayı ve dar çıkıntıyı tırmandılar. Burası o kadar dar ve yanlarında altı keskin kayalarla dolu kırk beş metrelik bir uçurum varken öyle soluk kesiciydi ki, çıkın veya çanta taşımalarına olanak yoktu; ama her biri beline sıkı sıkı sarılmış halde bir kangal kaliteli ip sardı ve böylece küçük çimenli çıkmaya nihayet başlarına bir talihsizlik gelmeden varmayı başarabildiler.

Burada, aşağıdan ihtiyaç duydukları şeyleri iplerle yukarı çekerek üçüncü kamplarını kurdular. Zaman zaman

Kili gibi daha hareketli cüceleri, haber alışverişi yapmak veya Bofur yüksekteki kampa çekildiğinde aşağıdaki nöbete katılmak üzere indirebiliyorlardı. Bombur patikadan da, iple de çıkmaya razı gelmiyordu.

"Ben böyle dar patikalar için fazla şişmanım," dedi. "Başım döner sakalıma basarım, sonra yine on üç kişi kalırsınız. Düğümlü ipler de beni çekmeyecek kadar ince." Şans eseri, göreceğiniz gibi, bu doğru değildi.

Bu arada bazıları açıklığın ilerisindeki kaya çıkıntısını keşfetmiş ve dağın yamacında sürekli tırmanan bir patika bulmuşlardı, ama o yönde fazla uzağa gitmeye cesaretleri yoktu, bunun fazla bir yararı da olmazdı zaten. Yukarıda kuşların veya taşların gediklerinde öten rüzgarın sesinden başka bir sesin bölmediği bir sessizlik hüküm sürüyordu. Alçak seslerle konuşuyorlar, asla seslenmiyor veya şarkı söylemiyorlardı, zira her bir taşın altında tehlike gizliydi. Kapının giziyle meşgul olan diğerleri başarılı olamamıştı. Rünler veya ay harfleriyle uğraşamayacak kadar hevesliydiler, bunun yerine dur durak bilmeden kapının pürüzsüz kaya yüzünün tam olarak neresinde olduğunu keşfetmeye uğraşıyorlardı. Göl kasabasından bir sürü maymuncuk ve çeşit çeşit aletler getirmişlerdi ve başlangıçta bunları kullanmaya çalıştılar. Ama taşa vurduklarında kabzalar paramparça olup kol-

larını acımasızca çizdi, çelik başlar da kırıldı veya kurşun gibi eğildi. Madencilik sanatının bu kapıyı kapatan büyüye karşı bütünüyle faydasız olduğunu görüyorlardı; yankılanan sesler de onları dehşete düşürüyordu.

Bilbo kapı eşiğinde oturmanın yalnız ve sıkıcı bir şey olduğunu düşünüyordu –elbette aslında ortada kapı eşiği filan yoktu, ama duvarla açıklık arasındaki yere, Bilbo'nun uzun zaman önce hobbit kovuğundaki partide akıllarına bir şey gelene kadar kapı eşiğinde oturabileceklerini söylediği zamanı hatırlayarak şaka olsun diye "kapı eşiği" adını takmışlardı. Oturup düşünme işini de yaptılar ya da amaçsızca ortalıkta dolandılar ve suratları giderek daha çok asıldı.

Yolun keşfedilmesi üzerine biraz yükselen moralleri artık yerlerde sürünüyordu; yine de vazgeçip gitmeye razı değildiler. Hobbit artık cücelerden daha zeki değildi. Sırtını kaya cephesine verip açıklıktan batıya doğru, uçurumun üzerinden, engin toprakların ardında Kuyutorman'ın karanlık duvarına ve ötesindeki, zaman zaman küçük ve uzak da olsalar, Dumanlı Dağlar'ı seçebildiğini düşündüğü ıraklara bakıp durmaktan başka bir şey yapmıyordu. Cüceler ona ne yaptığını sorunca, şöyle cevap veriyordu:

"Kapı eşiğinde oturup düşünmenin, hattâ içeri girmenin de benim görevim olduğunu söylemiştiniz, ben de

oturup düşünüyorum işte." Ama korkarım düşünceleri görevden çok mavi uzaklıkların ötesinde yatanlarda, sessiz Batı Elleri'nde, Tepe'de ve altındaki kendi hobit kovuğundaydı.

Çimenin ortasında iri bir gri taş duruyordu ve Bilbo ona gözünü dikip kasvetle bakıyor veya kocaman salyangozları izliyordu. Serin duvarları olan küçük ve kapalı çıkmaya bayılır gibiydiler ve bir sürü dev boyutlu salyangoz taşın yanlarında yavaş ve yapışkan bir şekilde sürünmekteydi.

"Yarın güzün son haftası başlıyor," dedi Thorin bir gün.

"Güzden sonra da kış geliyor," dedi Bifur.

"Ondan sonra da gelecek yıl," dedi Dwalin, "burada bir şey olana kadar da sakallarımız uçurumdan sarkıp aşağıdaki vadiye değecek boya gelecek. Hırsızımız bizim için ne yapıyor? Görünmez bir yüzüğü olduğuna ve artık özellikle kusursuz bir sanatçı olması beklendiğine göre, Ön Kapı'dan girip biraz casusluk yapabileceğini düşünmeye başlıyorum!"

Bilbo bunu duydu –cüceler oturmakta olduğu girintinin hemen üzerindeki kayalardaydı– ve "Vay canına!" diye düşündü, "demek artık böyle düşünmeye başladılar. Onları düştükleri güçlüklerden kurtarması gereken hep

zavallı ben oluyorum, en azından büyücü gideli beri böyle. Ne yapacağım ben? Sonunda başıma feci bir şey geleceğini bilmem gerekirdi. O bahtsız Dale vadisini bir daha görmeye dayanabileceğimi sanmıyorum, hele o buharları tüten kapı!"

O gece perişan bir haldeydi ve gözüne neredeyse hiç uyku girmedi. Ertesi gün cücelerin hepsi farklı yönlere dağıldı; bazıları aşağıda midillilere talim yaptırıyordu, bazıları ise dağ yamacında dolanıyordu. Bilbo bütün günü çimenli çıkmada taşa veya açıklıktan batıya bakarak geçirdi. İçinde bir şeyi beklediğine dair tuhaf bir his vardı. "Belki de büyücü bugün aniden geri döner," diye düşündü.

Başını kaldırdığında uzaktaki ormanları hayal meyal görebiliyordu. Güneş batıya dönerken uzak çatısında, ışık soluk yaprakların sonuncularını yakalamış gibi, sarı bir parıltı oldu. Çok geçmeden güneşin turuncu topunun göz hizasına doğru inmekte olduğunu gördü. Açıklığa gitti ve orada yeryüzünün kenarının üzerinde, soluk ve belli belirsiz de olsa, ince bir yeni ay vardı.

O anda arkasında sert bir çatırtı duydu. Çimendeki gri taşın üzerinde, soluk sarı göğsü kara lekelerle dolu, neredeyse kömür karası bir ardıçkuşu vardı. Çatırt! Bir salyangoz yakalamıştı ve taşa vurup duruyordu. Çatırt! Çatırt!

Bibo aniden anladı. Bütün tehlikeyi unutarak çıkıntıda durdu ve seslenip ellerini sallayarak cüceleri çağırdı. En yakında olanlar çıkıntının üzerinden ellerinden geldiği kadar hızlı bir şekilde, kayaların üstünde tökezleyerek ve meselenin ne olduğunu merak ederek ona doğru geldiler; diğerleri iplerle yukarı çekilmek için seslendiler (elbette Bombur hariç, o uyuyordu).

Bilbo çabucak açıkladı. Hepsi suskunlaştı: gri taşın yanında duran hobbit ve sakallarını sallayarak sabırsızlıkla bekleyen cüceler. Güneş giderek alçaldı ve umutları azaldı. Kızıl bulutlardan bir kuşağa çöküp ortadan kayboldu. Cüceler sızlandılar, ama Bilbo neredeyse hareketsiz beklemeye devam ediyordu. Küçük ay ufka doğru batmaktaydı. Akşam geliyordu. Derken aniden, umutlarının en sönük olduğu anda, güneşin bir kızıl ışını bulutların arasındaki bir gedikten bir parmak misali kurtuluverdi. Bir parıltı dosdoğru açıklığa dalıp pürüzsüz kaya yüzüne düştü. Başını yana eğmiş, boncuk gibi gözleriyle yüksekteki tüneğinden onları izlemekte olan ihtiyar ardıçkuşu, aniden şakıdı. Yüksek bir çatırtı duyuldu. Bir kaya taneciği duvardan ayrılıp düştü. Aniden yerin yaklaşık bir metre yukarısında bir delik belirdi.

Cüceler hızla, fırsatlarının sönmesi korkusuyla titreyerek kayaya koşup ittiler –ama nafile.

"Anahtar! Anahtar!" diye haykırdı Bilbo. "Thorin nere-

de?"

Thorin aceleyle geldi.

"Anahtar!" diye bağırdı Bilbo. "Haritayla birlikte gelen anahtar! Onu hemen dene, henüz zaman varken!"

Derken Thorin kayaya yaklaştı, boynundaki zincirde asılı anahtarı çekti. Onu deliğe yerleştirdi. Deliğe uydu ve içinde döndü! Şak! Parıltı söndü, güneş battı, ay kayboldu ve akşam gökyüzüne fırladı.

Hepsi bir araya toplandılar ve kaya duvarının bir bölümü yavaşça çöktü. Uzun, düz çatlaklar belirip genişledi. Bir buçuk metre yüksekliğinde ve bir metre genişliğinde bir kapının hatları belirdi, ve kapı yavaşça ve hiç ses çıkarmadan içeri doğru açıldı. Dağ yamacındaki delikten adeta karanlık bir buğu gibi dışarı akıyordu ve gözlerinin önünde içinde hiçbir şeyin görülemediği koyu bir karanlık, içeri ve aşağı giden açık bir ağız yatıyordu.

12

İÇERİDEN BİLGİLER

Uzun süre cüceler kapının önünde karanlıkta durup fikir alışverişi yaptılar ve nihayet Thorin konuştu:

"Artık, uzun yolumuzda bize iyi bir yoldaş olduğunu kanıtlamış biri ve boyunu çok aşan bir cesaret ve çözüm üretme becerisine sahip bir hobbit olan ve söylememde bir sakınca yoksa alışılagelmiş olandan çok daha fazla şans sahibi, saygıdeğer bir kimse olan Bay Baggins'in zamanı gelmiştir –Kafilemize katılma nedeni olan hizmeti yerine getirmesinin zamanı gelmiştir; Ödülünü kazanmasının zamanı gelmiştir."

Thorin'in önemli olaylarda nasıl bir tarz benimsediğini bildiğinizden size daha fazlasını aktarmayacağım, daha uzun süre devam ettiyse de. Olayın önemli olduğuna

şüphe yoktu, ama Bilbo kendisini sabırsız hissediyordu. Artık o da Thorin'i iyi tanıyordu ve lafı nereye getirdiğini biliyordu.

"Söylemeye çalıştığın gizli geçide önce benim gitmem gerektiği ise, ey Thrain'in oğlu Thorin Meşekalkan," dedi aksi bir sesle, "bunu hemen söyle de bitsin! Reddedebilirim. Sizi şimdiden ilk pazarlıkta olmayan iki karışıklıktan kurtardım, bu yüzden de zaten bir miktar ödülü hak etmiş olduğum kanısındayım. Ama babamın söylediği gibi 'üçüncü sefer hepsini öder' ve nedense reddedeceğimi sanmıyorum. Belki de şansıma eski günlerde güvenmediğim kadar güvenmeye başladım," –geçen bahar evinden ayrılmadan önceki zamanları kastediyordu, ama bu günler yüzyıllar öncesinde kalmış gibiydi– "ama yine de hemen gidip bir bakıp işi aradan çıkaracağım sanırım. Şimdi, kim benimle geliyor?"

Bir gönüllüler korosu beklemediğinden hayal kırıklığına da uğramadı. Fili ve Kili rahatsız görünüyor, tek ayak üzerinde bekliyordu, ama diğerleri teklif eder gibi bile yapmadılar –hobbiti çok seven, gözcü, yaşlı Balin dışında. En azından kapıdan içeri gireceğini ve yolun birazını da onunla gelip gerekirse yardım çağırmaya hazır bekleyeceğini söyledi.

Cüceler için söylenebilecek en iyi şey şudur: Bilbo'ya hizmetleri karşılığında gerçekten esaslı bir ücret ödeme-

ye niyetliydiler; onu kendileri için berbat bir iş yapmak üzere yanlarında getirmişlerdi ve zavallı ufaklığın bu işi kendi rızasıyla yapmasının onlar için bir sakıncası yoktu; ama yolculuğun başında, ona minnettar olmak için özel bir nedenleri yokken, trollerle olduğu gibi başı belaya girerse onu kurtarmak için ellerinden geleni yaparlardı. İşte mesele budur: Cüceler kahraman değil, paranın değerini çok önemseyen, hesapçı bir halktır; bazıları hilekar, hain ve epey kötü kimselerdir; bazıları ise değildir ve onlardan çok şey beklemediğiniz sürece Thorin ile Kafilesi gibi yeterince düzgün kişilerdir.

Hobbit efsunlu kapıdan geçip gizlice Dağ'a girdiğinde, arkasında kalan siyaha dönmüş soluk gökyüzünde yıldızlar beliriyordu. Gidiş beklediğinden çok daha kolay olmuştu. Bu ne bir goblin kapısı, ne de kaba yontulu orman elfi mağarasıydı. Servetlerinin ve ustalıklarının doruğundaki cücelerin elinden çıkma bir geçitti, cetvel kadar düzdü, pürüzsüz zemini ve cepheleri vardı ve hafif ve hiç değişmeyen bir eğimle dosdoğru aşağıdaki siyahlığın içindeki uzak bir sona doğru ilerliyordu.

Bir süre sonra Balin Bilbo'ya "İyi şanslar!" diledi ve kapının dış çizgisini hâlâ belli belirsiz görebildiği ve tüneldeki yankılardan hemen dışındakilerin fısıldayan seslerinin hışırtısını duyabildiği yerde durdu. Hobbit bun-

dan sonra yüzüğünü parmağına geçirdi ve yankılar onu ses çıkarmamak için bir hobbitten bile çok özen göstermesi gerektiği konusunda uyardığından, karanlığın içinde sessizce aşağı, aşağı, aşağı süzüldü. Korkudan titriyordu, ama küçük yüzü kararlı ve sertti. Daha şimdiden uzun zaman önce Çıkın Çıkmazı'ndan yanına mendil bile almadan fırlayan hobbitten çok farklıydı. Nicedir bir mendili olmamıştı. Kınındaki hançerini gevşetti, kemerini sıktı ve yola devam etti.

"İşte şimdi yaptın yapacağını, Bilbo Baggins," dedi kendi kendisine. "Partinin olduğu o gece çamı devirdin, şimdi kaldırabilirsen kaldır, bedelini ödeyeceksin artık! Vay canına, ne aptalmışım ve hâlâ ne aptalım!" dedi Took'luktan en uzak olan yanı. "Ejderhalar tarafından korunan hazinelerin bana kesinlikle hiç faydası yok ve sırf uyanabilsem ve bu iğrenç tünelin kendi evimin koridoru olduğunu görebilsem, hepsinin burada sonsuza dek kalmasına razıyım!"

Elbette uyanmadı ve yola devam etti, sonunda arkasındaki kapı gözden kayboldu. Tamamen yalnızdı. Çok geçmeden ortamın ısınmaya başladığını hissetti. "Tam aşağıdan gelen bir parıltı mı görüyorum?" diye düşündü.

Öyleydi. O ilerledikçe parıltı büyüdü, sonunda ne olduğuna dair hiçbir şüphe kalmadı. Sürekli daha kırmızı

bir hal alan, kızıl bir ışıktı. Aynı zamanda, artık tünelin içinin sıcak olduğuna da şüphe kalmamıştı. Buhar bulutları havada yükselerek yanından geçiyordu ve Bilbo terlemeye başladı. Kulaklarında zonklayan bir de ses vardı, ateşin üzerinde dörtnala koşturan büyük bir çaydanlığın, dev bir erkek kedinin mırıldamasına karışan sesini andıran bir fokurdama. Bu artarak şüphe duyulamaz bir şekilde, önündeki kızıl parlaklığın içinde, uykusunda horlayan muazzam bir hayvanın çağıldayan sesine dönüştü.

İşte bu noktada Bilbo durdu. Buradan sonra yola devam etmek yaptığı en cesur şeydi. Sonraları olan muazzam şeyler bununla kıyaslanamazdı bile. Asıl savaşı, onu bekleyen büyük tehlikeyi daha görmemişken, tek başına verdi. Her halükarda kısa bir duraklamanın sonunda yoluna devam etti ve tünelin sonuna, yaklaşık olarak yukarıdaki kapıyla aynı boy ve şekildeki açıklığa gelişini gözünüzde canlandırabilirsiniz. Açıklığın içinden hobbitin ufak kafası uzanıp dışarıya bakıyor. Önünde kadim cücelerin, Dağ'ın tam kökündeki en düşük kotlu mahzeni veya zindan-salonu uzanıyor. Hemen hemen karanlık olduğundan büyük genişliği ancak hayal meyal tahmin edilebiliyor, ama kayalık zeminin ona yakın tarafından büyük bir parıltı yükseliyor. Smaug'un parıltısı!

Dev kızıl-altın ejderha orada yatıyordu, derin uyku-

daydı; çenesi ve burun deliklerinden bir gümbürtü ve duman demetleri çıkıyordu, ama uykuda olduğundan ateşleri sönüktü. Altında, kol ve bacaklarının, kıvrılmış dev kuyruğunun altında ve dört bir yanında, görünmeyen zemine yayılan sayısız yığın halinde değerli şeyler vardı, işlenmiş ve işlenmemiş altın, değerli taşlar ve mücevherler ile al ışıkta kızıla boyanmış gümüş.

Smaug, kanatlarını ölçülemez boyutlarda bir yarasa misali toplamış, kısmen bir yana dönerek yattığından hobbit vücudunun alt kısımlarını ve pahalı yatağında uzun zamandır yatmaktan değerli taşlar ve altın parçalarıyla kaplanmış uzun ve açık renkli göbeğini seçebiliyordu. Arkasında, duvarların en yakın olduğu yerde asılı zırh takımları, miğfer ve baltalar, kılıçlar ve mızraklar görülebiliyordu ve orada tahmin edilemeyecek bir servetle dolu büyük kavanozlar ve kaplar sıralar halinde dizilmişti.

Bilbo'nun nefesinin kesildiğini söylemek, anlatmaya kesinlikle yetersiz kalır. İnsanlar tüm dünyanın harika olduğu günlerde elflerden öğrenmiş oldukları lisanı değiştireli beri, Bilbo'nun bocalamasını betimleyecek sözcük kalmamıştır. Bilbo daha önce ejderhaların definelerini öykülerde ve şarkılarda duymuştu, ama böylesi bir hazinenin ihtişamı, şehveti ve görkemi asla kafasına dank etmemişti. Efsun ve cücelerin arzusu yüreğine işleyip içini

doldurdu ve korku verici muhafızı neredeyse unutarak, yerinden kımıldamadan, paha biçilemeyecek ve sayılamayacak altına bakakaldı.

Ona bir çağ kadar uzun gelen bir süre boyunca baktıktan sonra, adeta kendi iradesi dışında, kapının gölgesinden gizlice uzaklaşıp yerden en yakındaki hazine yığınlarının kenarına yaklaştı. Uyuyan ejderha başının üzerinde yatıyordu; uykusunda bile dehşetli bir tehditti. Bilbo iki kulplu, kocaman ve taşıyabileceği kadar ağır bir kaseyi kavradı ve korku dolu gözlerinin birini yukarı dikti. Smaug tek kanadını oynattı, tek pençesini açtı, horuldarken çıkardığı gümbürtünün notası değişti.

Sonra Bilbo kaçtı. Ama ejderha uyanmamıştı –daha değil– küçük hobbit uzun tüneli bin emekle tırmanırken, o açgözlülük ve şiddetle dolu başka düşlere geçmişti. Bilbo'nun yüreği atıyordu ve bacaklarında aşağı indiği zamandan bile hararetli bir titreme vardı; başlıca düşüncesi ise: "Başardım! Bu onlara gösterecek. 'Hırsızdan çok bakkala benziyor' ha! Eh, artık bir daha böyle demeyecekler," idi.

Demediler de. Balin hobbiti gördüğü için sevince boğulmuş, şaşırdığı kadar da keyiflenmişti. Bilbo'yu yerden kaldırıp açık havaya taşıdı. Vakit gece yarısıydı ve bulutlar yıldızları örtmüştü, ama Bilbo gözlerini kapayarak, ke-

sik kesik nefes alıp bir kez daha temiz havanın verdiği hissin keyfini sürerek yatarken cücelerin heyecanını da, onu nasıl övdüklerini, sırtını sıvazladıklarını ve hem kendilerini, hem de bütün ailelerini gelecek kuşaklar boyunca hizmetine verdiklerini doğru dürüst fark etmedi bile.

Cüceler hâlâ kaseyi elden ele geçirip hazinelerinin geri alınışından büyük bir sevinçle bahsediyorlardı ki, aniden altlarındaki dağda, patlamalarına yeniden başlamaya karar vermiş eski bir yanardağmış gibi, büyük bir gümbürtü koptu. Arkalarındaki kapı neredeyse sonuna kadar itilmiş, arasına bir taş konularak aralık bırakılmıştı, ama tünelden, çok derinlerden gelen ve ayaklarının altındaki zemini titreten bir böğürme ve ayakları yere vurma sesi yükseldi.

Cüceler bunun üzerine bir an önceki neşelerini ve kendine güvenli övünmelerini unutup korkuyla sindiler. Daha Smaug ile hesaplaşmaları gerekiyordu. Yakınında yaşıyorsanız, canlı bir ejderhayı hesaplarınıza katmamak olmaz. Ejderhalar bütün servetlerinden gerçek anlamda pek faydalanamıyor olabilirler, ama bir kural olarak, hele de uzun süredir iyeliklerindeyse, son gramına kadar bilirler; Smaug da bir istisna değildi. Huzursuz bir düşten (boyu kısa de olsa, acı bir kılıca ve büyük cesarete sahip bir savaşçının gayet nahoş bir rol üstlendiği) uyuklama haline geçmiş, sonra da tamamen uyanmıştı. Mağa-

rasında bir nefes yabancı hava vardı. O küçük delikten hava akımı olabilir miydi? Çok küçük olmasına rağmen orası hakkında hiçbir zaman mutlu olmamıştı, şimdi de ona şüpheyle bakarak onu neden kapamamış olduğunu merak ediyordu. Son zamanlarda yukarılardan inine varan belli belirsiz bir vurma sesi yakaladığını sanmıştı. Kımıldandı ve havayı koklamak için burnunu uzattı. O zaman kasenin yokluğunu fark etti!

Hırsızlar! Yangın! Cinayet! Dağ'a geleli beri böyle bir şey olmamıştı! Gazabı tarife sığmaz –sadece keyfini süremeyecek kadar çok şeyi olan zengin kimselerin uzun zamandır sahip oldukları, ama daha önce ne kullandıkları, ne de istedikleri bir şeyi aniden kaybettiklerinde görülen türden bir gazap. Ağzından ateş fışkırdı, salonu dumana boğdu, dağı köklerine kadar sarstı. Başını küçük deliğe doğru itti, ama nafile; sonra bedenini uzunluğunca topladı ve yeraltında gökgürültüsü gibi kükreyerek derin ininin büyük kapısından hızla, dağ sarayının dev geçitlerine ve Ön Kapı'ya doğru ilerledi.

Tek düşüncesi hırsızı yakalayıp parçalayana ve ayaklarının altında ezene kadar dağın tamamını aramaktı. Kapıdan fırladı, sular ıslıklı, haşin buharlar halinde yükseldi, ejderha alevler saçarak yükseklere yağdı ve kızıl ve yeşil alevler püskürterek dağın tepesine yerleşti. Cüceler uçuşun korkunç gürültüsünü duydular ve çimenli taraça-

nın duvarlarına yaslanıp, avlanan ejderhanın dehşet verici gözlerinden saklanmayı ümit ederek büyük kayaların altına sindiler.

Bir kez daha Bilbo olmasa hepsi birden ölecekti. "Çabuk! Çabuk!" dedi nefesi kesilerek. "Kapı! Tünel! Burada durmak iyi değil."

Bu sözlerle ayaklanan cüceler tam tünelin içine süzüleceklerdi ki Bifur bir haykırıştır kopardı: "Kuzenlerim! Bombur ile Bofur –onları unuttuk, aşağıda, vadideler!"

"Katledilecekler, midilliler de, tüm erzaklarımız da kaybolacak," diye sızlandı diğerleri. "Elimizden hiçbir şey gelmez."

"Saçma!" dedi Thorin, ağırbaşlılığını yeniden kazanarak. "Onları geride bırakamayız. Bay Baggins ile Balin içeri girsin, Fili ile Kili de öyle –ejderha hepimizi birden haklayamayacak. Şimdi, geriye kalanlar, ipler nerede? Çabuk olun!"

Bunlar belki de geçirdikleri en kötü anlardı. Smaug'un öfkesinin korkunç sesleri çok yukarılarındaki taşlık oyuklarda yankılanıyordu; ejderha her an ateşler saçarak veya hızla dönerek gelebilir ve onları orada, tehlikeli uçurumun yanında, iplere çılgınca asılırken bulabilirdi. Bofur yukarı çıktı ve hâlâ her şey yolundaydı. Bombur ipleri gıcırdatarak, oflayıp puflayarak geldi ve hâlâ her şey yolundaydı. Bazı aletler ve erzak torbaları geldi,

işte o zaman tehlike onları buldu.

Bir kanat sesi duyuldu. Dik kayaların uçlarına kızıl bir ışık değdi. Ejderha geldi.

Çıkınlarını çekiştirip sürükleyerek tünele ancak girebilmişlerdi ki, Smaug kuzeyden son hızla, dağ cephesini alevlerle yalayarak, koca kanatlarını rüzgarın kükremesini andıran bir gürültüyle çırparak üstlerine geldi. Sıcak nefesi kapının önündeki çimenleri kuruttu ve açık bıraktıkları çatlaktan içeri sızıp onları yattıkları yerde kavurdu. Titreşen ateşler yükseldi ve kara kaya gölgeleri dans etti. Ardından ejderhanın bir sonraki geçişiyle etrafa karanlık çöktü. Midilliler dehşetle haykırdılar, iplerini kopartıp çılgınca kaçıştılar. Ejderha pike yaparak dönüp peşlerine takıldı ve görünürden kayboldu.

"Bu zavallı hayvanlarımızın sonu olacak!" dedi Thorin. "Smaug'un bir kez gördüğü kimse ondan kaçamaz. İşte buradayız ve burada kalmak zorundayız, içimizden biri Smaug nöbet tutarken nehre giden millerce açık arazide taban tepmek istemiyorsa tabii!"

Bu hoş bir düşünce değildi! Tünelin daha da içlerine ilerlediler ve havanın sıcak ve bungun olmasına rağmen, şafak kapıdaki aralıktan soluk rengiyle içeri süzülene dek orada yatıp titrediler. Geceleyin zaman zaman dağ cephelerinde uçarak avlanıp duran ejderhanın, önce artıp sonra azalan kükreyişini duydular.

Ejderha midillilerden ve keşfettiği kampların kalıntılarından, nehirden ve gölden insanlar geldiğini ve midillilerin durduğu vadiden dağın yamacına çıktıklarını tahmin ediyordu; ama kapı arayan gözlerine direniyordu, yüksek duvarlı küçük çıkma ise en şiddetli alevlerini dışarıda tutuyordu. Şafak öfkesini soğutana ve uyumak –ve gücünü toplamak- için altın kanepesine dönene kadar boş yere uzun uzun arandı. Hırsızlığı ne unutur, ne affederdi, geçen bin yıl onu dumanı tüten taşlara çevirse bile, ama beklemeyi göze alabilirdi. Yavaşça ve sessizce inine döndü ve gözlerini yarı yarıya kapadı.

Sabah olduğunda cücelerin dehşeti azaldı. Böylesi bir muhafızla karşı karşıya olunduğunda bu türden tehlikelerin kaçınılmaz olduğunu ve hedeflerinden vazgeçmelerinin bir işe yaramayacağını anladılar. Thorin'in belirttiği gibi, hali hazırda oradan uzaklaşamazlardı da. Midillileri kaybolmuş veya katledilmişti ve Smaug'un gözcülük işini, uzun yolu yayan gitmeye cüret etmelerine yetecek kadar tavsatması için bir süre beklemek zorundaydılar. Neyse ki bir süre daha yetecek kadar erzak kurtarmayı başarmışlardı.

Ne yapılacağı konusunda uzun uzun tartıştılar, ama Smaug'dan kurtulmanın hiçbir yolunu düşünemediler – Bilbo'nun belirtmek istediği gibi, bu her zaman planlarının bir zaafıydı. Derken bütünüyle şaşalamış kimselerin

tabiatı olduğu üzere, hobbite homurdanmaya, başlangıçta onlara büyük keyif veren şey için onu suçlamaya başladılar: Bir kase getirdiği ve Smaug'un gazabını çok çabuk uyandırdığı için.

"Sizce bir hırsız başka ne yapar ki?" diye sordu Bilbo öfkeyle. "Benimle hazine çalmak için anlaşıldı, ejderhaları öldürmek için değil –bu savaşçıların işidir. Elimden gelen en iyi başlangıcı yaptım. Sırtımda Thror'un definesinin tamamıyla yürüyerek geri dönmemi mi bekliyordunuz? Homurdanmak gerekiyorsa, sanırım benim de bu konuda söz hakkım olabilir. Bir değil, beş yüz hırsız getirmeniz gerekirdi. Büyükbaban açısından son derece takdire şayan olduğundan eminim, ama servetinin muazzam boyutlarını bana açıkça söylediğini iddia edemezsin. Ben elli misli büyük, Smaug da tavşan kadar evcil olsa bile hepsini yukarı çıkarmak için yüzlerce yıla ihtiyacım olurdu."

Bunun üzerine cüceler elbette ondan özür dilediler. "O halde ne yapmamızı önerirsin, Bay Baggins?" diye sordu Thorin kibarca.

"Şu an en ufak bir fikrim yok –hazineyi oradan çıkarmaktan bahsediyorsan. Bu besbelli şansın dönmesine ve Smaug'dan kurtulmamıza bağlı. Ejderhadan kurtulmak hiç haddim olmasa da, bunu düşünmek için elimden geleni yapacağım. Şahsen hiç umudum yok ve keşke evim-

de olabilseydim, diyorum."

"Onu şu an boş ver! Şimdi, bugün ne yapacağız?"

"Eh, gerçekten tavsiyemi istiyorsan, olduğumuz yerde kalmaktan başka bir şey yapamayız, derim. Gündüzleri şüphesiz güven içinde dışarı süzülüp temiz hava alabiliriz. Belki fazla zaman geçmeden içimizden bir iki kişi nehirdeki eşyalarımızın yanına dönüp erzaklarımızı doldurmak üzere seçilebilir. Ama o zamana kadar, herkesin gece olmadan önce tünelin içinde olması gerekiyor."

"Şimdi, size bir önerim olacak. Benim yüzüğüm var ve bu öğle vakti aşağı süzüleceğim –Smaug öğle uykusuna yatıyorsa– ve neler çevirdiğine bakacağım. Belki bir şey çıkar. Babamın dediği gibi, 'Her solucanın zayıf bir noktası vardır,' gerçi babamın bunu kişisel deneyimlerine dayanarak söylediğini sanmam."

Cüceler doğal olarak öneriyi hevesle kabul ettiler. Çoktan küçük Bilbo'ya saygı duymaya başlamışlardı. Artık serüvenlerinin gerçek lideri oydu. Kendine ait fikirler ve planlar geliştirmeye başlamıştı. Öğle vakti geldiğinde, Dağ'ın içine doğru yeni bir yolculuğa hazırlandı. Elbette bundan hoşlanmıyordu, ama artık önünde olanları iyi kötü bildiğinden, durumu eskisi kadar kötü değildi. Ejderhalar ve kurnazlıkları hakkında daha çok şey bilse, daha fazla korkar ve bu ejderhayı şekerleme yaparken yakalama umudu daha az olurdu.

Yola düştüğünde güneş parlıyordu, ama tünelin içi gece kadar karanlıktı. O inerken hemen hemen kapalı olan kapıdan sızan ışık kısa zamanda soldu. İlerleyişi o kadar sessizdi ki, yumuşak bir rüzgarda sürüklenen dumandan az halliceydi ve Bilbo alt kapıya yaklaşırken kendisiyle biraz övünme eğilimindeydi. Belli belirsiz bir ışıltıdan başka bir şey görünmüyordu.

"Yaşlı Smaug yorgun ve uykuda," diye düşündü. "Beni göremez ve duyamaz. Neşelen, Bilbo!" Ejderhaların koku duyusunu unutmuş ya da hiç duymamıştı. Ejderhaların kuşkulu olduklarında uyurken tek gözlerini yarı yarıya açık tutup etrafı gözledikleri de acayip bir gerçektir.

Bilbo bir kez daha girişten başını çıkarıp baktığında, görülmeyen bir buhar soluğundan öte ses çıkarmayan, neredeyse cansız ve karanlık görünen Smaug kesinlikle uykuda gibiydi. Bilbo ayağını zemine atacakken, gözüne Smaug'un sol gözünün sarkık kapağının altından ince ve delici bir kızıl ışık huzmesi ilişti. Ejderha sadece uyuyormuş gibi yapıyordu! Tünel girişini izlemekteydi! Bilbo aceleyle geri döndü ve yüzüğünün büyüsüne rahmet okudu. Derken Smaug konuştu.

"Eh, hırsız efendi! Kokunu alıyor ve havanı hissediyorum. Nefesinin sesini duyuyorum. Gel yanıma! Yine bir şeyler al, burada fazla fazla var!"

Ama Bilbo ejderha irfanı bakımından o kadar da cahil değildi ve Smaug onu yanına bu kadar kolay çekebileceğini sanıyorsa, bu onu hayal kırıklığına uğratırdı. "Teşekkür ederim, almayayım, Ey Heybetli Smaug!" diye yanıt verdi. "Hediye almak için gelmedim. Amacım sadece sana bir bakmak ve sahiden öykülerin dediği kadar büyük olup olmadığını görmekti. Bu öykülere inanmıyordum."

"Artık inanıyor musun?" diye sordu, söylenenlerin tek kelimesine dahi inanmasa da gururu okşanmış olan ejderha.

"Şüphesiz ki şarkılar ve öyküler gerçeği anlatmak konusunda hepten kifayetsiz kalıyor, Ey Felaketlerin En Başı ve Büyüğü Smaug," diye yanıt verdi Bilbo.

"Bir hırsız ve yalancıya göre terbiyelisin," dedi ejderha. "Adımı biliyor gibisin, ama daha önce kokunu aldığımı hatırlamıyorum. Kim olduğunu ve nereden geldiğini sorabilir miyim?"

"Sahiden de sorabilirsin! Tepenin altından geldim ve yolum beni tepelerin altından ve tepelerin üzerinden geçirdi. Ve de havadan. Ben görünmeden yürüyenim."

"Buna kolaylıkla inanabilirim," dedi Smaug, "ama bu her zamanki ismin olamaz."

"Ben ipuçlarını bulan, ağları kesenim, ısıran sineğim. Şanslı sayı için seçildim."

"Harika unvanlar!" diye burun kıvırdı ejderha. "Ama şanslı numaralar her zaman başarıya ulaştırmaz."

"Ben dostlarını diri diri gömen, onları suda boğan ve sudan diriyken çekip çıkaranım. Bir çıkının çıkmazından geldim, ama başıma çıkın geçmedi."

"Bunlar kulağa pek inanılır gelmiyor," diye dudak büktü Smaug.

"Ben ayıların dostu, kartalların konuğuyum. Ben Yüzüğü Kazanan ve Şansı Taşıyan'ım ve Fıçıya Binen'im," diye devam etti, söylediği bilmecemsi laflardan hoşnut olmaya başlayan Bilbo.

"Bu daha iyi!" dedi Smaug. "Ama hayal gücünün kontrolden çıkmasına izin verme."

Elbette, gerçek isminizi açık etmek istemiyor (bu zekice bir şeydir), ancak kesin bir reddedişle de onları öfkelendirmek istemiyorsanız (bu da çok zekice bir şeydir), ejderhalarla konuşmanın doğru yöntemi budur. Hiçbir ejderha bilmecemsi konuşmaların büyüsüne ve bunları anlamak için zamanını harcamaya direnemez. Ortada Smaug'un hiç anlamadığı pek çok şey vardı (ancak Bilbo'nun değindiği maceraların hepsini bildiğinizden, sizlerin anladığını tahmin ediyorum), ama yeterince çok şey anladığını düşünüyor ve haince içinden kıkırdıyordu.

"Dün gece öyle düşünmüştüm," diye gülümsedi kendi kendine. "Göl insanları, bu o varil ticareti yapan sefil Göl insanlarının işi değilse, ben de kertenkeleyim. Nicedir oraya inmedim, ama yakında bu değişecek!"

"Pekala, Ey Fıçıya Binen!" dedi yüksek sesle. Belki Fıçı midillinin adıydı, belki de değildi, gerçi midillinin yeterince şişman olduğuna şüphe yok. "Söyleyeyim sana, dün gece altı midilli yedim ve yakında hepsini yakalayıp yemiş olacağım. Bu mükemmel yemeğin karşılığında sana iyiliğin için tek bir tavsiyede bulunacağım: Elinden gelirse cücelerle başka alışverişin olmasın!"

"Cüceler mi!" dedi Bilbo sahte bir şaşkınlıkla.

"Bana anlatma!" dedi Smaug. "Cüce kokusunu (ve tadını) bilirim –benden iyi kimse bilemez. Bana bir cücenin bindiği midilliyi yiyip de bunun farkına varmayacağımı söyleme! Böyle dostlarla gezersen sonun kötü olur, Hırsız Fıçıya Binen. Geri gidip onlara bunu söylemenin benim için bir sakıncası yok." Ama Bilbo'ya hiçbir şekilde çözemediği tek bir koku, hobbit kokusu olduğunu söylemedi; bu koku ejderhanın deneyimlerinin çok dışındaydı ve aklını fena halde karıştırıyordu.

"Dün gece o kase karşılığında iyi para aldığını sanırım," diye devam etti. "Söyle bakalım, aldın mı? Hiç mi? Eh, bu tam da onlardan beklenecek şey. Herhalde onlar dışarıda asık suratla beklerken en tehlikeli şeyleri yap-

mak, ben bakmazken elinden geleni almak olsa gerek işin –onlar için. Adil bir pay alacak mısın peki? Buna sakın inanma! Canını kurtarırsan kendini şanslı say."

Artık Bilbo kendisini fena halde rahatsız hissetmeye başlamıştı. Smaug'un gölgelerde dolaşarak onu arayan gözü ne zaman üzerine düşse titriyor ve içinde dışarı fırlamak, kendisini göstermek ve bütün gerçeği Smaug'a anlatmak için açıklanamaz bir arzu duyuyordu. Aslına bakılırsa ciddi bir ejderha efsununa kurban gitme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Ama cesaretini toplayarak tekrar konuştu.

"Her şeyi bilmiyorsun, Ey Kudretli Smaug," dedi. "Bizi buraya getiren tek şey altın değil."

"Ha ha! 'Biz' olduğunuzu kabul ediyorsun," diye güldü Smaug. "Neden 'on dördümüz' deyip de kurtulmuyorsun, Bay Şanslı Sayı? Bu yörede benim altınımdan başkaca işleriniz olmasına sevindim. Bu halde belki de zamanını hepten boşa harcamamış olursun.

"Ama altını parça parça çalmayı başarabilseniz bile –yaklaşık yüz yıl sürecek bir iş– fazla uzağa gidemeyeceğiniz aklınıza gelmiş miydi? Dağ yamacı pek işe yaramaz, değil mi? Orman da öyle. Vay bana! İşteki bit yeniğini hiç düşünmedin mi? On dörtte bir hisse ya da onun gibi bir şey, şartlar buydu değil mi? Ama ya teslim? Ya ta-

şıma ücreti? Ya silahlı muhafızlar ve troller?" Ve Smaug kahkahayla güldü. Hain ve kurnaz bir yüreği vardı ve planların arkasında Göl insanlarının olduğundan ve ganimetin büyük bölümünün orada, gençliğinde Esgaroth adı verilen kıyı kasabasında durmasının tasarlandığından şüphelense de, tahminlerinin pek de yersiz olmadığını biliyordu.

Buna inanmanız zor olacak, ama zavallı Bilbo'nun cesareti gerçekten çok kırılmıştı. O ana kadar bütün düşünceleri ve enerjisi Dağ'a varmak ve girişi bulmak üzerine yoğunlaşmıştı. Hazinenin yerinden nasıl çıkarılacağını, hele kendi payına düşen kısmın ta Tepealtı'ndaki Çıkın Çıkmazı'na kadar nasıl getirileceğini merak etmeye hiç zahmet etmemişti.

Artık zihninde berbat bir şüphe büyümeye başlamıştı –bu önemli noktayı cüceler de mi unutmuştu, yoksa baştan beri ona bıyık altından gülmekte miydiler? Ejderhaların sözleri deneyimsiz kişileri işte böyle etkiler. Elbette Bilbo'nun temkinli olması gerekirdi; ama Smaug'un ezici bir kişiliği vardı.

"Sana söylemeliyim ki," dedi dostlarına sadık kalma ve kendi payına düşeni yapma çabasıyla, "altın bizim için ikinci derecede önemliydi. Tepenin üstünden, tepenin altından, dalganın ve rüzgarın sırtında gelişimizin nedeni *İntikam*'dı. Şüphesiz ki, ey serveti hesapsız Smaug,

başarının sana acı düşmanlar kazandırdığının farkında olmalısın."

Bunun üzerine Smaug sahiden kahkahalarla güldü – Bilbo'yu sarsıp yere yıkarken, tünelin yukarısındaki cücelerin birbirlerine sokulup, hobbitin ani ve iğrenç bir sonla karşılaştığını düşündüren yıkıcı bir ses.

"İntikam!" diye alay etti ve gözlerinin ışığı al şimşekler misali salonu tabandan tavana kadar aydınlattı. "İntikam! Dağaltı'nın Kralı öldü ve intikam aramaya cesaret eden hısımları nerede? Dale Lordu Girion öldü, onun halkını koyun sürüsündeki kurt gibi yedim, ya bana yaklaşmaya cesaret eden oğullarının oğulları nerede? Ben istediğim yerde can alırım ve kimse bana direnmeye cüret edemez. Eskinin savaşçılarını devirdim ve emsalleri günümüzde yeryüzünde kalmadı. O zamanlarda hem genç, hem de yumuşaktım. Artık yaşlı ve güçlüyüm, güçlü, güçlü, seni Gölgelerdeki Hırsız!" diye övündü. "Zırhım on kat kalkana bedeldir, dişlerim birer kılıç, tırnaklarım mızrak, kuyruğumun tokadı şimşek, kanatlarım bir kasırga, soluğumsa ölümdür!"

"Hep anladığım kadarıyla," dedi Bilbo ürkek bir cıyaklamayla, "ejderhaların alt kısmı, özellikle de –ıı- göğüs bölgesi daha yumuşakmış, ama şüphesiz böylesine kuvvetlenmiş bir şahıs bunu da düşünmüştür."

Ejderhanın övünmeleri yarıda kesildi. "Senin bilgilerin

güncelliğini yitirmiş," diye tersledi. "Üstten ve alttan demir pullar ve sert değerli taşlarla zırhlıyım. Tenime hiçbir kılıç işlemez."

"Bunu tahmin etmem gerekirdi," dedi Bilbo. "Şüphesiz ki, Delinmez Lord Smaug'un dengi hiçbir yerde bulunamaz. Halis elmaslardan bir yeleğe sahip olmak nasıl bir ihtişamdır!"

"Evet, gerçekten de nadir ve fevkalade," dedi tuhaf bir şekilde memnun olan Smaug. Hobbitin önceki gelişinde alt karnındaki tuhaf kaplamayı fark ettiğini ve kendince nedenlerle daha yakından bakmaya can attığını bilmiyordu. Ejderha sırtüstü döndü. "Bak!" dedi. "Buna ne diyorsun?"

"Göz kamaştırıc: derecede görkemli! Mükemmel! Kusursuz! Sarsıcı!" diye ünledi Bilbo yüksek sesle, ama içinden şöyle düşünüyordu: "İhtiyar ahmak! Eh, sol göğsünün oyuğunda kabuğundan yeni çıkmış salyangoz kadar çıplak, büyük bir açıklık var!"

Bunu gördükten sonra Bay Baggins'in tek düşüncesi oradan uzaklaşmaktı. "Eh, Muhteşem Zatını daha fazla alıkoymam hiç doğru olmaz," dedi, "seni çok ihtiyaç duyduğun dinlenceden alıkoymam da. Ne de olsa uzun bir avantajı olan midillileri yakalamak için biraz çaba sarf etmek gerekir. Hırsızları da öyle," diye ekledi, geriye koşup tünelden yukarı kaçmadan önce son bir laf sokmak

niyetiyle.

Bu talihsiz bir laftı, zira ejderha peşinden feci alevler püskürttü ve Bilbo yokuşu hızla tırmansa da, Smaug korkunç kafasını arkasındaki açıklığa uydurduğunda rahat etmesine yetecek kadar uzaklaşamamıştı. Neyse ki kafanın ve çenenin tamamı deliğe sığmamıştı, ama burun deliklerinden fırlayan ateş ve buharlar Bilbo'nun peşine düşerek hobbitin düşmekten kıl payıyla kurtulup büyük bir acı ve korkuyla, etrafı görmeden tökezleyerek ilerlemesine yol açtı. Smaug'la olan konuşmasının zekiliğinden pek hoşnut olmuş, ama sonra yaptığı hata onu sarsıp aklını başına getirmişti.

"Asla canlı ejderhalara gülme, Bilbo, seni ahmak!" dedi kendi kendisine ve daha sonraları bu sevdiği bir söz olup bir atasözüne dönüştü. "Henüz bu serüvenin sonuna gelmedin," diye ekledi ve bu da doğruydu.

Tekrar dışarı çıkıp tökezleyerek 'kapı eşiğine' bayıldığında ikindi akşama dönmekteydi. Cüceler onu kendine getirdiler ve yanıkları ellerinden geldiğince tedavi ettiler, ama kafasının ve topuklarının arkasındaki tüylerin eskisi gibi çıkması uzun zaman aldı: Ta deriye kadar yanıp kavrulmuşlardı. Bu arada dostları onu neşelendirmek için ellerinden geleni yaptılar; öyküsünü dinlemeye de çok hevesliydiler, özellikle ejderhanın neden bu kadar

korkunç bir ses çıkardığını ve Bilbo'nun nasıl kaçtığını bilmek istiyorlardı.

Ama hobbit kaygılı ve rahatsızdı, ağzından kerpetenle laf alınıyordu. Olanları düşündükten sonra ejderhaya söylediği bazı şeylerden pişmanlık duymaya başlamıştı ve onları tekrarlamaya hevesli değildi. Yaşlı ardıçkuşu yakınlardaki bir kayaya oturup başını yana yatırarak konuşulanları dinliyordu. Bilbo'nun ne kadar sinirli olduğunu şuradan anlayabilirsiniz: Yerden bir taş alıp ardıçkuşuna attı, o ise kanatlarını çırpıp yana çekilmekle yetinip hemen geri döndü.

"Kahrolsun şu kuş!" dedi Bilbo aksi bir sesle. "Bizi dinlediğine inanıyorum, üstelik görünüşünden de hoşlanmadım."

"Onu rahat bırak!" dedi Thorin. "Ardıçkuşları iyi ve dost canlısıdır –bu gerçekten çok yaşlı bir kuş ve buralarda yaşayan, babamla büyükbabamın eline gelen evcilleşmiş kadim soyun sonuncusu olabilir. Uzun ömürlü ve büyülü bir ırktılar ve bu o zamanlardan, iki yüz yıl, ya da daha uzun zaman önceden beri yaşayanlardan olabilir. Dale insanları dillerini anlama becerisine sahipti ve onları Göl insanlarına ve başka yerlere haber uçuran ulaklar olarak kullanırlardı."

"Eh, eğer peşinde olduğu buysa, bizde Göl kasabasına gönderilecek haber yok," dedi Bilbo, "gerçi orada

ardıçkuşunun lisanıyla uğraşan kimse kaldığını da sanmam."

"Ee, ne oldu?" diye haykırdı cüceler. "Öykünü anlatsana artık!"

Bilbo böylece onlara tüm hatırladıklarını anlattı ve içinde ejderhanın, kamplar ve midillilerle birleşen bilmecelerinden çok fazla şey tahmin etmiş olduğuna dair iğrenç bir his olduğunu da itiraf etti. "Göl kasabasından geldiğimizi ve oradan yardım aldığımızı bildiğinden eminim ve içimde bir sonraki hamlesinin o yönde olacağına dair korkunç bir his var. Keşke Fıçıya Binen olmakla ilgili o şeyi hiç söylemeseydim, bu buralarda yaşayan kör bir tavşanın aklına bile Göl insanlarını getirir."

"Pekala, pekala! Artık elden bu konuda bir şey yapmak gelmez; hem ejderhalarla konuşurken dilinin sürçmesine engel olmanın zor olduğunu hep duymuşumdur," dedi, Bilbo'nun içini rahatlatmaya uğraşan Balin. "Bana sorarsan gayet iyi bir iş çıkardın –her halükarda çok önemli olan bir şey öğrendin ve eve diri döndün, Smaug'un benzerleriyle konuşan çoğu kimsenin yapabildiğinden fazlasıdır. İhtiyar Solucan'ın elmas yeleğindeki boş noktayı bilmek bizim için rahmet ve lütuf olabilir."

Bu konuşmanın seyrini değiştirdi ve hepsi birden tarihten, kuşkulu ve efsanevi ejderha katillerinden, çeşitli saplama, batırma ve kesme vuruşlarından ve bu işlerin

başarılmasını sağlayan türlü sanat, araç ve savaş hilelerinden bahsetmeye başladılar. Yaygın görüş, bir ejderhayı uykuda yakalamanın kulağa geldiği kadar kolay olmadığıydı ve birine uykuda bir kılıç saplamak veya batırma teşebbüsünün cepheden cüretkar bir saldırı yerine felaketle bitmesi muhtemeldi. Bütün o süre boyunca onlar konuştu, ardıçkuşu ise dinledi, derken yıldızlar belirmeye başlayınca nihayet kanatlarını sessizce açtı ve uçarak uzaklaştı. Ve onlar konuştukça gölgeler uzadı ve Bilbo'nun mutsuzluğu ile içindeki kötü his büyüdü.

Sonunda sözlerini kesti. "Burada hiç güvende olmadığımıza eminim," dedi, "burada oturmakta bir anlam da göremiyorum. Ejderha güzel yeşilliklerin hepsini kurutmuş, hem zaten gece oldu ve hava soğudu. Ama kemiklerimde hissediyorum ki, burası yeniden saldırı alacak. Smaug salonuna nasıl indiğimi biliyor, tünelin diğer ucunun nerede olduğunu tahmin edebileceğine de güvenebilirsiniz. İçeri girmemizi engellemek için gerekirse dağ yamacının bu bölümünü tamamen parçalayacaktır, biz de bu arada parçalanırsak daha çok hoşuna gidecektir."

"Çok iç karartıcısın, Bay Baggins!" dedi Thorin. "Smaug bizi dışarıda tutmaya bu kadar meraklıysa, neden tünelin aşağı ucunu kapatmadı o halde? Kapatmadı, yoksa sesini duyardık."

"Bilmiyorum, bilmiyorum –sanırım başlangıçta beni

içeri çekmek istediğinden, belki şimdi bu geceki avın sonunu beklediğinden veya mecbur olmadıkça yatak odasına zarar vermek istemediğinden –ama keşke tartışmasanız. Artık Smaug'un dışarı çıkması an meselesi ve tek ümidimiz tünelin iyice içine girip kapıyı kapatmak."

O kadar ciddi bir hali vardı ki, cüceler nihayet dediğini yaptılar, ancak kapıyı kapatmayı erteleddiler –kapıyı tekrar içeriden nasıl açabileceklerini veya açıp açamayacaklarını kimse bilmediğinden ve tek çıkış yolu da bir ejderhanın ininden geçmek olan bir yerde kapalı kalma düşüncesi kimsenin hoşuna gitmediğinden, planları ümitsiz gibiydi. Üstelik tünelin hem dışında, hem de aşağısında ortalık epey sessizdi. Bu yüzden, uzunca bir süre tünelin içinde, yarı açık kapıdan çok da uzaklaşmadan oturup konuşmaya devam ettiler.

Konuşma ejderhanın cüceler hakkında ettiği haince sözlere döndü. Bilbo bu sözleri hiç duymamış olmayı veya hiç değilse cücelerin hazine kazanıldıktan sonra neler olacağını hiç düşünmediklerini ilan ederken bütünüyle dürüst davrandıklarından emin olabilmeyi dilerdi. "Bunun gözükara girişilecek bir iş olduğunu biliyorduk," dedi Thorin, "hâlâ da biliyoruz; ben de hâlâ hazineyi ele geçirmeyi başardığımızda onunla ne yapacağımızı düşünmeye yetecek zamanımızın olacağı kanısındayım. Senin payına gelince, Bay Baggins, seni temin ederim ki,

minnettar olmaktan da öteyiz ve elimizde bölünecek bir şey olur olmaz sen kendi on dörtte birlik payını seçeceksin. Nakliye konusunda endişelenmene üzüldüm ve güçlüklerin büyük olduğunu da kabul ediyorum –geçen zaman toprakları daha güvenli değil, daha tehlikeli kıldı– ama senin için elimizden geleni yapacak ve zamanı geldiğinde maliyetin kendi payımıza düşen kısmını üstleneceğiz. Bana ister inan, ister inanma!"

Bunun üzerine konuşmaları büyük defineye ve Thorin ile Balin'in hatırladıklarına döndü. Aşağıdaki salonda hâlâ zarar görmemiş bir halde yatıp yatmadıklarını merak ettiler: Büyük Kral Bladorthin (öleli çok olan) için yapılan, her birinin üç kez tavlanmış bir ucu ve hünerle işlenmiş altınla süslü sapları bulunan, ama hiçbir zaman teslim edilmeyen, ücreti de ödenmeyen mızraklar; uzun zaman önce ölmüş savaşçılar için yapılan kalkanlar; Thror'un iki kulplu, üzerine tokmakla ve oyularak, gözleriyle yaprakları değerli taşlardan kuşlar ve çiçekler işlenmiş büyük altın kasesi; varaklanıp gümüşlenmiş ve delinmez örme zırhlar; Dale Lordu Girion'un, en büyük oğlunun cüce yapımı halkalardan oluşan ve saf gümüşten işlenip üç kat çelik gücü ve dayanıklılığına getirilmiş olduğundan eşi benzeri bulunmayan bir örme zırhla donatılması karşılığında verdiği, çimen kadar yeşil beş yüz zümrütten yapılma kolyesi. Ama içlerinde en güzeli, cü-

celerin Dağ'ın köklerinin altında bulduğu büyük beyaz mücevher, Dağ'ın Yüreği, Thrain'in Arkentaşı'ydı.

"Arkentaşı! Arkentaşı!" diye mırıldandı Thorin karanlıkta, çenesini dizlerine dayamış, yarı yarıya düş görerek. "Bin fasetalı bir küre gibiydi; ateş ışığında gümüş gibi parlardı, güneşte su, yıldızların altında kar, ayın şavkında ise yağmur!"

Bilbo definenin efsunlu arzusundan sıyrılmıştı. Bütün konuşmalarını ancak yarım kulakla dinlemişti. Kapıya en yakın o oturuyordu, tek kulağını dışarıdan gelecek en ufak sesi başlarken yakalamak için yana eğmişti; diğer kulağı cücelerin mırıltılarının ötesindeki yankıları, aşağılardan gelecek herhangi bir hareketin sesini duymak için dikilmişti.

Karanlık daha da derinleşti, Bilbo'nun içindeki huzursuzluk daha da arttı. "Kapıyı kapatın!" diye yalvardı onlara. "O ejderha beni iliklerime kadar korkutuyor. Bu sessizlik dün geceki kıyametten bile daha az hoşuma gitti. Geç olmadan kapıyı kapatın!"

Sesindeki bir şey cüceleri huzursuz etti. Thorin yavaşça rüyalarından silkindi ve ayağa kalkıp kapıya sıkıştırdıkları taşı tekmeyle uzaklaştırdı. Sonra kapıya abandılar ve kapı yerine oturup çınlayarak kapandı. İçeride anahtar deliğinden iz kalmamıştı. Dağ'ın içinde kapalıydılar!

Üstelik tam zamanında. Tünelin içinde daha birkaç

adım atmışlardı ki, Dağ'ın yamacına orman meşelerinden yapılan ve devlerce savrulan şahmerdanların çatırtısını andıran bir sille indi. Kayalar gümledi, duvarlar çatladı ve tavandan başlarına taşlar düştü. Kapı hâlâ açık olsaydı olacakları düşünmek bile istemem. Hâlâ canlı olduklarına şükrederek tünelin içlerine kaçarlarken, dışarıda Smaug'un öfkesinin gümbürtüsünü duydular. Ejderha kayaları paramparça ediyor, dağın cephesini ve uçurumu dev kuyruğuyla döverek parçalıyordu. Yükseklerdeki küçük kamp alanları, kavrulmuş çimenler, dar kaya çıkıntısı ve diğer her şey un ufak olup dağıldı ve ufalanmış taşlar çığ olup uçurumun üzerinden aşağıdaki vadiye saçıldı.

Smaug ininden gizlice çıkmış, sessizce yükseğe kanat açmış ve ardından, oradaki bir şeyi veya birini habersiz yakalamak ve hırsızın kullandığı geçidin açıldığı yeri bulmak umuduyla rüzgarı arkasına alıp, karanlığın içinde azman bir karga misali ağır ve yavaş biçimde Dağ'ın batısına doğru sürüklenmişti. Bu, çıkışın olduğunu tahmin ettiği yerde bile hiçbir şey bulamayıp hiç kimseyi göremediğinde kapıldığı gazabın patlamasıydı.

Öfkesini bu şekilde dışa vurduktan sonra kendisini daha iyi hissetti ve yüreğinde o yönden bir daha sıkıntı çekmeyeceğini düşündü. Bu arada alması gereken bir öç daha vardı. "Fıçıya Binen!" diye alay etti. "Ayakların su

kıyısından geldi ve su yoluyla geldiğine şüphe yok. Kokunu tanımıyorum, ama Göl'deki o adamlardan biri değilsen bile onlardan yardım almışsın. Beni görecek ve Dağaltı'nın gerçek Kralı'nın kim olduğunu hatırlayacaklar!"

Ateşler içinde yükseldi ve güneye, Akan Nehir'e doğru uçtu.

13

EVDE YOK

Bu arada, karanlıkta oturan cücelerin üzerine katıksız bir sessizlik çökmüştü. Çok az yiyor ve çok az konuşuyorlardı. Geçen zamanın hesabını tutamıyor ve seslerinin fısıltısı tünelde yankılanıp hışırdadığından hareket etmeye bile cesaret edemiyorlardı. Nihayet onlara günler gibi gelen bir süre bekledikten sonra, havasızlıktan boğulup uyuşmaya başladıklarında, artık dayanamaz oldular. Aşağıdan ejderhanın geri döndüğüne dair sesler duysalar buna neredeyse sevinecek haldeydiler. Sessizlikte ejderhanın kurnaz bir şeytanlık çevirdiğinden korkuyorlardı ve orada sonsuza dek kalamazlardı.

Thorin konuştu: "Kapıyı deneyelim!" dedi. "Yakın zamanda rüzgarı yüzümde hissetmezsem öleceğim. Bura-

da ölmektense açık havada Smaug tarafından ezilmeyi tercih ettiğimi sanıyorum!" Bunun üzerine cücelerden birkaçı ayağa kalıp el yordamıyla kapının bulunduğu yere gittiler. Ama tünelin üst ucunun parçalandığını ve kırık kayalarla tıkandığını gördüler. Ne anahtar, ne de bir zamanlar itaat ettiği büyü o kapıyı bir daha açabilecekti.

"Kapana kısıldık!" diye sızlandılar. "Sonumuz geldi. Burada can vereceğiz.

Ama her nasılsa, cücelerin en umarsız olduğu anda, Bilbo'nun yüreği, sanki yeleğinin altından büyük bir ağırlık kalkmışçasına hafifleyiverdi.

"Gelin, gelin!" dedi. "Babam, 'Can çıkmayan yerden umut kesilmez,' derdi; 'Üçüncü defa her şeye bedeldir,' de. Ben tekrar tünelden ineceğim. O yoldan iki kez gittim, bir kez de emin değilken gitmeyi göze alacağım. Hem tek çıkış yolu aşağıda. Ayrıca bu defa hepinizin benimle gelmeniz gerektiğini düşünüyorum."

Çaresizlik içinde kabul ettiler ve Bilbo'nun yanına ilk giden Thorin oldu.

"Şimdi lütfen dikkatli ol" diye fısıldadı hobbit, "ve de olabileceğin kadar sessiz! Aşağıda Smaug olmayabilir, ama olabilir de. Gereksiz riskler almayalım!"

Aşağı indikçe indiler. Cüceler elbette gerçekten gizli hareket etmek konusunda hobbitle boy ölçüşemezdi ve yankıları telaş verici ölçüde büyüyen bir sürü oflama ve

hışırtı çıkardılar; ama Bilbo zaman zaman korkuyla durup kulak kabartsa da, aşağıdan tek bir ses dahi gelmedi. Tünelin altına en yakın olduğunu tahmin ettiği yerde yüzüğünü parmağına geçirdi ve ileriye çıktı. Ama yüzüğe ihtiyacı yoktu: Karanlık katıksızdı ve yüzük olsa da olmasa da hepsi görünmezdi. Aslına bakılırsa öyle zifiri bir karanlık vardı ki, hobbit çıkışa beklenmedik bir anda vardı, eliyle uzandığı yerde boşlukla karşılaştı, öne doğru tökezledi ve yüzüstü salona yuvarlandı!

Orada karınüstü yattı ve kalkmaya, hattâ nefes almaya bile cesaret edemedi. Ama hiçbir kımıldanma yoktu. Tek bir ışık parıltısı bile yoktu –ama, nihayet başını yavaşça kaldırdığında, başının üzerinde ve karanlığın içinde, uzaklarda soluk beyaz bir ışıltı gördüğünü sandı. Ama bunun ejderha ışığı alazı olmadığı kesindi, solucanın etrafa fena halde sinmiş leş kokusuna ve dilinde tadını bırakan buharına rağmen.

Nihayet Bay Baggins artık dayanamadı. "Kahrolasın, Smaug, seni solucan!" diye cıyakladı yüksek sesle. "Saklambaç oynamayı bırak! Bana bir ışık ver, sonra da elinden gelirse beni mideye indir!"

Görünmeyen salonda belli belirsiz yankılar dolaştı, ama cevap gelmedi.

Bilbo ayağa kalktı ve hangi yöne döneceğini bilmediğini gördü.

"Smaug'un şimdi neler çevirdiğini merak ediyorum," dedi. "Bugün (ya da bu gece, artık her ne ise) evde olmadığına inanıyorum. Oin ve Gloin kav kutularını kaybetmediyse, belki biraz ışık yakabilir ve şansımız dönmeden etrafa bir bakabiliriz."

"Işık!" diye haykırdı. "Biri ışık yakabilir mi?"

Bilbo basamaktan yüzüstü düşüp güm diye salona kapaklandığında elbette cüceler fena halde telaşlanmıştı ve tünelin sonunda, onları bıraktığı yerde birbirlerine sokulmuş oturmaktaydılar.

"Şş, şş!" diye fısıldadılar sesini duyduklarında; ve bu nerede olduklarını anlamak konusunda hobbite yardımcı olsa da, cücelerin ağzından uzun süre başka bir şey alamadı. Ama sonunda Bilbo ayaklarını yere vurup tiz sesiyle avazı çıktığı kadar "Işık!" diye bağırmaya başladığında, Thorin yolu açtı ve Oin ile Gloin tünelin başındaki çıkınlarına gönderildiler.

Bir süre sonra titreşen bir ışık geri geldiklerini belli etti; Oin'in elinde küçük bir çam meşale yanıyordu, Gloin'in koltukaltında ise bunlardan bir yığın vardı. Bilbo çabucak kapıya doğru yürüdü ve meşaleyi aldı; ama henüz cüceleri diğerlerini de yakıp peşinden gelmeye ikna edemedi. Thorin'in özenle açıkladığı gibi, Bay Baggins resmi olarak hâlâ uzman hırsız ve araştırmacılarıydı. Işık

yakmayı göze alıyorsa, bu onun bileceği işti. Tünelde durup raporunu bekleyeceklerdi. Böylece kapının yakınına oturup beklediler.

Hobbitin küçük, kara siluetinin, küçük ışığını havada tutarak karşıya yürümesini izlediler. O hâlâ yeterince yakınken, ara sıra ayağı altın bir şeye takıldıkça bir parıltı ile çınlama gözleriyle kulaklarına erişiyordu. Bilbo uçsuz bucaksız salonun içlerine yürüdükçe ışık küçüldü, ardından dans ederek havaya doğru yükselmeye başladı. Bilbo büyük define yığınına tırmanıyordu. Çok geçmeden tepesine ulaştı ve yürümeye devam etti. Derken bir an durup eğildiğini gördüler; ama nedenini anlayamadılar.

Bu Dağ'ın Yüreği, Arkentaşı'ydı, ya da Bilbo Thorin'in tasvirinden öyle olduğunu tahmin ediyordu; ama doğrusu istenirse, böyle bir definenin içinde, hattâ tüm dünyada böyle iki mücevher olamazdı. Daha tırmanırken aynı beyaz ışıltı önünde parlamış ve ayaklarını kendisine çekmişti. Yavaş yavaş solgun ışıklı küçük bir küreye dönüştü. Yakına geldiğinde meşalesinin titrek ışığı taşın yüzeyinden sekip ayrılarak rengarenk parıltılar saçtı. Sonunda Bilbo taşa baktı ve nefesini tuttu. Büyük mücevher ayaklarının dibinde kendi içinden gelen bir ışıkla parlıyordu, ancak onu uzun zaman önce dağın yüreğinden kazıp çıkaran cücelerce kesilip biçimlendirilen taş üstüne düşen tüm ışığı alıyor ve gökkuşağı menevişleriyle

bezeli on bin kıvılcıma dönüştürüyordu.

Aniden Bilbo'nun kolu efsununa kapıldığı taşa uzandı. Büyük ve ağır bir taş olduğundan avucuna sığmasa da onu yerinden aldı, gözlerini kapadı ve en derin cebine koydu.

"Şimdi gerçekten de hırsız oldum!" diye düşündü. "Ama sanırım cücelere bunu anlatmam gerekecek –eninde sonunda. Kendi payımı seçip ayırabileceğimi söylemişlerdi; geriye kalan her şeyi alsalar da bunu seçeceğimi sanıyorum!" Yine de içinde seçme ve ayırma işine bu muhteşem mücevherin dahil olmadığı ve bunun başına bela açacağına dair huzursuz bir his vardı.

Sonra yoluna devam etti. Büyük yığının diğer tarafından indi ve meşalesinin parıltısı onu izleyen cücelerin görüş alanından çıktı. Ama çok geçmeden onu uzakta yeniden gördüler. Bilbo salonun zeminini katediyordu.

Diğer yandaki büyük kapılara gelene kadar yoluna devam etti ve orada esen temiz hava onu canlandırsa da az kalsın ışığını söndürecekti. Ürkekçe dışarı baktı ve büyük geçitleri ve karanlığın içine çıkan geniş basamakların başlangıcını gördü. Yine de Smaug'dan ne bir ses, ne iz vardı. Tam arkasını dönüp geri gidecekti ki, kara bir şekil üstüne çullandı ve yüzüne değip geçti. Cıyaklayıp irkildi, tökezleyip sırtüstü düştü. Meşalesi kafaüstü çakılıp söndü!

"Sadece bir yarasa olduğunu tahmin ve ümit ederim!" dedi sefil bir halde. "Peki şimdi ne yapacağım? Doğu, güney, kuzey, batı neresi?"

"Thorin! Balin! Oin! Gloin! Fili! Kili!" diye bağırdı avazı çıktığı kadar –engin karanlıkta sesi ince ve ufak bir gürültü gibiydi. "Işık söndü! Birisi gelip beni bulsun da yardım etsin!" O an cesaretini tamamen yitirmişti.

Cüceler nihayet uzaktan gelen seslenişlerini duydular, ancak kulaklarına ulaşan tek kelime "Yardım!" oldu.

"Peki şimdi ne olmuş olabilir?" dedi Thorin. "Şüphesiz ejderha değil, yoksa cıyak cıyak bağırıp durmazdı."

Birkaç saniye daha beklemelerine rağmen hiç ejderha sesi, aslına bakılırsa Bilbo'nun uzaktan gelen sesi dışında herhangi bir şey duymadılar. "Biriniz gelin de bir iki ışık daha yakın!" diye buyurdu Thorin. "Görünüşe bakılırsa gidip hırsızımıza yardım etmemiz gerekiyor."

"Yardım etme sıramız geldi de geçiyor," ded Balin. "Ben de gitmeyi istiyorum. Her halükarda, şimdilik güvenli olduğunu tahmin ediyorum."

Gloin birkaç meşale daha yaktı, ardından hepsi teker teker kapıdan çıktılar ve duvar boyunca ellerinden geldiğince hızla ve gizlice ilerlediler. Çok geçmeden onlara doğru gelen Bilbo'yla karşılaştılar. Cücelerin ışıklarını görünce aklı çabucak başına gelmişti.

"Sadece bir yarasa ile yere düşen bir meşale, daha kö-

tü bir şey yok!" dedi sorularına cevaben. Çok rahatlamış olsalar da hiç yoktan korktukları için huysuzluk ettiler, ama onlara o an Arkentaşı'ndan bahsetse ne söylerlerdi, bilemiyorum. Yanından geçerken gözlerine ilişen hazine görüntüleri bile cüce yüreklerindeki ateşlerin tümünü yeniden yakmıştı ve en saygın cücenin bile yüreği altın ve değerli taşlarla güçsüzleştiğinde cüce aniden cüretkarlaşır, hattâ vahşileşebilir bile.

Aslında cücelerin artık ısrara ihtiyacı kalmamıştı. Hepsi de fırsatları varken salonu keşfetmeye hevesli ve Smaug'un hali hazırda evinden uzak olduğuna inanmaya istekliydi. Artık her birinin elinde yanan bir meşale vardı ve önce bir yana, sonra diğerine bakarken korkuyu, hattâ ihtiyatı unuttular. Eski hazineleri yığından alıp ışığa tutarken, okşayıp ellerken yüksek sesle konuşuyor, birbirlerine sesleniyorlardı.

Fili ile Kili neredeyse şen bir ruh halindeydi ve hâlâ asılı duran çok sayıda gümüş telli altın harp olduğunu görünce bunları alıp tellerine dokundular; büyülü (aynı zamanda da müzikle ilgilenmeyen ejderha tarafından dokunulmamış) olduklarından, akortları hâlâ tamdı. Karanlık salon uzun süre suskun kalmış bir melodiyle doldu. Ama cücelerin çoğu daha pratikti: Değerli taşlar toplayıp ceplerine tıktılar ve içlerini çekerek taşıyamadıklarının parmaklarının arasından dökülmesine izin verdiler.

Thorin de onlardan aşağı kalmıyordu, ama her zaman sağa sola bakınarak bir türlü bulamadığı bir şeyi arıyordu. Bu Arkentaşı'ydı, ama henüz kimseye bundan bahsetmemişti.

Artık cüceler duvarlardan örgü zırh ve silahlar indirip silahlandılar. Thorin altın kaplamalı halkalardan yapılma bir zırh içinde, al taşlar kakılmış kemerine sıkıştırdığı gümüş saplı baltasıyla gerçekten de kral gibi görünüyordu.

"Bay Baggins!" diye haykırdı. "İşte ödülünüzün ilk ödemesi! Eski paltonu çıkar da bunu giy!"

Bunun üzerine Bilbo, uzun zaman önce genç bir elf prensi için yapılmış, örme zırhtan küçük bir yelek giydi. Elflerin *mithril* dediği, gümüş-çelikten yapılmıştı ve onunla takım inciler ve kristallerle süslü bir de kemeri vardı. Hobbitin başına alttan çelik kasnaklarla güçlendirilmiş ve kenarı beyaz mücevherlerle süslenmiş desenli meşinden hafif bir miğfer yerleştirildi.

"Kendimi muhteşem hissediyorum," diye düşündü, "ama epey saçma görünüyor olmalıyım. Tepe'de olsam evdekiler bana nasıl da gülerdi! Yine de keşke el altında bir ayna olaydı!"

Buna rağmen Bay Baggins aklını definenin efsununa karşı cücelerden daha iyi koruyordu. Cücelerin hazineyi incelemekten yorulmasından çok önce bundan sıkılıp yere oturdu ve her şeyin sonunun nasıl geleceğini tedir-

ginlikle merak etmeye başladı. "Beorn'un tahta kaselerinin birinden adamı neşelendiren bir şey içmek uğruna, bu kıymetli kaselerden bir sürüsünü feda ederdim," diye düşündü.

"Thorin!" diye seslendi yüksek sesle. "Şimdi ne olacak? Silahlandık, ama herhangi bir zırh feci Smaug'un karşısında ne işe yaramış ki? Bu hazineyi henüz kazanıp da geri almış değiliz. Şimdi altın değil bir kaçış yolu arıyoruz, üstelik şansımızı çok zorladık!"

"Doğruyu söylüyorsun!" diye cevap verdi Thorin, aklını başına devşirerek. "Gidelim! Ben size yolu gösteririm. Bin yıl geçse bile bu sarayın yollarını unutmam." Sonra diğerlerine seslendi, bir araya toplandılar ve meşalelerini başlarının üzerinde tutarak ağzına kadar açık kapılardan, pek çok kez arkalarına özlem dolu bakışlar atarak çıktılar.

Parıldayan zırhların üstünü tekrar eski pelerinleriyle, parlak miğferlerini ise paralanmış kukuletalarıyla örtmüşlerdi ve Thorin'in arkasından teker teker yürürken, karanlıkta sık sık duran ve ejderhanın gelişine dair bir ses var mı diye kulak kabartarak ilerleyen bir dizi küçük ışıktılar.

Eski süslemeler uzun zaman önce çürümüş veya yok olmuş, her şey canavarın geliş gidişleri yüzünden pislenip kavrulmuş olsa da, Thorin her geçidi ve her döne-

meci tanıyordu. Uzun merdivenleri çıktılar, ardından dönüp başka merdivenler, sonra başka merdivenler çıktılar. Bunlar yaşayan kayadan yontulmuş, güzel ve pürüzsüz basamaklardı ve cüceler çıktıkça çıktılar, yine de herhangi bir canlıya dair, yaklaşan meşalelerinin ışığından kanat çırparak kaçan sinsi gölgelerden başka izle karşılaşmadılar.

Yine de basamaklar hobbit bacakları için yapılmamıştı ve tam Bilbo yola daha fazla devam edemeyeceğini hissetmeye başlamışken tavan aniden meşale ışıklarının ulaşamayacağı kadar yükseldi. Çok yukarıdaki bir açıklıktan gelen beyaz bir ışık görülebiliyordu ve havada daha tatlı bir koku vardı. Önlerindeki, menteşelerinden kurtulup yarı yarıya yanmış büyük kapılardan loş bir ışık sızıyordu.

"Bu Thror'un büyük salonu," dedi Thorin, "şölen ve toplantı odası. Artık Ön Kapı uzak değil."

Harap olmuş salondan geçtiler. Çürümeye yüz tutmuş masalar vardı; ters dönmüş iskemle ve banklar da çürümekteydi. Yerdeki sürahi, kase, kırık içki boynuzları ve tozların arasına kafatasları ve kemikler saçılmıştı. Uzak uçta başka kapılardan çıkarken kulaklarına bir su sesi çalındı ve gri ışık aniden güçlendi.

"Akan Nehir'in doğduğu yer işte burası," dedi Thorin. "Buradan kapıya doğru akar. Onu takip edelim!"

Bir kaya duvarın içindeki karanlık bir gedikten bir su kaynıyor ve kadim ellerin hüneriyle düz ve derin oyulmuş, dar bir kanalda girdap oluşturarak akıyordu. Yanında pek çok insanın yan yana geçebileceği genişlikte, taştan bir yol uzanıyordu. Bu yolun üzerinde hızla koşarak geniş bir dönemeci aştılar –ve gün ışığıyla karşılaştılar. Önlerinde, aşınmış, ufalanmış ve kararmışlığına rağmen hâlâ içindeki oyma işçiliğinin izlerini belli eden, yüksek bir kemer vardı. Sisli bir güneş soluk ışığını Dağ'ın kolları arasından gönderiyordu ve eşiğin parke taşlarına altın ışık huzmeleri düşmekteydi.

Uykularından dumanı tüten meşalelerle uyanan bir grup yarasa üstlerinden uçup gitti; öne atılırken cücelerle Bilbo'nun ayakları ejderhanın geçişiyle düzleşip kayganlaşmış taşlardan kayarak geçti. Artık su önlerinde gürültüyle dışarı akıyor ve köpüklenerek vadiye doğru iniyordu. Solgun meşalelerini yere atıp, kamaşan gözlerle dışarı baktılar. Ön Kapı'ya varmışlardı ve Dale'e bakıyorlardı.

"Eh!" dedi Bilbo. "Bu kapıdan dışarı bakacağımı hiç tahmin etmezdim. Güneşi bir daha gördüğüme ve rüzgarı yüzümde hissettiğime bu kadar memnun olacağımı da. Ama, üf, bu rüzgar da soğukmuş!"

Öyleydi. Doğudan yaklaşan kışı haber veren, keskin bir rüzgar esiyordu. Dağ'ın kollarının üzerinden ve etrafından dolanarak vadiye iniyor ve kayaların arasında

uğulduyordu. Ejderhanın kol gezdiği mağaraların sıcak ve boğucu derinliklerinde geçirdikleri uzun zamandan sonra güneşin altında titrediler.

Bilbo aniden sırf yorgun değil, aynı zamanda çok da aç olduğunu fark etti. "Sabah ilerlemiş gibi görünüyor," dedi, "aşağı yukarı kahvaltı saati olduğunu tahmin ediyorum –edilecek kahvaltı varsa tabii. Ama Smaug'un ön kapı eşiğinin yemek için en güvenli yer olduğunu sanmam. Lütfen bir süre sessizce oturabileceğimiz başka bir yere gidelim!"

"Çok haklısın!" dedi Balin. "Hangi yöne gitmemiz gerektiğini de biliyorum: Dağ'ın güneybatı köşesindeki eski gözcü kulübesine gitmeliyiz."

"Orası ne kadar uzakta?" diye sordu hobbit.

"Sanırım beş saatlik yürüyüş mesafesinde. Yolculuk zorlu olacak. Kapıdan çıkıp nehrin sol kıyısından geçen yol bozuk görünüyor. Ama aşağıya bakın! Nehir, Dale'in önünde aniden doğuya doğru yön değiştirip harap kentin içinden geçiyor. O noktada, bir zamanlar nehrin sağ kıyısına çıkan dik basamaklarla, oradan sonra da Kuzguntepesi'ne çıkan bir yolla birleşen bir köprü vardı. Yoldan ayrılıp gözcü kulübesine çıkan bir patika var (ya da vardı). Hem eski basamaklar hâlâ orada olsa bile, tırmanış zorlu olacaktır."

"Vay başıma gelen!" diye sızlandı hobbit. "Kahvaltı et-

meden daha da mı yürüyecek, dağ bayır tırmanacağız! O saatsiz, zamansız, iğrenç delikte daha kaç kahvaltı ve öğün kaçırdık acaba?"

Aslına bakılırsa ejderhanın kapıyı parçalamasının üzerinden iki gün ve onları birbirine bağlayan gece geçmişti (üstelik de tamamen yiyeceksiz kalmadan), ama Bilbo günlerin hesabını şaşırmıştı ve bir gece mi, bir haftaya denk sayıda gece mi geçirdiklerini bilemiyordu.

"Hadi, hadi!" dedi Thorin gülerek –morali tekrar düzelmeye başlamıştı ve ceplerindeki değerli taşları şıngırdattı. "Sarayıma iğrenç delik deme! Bir de temizlenip yeniden döşenince gör!"

"O dediğin Smaug ölene kadar olmaz," dedi Bilbo kasvetle. "Bu arada kendisi nerede? Bunu bilmek için iyi bir kahvaltıyı feda etmeye razıyım. Dağ'ın tepesine çıkmış bize bakıyor olmadığını umarım!"

Bu düşünce cüceleri fena halde rahatsız etti ve çabucak Bilbo ile Balin'in haklı olduğuna karar verdiler.

"Buradan uzaklaşmamız gerek," dedi Dori. "Gözleri kafamın arkasındaymış gibi hissediyorum."

"Burası soğuk ve ıssız bir yer," dedi Bombur. "İçecek olabilir, ama yiyecekten eser göremiyorum. Bu yörelerdeki bir ejderha her dem aç olur."

"Hadi, hadi!" diye haykırdı diğerleri. "Balin'in yolunu izleyelim!"

Sağlarındaki kayalık duvarın altında patika olmadığından, nehrin sol yanındaki taşların arasından ağır adımlarla ilerlediler ve ıssızlık ve çoraklık çok geçmeden Thorin'in tekrar ciddileşmesine neden oldu. Balin'in bahsetmiş olduğu köprü uzun zaman önce çökmüştü ve taşlarının çoğu artık sığ ve gürültülü nehirdeki kayalardan ibaretti, ama akarsuyun karşı tarafına fazla zorlanmadan geçtiler, kadim basamakları buldular ve yüksek kıyıya tırmandılar. Kısa bir mesafe gittikten sonra eski yola vardılar ve çok geçmeden kayaların arasında, korunaklı ve derin bir kuytuya ulaştılar; burada bir süre dinlendiler ve yanlarında bulunan, çoğunlukla *cram* ve sudan oluşan erzakla kahvaltı ettiler. (*Cram*'in ne olduğunu merak ediyorsanız, size tek söyleyebileceğim tarifini bilmediğim; ancak bisküviyi andıran, hep taze kalan, yiyene güç vermesi beklenen, ancak kesinlikle keyifli, aslına bakılırsa bir çiğneme egzersizi olma dışında ilginç dahi olmayan bir yiyecek olduğudur. Göl insanları tarafından uzun yolculuklar için geliştirilmişti.)

Bundan sonra tekrar yollarına devam ettiler. Yol artık nehirden ayrılıp batıya doğru dönüyordu ve ucu güneye dönük dağ kolunun büyük sırtı giderek yaklaşmaktaydı. Neden sonra tepeye çıkan patikaya vardılar. Dik bir yokuşu birbirlerinin ardından yavaşça ve güçlükle tırmandılar ve nihayet ikindi akşama yaklaşırken tepenin üstü-

ne varıp, kış güneşinin batıya doğru inişini gördüler.

Burada üç tarafında da duvar olmayan, ancak kuzeydeki kayalık sırtında kapıyı andıran bir açıklık bulunan bir düzlük bulduılar. Bu kapıdan bakıldığında doğu, güney ve batıdaki çok geniş bir alan görülebiliyordu.

"İşte," dedi Balin, "eski günlerde burada her zaman gözcü bulundururduk; arkadaki kapı da buraya bir muhafız odası olarak inşa edilen, kayadan yontma bir odaya açılıyor. Dağ'ın çevresinde buna benzer birkaç yer vardı. Ama gönenç yıllarımızda gözcülüğe pek ihtiyacımız yok gibiydi ve muhafızlar belki de kendilerini fazlasıyla rahat hissetmeye başlamıştı –aksi halde ejderhanın gelişini daha önceden haber alabilirdik ve her şey farklı olabilirdi. Yine de burada bir süre yatarak saklanabilir ve görülmeden pek çok şey görebiliriz."

"Buraya gelirken görüldüysek bu pek işe yaramaz," dedi, Smaug'u oraya kuş misali tünemiş görmeyi bekler gibi kafasını kaldırıp kaldırıp Dağ'ın zirvesine bakan Dori.

"Bu riski göze almak zorundayız," dedi Thorin. "Bugün daha ileri gidemeyiz."

"Hay ağzına sağlık!" diye haykırdı Bilbo ve kendisini yere attı.

Kayalık odada yüz kişiye yetecek kadar yer, daha arkada ise dışarının soğuğunun o kadar işlemediği daha

küçük bir oda vardı. Etraf epey ıssızdı; Smaug'un egemenliğinin başlangıcından beri burayı yaban hayvanları bile kullanmamış gibiydi. Yüklerini buraya bıraktılar ve bazıları hemen kendilerini yere atıp uykuya daldı; ama diğerleri dış kapının yakınına oturup planlarını tartıştı. Bütün konuşmaları dönüp dolaşıp aynı noktaya varıyordu: Smaug neredeydi? Batıya baktılar, ama hiçbir şey yoktu, doğuda da öyle; güneyde ise ejderhadan hiç iz yoktu, ama çok sayıda kuş toplanmaktaydı. Buna bakıp meraklandılar, ama ilk soğuk yıldızlar doğduğunda bunu anlamaya hiç yaklaşmamışlardı.

14

ATEŞ VE SU

Şimdi, sizler de cüceler gibi Smaug'a dair haberler işitmek istiyorsanız, ejderhanın kapıyı parçaladığı ve öfkeyle uçarak uzaklaştığı iki gün öncesine dönmeniz gerekecek.

Göl kasabası Esgaroth'un insanlarının çoğu içerideydi, zira rüzgar kara doğudan esiyordu ve soğuktu, ama birkaçı rıhtımlarda yürümekte ve pek düşkün oldukları üzere, yıldızların gökyüzünde açılan aralıklardan parlayıp göl yüzeyinde yansımasını izlemekteydi. Gölün alt ucundaki alçak tepelerle örtüldüğü için Yalnız Dağ'ın büyük bölümü, Akan Nehir'in kuzeyden geldiği küçük açıklık dışında, kasabalarından görünmüyordu ve hem uğursuz, hem de sabahın ilk ışıklarında dahi iç karartıcı

olduğundan Dağ'a nadiren bakarlardı. Şimdiyse karanlıkla örtülüp ortadan kaybolmuştu.

Aniden titreşerek görüntüye girdi; kısa süreli bir ışık ona değdi, ardından silindi.

"Bakın!" dedi biri. "Yine ışıklar! Dün gece gözcüler gece yarısından sabaha kadar yanıp yanıp söndüklerini görmüş. Yukarıda bir şeyler oluyor."

"Belki de Dağaltı'nın Kralı altın dövüyordur," dedi bir diğeri. "Kuzeye gitmeyeli çok olmuştu. Şarkıların tekrar kendilerini kanıtlamasının zamanı geldi."

"Hangi kral?" dedi bir başka ses sertçe. "Muhtemelen bunlar Dağaltı'nın bildiğimiz tek kralı Ejderha'nın yağmacı ateşleridir."

"Sen de her zaman uğursuz laflar edersin!" dedi diğerleri. "Sellerden, zehirlenmiş balıklara kadar her şey. Neşeli bir şey düşünsene!"

Derken aniden tepelerin alçak yerlerinde büyük bir ışık belirdi ve gölün kuzey kıyısı altın rengine döndü. "Dağaltı'nın Kralı!" diye bağırdılar. "Serveti güneş gibidir, gümüşü bir çeşme, altın akar nehirleri! Nehi, Dağ'dan altın olarak akıyor!" diye haykırdılar; dört bir yanda pencereler açılıyor, ayaklar bir yerlere koşuyordu.

Halkta yine muazzam bir heyecan ve heves vardı. Ama uğursuz sesli adam aceleyle Efendi'nin yanına koştu. "Ejderha gelmiyorsa ben ahmağın biriyim!" diye hay-

kırdı. "Köprüleri kesin! Silahlanın! Silahlanın!"

Ardından aniden uyarı boruları öttü ve kayalık sahillerde yankılandı. Tezahürat kesildi ve sevinç dehşete dönüştü. Bu sayede ejderha onları hepten hazırlıksız yakalamamış oldu.

Hızı o kadar yüksekti ki, onu kendilerine doğru hızla gelen ve giderek büyüyerek parlaklaşan bir ateş parçası olarak görebiliyorlardı ve aralarında en aptal olanı bile kehanetlerin epey yanıldığından şüphe etmiyordu. Yine de biraz zamanları vardı. Yaklaşan Smaug'un korkunç sesi iyice yükselmeden ve göl kanatlarının feci çırpışı altında ateş kızılına kesmeden önce kasabadaki her gemi suyla doldurulduu, her savaşçı silahlandı, her ok ve cirit hazır edildi ve karaya çıkan köprü indirilip yok edildi.

Çığlıklar, feryatlar ve erkeklerin bağırışları arasında başlarının üzerine geldi, köprülere doğru alçaldı ve bir yenilgiye uğradı! Köprü gitmişti ve düşmanları derin sular üzerindeki bir adadaydı –hoşlanmadığı kadar derin, karanlık ve soğuk. Sulara dalsa bütün araziyi günlerce kaplayacak kadar çok duman ve buhar yükselirdi, ama göl ondan daha kudretliydi, içinden geçemeden ateşini söndürüverirdi.

Kükreyerek gerisingeri, kasabanın üzerine süzüldü. Bir grup kara ok havaya fırladı, pulları ve mücevherlerinden sekip takırdadı ve sapları göle ateş ve duman sa-

çan soluğuyla tutuştu. Hayalinizde canlandırabileceğiniz hiçbir havai fişek gösterisi, o geceki manzaranın yanına yaklaşamaz. Yayların salınması ve boruların ötmesi ejderhanın gazabını doruğa ulaştırdı, sonunda öfkeden gözü kör olmuştu. Çok uzun zamandır kimse onunla savaşmaya cesaret edememişti, sağa sola koşup okçuları cesaretlendiren ve Efendi'yi onlara son oklarına kadar savaşmalarını buyurmaları için ısrar eden, sert sesli adam olmasa, buna şimdi de cüret edemezlerdi.

Ejderhanın çenesinden ateş püskürdü. Bir süre başlarının üzerinde daireler çizerek bütün gölü ateşe verdi; ayaklarının dibinde koyu siyah gölgelerin sıçradığı, sahildeki ağaçlar bakır ve kan gibi parlıyordu. Ardından öfkesinden gözü kararan ejderha düşmanına pullu tarafını dönmeyi düşünmeden, aklında bir tek kasabalarını ataşe vermek fikriyle, ok fırtınasının tam ortasına daldı.

O son sürat aşağı uçar, kasabanın içinden geçip tekrar dönerken, o gelmeden suyla iyice ıslatılmış olmasına rağmen saz damlar ile tahta kirişlerden alevler fırladı. Ne zaman bir kıvılcım belirse yüz el üzerine su boca ediyordu. Ejderha dönerek üstlerine geldi. Kuyruğunun tek bir darbesiyle Büyük Ev'in damı yerlebir oldu. Söndürülemez alevler gecenin içine yağdı. Ejderha bir dönüş, bir dönüş daha yaptıkça evler birbiri ardına alevler içinde kalıp yıkıldı, yine de hiçbir ok Smaug'u etkisiz hale ge-

tiremiyor, hattâ bataklıklardan gelme bir sinekten fazla canını yakamıyordu.

İnsanlar çoktan dört bir yandan kendilerini suya atmaktaydı. Kadınlar ve çocuklar pazar havuzundaki yüklü kayıklara yığılıyordu. Silahlar yerlere atıldı. Kısa bir süre önce cücelerin gelişi üzerine eski neşeli şarkıların söylendiği yerlere şimdi yas ve gözyaşı hakimdi. Artık insanlar cücelerin adına lanet okuyordu. Efendi'nin kendisi de kargaşada kürek çekerek kaçmak ve kendisini kurtarmak umuduyla, varaklı büyük teknesine yönelmişti. Çok geçmeden kasabanın tamamı terk edilecek ve kavrulup göl seviyesiyle bir olacaktı.

Ejderhanın umudu buydu. Hepsi kayıklara binse de umurunda değildi. Onları avlarken bolca eğlenebilirdi; ya da insanlar açlıktan ölene kadar oldukları yerde bekleyebilirdi. Hele bir karaya çıkmaya çalışsınlar –orada onları hazır bekliyor olacaktı. Çok geçmeden kıyıdaki tüm ormanları yakacak ve tüm tarlalarla otlakları kavuracaktı. Şimdiyse kasaba kandırma oyununu oynamak onu yıllarca eğlenemediği kadar eğlendirmekteydi.

Ama hâlâ yanan evlerin arasında mevzilerinden ayrılmayan bir okçu birliği vardı. Yüzbaşıları, sert sesli ve sert yüzlü olan, arkadaşlarının sellerle zehirli balıklardan uğursuz haberler vermekle suçladığı, ancak cesaretini de

iyi bildiği Bard idi. Eski atalarından biri, karısı ile çocuğu uzun zaman önceki yıkımdan Akan Nehir üzerinden kaçan Dale Lordu Girion'du. Şimdi porsukağacından sarı bir yayla ok atıyordu, ama biri hariç tüm okları tükenmişti. Ateşler yakınındaydı. Yoldaşları onu terk ediyordu. Yayını son kez eğdi.

Aniden karanlığın içinden bir şey kanat çırparak omzuna kondu. Bard irkildi –ama bu sadece ihtiyar bir ardıçkuşuydu. Korkusuzca kulağının yanına tünemişti ve ona getirdiği haberi söylüyordu. Hayretler içinde kalarak kuşun lisanını anlayabildiğini gördü; zira o Dale ırkından idi.

"Bekle! Bekle!" dedi kuş ona. "Ay yükseliyor. O uçup başının üzerinde dönerken sol göğsünün oyuğunu ara!" Ve Bard şaşkınlıkla duraksadığında, ona Dağ'da olanları ve tüm duyduklarını anlattı.

Derken Bard yay ipini kulağına kadar çekti. Ejderha çember çizerek dönüyor, alçaktan uçuyordu ve o gelirken güneş doğu kıyısından yükseldi ve muazzam kanatlarını gümüşledi.

"Ok!" dedi okçu. "Kara ok! Seni sona sakladım. Beni hiç yarı yolda bırakmadın ve seni her zaman geri alabildim. Sen bana babamdan kaldın, ona da eskilerden. Dağaltı'nın gerçek kralının ocaklarından geldinse şayet, şimdi git ve yolun açık olsun!"

Ejderha bir kez daha, her zamankinden alçak bir daire çizdi ve dönüp pike yaparken karnı ay ışığında alazlı değerli taşlarla bembeyaz parıldadı –ama bir yer hariç. Büyük yay tınladı. Siyah ok ipten dosdoğru sol göğüsteki, ön ayağın alabildiğine açılmış olduğu oyuğa doğru fırladı. Uçuşu öylesine şiddetliydi ki, ucuyla, sapıyla ve tüyleriyle birlikte hedefin içinde kayboldu. Smaug insanları sağır eden, ağaçları deviren ve taşları çatlatan bir çığlıkla, ağzından ateşler püskürterek havaya fırladı, sırtüstü döndü ve mahvolarak yükseklerden aşağılara çakıldı.

Kasabanın tam üzerine düştü. Son çırpınışları kasabayı paramparça edip kıvılcımlarla çaylaklara ayırdı. Göl gümbürtüyle içeri doldu. Ayın altındaki ani karanlıkta muazzam bir ak duman yükseldi. Bir tıslama, taşkın bir anafor, ardından sessizlik oldu. İşte bu Smaug'un ve Esgaroth'un sonu oldu, ama Bard'ın değil.

Büyüyen ay yükseldikçe yükseldi, rüzgar ise daha da gürültülü ve soğuk bir hal aldı. Beyaz sisi bükülen sütunlara ve uçuşan bulutlara çevirip, batıya, Kuyutorman'ın önündeki bataklıkların üzerinde dağılmaya gönderdi. Ardından gölün yüzeyine kara noktalar misali dağılmış sayısız kayık ortaya çıktı ve kasabalarını, mallarını ve harap olan evlerini yitirdikleri için dövünen Esgaroth halkının çığlıkları duyuldu. Ama aslında düşünseler,

şükredecek çok şeyleri vardı, gerçi o anda şükretmelerini beklemek pek doğru olmaz: Kasaba halkının en az dörtte üçü canını kurtarmıştı, ormanları, tarlaları, otlakları ve sığırları zarar görmemişti ve ejderha ölmüştü. Bunun ne anlama geldiğini henüz fark etmemişlerdi.

Batı kıyılarında yas dolu kalabalıklar halinde toplanıp soğuk rüzgarda titrediler ve ilk yakınmaları ile öfkeleri, kasabayı çok erken, hâlâ onu savunmaya çalışanlar varken terk eden Efendi'ye yönelikti.

"Kafası işe iyi çalışıyor olabilir –özellikle de kendi işine," diye mırıldandı bazıları, "ama ciddi bir şey olduğunda hiçbir işe yaramıyor!" Ve Bard'ın cesaretini ve yaptığı son müthiş atağı övdüler. "Keşke ölmüş olmayaydı," dedi hepsi, "onu kral yapardık. Girion soyundan Ejder Vurucu Bard. Heyhat ki yitirildi!"

Bütün konuşmaların arasında, gölgelerden uzun bir şekil çıktı. Sırılsıklamdı, siyah saçları yüzünün ve omuzlarının üzerine sarkmıştı ve gözlerinde haşin bir ışık vardı.

"Bard yitirilmedi!" diye yakırdı. "Düşman katledildiğinde Esgaroth'tan sulara daldı. Ben Girion soyundan Bard'ım; ejderhanın katili benim!"

"Kral Bard! Kral Bard!" diye bağırdılar; ama Efendi takırdayan dişlerini gıcırdattı.

"Girion, Esgaroth Kralı değil, Dale Lordu'ydu," dedi.

"Göl kasabasında her zaman efendileri yaşlı ve bilge kimseler arasından seçmiş ve savaşçı olmaktan başka meziyeti olmayan adamların egemenliğine katlanmamışızdır. Bırakın 'Kral Bard' kendi krallığına dönsün –kahramanlığı sayesinde Dale artık hür ve dönüşüne engel olacak hiçbir şey yok. Ve Dağ'ın gölgesindeki soğuk taşları gölün yeşil kıyılarına tercih edenler varsa, onlar da onunla gidebilir. Bilge kimseler olarak burada kalıp, kasabamızı yeniden inşa etmeyi ve zamanla huzur ve refahının keyfini yeniden sürmeyi ümit edeceğiz."

"Kral Bard'ı isteriz!" diye bağırdı yakınlardaki insanlar Efendi'ye cevaben. "Yaşlı adamlar ve para sayıcılar canımıza yetti!" Daha uzaktaki insanlar da haykırışa katıldı: "Yaşa Okçu, kahrolun Para Torbaları," ve çıkardıkları gürültü sahil boyunca yankılandı.

"Okçu Bard'ı küçümseyecek son kişi benim," dedi Efendi ihtiyatla (zira Bard artık yakınında duruyordu). "Bu gece kasabamıza hayrı dokunanlar arasında önemli bir yer kazandı ve adına nice ölümsüz türkü yakılsa yeridir. Ama neden ey halkım?" –burada Efendi ayağa kalkıp, çok yüksek ve anlaşılır bir sesle konuştu- "Neden bütün suçu bana yüklüyorsunuz? Hangi suç yüzünden görevden alınacağım? Ejderhayı uykusundan kim uyandırdı, sorarım size? Kim bizden değerli armağanlar ve cömert yardımlar alıp, bizi eski şarkıların doğru olabilece-

ğine inandırdı? Kim yumuşak yüreklerimizden ve hoş rüyalarımızdan faydalandı? Bizi ödüllendirmek için nehirden aşağı ne cins altın gönderdiler? Ejder ateşi ve yıkım! Zararımızı kimden tazmin edecek, dullarımız ve yetimlerimiz için kimden yardım isteyeceğiz?"

Gördüğünüz gibi, Efendi bulunduğu konuma şans eseri gelmemişti. Sözcüklerinin sonucu, hali hazırda halkın yeni bir kral düşüncesini hemen hemen unutmaları ve öfkeli düşüncelerini Thorin ve kafilesine yöneltmeleri olmuştu. Dört bir yandan vahşi ve acı sözler haykırıldı ve önceleri eski şarkıları en yüksek seslerle söyleyenler, aynı derecede yüksek seslerle cücelerin ejderhayı kasten üzerlerine saldığını haykırırken duyuldular!

"Ahmaklar!" dedi Bard. "Neden sözlerinizle öfkenizi o bahtsız yaratıklara harcıyorsunuz ki? Şüphesiz Smaug bize gelmeden önce ateşte ilk onlar can verdi." Derken, daha o konuşurken yüreğine Dağ'ın efsanevi hazinesinin başında muhafız veya sahip olmadan yattığı düşüncesi geldi ve aniden suskunlaştı. Efendi'nin sözlerini ve bunu yapacak insanları bulabilirse Dale'in yeniden inşa edilip altın çanlarla doldurulabileceğini düşündü.

Nihayet yeniden konuştu. "Öfkeli sözlerin sırası değil, Efendi, değişime dair kapsamlı planları düşünmenin de. Yapılacak işler var. Hâlâ hizmetindeyim –gerçi bir süre sonra sözlerini yeniden düşünüp, beni takip edecek her-

kesle birlikte kuzeye gidebilirim."

Bunun üzerine kampların kurulmasına ve hastalarla yaralıların bakımına yardımcı olmak için yürüyerek uzaklaştı. Ama Efendi onun arkından kaşlarını çatarak baktı ve oturduğu yerden kalkmadı. Çok şey düşünüp, az şey söyledi, adamlara kendisine yiyecek ve odun getirmeleri için yüksek sesle bağırmak dışında.

Şimdi Bard nereye gitse halkın arasında artık korunmasız kalan hazineyle ilgili konuşmaların yangın gibi yayıldığını duyuyordu. İnsanlar gördükleri tüm zararın karşılığını oradan alacaklarını ve güneyden değerli şeyler almaya yetecek kadar servet edineceklerini konuşuyor ve bu, çile çeken insanları çok neşelendiriyordu. Bu da iyi bir şeydi, çünkü gece soğuk ve berbattı. Çok az kişi için barınak bulunabilmişti (Efendi de bunlardan biriydi) ve yiyecek azdı (Efendi'ye bile az kalmıştı). O gece kasabanın yıkımından kurtulan pek çok kişi ıslaklıktan, soğuktan ve kederden hastalanıp daha sonra öldü ve onu izleyen günlerde çok fazla hastalık ve büyük açlık oldu.

Bu arada Bard liderliği üstlenmiş, her zaman Efendi'nin adıyla da olsa işleri istediği gibi düzenlemekteydi ve halkı idare etmek ve korunmaları ve barınmaları için gereken hazırlıkları yönetmek gibi zor bir görevi vardı. Yakınlarda yardım olmasaydı muhtemelen çoğu, güzü hızla kovalayan kışta can verirdi. Ama yardım hızla gel-

di; zira Bard hiç zaman kaybetmeden Nehir üzerinden hızlı ulaklar gönderip Orman Elflerinin Kralı'ndan yardım istemiş ve bu ulaklar, Smaug'un düşüşünün üzerinden sadece üç gün geçmiş olmasına rağmen, çoktan yola çıkmış bir orduyla karşılaşmıştı.

Elf Kralı kendi ulaklarından ve halkını çok seven kuşlardan haberler almıştı ve olanların büyük bölümünü zaten biliyordu. Ejderha'nın Harabeleri'nin sınırlarında yaşayan tüm kanatlı canlılar arasındaki kargaşa sahiden çok büyüktü. Hava çember çizen sürülerle doluydu ve hızlı uçan ulakları havada sağa sola uçuşuyordu. Ormanın sınırlarının üzerinde ıslıklar, feryatlar ve cıvıltılar vardı. Zira haberler Kuyutorman'ın ıraklarına yayılıyordu: "Smaug öldü!" Yapraklar hışırdıyor ve irkilen kulaklar havaya dikiliyordu. Daha Elf Kralı yola çıkmadan haberler batıda ta Dumanlı Dağlar'ın üzerindeki çam ormanlarına varmıştı: Beorn olanları ahşap evinde duymuştu ve goblinler mağaralarında meclislerini toplamıştı.

"Korkarım bu Thorin Meşekalkan'dan alacağımız son haber olacak," dedi Kral. "Konuğum olarak kalsa daha iyi ederdi. Yine de bu kimseye iyilik getirmeyen, fena bir rüzgar," diye ekledi. Zira o da Thror'un servetinin efsanesini unutmamıştı. Bard'ın ulaklarının onu çok sayıda mızraklı asker ve okçuyla birlikte yürürken bulması böy-

le olmuştu; kargalar başının üzerinde toplanmıştı, zira o yörelerde çağlardır görülmemiş bir savaşın yeniden uyandığını düşünüyorlardı.

Ama Kral Bard'ın yakarışlarını duyunca insafa geldi, zira o iyi ve sevecen bir halkın kralıydı, böylece başlangıçta doğrudan Dağ'a yürüyen askerlerini hızla Uzun Göl'e yöneltti. Bu orduya yetecek kadar teknesi veya salı yoktu, yürüdükleri için daha yavaş ilerlemek zorunda kalmışlardı, ama su yoluyla çok miktarda erzağı önceden gönderdi. Yine de elfler çeviktir ve o günlerde orman ile göl arasındaki bataklıklara ve tehlikeli araziye alışık olmamalarına rağmen, ilerlemeleri hızlıydı. Ejderhanın ölümünden sadece beş gün sonra kıyılara vardılar ve kasabanın yıkıntısına baktılar. Bekleneceği gibi hoş karşılandılar ve insanlar ile Efendileri, Elf Kralı'nın yardımı karşılığında geleceğe dönük her pazarlığı yapmaya razıydı.

Planları kısa zamanda oluşturuldu. Efendi kadınlar ve çocuklar, yaşlılar ve hastalar ile birlikte geride kaldı; zanaat sahibi insanlar ve çok sayıda hünerli elf de onunla birlikte. Bunlar işe koyularak ağaçları kestiler ve ormandan aşağı gönderilen keresteleri biriktirdiler. Ardından sahilde yaklaşan kıştan korunmak için çok sayıda kulübe inşa ettiler ve yine Efendi'nin talimatları doğrultusunda öncekinden de güzel ve büyük, ancak farklı bir yerde yapılması tasarlanmış yeni bir kasabayı planlama-

ya başladılar. Sahilde daha kuzeye taşındılar, zira daha sonraları ejderhanın yattığı sulardan hep korkacaklardı. Ejderha altın yatağına bir daha asla dönmeyecekti, ama taş kadar soğuk bedeni sığlıklardaki zemine kıvrılarak uzanmıştı. Orada çağlar boyunca dev kemikleri sakin havalarda, eski kasabanın harap olmuş kazıklarının arasında görüldü. Ama çok az kişi lanetli noktadan geçmeye cesaret etti; ürperen sulara dalmaya veya çürüyen cesedinden düşen değerli taşları toplamaya cesaret eden ise çıkmadı.

Ancak eli silah tutan tüm erkekler ve Elf Kralı'nın birliklerinin çoğu kuzeydeki Dağ'a doğru yürüyüşe geçmeye hazırlandı. Kasabanın yıkılmasından on bir gün sonra, ordularının başının gölün ucundaki kaya kapılardan geçip ıssız topraklara varması da işte böyle oldu.

15

BULUTLARIN TOPLANMASI

Şimdi Bilbo ile cücelere döneceğiz. Bütün gece içlerinden biri gözcülük etmişti, ama sabah olduğunda tehlikeye dair hiçbir şey görmemiş ve duymamışlardı. Ama toplanan kuşların sayısı giderek artıyordu. Topluluklar halinde güneyden geldiler ve hâlâ Dağ'ın civarında yaşayan kargalar başlarının üzerinde çember çizmeye ve hiç ara vermeden haykırmaya devam etti.

"Tuhaf bir şeyler oluyor," dedi Thorin. "Güz gezintilerinin mevsimi geçti; üstelik bunlar sürekli karada yaşayan kuşlar; sığırcıklar ve sürülerce ispinoz var; uzaklarda da sanki bir savaş hazırlığı varmış gibi çok sayıda leş yiyici kuş dolaşmakta!"

Bilbo aniden işaret etti: "İşte o ihtiyar ardıçkuşu yine

orada!" diye haykırdı. "Smaug dağ yamacını parçalarken kaçıp kurtulmuş gibi görünüyor, ama solucanların kaçabildiğini sanmam!"

İhtiyar ardıçkuşu elbette oradaydı ve Bilbo eliyle işaret ederken onlara doğru uçup yakınlardaki bir taşa tünedi. Ardından kanatlarını çırpıp öttü; sonra başını bir şeyi dinler gibi yana eğdi, sonra yine öttü ve yine dinledi.

"Bize bir şey anlatmaya çalıştığını sanıyorum," dedi Balin, "ama bu gibi kuşların konuşmasını takip edemiyorum, fazla hızlı ve zor. Sen bir şey anlayabildin mi, Baggins?"

"Pek iyi değil," dedi Bilbo (aslına bakılırsa hiçbir şey anlamamıştı); "ama ihtiyar çok heyecanlı görünüyor."

"Keşke kuzgun olsaydı!" dedi Balin.

"Onlardan hoşlanmadığını sanırdım! Bu yoldan daha önce geldiğimizde onlardan epey çekiniyordun."

"Onlar kargaydı! Üstelik de şüpheli görünen, iğrenç yaratıklardı, hem de küstahtılar. Arkamızdan bize ne hakaretler ettiklerini duyacaktınız. Ama kuzgunlar farklıdır. Onlarla Thror'un halkı arasında büyük bir dostluk vardı ve bize sık sık gizli haberler getirip, yuvalarında saklamaya bayıldıkları türden parlak şeylerle ödüllendirilirlerdi.

"Ömürleri uzundur, hafızaları da öyle ve bilgeliklerini çocuklarına aktarırlar. Cüce delikanlısı olduğum zamanlarda kayalardaki kuzgunlardan pek çoğunu tanı-

dım. Bu tepeye bir zamanlar Kuzguntepesi adının verilmesi, bilge ve ünlü bir çiftin, ihtiyar Carc ile eşinin burada, muhafız odasının üzerinde yaşamasındandı. Ama o kadim soyun hiçbir üyesinin burada kaldığını sanmam."

O konuşmayı yeni bitirmişti ki, yaşlı ardıçkuşu yüksek sesle öttükten sonra hemen uzaklaştı.

"Biz onu anlamıyor olabiliriz, ama o yaşlı kuşun bizi anladığına eminim," dedi Balin. "Şimdi gözünüzü açık tutup olacaklara bakın!"

Çok geçmeden kanat sesleri duyuldu ve ardıçkuşu yanında fena halde yaşlı ve zayıf bir kuşla birlikte döndü. Kuşun gözleri kör olmak üzereydi, güçbela uçabiliyordu ve kafasının üstü keldi. Çok büyük ve yaşlı bir kuzgundu. Önlerindeki zemine kaskatı bir iniş yaptı, kanatlarını yavaşça çırptı ve Thorin'e başını eğdi.

"Ey Thrain oğlu Thorin ve Fundin oğlu Balin," dedi çatlak bir sesle (ve Bilbo dediklerini anladı, çünkü kuş dili değil, olağan konuşma dilini kullanmıştı). "Ben Carc'ın oğlu Roäc'ım. Carc öldü, ama bir zamanlar tarafınızca iyi tanınırdı. Ben yumurtadan çıkalı yüz elli üç yıl oldu, ama babamın bana anlattıklarını unutmadım. Artık Dağ'ın büyük kuzgunlarının şefi benim. Sayımız az, ama hâlâ eski kralı hatırlıyoruz. Halkımın çoğu gurbette, zira güneyde önemli haberler var –bazıları size sevinç verecek haberler, bazılarına ise o kadar memnun olmayacak-

sınız.

"Bakın! Kuşlar tekrar Dağ'a ve güneyden, doğudan ve batıdan gelip Dale'e toplanıyor, çünkü Smaug'un öldüğü haberi yayıldı!"

"Öldü mü! Öldü mü?" diye bağırdı cüceler. "Öldü ha! O zaman boş yere korktuk –hazine de bizimdir!" Hep birlikte ayağa fırladılar ve sevinçle hoplayıp zıplamaya başladılar.

"Evet, öldü," dedi Roäc. "Ardıçkuşu, dilerim tüyleri hiç dökülmez, öldüğünü gördü ve onun sözüne güvenebiliriz. Bundan üç gece önce ay doğumunda Esgaroth insanlarıyla olan savaşta düştüğünü gördü."

Thorin'in cüceleri susturup kuzgunun verdiği haberleri dinleyebilmesi biraz zaman aldı. Nihayet kuzgun savaşın tüm öyküsünü anlattıktan sonra sözlerine davam etti:

"Sevinçli haberler bu kadar, Thorin Meşekalkan. Salonlarına emniyet içinde dönebilirsin; bütün hazine senindir –şimdilik. Ama burada kuşlardan başka pek çokları daha toplanıyor. Muhafızın ölümünün haberi çoktan uzaklara yayıldı ve Thror'un servetinin efsanesi bunca yıl anlatılırken kendisinden bir şey kaybetmedi; ganimetten pay almaya heveslenen pek çok kişi var. Şimdiden bir elf ordusu yolda ve savaş ile kıyım ümit eden leş kargaları da onlarla birlikte yolculuk ediyor. Gölün kenarında

insanlar kederlerinin suçlusunun cüceler olduğunu mırıldanıyor; çünkü evlerinden oldular, pek çokları öldü ve Smaug kasabalarını yok etti. Onlar da sizin diri mi ölü mü olduğunuza bakmadan zararlarını hazinenizden karşılamak istiyor.

"İzleyeceğiniz yolu kendi zekanızla bulmanız gerek; ama on üç kişi bir zamanlar burada yaşayan, ancak artık çok uzaklara dağılmış olan büyük Durin halkının küçük bir kalıntısı. Tavsiyemi dinlerseniz Göl insanlarının efendisine değil, ejderhayı okuyla vuran kişiye güvenirsiniz. Kendisi Dale ırkından ve Girion soyundan Bard'dır; sert ama dürüst bir adamdır. Uzun süren ıssızlığın ardından bir kez daha cüceler, insanlar ve elfler arasında barış olduğunu görmek isteriz; ama bu size fazlasıyla altına mâl olabilir. Sözümü söyledim."

Ardından Thorin öfkeyle ileri atıldı: "Sana teşekkür ederiz, Carc'ın oğlu Roäc. Sen ve halkın unutulmayacaktır. Ama biz hayatta oldukça altınımızı ne hırsızlar çalabilecek, ne de zorbalar alıp götürecek. Bizim teşekkürümüzü daha fazla hak etmek istersen, bize yaklaşanlardan haber getir. Bir de sana yalvarırım, aranızda hâlâ genç ve kanadı güçlü olanlar varsa, kuzeydeki dağlarda, buranın hem doğusu, hem de batısında yaşayan hısımlarımıza haberciler gönderip onlara müşkül durumumuzu anlat, ama özellikle de Demir Tepeler'deki kuzenim Dain'e, zi-

ra onun iyi silahlanmış pek çok adamı vardır ve buraya en yakın oturan odur. Söyle ona acele etsin!"

"Bu tavsiyenin doğru olup olmadığını söylemeyeceğim," dedi Roäc çatlak sesiyle, "ama elimden geleni yapacağım." Sonra yavaşça uçarak uzaklaştı.

"Şimdi Dağ'a dönelim!" diye haykırdı Thorin. "Kaybedecek çok az zamanımız var."

"Yiyecek de çok az erzakımız!" diye haykırdı, her zaman bu gibi konularda pratik düşünen Bilbo. Her halükarda serüvenin ejderhanın ölümüyle resmen bittiğini düşünüyordu –ki bu konuda fena halde yanılmaktaydı– ve bu işlerin barışla sonuçlanması için kârdaki payının büyük bölümünden vazgeçmeye hazırdı.

"Dağ'a dönelim!" diye bağırdı cüceler onu duymamış gibi; dolayısıyla o da onlarla beraber gitmek zorunda kaldı.

Şimdiye kadarki olayların bazılarını duymuş olduğunuzdan, cücelerin önünde hâlâ birkaç gün olduğunu fark etmişsinizdir. Mağaraları bir kez daha araştırdılar ve bekledikleri gibi sadece Ön Kapı'nın açık kaldığını fark ettiler; diğer kapıların hepsi de (elbette saklı küçük kapı dışında) uzun zaman önce Smaug tarafından kırılıp kapatılmıştı ve onlardan geriye hiç iz kalmamıştı. Böylece ana kapıyı istihkam etmek ve ona çıkan yeni bir patika

oluşturmak için ter dökmeye başladılar. Eski zamanlarda yaşamış madenciler, taş ustaları ve inşaatçıların kullandığı aletlerden ellerinde bolca vardı ve cüceler bu tür işlerde hâlâ çok hünerliydiler.

Onlar çalışırken kuzgunlar sürekli haber getiriyordu. Bu sayede Elf Kralı'nın yolunu değiştirip Göl'e döndüğünü ve hâlâ nefes alacak zamanları olduğunu öğrendiler. Daha da iyisi, midillilerinin üç tanesinin kaçmayı başardığını ve Akan Nehir kıyısında, erzaklarının geri kalanının bırakıldığı yerde başıboş dolaştığını öğrendiler. Böylece, diğerleri işlerine devam ederken Fili ile Kili bir kuzgunun kılavuzluğunda midillileri bulmaya ve geri getirebildikleri ne varsa getirmeye gönderildiler.

Onlar yola çıkalı dört gün olmuştu ve o zamana gelindiğinde Göl insanları ile Elflerin birleşik ordularının hızla Dağ'a doğru ilerlemekte olduğunu biliyorlardı. Ama artık umutları daha yüksekti; zira dikkatli davranmaları koşuluyla onlara birkaç hafta yetecek kadar yiyecekleri vardı –elbette çoğunlukla *cram*'di ve bundan fena halde usanmışlarsa da *cram* hiçbir şeyden çok daha iyidir- ve kapı daha şimdiden açıklığın önüne dizilmiş, ancak çok geniş ve yüksek bir duvar oluşturan taşlarla örtülüydü. Duvarın içinde dışarıyı görebilecekleri (veya ok atabilecekleri) delikler olsa da giriş yoktu. İçeriye merdivenle girip çıkıyorlar, eşyaları ise iplerle çekiyorlar-

dı. Derenin dışarı çıkabilmesi için yeni duvarın altında ufak ve alçak bir kemer inşa etmişlerdi, ama girişin yakınında dar dere yatağını değiştirerek dağ duvarından derenin Dale'e doğru indiği çavlana kadar uzanan, geniş bir havuz oluşturmuşlardı. Kapıya yüzmek dışında yaklaşmanın tek yolu, uçurumun cepheden bakıldığında sağ tarafta kalan dar bir çıkıntısı üzerinden geçmekti. Midillileri sadece eski köprünün üzerindeki basamakların başına getirmiş ve yüklerini boşalttıktan sonra onlara efendilerine dönmelerini buyurup, binicisiz halde güneye göndermişlerdi.

Bir gece aniden önlerindeki Dale'de çok sayıda ateş ve meşaleye benzeyen ışık belirdi.

"Geldiler!" dedi Balin. "Kampları da çok büyük. Akşam karanlığını fırsat bilip vadiye nehrin iki kıyısı üzerinden gelmiş olmalılar."

O gece cüceler çok az uyudu. Yaklaşan bir birlik gördüklerinde sabahın ışığı hâlâ soluktu. Duvarlarının gerisinden, vadinin başına gelip yavaşça yukarı tırmanmalarını izlediler. Çok geçmeden aralarında hem adeta savaşa gitmek üzere silahlanmış göl insanlarının, hem de elf okçularının bulunduğunu gördüler. Nihayet bunların en önde olanı yuvarlanmış kayaları tırmanıp çavlanın en tepesinde belirdi ve önlerinde uzanan havuzu ve kapının

yeni yontulmuş taşlardan bir duvarla kapandığını görünce şaşkınlıkları büyük oldu.

İşaret edip birbirleriyle konuşarak beklerlerken, Thorin onlara seslendi: "Dağaltı'nın Kralı, Thrain'in oğlu Thorin'in kapılarına savaşa gelir gibi gelen sizler kimsiniz?" diye sordu çok yüksek bir sesle, "Ve ne istiyorsunuz?"

Ama adamlar hiç cevap vermediler. Bazıları hızla geri döndü; diğerleri de bir süre kapıya ve savunma önlemlerine baktıktan sonra onları izledi. O gün kamp nehrin doğusuna, Dağ'ın kollarının tam arasına taşındı. O zaman kayalar nice zamandır olmadığı gibi sesler ve şarkılarla çınladı. Elf harplarının ve tatlı müziğin sesi de vardı ve yankılanarak onlara doğru yükselirken havanın soğuğu ılınmış gibi geldi ve baharda açan orman çiçeklerinin kokusu da belli belirsiz burunlarına ulaştı.

Bilbo karanlık kaleden aşağıya kaçıp, ateşlerin yanındaki neşe ve şölene katılmak için can atıyordu. Genç cücelerin bazılarının da yürekleri yumuşamıştı ve işlerin farklı sonuçlanmış olmasını ve bu ahaliyi dost sayabilmeyi dilediklerini söylediler, ama Thorin kaşlarını çattı.

Ardından cüceler de hazineden geri alınan harplar ve çalgılar getirip Thorin'in ruh halini yumuşatmak için müzik yaptılar, ama şarkıları elf şarkıları gibi değildi ve uzun zaman önce Bilbo'nun küçük hobbit kovuğunda

söyledikleri şarkıya çok benziyordu.

Kara, yüksek dağın altında
Kral geldi salonuna!
Hasmı olan Dehşet Solucanı öldü,
Onun gibi düşecek düşmanları.

Kılıç keskindir, uzundur mızrak,
Hızlıdır ok ve kuvvetlidir Kapı;
Cesurdur altını gören yürek;
Bundan böyle zulme katlanmayacak cüceler.

Eskinin cüceleri kudretli büyüler yaptı
Çekiçler inerken çınlayan çanlar örneği
Karanlık şeylerin uyuduğu, derin mekanlarda
Otlakların aşağısındaki boş salonlarda

Geçirdiler çiçeklenen yıldızları
Gümüş kolyelere, astılar ejderin harını taçlara
Ördüler telkâriye şavkını
Yaptıkları harpların melodisini.

Dağ tahtı özgür kaldı bir kez daha!
Ey! Gezgin halklar, kulak verin çağrıya!
Gelin aceleyle! Gelin aceleyle! Çölleri aşın!

Dostunuz ve akrabanız kral zordadır.

Şimdi sesleniyoruz soğuk dağların ardına!
'Geri dönün eski mağaralara'!
Kapılarda bekliyor sizi kral
Dopdolu elleri değerli taşlar ve altınla.

Kral geldi salonuna!
Kara, yüksek dağın altında
Hasmı olan Dehşet Solucanı öldü,
Onun gibi düşecek düşmanlarımız!

Thorin bu şarkıdan hoşlanmış gibiydi ve tekrar gülümseyip neşelendi ve Demir Dağlar'ın ne kadar uzakta olduğunu ve haberi alır almaz yola çıkması durumunda Dain'in Yalnız Dağ'a varmasının ne kadar süreceğini tahmin etmeye başladı. Ama hem bu şarkı, hem de konuşmalar Bilbo'nun yüreğini burkmuştu: Kulağa fazlasıyla savaşkan geliyorlardı.

Ertesi sabah erkenden bir bölük mızrakçının nehri geçip vadiden onlara yaklaştığı görüldü. Yanlarında Elf Kralı'nın yeşil sancağını ve Göl'ün mavi sancağını taşıyorlardı ve kapıdaki duvarın tam önüne gelip durdular.

Thorin bir kez daha onları yüksek bir sesle selamladı: "Dağaltı'nın Kralı Thrain oğlu Thorin'in kapılarına sa-

vaşa gider gibi silahlanarak gelen kimdir?" Bu defa bir cevap aldı.

Saçı siyah, yüzü sert, uzun boylu bir adam öne çıkıp bağırdı: "Selam sana, Thorin! Neden haydutlar gibi kendini bu kaleye kapattın? Henüz düşman değiliz ve seni ümitlerin ötesinde canlı bulduğumuza seviniyoruz. Burada yaşayan kimsenin olmadığını sanıyorduk, ancak artık burada olduğumuza göre bir pazarlık, bir de toplantı gerekiyor."

"Sen kimsin, neyin pazarlığını yapacaksın?"

"Benim adım Bard ve ejderhanın ölümü ve hazinenizin kurtuluşu benim elimden oldu. Bu sizi ilgilendiren bir mesele değil mi? Üstelik Dale'li Girion'un haklı vârisiyim ve defineniz onun salonları ve kasabalarının Smaug tarafından çalınan hazinesinin büyük bölümüyle karışmış durumdadır. Bu konuşabileceğimiz bir konu değil mi? Dahası, son savaşında Smaug Esgaroth insanlarının meskenlerini yok etti, ben de henüz onların efendisinin bir hizmetkarıyım. Onun namına konuşmak ve halkının kederi ve sefaletini düşünüp düşünmediğini sormak isterim. Onlar zor zamanınızda size yardım eli uzattılar, bunu ise, şimdiye kadar kasten olmadığından şüphe duymasak da, sadece yıkımla ödediniz."

Şimdi bu sözler mağrur ve sert bir tavırla söylenmelerine rağmen adil ve hakikatli sözlerdi ve Bilbo Thorin'in hemen sözlerin haklılığını teslim edeceğini sandı. Elbet-

te, kimsenin ejderhanın zayıf noktasını keşfedenin kendisi olduğunu hatırlamasını beklemiyordu; beklemediği de iyiydi, çünkü kimse hatırlamadı zaten. Ama aynı zamanda bir ejderhanın üzerinde uzun süre yattığı altının hele de cücelerin yürekleri üzerindeki etkisini de kestirememişti. Thorin geçen günlerde hazine dairesinde uzun saatler geçirmişti ve hazinenin şehvetinin etkisi altındaydı. Başta Arkentaşı aramasına rağmen, hazinede yatan ve ırkının emekleri ve kederlerine dair anılarla iç içe geçmiş pek çok harika şeyde de gözü vardı.

"En son koşulunu en son ve en kötü yerde ortaya koydun," diye cevap verdi Thorin. "Halkımın hazinesi üzerinde hiçbir insanın hakkı yoktur, zira hazineyi bizden çalan Smaug onu da canından ve evinden etmiştir. Hazine Smaug'un değildi ki, melun eylemleri ondan alınacak bir payla tazmin edilsin. Göl insanlarından aldığımız malların ve yardımın bedelini adil bir şekilde ödeyeceğiz –zamanı gelince. Ama güç tehdidi altında *hiçbir şey*, bir somun ekmeğin bedelini bile ödemeyeceğiz. Kapılarımızın önünde silahlı bir ordu dururken sizi düşman ve hırsız olarak görüyoruz.

"Merak ediyorum, acaba hazineyi korumasız, bizi katledilmiş halde bulsanız akrabalarımıza miraslarının ne kadarını ödeyecektiniz?"

"Bu adil bir soru," diye cevap verdi Bard. "Ama ölü

değilsiniz, biz de haydut değiliz. Üstelik zengin olanlar zor anlarında onlara dostluk edenlere ihtiyaç zamanında haklarının ötesinde merhamet gösterebilir. Yine de diğer savlarıma yanıt almadım."

"Dediğim gibi, kapımın önündeki silahlı adamlarla pazarlık etmem. İyi duygularla hatırlamadığım Elf Kralı'nın halkıyla da. Bu münazarada onların yeri yoktur. Şimdi oklarımız uçmadan buradan gidin! Benimle bir daha konuşmak istiyorsanız da, önce elf ordusunu ait oldukları ormana gönderin, sonra da eşiğe varmadan önce silahlarınızı bırakarak yaklaşın."

"Elf Kralı dostumdur ve zor anlarında, üzerinde dostluktan başka bir alacak hakları olmamasına rağmen Göl halkının yardımına koşmuştur," diye cevap verdi Bard. "Sana sözlerinden pişman olman için zaman tanıyacağız. Biz geri dönene kadar aklını başına topla!" Ardından oradan ayrılıp kampa döndü.

Birkaç saat geçmiş geçmemişti ki sancaktarlar geri döndü, borazancılar öne çıkıp borularını öttürdüler:

"Esgaroth ile Orman namına," diye haykırdı biri, "Kendisine Dağaltı'nın Kralı diyen Thrain'in oğlu Thorin Meşekalkan'a hitap ediyoruz ve ısrarla öne sürdüğümüz alacak haklarımızı değerlendirmesini, aksi halde hasmımız ilan edileceğini söylüyoruz. Hazinenin en az on ikide birlik bölümünü ejder katili ve Girion'un vârisi sıfa-

tıyla Bard'a teslim edecektir. Bard bu paydan Esgaroth'a yardım edecektir, ama Thorin eski ataları gibi çevredeki ülkelerin dostluğunu ve şerefini arzuluyorsa, Göl halkının rahatı için kendisi de bir şeyler verecektir."

Derken Thorin boynuzdan yapılma bir yay kaptı ve konuşana bir ok gönderdi. Ok adamın kalkanına çarpıp orada titreyerek durdu.

"Cevabın bu olduğuna göre," diye seslendi adam, "Dağ'ın kuşatma altında olduğunu ilan ediyorum. Bir ateşkes ve pazarlık talep edene kadar buradan ayrılmayacaksınız. Size herhangi bir silahla saldırmayacak, sizi altınınızla baş başa bırakacağız. İsterseniz onu yiyebilirsiniz!"

Haberci bunu söyledikten sonra oradan hızla ayrılıp, cüceleri davalarını değerlendirmeye terk etti. Thorin öyle katılaşmıştı ki, diğerleri isteseler bile ona karşı çıkmaya cüret edemezdi; gerçi çoğu zaten onunla aynı fikirde gibiydi –belki yaşlı ve şişman Bofur, Fili ve Kili dışında. Elbette Bilbo bütün bu gelişmelere karşıydı. Artık Dağ canına yetmişti ve onun içinde kuşatılmak hiç de hoşuna gitmemişti.

"Bütün bu yer hâlâ leş gibi ejderha kokuyor," diye homurdandı kendi kendisine, "ve bu koku midemi bulandırıyor. Üstelik *cram* resmen boğazımdan geçmez oldu."

16

GECELEYİN BİR HIRSIZ

Günler artık yavaş ve sıkıntılı geçiyordu. Cüceler çoğu zamanlarını hazineyi düzenleyip yığmakla harcıyordu ve Thorin artık Thrain'in Arkentaşı'ndan bahsetmeye başlamış ve onlara her yanda onu aramalarını buyurmuştu.

"Zira babamın Arkentaşı," dedi, "kendi başına bir nehir dolusu altından daha değerlidir, benim içinse paha biçilemez kıymettedir. Bütün hazine içinde o taşı kendime ayırıyorum ve onu bulup da saklayan herkesten öcümü alırım."

Bilbo bu sözleri duydu ve taşın bulunması durumunda –yastık olarak kullandığı pılı pırtıdan oluşan eski bir bohçaya sarılmıştı- ne olacağını merak ederek korktu.

Yine de taştan bahsetmedi, çünkü günlerin bungunluğu ağırlaştıkça küçük kafasında bir plan şekillenmeye başlamıştı.

İşler bir süre böyle sürüp gitmişti ki, kuzgunlar Dain'in ve beş yüzü aşkın cücenin Demir Tepeler'den yola çıkıp kuzeydoğu yönünden hızla yaklaştığı ve artık Dale'e yaklaşık iki günlük yürüyüş mesafesinde olduklarını haber verdi.

"Ama Dağ'a fark edilmeden yaklaşamazlar," dedi Roäc, "ve vadide savaş olmasından korkuyorum. Bu tavsiyeyi doğru bulmuyorum. Sert bir halk olsalar da karşı karşıya olduğunuz orduyu yenme olasılıkları düşük ve bunu başarsalar da elinize ne geçecek? Kar kış hemen peşlerinden geliyor? Civar toprakların dostluğu ve rızası olmadan karnınızı nasıl doyuracaksınız? Ejderha artık ölmüş olsa da, muhtemelen ölümünüz hazineden olacaktır!"

Ama Thorin'in fikri değişmemişti. "Karla kış insanları da, elfleri de dondurur," dedi, "ve çorak arazideki meskenlerine katlanmak onlara zor gelebilir. Dostlarım arkalarında, kış yanı başlarındayken belki de mizaçları yumuşayıp pazarlığa daha uygun bir hal alabilir."

O gece Bilbo kararını verdi. Gökyüzü siyah ve mehtapsızdı. Karanlık tamamen çöker çökmez kapının hemen içindeki bir odanın köşesine gitti ve çıkınından bir iple birlikte bir paçavraya sarılmış halde Arkentaşı aldı.

Sonra duvarın üstüne tırmandı. Nöbet tutma sırası onda olduğundan ve cüceler bir seferde tek kişiyi nöbetçi bıraktığından orada Bombur'dan başka kimse yoktu.

"Hava çok soğuk!" dedi Bombur. "Keşke biz de burada kampta yaptıkları gibi ateş yakabilsek!"

"İçerisi yeterince sıcak," dedi Bilbo.

"Öyledir; ama gece yarısına kadar buraya bağlıyım," diye homurdandı şişman cüce. "Bu hepten üzücü bir iş. Gerçi sakalı hep uzasın Thorin'e karşı çıkmaya cesaret edemiyorum, yine de onun kadar katı bir cüce görülmemiştir."

"Benim bacaklarım kadar katı olamaz," dedi Bilbo. "Merdivenlerden ve taş geçitlerden bıktım usandım. Ayak parmaklarımın altında çimeni hissetmek için neler vermezdim."

"Bense boğazımdan geçen sert bir içeceğin verdiği his ve iyi bir yemeğin peşinden yumuşak bir yatak için neler vermezdim."

"Kuşatma devam ederken sana bunları veremem. Ama uzun zamandır nöbet tutmadım ve istersen senin sıranı devralabilirim. Bu gece hiç uykum yok."

"Sen iyi birisin, Bay Baggins, teklifini seve seve kabul edeceğim. Ama aklında olsun, bir şey fark edersen hemen beni uyandır! Sol içteki odada yatıyor olacağım, buraya çok uzak değil."

"Git bakalım!" dedi Bilbo. "Seni gece yarısı uyandırırım, sen de bir sonraki nöbet kimdeyse onu uyandırırsın."

Bombur gider gitmez Bilbo yüzüğünü parmağına geçirdi, ipini bağladı, duvarın üzerinden aşağı kayıp uzaklaştı. Bombur uyurdu (istediği zaman uyuyabilirdi, hem ormandaki serüvenden beri sürekli o zaman gördüğü harika rüyaları yeniden yakalamaya çalışıyordu); diğerlerinin hepsi de Thorin'le birlikte meşguldü. Herhangi birinin, Fili veya Kili'nin dahi, sıra kendilerine gelene kadar duvara çıkması küçük bir olasılıktı.

Hava çok karanlıktı ve bir süre sonra yeni yapılan patikadan ayrılıp derenin aşağıdaki yatağına yöneldiğinde yol ona yabancı geldi. Nihayet istediği gibi kampa gitmek için suyu geçmesi gereken dönemece vardı. Orada derenin yatağı sığdı, ama çoktan genişlemeye başlamıştı ve karanlıkta karşıya geçmek küçük hobbit için kolay değildi. Neredeyse karşı kıyıya varmıştı ki, yuvarlak bir taşın üzerinde dengesini kaybedip bir şapırtıyla soğuk suya düştü. Titreyip sular saçarak karşı kıyıya varmıştı ki, elfler karanlığın içinden parlak meşaleleriyle gürültünün kaynağını araştırmaya geldiler.

"O balık falan değildi, "dedi birisi. "Etrafta bir casus var. Işıklarınızı saklayın! Bu hizmetkarları olan o acayip küçük yaratıksa, bizden çok ona yararlar."

"Hizmetkarmış!" diye burun kıvırdı Bilbo ve tam burnunu kıvırırken yüksek sesle hapşırdı ve elfler hemen sese doğru yöneldiler.

"Işık yakalım!" dedi Bilbo. "Beni istiyorsanız, işte buradayım!" dedikten sonra yüzüğünü çıkarıp bir taşın arkasından ortaya çıktı.

Şaşkınlıklarına rağmen onu çabucak yakaladılar. "Sen kimsin? Cücelerin hobbiti misin? Ne yapıyorsun? Gözcülerimizin arasından geçip bu kadar içlere nasıl geldin?" diye peş peşe sorular sordular.

"Ben Bay Bilbo Baggins'im," diye cevap verdi, "eğer bilmeniz şartsa, Thorin'in yoldaşıyım. Kralınızın görüntüsünü iyi bilirim, gerçi beni görse tanıyacağını sanmam. Ama Bard beni hatırlar, benim görmek istediğim kişi de Bard."

"Öyle mi!" dediler. "Peki onunla ne işin var?"

"İşimin ne olduğu beni ilgilendirir, iyi elflerim. Ama bu soğuk ve kasvetli yerden ormanlarınıza dönmek istiyorsanız," diye cevap verdi ürpererek, "beni çabucak kuruyabilmem için bir ateşin yanına götürürsünüz –daha sonra da şeflerinizle olabildiğince kısa zamanda görüşmeme izin verirsiniz. Sadece birkaç saatim var."

İşte böylece, kapıdan kaçtıktan iki saat kadar sonra Bilbo büyük bir çadırın önündeki sıcak bir ateşin yanın-

da, kendisine merakla bakan Elf Kralı ve Bard eşliğinde oturmaktaydı. Kısmen eski bir battaniyeye sarınmış, elf zırhı içinde bir hobbit onlar için yeni bir şeydi.

"Anlıyorsunuzdur," diyordu Bilbo, en iyi iş bitirici ses tonuyla, "işler gerçekten de içinden çıkılamaz durumda. Şahsen bütün bu meseleden bıktım usandım. Keşke batıda, ahalinin daha makul olduğu kendi yurdumda olaydım. Ama bu konuda benim de çıkarım var –kesin konuşmak gerekirse, –neyse ki saklamış olduğum– bir mektuba göre, on dörtte bir." Eski ceketinin (hâlâ zırhının üzerine giydiği) cebinden buruşmuş ve pek çok kez katlanmış halde Thorin'in Mayıs'ta şömine rafının üzerindeki saatin altına bırakmış olduğu mektubu çıkardı!

"*Kâr*dan pay, olduğuna dikkatinizi çekerim," diye devam etti. "Bunun farkındayım. Şahsen ben bütün hak iddialarınızı dikkatle değerlendirmeye ve kendi hakkımı talep etmeden önce toplamdan doğru olan miktarı almaya hazırım. Ancak sizler Thorin Meşekalkan'ı benim artık tanıdığım kadar iyi tanımıyorsunuz. Sizi temin ederim ki, siz burada oturduğunuz sürece bir altın yığınının üzerine oturup açlıktan ölmeye gayet hazır."

"Eh, bırakalım ölsün!" dedi Bard. "Böyle aptal biri açlıktan ölmeyi hak ediyor."

"Öyle," dedi Bilbo. "Bakış açını anlıyorum. Aynı zamanda kış da hızla yaklaşmakta. Çok geçmeden kar ve

daha kimbilir nelerle karşı karşıya kalacaksınız ve erzakların temini zorlaşacak –tahminimce elfler için bile. Dain ve Demir Tepeli cüceleri duymadınız mı?"

"Uzun zaman önce duyduk, ama bunun bizimle ne ilgisi var?" diye sordu Kral.

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Sizde olmayan bazı bilgiler bende var. Size söyleyeyim, Dain en çok iki günlük yürüyüş mesafesinde, yanında da en az beş yüz gaddar cüce var –çoğunun, şüphesiz duymuş olduğunuz feci cüce goblin savaşlarından deneyimi var. Buraya vardıklarında ciddi sorunlar çıkabilir."

"Bize bunu neden anlatıyorsun? Dostlarına ihanet mi ediyorsun, yoksa bizi tehdit mi ediyorsun?" diye sordu Bard sertçe.

"Canım Bard!" diye cıyakladı Bilbo. "Bu kadar aceleci olma! Hiç bu kadar kuşkucu kimselerle karşılaşmamıştım! Ben sadece olayla ilgisi olan herkesi beladan uzak tutmaya çalışıyorum. Şimdi size bir teklifim olacak!"

"Duyalım bakalım!" dediler.

"Görebilirsiniz!" dedi. "Teklifim bu!" dedi ve Arkentaşı çıkarıp üstündeki paçavrayı bir kenara fırlattı.

Gözleri şaşırtıcı ve güzel şeylere alışık olan Elf Kralı hayretle ayağa kalktı. Bard bile taşa hiçbir şey söylemeden hayranlıkla baktı. Sanki bir küre ayın ışığıyla dolmuş ve önlerinde buzlu yıldızların parıltısından örülme bir

ağa asılmıştı.

"Bu Thrain'in Arkentaşı," dedi Bilbo, "Dağ'ın Yüreği, aynı zamanda Thorin'in de yüreğidir. Ona bir nehir dolusu altından daha fazla önem verir. Pazarlık konusunda size yardımı olacaktır." Ardından Bilbo bir ürpertiyle, özlem dolu bir bakışla da olsa, muhteşem taşı Bard'a verdi, Bard da taşı elinde büyülenmiş gibi tuttu.

"Ama bu nasıl senin oluyor da veriyorsun?" diye sordu nihayet büyük bir çaba sarf ederek.

"E, şey!" dedi hobbit rahatsız bir halde. "Tam olarak benim değil, ama şey, ben hakkıma saymaya razıyım, anlarsın ya. Hırsız olabilirim –öyle söylüyorlar, gerçi ben kendimi hiç hırsız gibi hissetmedim– ama aşağı yukarı dürüst bir hırsız olduğumu sanıyorum. Her neyse, şimdi geri dönüyorum ve cüceler bana istediklerini yapabilirler. Taşın işinize yarayacağını umarım."

Elf Kralı Bilbo'ya yeni bir hayranlıkla baktı. "Bilbo Baggins!" dedi. "Elf prenslerinin zırhını giymeye, içinde daha hoş görünen pek çoğundan daha layıksın. Ama Thorin Meşekalkan'ın böyle düşüneceğini sanmam. Belki de benim cüceler hakkında senden daha fazla genel bilgim var. Sana bizimle kalmanı tavsiye ederim, burada onurlandırılacak ve üç kat hoş karşılanacaksın."

"Size çok teşekkür ederim," dedi Bilbo eğilerek. "Ama beraber geçirdiğimiz bütün sıkıntılardan sonra dostlarımı

bu şekilde bırakmamın doğru olacağını sanmam. Üstelik gece yarısı Bombur'u uyandırmaya söz vermiştim. Gerçekten gitmem gerek, üstelik de çabuk."

Söyledikleri hiçbir şey onu yolundan döndüremedi; bu yüzden ona refakatçiler verildi ve o giderken hem Kral, hem de Bard selam durdu. Kampın içinden geçerlerken, koyu renkli bir pelerine sarınmış ihtiyar bir adam oturmakta olduğu çadırın önünden kalkıp yanlarına geldi.

"Aferin sana! Bay Baggins!" dedi, Bilbo'nun sırtına bir şaplak atarak. "Sende her zaman beklenenden fazlası vardır!" Bu Gandalf'tı.

Bilbo uzun zamandır ilk kez sahiden keyiflendi. Ama hemen sormak istediği bütün soruları soracak zaman yoktu.

"Hepsinin zamanı gelecek!" dedi Gandalf. "Yanılmıyorsam artık işler sona yaklaşıyor. Hemen önünde tatsız bir zaman var, ama yüreğini sağlam tut! İşten alnının akıyla çıkman mümkün. Kuzgunların dahi duymadığı iyi haberler var. İyi geceler!"

Aklı karışan, ama neşelenen Bilbo aceleyle yoluna devam etti. Güvenli bir nehir geçidine götürülüp ıslanmadan karşıya geçirildi, ardından elflere veda edip dikkatle kapıya doğru tırmandı. Üstüne büyük bir yorgunluk çökmeye başlamıştı, ama ipe tekrar tırmandığında –ip hâlâ bıraktığı yerdeydi– gece yarısına daha epey za-

man vardı. İpi çözüp sakladı, ardından duvara oturup kaygıyla ondan sonra olacakları merak etti.

Gece yarısı olduğunda Bombur'u uyandırdı ve yaşlı cücenin teşekkürlerini (hiç hak etmediğini düşündüğü) dinlemeden onun kalktığı köşeye kıvrıldı. Kısa zamanda uykuya dalıp sabaha kadar bütün kaygılarını unuttu. Aslına bakılırsa rüyasında yumurta ve pastırma görüyordu.

17

BULUTLAR PATLIYOR

Ertesi gün kampta borazanlar erken çalındı. Çok geçmeden tek bir ulağın dar patikadan koşarak yaklaştığı görüldü. Ulak biraz ötede durup onları selamladı ve yeni haberler alınmış ve durumun değişmiş olması nedeniyle Thorin'in yeni bir elçiye kulak verip vermeyeceğini sordu.

"Bu Dain olacak!" dedi Thorin duyduğunda. "Onun gelişi kulaklarına gitmiş olmalı. Bunun havalarını değiştireceğinden emindim zaten! Az sayıda ve silahsız adam gönderirlerse onlara kulak vereceğimi söyleyin," diye seslendi ulağa.

Öğle sularında Orman ile Göl'ün sancaklarının tekrar öne çıktığı görüldü. Yirmi kişilik bir birlik yaklaşıyordu.

Dar yolun başında kılıç ve mızraklarını bırakıp kapıya yaklaştılar. Cüceler bunların arasında hem Bard'ın, hem de Elf Kralı'nın bulunduğunu, onların önünde ise pelerin ve kukuletasına sarınmış, demir perçinli tahtadan sağlam bir kutu taşıyan, yaşlı bir adamın geldiğini hayretle gördüler.

"Selam sana, Thorin!" dedi Bard. "Hâlâ aynı fikirde misin?"

"Benim fikrim güneşin birkaç kez doğup batmasıyla değişmez," diye cevap verdi Thorin. "Bana boş sorular sormaya mı geldiniz? Elf ordusu hâlâ emrettiğim gibi buradan ayrılmadı! O zamana kadar benimle pazarlık yapmak için boşuna gelirsiniz."

"Karşılığında altınının bir bölümünü dahi verebileceğin hiçbir şey yok mu yani?"

"Siz ya da dostlarınızın teklif edebileceği hiçbir şey yok."

"Ya Thrain'in Arkentaşı?" dedi Bard ve tam o anda yaşlı adam kutuyu açıp taşı havaya kaldırdı. Elinden saçılan ışık sabah ışığında parlak ve beyazdı.

Thorin hayret ve şaşkınlıkla kalakalmıştı. Uzun süre kimse konuşmadı.

Nihayet Thorin sessizliği bozduğunda sesi büyük öfkesiyle boğuklaşmıştı. "O taş babama aitti ve benimdir," dedi. "Neden kendime ait olan bir şeyi satın alayım?" Ama merakına yenildi ve ekledi- "Ama soyumun yadiga-

rını nasıl elinize geçirdiniz –hırsızlara böyle bir soru sormanın gereği var ise?"

"Biz hırsız değiliz," diye cevap verdi Bard. "Bizim olanın karşılığında sana senin olanı vereceğiz."

"Onu nasıl ele geçirdiniz?" diye bağırdı Thorin büyüyen bir öfkeyle.

"Onlara ben verdim!" diye cıyakladı artık feci bir korku içinde duvarın üzerinden bakmakta olan Bilbo.

"Sen! Sen!" diye haykırdı Thorin ona dönüp iki eliyle yakasına yapışarak. "Seni sefil hobbit! Seni kavruk –hırsız!" diye bağırdı, söyleyecek laf bulamayıp hobbiti tavşan gibi sarsarak.

"Durin'in sakalı aşkına. Keşke Gandalf burada olsaydı! Seni seçtiği için lanet olsun ona! Sakalı kuruyasıca! Sana gelince, seni kayalara atacağım!" diye haykırıp Bilbo'yu havaya kaldırdı.

"Dur! İsteğin kabul oldu!" dedi bir ses. Kutuyu tutan ihtiyar adam pelerini ile kukuletasını bir kenara attı. "Gandalf işte burada! Görünüşe bakılırsa da az kalsın geç kalacakmışım. Hırsızımı beğenmediysen, lütfen ona hasar verme. Onu yere indir de önce söyleyeceklerini dinle!"

"Hepiniz bana karşı birlik olmuşsunuz!" dedi Thorin, Bilbo'yu duvarın üstüne atarak. "Bir daha ne bir büyücüyle, ne de dostlarıyla asla işim olmayacak. Ne söyleye-

ceksin, sıçan soyu?"

"Vay başıma gelenler!" dedi Bilbo. "Bütün bunların fena halde rahatsızlık verici işler olduğuna eminim. Kendi on dörtte birlik payımı seçebileceğimi söylemiştin, hatırlıyor musun? Belki de ben bu söylediğini fazla ciddiye aldım –cücelerin sözlerinin zaman zaman yaptıklarından daha nazik olduğunu duymuştum. Yine de o sıralarda benim işine yaradığım kanısındaydın. Sıçan soyu ha! Sen ve ailen tarafından bana vaat edilen bütün hizmetler bundan mı ibaret, Thorin? Kendi payımı istediğim gibi harcadım say ve işi orada bırak!"

"Bırakacağım," dedi Thorin. "Üstelik gitmene de izin vereceğim –dilerim bir daha asla karşılaşmayız!" Sonra dönüp duvarın üzerinden konuştu. "İhanete uğradım," dedi. "Soyumun hazinesi Arkentaşı kurtarmadan edemeyeceğim konusunda yapılan tahmin doğruydu. Onun karşılığında, değerli taşları bir yana bırakarak definenin altın ve gümüş cinsinden on dörtte birini vermeye razıyım, ama verdiklerim bu haine vaat edilen paya sayılacak ve bu ödülü aldıktan sonra buradan gidecektir. Sizler daha sonra verdiklerimi aranızda istediğiniz gibi bölüşebilirsiniz. Yaşamasını istiyorsanız onu yanınıza alın, ona dostluğum kalmamıştır.

"Şimdi in de dostlarının yanına git!" dedi Bilbo'ya. "Yoksa seni aşağı atarım."

"Ya altınla gümüş ne olacak?" diye sordu Bilbo.

"O da yapılacak düzenlemeler doğrultusunda daha sonra gelecek," dedi. "İn aşağı!"

"O zamana kadar taş bizde kalacak," diye bağırdı Bard.

"Şimdilik Dağaltı'nın Kralı olarak pek hoş bir manzara çizmedin," dedi Gandalf. "Ama işler hâlâ değişebilir."

"Gerçekten de öyle," dedi Thorin. Hazinenin büyüsüne öyle kapılmıştı ki, Dain'in yardımıyla Arkentaşı geri almanın ve ödülden pay vermemenin yollarını düşünüyordu.

Bilbo böylece duvardan aşağı sallandırıldı ve çektiği sıkıntılar karşılığında, Thorin'in ona önceden vermiş olduğu zırh dışında hiçbir şey alamadan oradan ayrıldı. Gidişi cücelerin birden çoğunda utanç ve merhamet uyandırmıştı.

"Elveda!" diye seslendi onlara. "Dost olarak tekrar görüşebiliriz!"

"Defol!" dedi Thorin. "Sırtında halkımca yapılmış bir zırh taşıyorsun ve ona layık değilsin. Oklarla delinemez, ama acele etmezsen seni sefil ayaklarından vururum. O yüzden elini çabuk tut!"

"O kadar çabuk değil!" dedi Bard. "Sana yarına kadar süre veriyoruz. Öğlen vakti dönecek ve defineden taşa karşılık gelecek kısmı getirip getirmediğine bakacağız.

Bu hilesizce yapılırsa, buradan ayrılacağız, elf ordusu da ormana dönecek. O zamana kadar hoşçakal!"

Bunu söyledikten sonra kampa döndü, ama Thorin Roäc ile ulaklar göndererek Dain'e olanları anlattı ve hızla ve ihtiyatla gelmesini söyledi.

Gün ve gece geçti. Ertesi gün rüzgar batıya döndü ve hava karanlık ve kasvetli bir hal aldı. Kampta bir haykırış koptuğunda sabahın daha erken saatleriydi. Ulaklar koşarak gelip Dağ'ın doğudaki kolundan bir cüce ordusunun belirdiğini ve hızla Dale'e yaklaşmakta olduğunu haber vermişti. Dain gelmişti. Gece boyunca hızla ilerlemiş, böylelikle yanlarına beklenenden daha önce varmıştı. Halkının her bir üyesi, dizlerine kadar inen bir zırh yeleğe bürünmüş, dizlerini ise yapımı Dain'in halkının sırrı olan kaliteli ve esnek metal örgüden bir pantolonla örtmüştü. Cüceler boylarına göre fazlasıyla güçlü olurdu, ama bunların çoğu cücelere göre dahi güçlüydü. Savaşta iki elle kullanılan, ağır savaş baltaları kullanırlardı, ama her birinin yanında kısa bir kılıcı ve sırtına atılmış bir de yuvarlak kalkanı vardı. Sakalları ikiye bölünüp örülerek kemerlerine sıkıştırılmıştı. Kepleri ve ayakkabıları demirden, yüzleri ise sertti.

Borazanlar insanlar ve elfleri savaşa çağırdı. Çok geçmeden cüceler vadiden büyük bir hızla gelirken görül-

düler. Nehirle dağın sarp kolu arasında durakladılar, ama birkaçı yola devam etti ve nehri geçerek kampa geldi; burada silahlarını bıraktılar ve ellerini kaldırarak barış işareti yaptılar. Bard onları karşılamaya gitti, yanında Bilbo da vardı.

"Bizler Nain oğlu Dain tarafından gönderildik," dediler sorular üzerine. "Hızla Dağ'daki hısımlarımıza gidiyoruz, çünkü eskinin krallığının yenilendiğini duyduk. Ama savunulan surların önündeki hasımlar gibi oturanlar kimler?" Elbette bu sözlerin, bu gibi durumlarda kullanılan nazik, biraz da modası geçmiş lisanda basit bir anlamı vardı: "Burada işiniz yok. Biz yolumuza devam edeceğiz, dolayısıyla ya bize yol vereceksiniz, ya da sizinle savaşacağız!" Dağ ile nehrin kıvrımı arasındaki dar araziden geçmeye niyetliydiler, zira oradaki savunma pek yoğun görünmüyordu.

Elbette Bard cücelerin doğrudan Dağ'a gitmesini reddetti. Arkentaşı'nın karşılığında altın ve gümüş çıkarılana kadar beklemeye azimliydi; zira kale bu kadar büyük ve savaşkan bir bölükle silahlandıktan sonra bunun yapılmayacağına inanıyordu. Cüceler yanlarında çok miktarda yük taşıyabildiğinden büyük miktarda da erzak getirmişlerdi ve Dain'in halkının neredeyse tümü, hızla yürümüş olmalarına rağmen, sırtlarında silahlarına ek olarak dev çıkınlar taşıyordu. Kuşatmaya haftalarca dayanabilir,

o zamana kadar başka cüceler, hattâ başkaları da gelebilirdi, zira Thorin'in akrabası çoktu. Aynı zamanda başka bir kapıyı yeniden açıp korumayı başarabilir ve böylelikle kuşatmacıları dağın tamamını sarmak zorunda bırakabilirlerdi, elfler ve insanların ise bunu yapmaya yetecek kadar adamı yoktu.

Aslına bakılırsa planları tastamam buydu (zira kuzgun haberciler Thorin ile Dain'in arasında pek çok kez gidip gelmişti), ama hali hazırda yol kapalıydı, böylece, öfkeli sözlerin ardından cüce ulaklar sakallarının altından bir şeyler mırıldanarak geri döndüler. Bard bunun üzerine hemen kapıya ulaklar gönderdi, altın veya herhangi bir karşılık bulamadılar. Erime girdikleri anda üstlerine oklar yağdı ve umutsuzlukla geri döndüler. Artık kampta savaş hazırlığını andıran bir kargaşa vardı, zira Dain'in cüceleri doğu kıyısından hızla ilerlemekteydi.

"Ahmaklar!" diye güldü Bard, "Dağ'ın kolunun altından geliyorlar! Madenlerde savaşmak hakkında ne bilirlerse bilsinler, yerüstünde savaşmayı anlamıyorlar. Artık sağ taraflarındaki kayalara gizli bir sürü okçu ve mızrakçımız var. Cüce zırhı iyi olabilir, ama yakında onlara çok iş düşecek. Şimdi, tamamen dinlenmelerine izin vermeden iki yandan üstlerine saldıralım!"

Ama Elf Kralı, "Altın uğruna bu savaşa başlarnadan önce uzun süre oyalanacağım," dedi. "Cüceler biz çekil-

medikçe aramızdan geçemez, bizim fark edemeyeceğimiz bir şey de yapamaz. Barışı tesis edecek bir şeyi ümitle beklemeye devam edelim. Sonunda talihsizlik eseri yumruk yumruğa geleceksek, sayısal üstünlüğümüz yeterli olacaktır."

Ama cüceleri hesaba katmıyordu. Arkentaşı'nın bu kuşatmacıların elinde olduğu bilgisi düşüncelerini yakıp kavuruyordu, aynı zamanda Bard ve dostlarının tereddüdü de gözlerinden kaçmamıştı ve onlar kendi aralarında tartışırken saldırmaya azimliydiler.

Aniden, herhangi bir sinyal vermeden sessizce saldırmak üzere öne atıldılar. Yaylar salındı ve oklar ıslık çaldı; savaş başlamak üzereydi.

Daha da ani bir şekilde, bir karanlık feci bir hızla üstlerine geldi! Gökyüzünde kara bir bulut uçuyordu. Dağ'da yabani bir rüzgarın sırtına binmiş kış yıldırımları kükreyip gümbürdüyordu. Gökgürültüsünün de altında bir başka siyahlığın hızla ilerlediği görülebiliyordu, ama bu siyahlık rüzgarla gelmiyor, kuzeyden dev bir kuş bulutu gibi yaklaşıyordu; bu bulut öyle yoğundu ki, kanatlarının arasından hiç ışık sızmıyordu.

"Durun!" diye bağırdı aniden ortaya çıkan ve kollarını havaya kaldırarak ilerleyen cüceler ile onları bekleyen saflar arasında tek başına duran Gandalf. "Durun!" diye haykırdı gökgürültüsünü andıran bir sesle ve asasından

şimşeği andıran bir ışık fışkırdı. "Hepinizin bahtına bir dehşettir çöktü! Heyhat! Tahminimden daha çabuk geldi. Goblinler yanınızda. Ey Dain, babasını Moria'da katlettiğin Kuzeyin Bolg'u* geliyor. Bakın! Yarasalar ordusunun üzerinde çekirge sürüsü gibi uçuyor. Kurtların sırtında geliyorlar, warglar da peşlerinden!"

Hepsinin üzerine şaşkınlık ve hayret çöktü. Gandalf daha sözlerini bitirmeden karanlık büyüdü. Cüceler yerlerinde durup gökyüzüne baktılar. Elflerin arasından pek çok haykırış yükseldi.

"Gelin!" dedi Gandalf. "Henüz toplanacak zaman var. Nain'in olu Dain hızla yanımıza gelsin!"

Böylece kimsenin beklemediği bir savaş başladı, adına Beş Ordular Savaşı dendi ve çok feci bir savaştı. Bir tarafta Goblinler ile Yaban Kurtları, diğer tarafta ise Elfler, İnsanlar ve Cüceler vardı. İşler bu noktaya şöyle varmıştı. Dumanlı Dağlar'ın Ulu Goblin'inin düşüşünden beri, ırklarının cücelere duyduğu nefret yeniden alevlenerek gazaba dönüşmüştü. Bütün şehirleri, kolonileri ve sığınakları arasında ulaklar gidip gelmişti, zira artık kuzeyin egemenliğini ele geçirmekte kararlıydılar. Gizli yollarla istihbarat toplamışlardı ve bütün dağlarda ocaklar çalışıp silahlar kuşanılmıştı. Sonra yürüyüşe geçip te-

* Azog'un oğlu, (çn).

peler ve vadileri aşmış, hep tünellerden ve karanlık yerlerden geçerek nihayet başkentleri olan kuzeyin büyük dağı Gundabad'ın çevresinde ve altında, fırtına sırasında güneye habersiz bir saldırı yapmaya hazır, dev bir ordu toplanmıştı. Sonra Smaug'un ölümünü öğrenmişler ve yürekleri sevinçle dolmuştu. Dağların arasından geceler boyunca aceleyle ilerlemiş ve nihayet aniden kuzeyden Dain'in hemen arkasına varmışlardı. Yalnız Dağ'ı ardındaki tepelerden ayıran yıkık topraklara gelene kadar kuzgunlar dahi gelişlerinden haberdar olmamıştı. Gandalf'ın bunların ne kadarını bildiğini söylemek imkansız, ama bu ani saldırıyı beklemediği açıktı.

Elf Kralı ve Bard ile ve de cüce lordu artık aralarına katılmış olduğundan Dain ile toplanarak yaptığı plan şuydu: Goblinler hepsinin düşmanıydı ve onların gelişi üzerine bütün anlaşmazlıklar unutulacaktı. Tek umutları goblinleri Dağ'ın kolları arasındaki vadiye çekmek, kendilerinin de güney ve doğuya uzanan büyük kollara adam yerleştirmesiydi. Yine de goblinlerin Dağ'ın kendisini kaplayacak ve böylelikle onlara aynı zamanda arkadan ve üstten de saldıracak kadar çok sayıda olması durumunda bu tehlikeli olacaktı; ama ne başka bir plan yapmaya, ne de başkasını yardıma çağırmaya zaman vardı.

Çok geçmeden gökgürültüsü güneydoğuya hareket etti, ama yarasa bulutu Dağ'ın omzu üzerinden daha da

alçalarak gelmeyi sürdürdü ve başlarının üzerinde daireler çizerek ışığı kesip içlerini sıkıntıyla doldurdu.

"Dağ'a!" diye seslendi Bard. "Dağ'a! Henüz zaman varken yerlerimizi alalım!"

Dağ'ın güney koluna, alçak yamaçları ve eteklerindeki kayalara elfler konuşlanmıştı; doğu kolunda ise insanlar ve cüceler vardı. Ama Bard ile insan ve elflerin en çevik olanlarından bazıları, kuzeyi görebilmek için doğu kolunun tepesine tırmandılar. Çok geçmeden Dağ'ın eteklerinin önündeki arazinin hızla ilerleyen bir kalabalıkla karardığını gördüler. Az sonra öncü kıta dağ kolunun ucundan dolaşıp hızla Dale'e girdi. Bunlar en hızlı kurt binicileriydi ve haykırışlarıyla ulumaları çoktan havayı yarmaya başlamıştı. Önlerine direnç süsü vermek üzere birkaç cesur adam sürüldü ve diğerleri geri çekilip iki yana kaçana kadar orada pek çok kişi can verdi. Gandalf'ın ümit ettiği gibi, goblin ordusu direnişle karşılanan öncü kıtanın arkasında toplanmıştı ve artık öfkeyle vadiye akarak Dağ'ın kolları arasında çılgınca ilerleyip düşmanlarını aramaktaydı. Kızıl ve siyah sancakları sayılamayacak kadar çoktu ve öfkeli bir keşmekeş halinde geliyorlardı.

Bu korkunç bir savaştı. Bilbo'nun geçirdiği deneyimlerin en kötüsü ve yaşadığı sırada en çok nefret ettiği – bir başka deyişle, üzerinden uzun zaman geçtikten son-

ra, içinde epey önemsiz bir rol oynamasına rağmen en çok gurur duyduğu ve hatırlamaktan en çok hoşlandığı deneyimdi. Aslına bakılırsa, işin başlarında yüzüğü parmağına geçirdiğini ve tehlikeden uzaklaşmasa da gözden kaybolduğunu söyleyebilirim. Bu türden bir büyülü yüzük bir goblin saldırısında kişiye tam koruma sağlamaz, uçan okları ve vahşi mızrakları da durdurmaz; ama yoldan çekilmeyi kolaylaştırır ve kafanın kılıçlı bir goblin askeri tarafından bir kesme hamlesinin özel hedefi olarak seçilmesini önler.

İlk saldırı elflerden geldi. Goblinlere duydukları nefret soğuk ve acıdır. Mızrakları ile kılıçlarını tutan ellerinin gazabı öyle ölümcüldü ki, silahları loş ışıkta soğuk bir alevin şavkıyla parlıyordu. Düşmanlarının ordusu vadide saflarını sıklaştırır sıklaştırmaz, üzerine bir ok yağmuru gönderdiler ve oklarının her biri uçarken adeta yakıcı bir alevle titreşti. Okların peşinden mızrakçılarının bin tanesi ayağa fırlayıp saldırdı. Bağırışları kulakları sağır eden cinstendi. Kayalar goblin kanıyla siyaha boyanmıştı.

Tam goblinler saldırıdan sonra kendilerini toplarken ve elflerin saldırısı durmuşken, vadinin diğer yanından boğuk bir kükreyiş yükseldi. Demir Tepeler'in cüceleri "Moria!" ve "Dain! Dain!" haykırışlarıyla, baltalarını savurarak diğer yandan hücum ettiler, yanlarında da uzun kı-

lıçlarıyla Göl insanları geliyordu.

Panik goblinleri sardı ve bu yeni akını karşılamak üzere dönerken, elflerin takviye edilmiş sayılarla başlattığı saldırıyla karşılaştılar. Goblinlerin çoğu şimdiden tuzaktan kaçmak için nehir aşağı koşuyordu ve kendi kurtlarının çoğu onlara saldırıp ölüleri ve yaralıları parçalıyordu. Zafer yakın gibiydi ki, yükseklerden bir haykırış koptu.

Goblinler diğer taraftan Dağ'a tırmanmıştı ve pek çoğu daha şimdiden kapının üzerindeki yamaçtaydı, diğerleri ise yar ve uçurumdan çığlık çığlığa düşenlere kulak asmadan dağ kollarına yukarıdan saldırmak için pervasızca aşağı akıyordu. Bu kollardan her birine Dağ'ın ortasındaki ana kütlesinden inen patikalarla ulaşılabilirdi ve savunucuların sayısı yolu uzun süre kapalı tutmaya yetmezdi. Artık zafer umutları sönmüştü. Sadece kara dalganın ilk saldırısını kesmeyi başarmışlardı.

Gün ilerledi. Goblinler tekrar vadide toplandı. Bir warg sürüsü leşleri yemek üzere oraya geldi; çelik palalar taşıyan, muazzam irilikte goblinler olan Bolg'un fedaileri de yanlarındaydı. Çok geçmeden fırtınalı göğe gerçek karanlık çökecekti, ancak azman yarasalar hâlâ elfler ve insanların kulaklarının dibinde dolaşıyor veya düşenlerin üzerine vampirler misali yapışıyordu. Artık Bard Dağ'ın doğu kolunu savunmak için savaşıyor, ancak ya-

vaş yavaş gerilemek zorunda kalıyordu; elf lordları ise güney kolunda, Kuzguntepesi'ndeki gözcü mevziinin yakınındaki krallarının çevresinde kapana kısılmıştı.

Aniden büyük bir haykırış ve kapıdan bir boru sesi duyuldu. Thorin'i unutmuşlardı! Duvarın bir bölümü manivelalarla yerinden oynatılarak bir çatırtıyla havuza düştü. Dağaltı'nın Kralı dışarı fırladı, yoldaşları da onunla birlikte. Kukuleta ve pelerinleri gitmişti, ışıldayan zırhlar içindeydiler ve gözleri kızıl ışıklar saçıyordu. Karanlığın içinde ulu cüce sönmeye yüz tutmuş bir ateşin içindeki altın misali ışıldıyordu.

Başlarının üzerindeki goblinler tarafından üstlerine kayalar fırlatıldı; ama dayandılar, çavlanın dibine atlayıp savaşa koştular. Önlerine çıkan kurtlar ve binicileri ya düşüyor, ya da kaçıyordu. Thorin baltasını kudretle savurarak kuvvetli darbeler indiriyordu ve hiçbir şey ona zarar vermiyor gibiydi.

"Bana gelin! Bana gelin! Elfler ve insanlar! Bana gelin! Ey hısımlarım!" diye haykırması ve sesi vadide borazan gibi öttü.

Dain'in bütün cüceleri düzene filan kulak asmadan yardımına koştular. Göl insanlarının birçoğu da Bard onlara engel olamadığından geldi ve diğer taraftan çok sayıda elf mızrakçısı onlara katıldı. Goblinler vadide bir darbe daha aldılar ve yığılan cesetleri Dale'i karanlık ve

çirkin bir hale çevirdi. Warglar dört bir yana dağıldı ve Thorin dosdoğru Bolg'un fedailerinin üzerine yürüdü. Ama saflarını delmeyi başaramadı.

Arkasında çoktan goblinlerle beraber pek çok insan, cüce ve ormanda uzun çağlarca sürecek neşeli ömürler sürmesi gereken nice güzel elf ölü yatıyordu. Ve vadi genişledikçe ilerleyişi giderek yavaşladı. Sayıları çok azdı. Kanatları savunmasızdı. Çok geçmeden saldıranlar saldırıyla karşılaştı ve her yönden goblinler ve hücuma dönen kurtlarla çevrili, büyük bir halkanın içinde hapsoldular. Bolg'un fedaileri uluyarak üstlerine geldi ve saflarını kumdan yarlara vuran dalgalar gibi erittiler. Dağ'dan gelen saldırı iki misli şiddetle yenilendiğinden ve iki yanda da insanlar ve elfler yavaş yavaş yenilmekte olduğundan, dostları da yardımlarına koşamazdı.

Bilbo bütün bunları ızdırapla izledi. Kuzguntepesi'nde elflerin yanında yer almıştı –kısmen o noktadan kaçmak daha kolay olduğundan, kısmen de (zihninin daha fazla Took olan bölümüyle) son ve çaresiz bir mücadele içinde olacaksa, son tahlilde Elf Kralı'nı savunmayı yeğlediğinden. Gandalf da orada adeta derin düşünceler içinde yerde oturmakta ve sanırım, her şey bitmeden önce son bir büyü patlaması hazırlamaktaydı.

Her şeyin bitmesine çok zaman kalmamış gibiydi. "Artık uzun sürmez," diye düşündü Bilbo, "goblinler ka-

pıyı ele geçirir, hepimiz katlediliriz veya aşağı sürülüp esir alınırız. Gerçekten de yaşanan onca şeyden sonra insan oturup ağlasa yeridir. Bu rezil yaratıkların eline geçeceğine ve zavallı ihtiyar Bombur ve Balin, Fili, Kili ve diğer hepsi, üstelik de Bard, Göl insanları ve neşeli elfler kötü bir sonla karşılaşacağına, sefil hazinenin tamamının yaşlı Smaug'a kalmasını yeğlerdim. Vay dertli başım! Savaşları anlatan bir sürü şarkı dinlediğimde yenilginin de şanlı olabileceğini anlamıştım. Üzücü olması bir yana, fazlasıyla rahatsızlık verici bir hali var. Keşke çok uzağında olsaydım."

Rüzgar bulutları parçaladı ve kızıl bir günbatımı batıyı yardı. Karanlığın içinde aniden gelen parıltıyı gören Bilbo etrafa bakındı. Büyük bir çığlık kopardı: Yüreğinin ağzına gelmesine neden olan bir manzara görmüştü, uzaktaki aydınlığın önünde küçük, ama görkemli siluetler.

"Kartallar! Kartallar!" diye bağırdı. "Kartallar geliyor!"

Bilbo'nun gözleri nadiren yanılırdı. Kartallar rüzgarı sırtlarına almış, sıra sıra geliyordu. Öyle büyük bir sürüydüler ki, kuzeyin bütün yuvalarındaki kartallar orada olmalıydı.

"Kartallar! Kartallar!" diye bağırdı Bilbo, dans edip kollarını sallayarak. Elfler onu göremese de sesini duyuyorlardı. Çok geçmeden onların da katıldığı haykırış vadide yankılandı. Pek çok meraklı göz yukarı baktı, an-

cak henüz Dağ'ın güney sırtları dışında kalan yerlerden hiçbir şey görülmüyordu.

"Kartallar!" diye bağırdı Bilbo bir kez daha, ama tam o anda yukarıdan savrulan bir taş miğferine sertçe çarptı, Bilbo yere yıkıldı ve ondan sonra olanları hatırlamadı.

18

DÖNÜŞ YOLCULUĞU

Bilbo kendisine geldiğinde, tam anlamıyla kendi kendisiyle birlikteydi. Kuzguntepesi'nin yassı taşlarında yatıyordu ve yanında kimse yoktu. Başının üstünde bulutsuz, ama soğuk bir gün ilerlemişti. Titriyordu ve taş kadar soğuktu, ama başında bir ateş yanıyordu.

"Acaba ne oldu?" dedi kendi kendisine. "Her halükarda henüz düşmüş kahramanlardan biri değilim, ama bunun için hâlâ zaman vardır sanırım!"

Ağrılar içinde ayağa kalktı. Vadiye bakınca yaşayan hiç goblin göremedi. Bir süre sonra biraz açılınca aşağıdaki kayalarda yürüyen elfleri gördü. Gözlerini ovuşturdu. Düzlükte biraz ileride hâlâ bir kamp olduğu kesindi ve kapının oralarda bir hareket mi vardı? Cüceler duvarı

kaldırmakla meşgul görünüyordu. Ama her yere bir ölüm sessizliği çökmüştü. Ne bir sesleniş vardı, ne bir şarkının yankısı. Havada sanki keder vardı.

"Zafer kazanılmış olsa gerek!" dedi ağrıyan başını yoklayarak. "Eh, epey kasvetli bir mesele gibi duruyor."

Aniden yukarı tırmanıp ona doğru gelen bir adamın farkına vardı."

"Hey, selam!" diye seslendi titrek bir sesle. "Selam! Haberler nedir?"

"Taşların arasından konuşan ses kimin?" dedi adam, olduğu yerde durup Bilbo'nun oturduğu yerin az ötesinde etrafa göz atarak.

Sonra Bilbo yüzüğünü hatırladı! "Eh, ne olayım!" dedi. "Bu görünmezlik işinin de kendisine göre sakıncaları var. Öyle olmasa yatakta sıcak ve rahat bir gece geçirebilirdim herhalde!"

"Benim, Thorin'in yoldaşı Bilbo Baggins!" dedi yüzüğünü aceleyle çıkararak.

"Seni bulduğum iyi oldu!" dedi adam yanına gelerek. "Sana ihtiyaç var, uzun zamandır seni arıyorduk. Büyücü Gandalf sesini en son bu yerde duyduğunu söylemese, sayısı çok olan ölülerin arasında sayılacaktın. Buraya son kez seni aramaya gönderildim. Çok kötü mü yaralandın?"

"Sanırım kafaya berbat bir darbe aldım," dedi Bilbo.

"Ama hem miğferim, hem de kalın bir kafam var. Yine de midem bulanıyor, bacaklarım da saman gibi."

"Seni vadideki kampa kadar taşırım," dedi adam ve onu kolaylıkla kucaklayıp kaldırdı.

Adam hızlı ve sağlam adımlarla yürüyordu. Bilbo'nun Dale'deki bir çadırın önüne bırakılması uzun sürmedi. Tek kolu askıya alınmış olan Gandalf da orada ayakta duruyordu. Büyücü bile yara almadan kurtulamamıştı ve orduda zarar görmemiş kişilerin sayısı çok azdı.

Gandalf Bilbo'yu gördüğünde sevince boğuldu. "Baggins!" diye ünledi. "Bak şu işe! Demek sağsın –çok mutlu oldum! Şansının bile bu işten sağ salim çıkmana yetmeyeceğinden şüphelenmeye başlamıştım! Feci bir işti ve az kalsın sonu felaket olacaktı. Ama diğer haberler bekleyebilir. Gel!" dedi daha ciddi bir tavırla. "Seni çağıran var," dedikten sonra hobbiti çadırın içine soktu.

"Selam, Thorin!" dedi içeri girerken. "Onu getirdim."

Gerçekten de orada Thorin Meşekalkan'ın pek çok yara almış gövdesi yatıyordu ve yırtılan zırhı ile çentilen baltası yere fırlatılmıştı. Bilbo yanına gelince başını kaldırıp baktı.

"Elveda, iyi yürekli hırsız," dedi. "Şimdi dünya yenilenene kadar bekleme salonlarına, babalarımın yanında oturmaya gidiyorum. Artık tüm altın ve gümüşleri geride bıraktığımdan ve bunların değerinin pek az olduğu bir ye-

re gittiğimden, seninle dostluk içinde ayrılmak ve kapıda söylediklerimi ve yaptıklarımı geri almak istiyorum."

Bilbo içi hüzünle dolarak tek dizinin üzerine çöktü. "Elveda, Dağaltı'nın Kralı!" dedi. "Böyle bitecekse, bu acı bir serüven oldu ve bir dağ dolusu altın bile onu telafi edemez. Yine de tehlikelerinizi paylaştığıma memnunum –bu herhangi bir Baggins'in hak ettiğinden fazlasıdır."

"Hayır!" dedi. "Senin içinde bildiğinden fazla iyilik var, sevecen Batı'nın evladı. Tam gereken miktarda, biraz cesaret, biraz da bilgelik. Daha çoğumuz yemeğe, neşeye ve şarkıya saklanan altınlardan daha fazla değer verse idi, dünya daha neşeli olurdu. Ama kederli de olsa, neşeli de, şimdi bu dünyadan ayrılmalıyım. Elveda!"

Sonra Bilbo arkasını döndü, tek başına gidip bir battaniyeye sarılarak oturdu ve ister inanın, ister inanmayın, gözleri kızarana ve sesi kısılana kadar ağladı. İyi kalpli, küçük bir candı o. Uzun süre içinden şaka yapmak gelmedi. "İyi ki zamanında uyandım," dedi kendi kendisine. "Keşke Thorin hayatta olsaydı, ama iyilikle ayrıldığımıza seviniyorum. Sen bir ahmaksın, Bilbo Baggins ve o taş meselesini berbat ettin; üstelik senin barış ve huzur satın almak için sarf ettiğin tüm çabalara rağmen bir savaş oldu, ama sanırım bunun suçu sana yüklenemez."

Bayıldıktan sonra olanların hepsini Bilbo daha sonra öğrendi, ama öğrendikleri ona sevinçten çok keder verdi. Artık bu serüvenden bıkmıştı. Eve dönüş yolculuğuna başlamayı tüm benliğiyle istiyordu. Ancak bu biraz ertelendiğinden, bu arada size olanları anlatayım. Kartallar uzun zamandır goblinlerin toplandığından şüphelenmekteydi; dağlardaki hareketler onların dikkatli gözlerinden bütünüyle saklanamazdı. Bu yüzden onlar da Dumanlı Dağlar'ın Ulu Kartalı'nın önderliğinde büyük sayılar halinde toplanmışlar ve nihayet savaşın kokusunu uzaktan alıp, fırtınadan hız alarak tam zamanında yetişmişlerdi. Goblinleri dağ yamaçlarından söken, onları uçurumlardan aşağı fırlatan veya çığlık çığlığa ve afallamış bir halde düşmanlarının arasına süren de onlardı. Yalnız Dağ'ı kurtarmaları ve vadinin iki yanındaki elfler ve insanların nihayet aşağıda savaşanlara yardım edebilmeleri uzun sürmemişti.

Ama kartallara rağmen sayıları düşmandan azdı. O son saatte bizzat Beorn ortaya çıkmıştı –kimse nasıl ve nereden olduğunu bilmiyordu. Tek başına ve ayı şeklinde gelmişti ve gazabıyla büyüyerek hemen hemen devasa boyutuna varmış gibiydi.

Sesinin kükreyişi davullar ve toplar gibiydi ve önündeki kurtlarla goblinleri sazlar ve kuş tüyleri misali sağa sola fırlattı. Arkalarından saldırdı ve halkayı bir gökgü-

rültüsü misali yardı. Cüceler alçak ve yuvarlak bir tepenin üzerinde, lordlarının etrafını sarmıştı. Derken Beorn eğilip, mızraklarla delik deşik olmuş Thorin'i yerden kaldırdı ve arbedenin dışına taşıdı.

Hızla geri döndüğünde öfkesi ikiye katlanmıştı, öyle ki hiçbir şey önünde duramıyor, sanki hiçbir silah ona zarar vermiyordu. Fedaileri dağıttı ve Bolg'un kendisini aşağı çekip ezdi. Derken goblinlere bir dehşet çöktü ve tüm yönlere kaçtılar. Ama yeni umut bulan düşmanları bitkinliklerini unutmuştu ve onları yakından izleyip pek çoğunun kaçabildikleri yerlere kaçmasını önlediler. Çoğunu Akan Nehir'e sürdüler, güneye ve batıya kaçanları da Orman Nehri'nin çevresindeki bataklıklarda avladılar; orada en son kaçakların büyük bölümü telef oldu; Orman elflerinin diyarına yaklaşanlar ise katledildi veya Kuyutorman'ın patikasız karanlığına çekilip ölüme terk edildi. Şarkılar kuzeydeki goblin savaşçılarının üç kolunun o gün telef olduğunu söyler ve dağlarda uzun yıllar boyunca barış hüküm sürmüştür.

Gece çökmeden önce zafer kazanılmıştı, ama Bilbo kampa döndüğünde takip hâlâ yayan olarak devam etmekteydi ve vadide ağır yaralılardan başka pek kimse yoktu.

"Kartallar nerede?" diye sordu Gandalf'a o akşam, bir sürü sıcak battaniyeye sarılmış yatarken.

"Bazıları avda," dedi büyücü, "ama çoğu yuvalarına döndüler. Burada kalmak istemediler ve sabahın ilk ışığıyla buradan ayrıldılar. Dain şeflerinin başına altından bir taç taktı ve onlarla ebedi dostluk yemini etti."

"Üzüldüm. Demem o ki, onları tekrar görmek isterdim," dedi Bilbo uykulu bir sesle, "belki onları dönüş yolculuğunda görürüm. Yakında eve dönerim, değil mi?"

"Ne zaman istersen," dedi büyücü.

Aslında Bilbo'nun gerçekten yola çıkması birkaç gün sürdü. Thorin'i dağın altında derine gömdüler ve Bard Arkentaşı göğsüne yerleştirdi.

"Dağ devrilene kadar orada kalsın!" dedi. "Burada bundan böyle yaşayacak tüm halkına uğur getirsin!"

Kabrinin üzerine Elf Kralı, esir düştüğünde Thorin'den alınan elf kılıcı Orcrist'i bıraktı. Şarkılarda söylendiğine göre, düşmanlar yaklaşırken zifiri karanlıkta dahi parlarmış ve cücelerin kalesi hazırlıksız yakalanamazmış. Oraya Nain'in oğlu Dain yerleşti ve Dağaltı'nın Kralı oldu ve zamanla pek çok cüce daha kadim salonlardaki tahtına toplandı. Thorin'in on iki yoldaşından geriye on kişi kalmıştı. Fili ile Kili, annelerinin ağabeyi olduğundan Thorin'i bedenlerini siper edip savunurken can vermişti. Diğerleri Dain'in yanında kaldı, çünkü Dain hazinesini iyi paylaştırıyordu.

Elbette hazineyi önceden planlanan paylara bölmenin

imkanı kalmamıştı Balin ve Dwalin'e, Dori, Nori ve Ori'ye, Oin, Gloin, Bifur, Bofur, Bombur –veya Bilbo'ya. Yine de işlenmiş veya işlenmemiş haldeki bütün altın ve gümüşün on dörtte birlik bölümü Bard'a verildi, zira Dain, "Ölenin yaptığı anlaşmaya hürmet edeceğiz, artık Arkentaşı onun yanındadır," dedi.

On dörtte birlik pay bile fazlasıyla büyük, pek çok fani kralın servetinden daha büyüktü. Bard bu hazineden çok miktarda altını Göl kasabasının Efendisi'ne gönderdi, peşinden gelenleri ve dostlarını da cömertçe ödüllendirdi. Elf Kralı'na en sevdiği mücevherleri, Dain'in kendisine vermiş olduğu Girion'un zümrütlerini verdi.

Bilbo'ya şöyle dedi: "Bu hazine benim olduğu kadar senin de, gerçi kazanılmasında ve savunulmasında pek çok kişi rol oynadığından, eski anlaşmalar baki kalamaz. Yine de sen tüm hakkından feragat etmeye hazır olsan da, ben isterim ki Thorin'in sonradan pişman olduğu sözleri doğru çıkmasın ve sana az vermeyelim. En büyük ödülü sana vermek isterim."

"Çok iyisin," dedi Bilbo. "Ama böylesi gerçekten içimi ferahlattı. Bütün o hazineyi yol boyunca savaş ve cinayetle karşılaşmadan eve nasıl götürürdüm, bilmiyorum. Eve döndüğümde onunla ne yapardım, onu da bilmiyorum. Senin ellerinde olması daha iyi olur, buna eminim."

Sonunda tek bir kuvvetli midillinin taşıyabileceği ağırlıkta, biri gümüş, diğeri altınla dolu iki küçük sandıktan fazlasını almadı. "Bununla ancak başa çıkarım," dedi.

Sonunda dostlarına veda etme zamanı geldi. "Elveda, Balin!" dedi, "ve elveda Dwalin, elveda Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Bifur, Bofur ve Bomur! Sakallarınız hiç seyrelmesin!" Ve Dağ'a doğru dönerek ekledi: "Elveda Thorin Meşekalkan! Ve Fili ile Kili! Hatıranız asla solmasın!"

Ardından cüceler kapının önünde yerlere kadar eğildiler, ama sözcükler boğazlarında düğümlendi. "Elveda ve nereye gidersen git, şansın açık olsun!" dedi Balin nihayet. "Salonlarımız bir kez daha güzelleştiğinde bizi yeniden ziyaret edecek olursan, işte o zaman şölen muhteşem olacaktır!"

"Sizin de yolunuz benim oralara düşerse," dedi Bilbo, "kapıyı çalmaktan çekinmeyin! Çay saat dörttedir, ama hepiniz istediğiniz zaman gelin, başımın üstünde yeriniz var!"

Sonra arkasını dönüp gitti.

Elf ordusu yürüyüşteydi ve sayıları üzücü bir şekilde azalmış da olsa, çoğu memnundu, çünkü kuzey dünyası nice uzun gün boyunca şen olmayı sürdürecekti. Ejderha ölmüş, goblinler çökertilmişti ve yürekleri kışı izleyen sevinç dolu bir baharı hevesle bekliyordu.

Gandalf ile Bilbo Elf Kralı'nın ardında atlarını sürüyor, yanlarında ise bir kez daha insan suretindeki Beorn yürüyor, bir yandan da yüksek sesle gülüp şarkı söylüyordu. Kuyutorman'ın sınırına, Orman Nehri'nin çıktığı yerin kuzeyine kadar böylece ilerlediler. Sonra durdular, zira Elf Kralı'nın onları bir süre salonlarında kalmaya davet etmesine rağmen, büyücü ile Bilbo ormana girmeyecekti. Ormanın kenarından dolaşmayı ve kuzey ucunda ormanla Gri Dağlar arasında kalan bozkırdan geçmeyi planlıyorlardı. Bu uzun ve neşesiz bir yoldu, ama goblinler çökertildiğinden, onlara ağaçların altındaki feci patikalardan daha güvenli görünmüştü. Üstelik Beorn da o yönden gidiyordu.

"Elveda ey Elf Kralı!" dedi Gandalf. "Dünya henüz gençken yeşil ormanlar şen ola! Tüm halkın da öyle!"

"Elveda! Ey Gandalf!" dedi Kral. "Hep en son ihtiyaç duyulup en az beklendiğin anda ortaya çıkasın! Salonlarımda ne kadar sık boy gösterirsen, o kadar memnun olacağım!"

"Size yalvarıyorum," dedi Bilbo kekeleyip tek ayak üstünde durarak, "bu armağanı kabul edin!" ve Dain'in ona ayrılırken verdiği gümüş ve incilerden yapılma bir kolye çıkardı.

"Ne yaptım da böyle bir armağanı hak ettim, ey hobbit?" dedi Kral.

"Ee, ıı, düşündüm de," dedi Bilbo mahcubiyetle, "ıı, konukseverliğinize küçük bir karşılık vermek gerekiyor. Demem o ki, bir hırsızın bile duyguları vardır. Şarabınızdan çok içip ekmeğinizden çok yedim."

"Armağanını alacağım, ey Muhteşem Bilbo!" dedi Kral ciddiyetle. "Ve seni elf-dostu ve kutsanmış ilan ediyorum. Gölgen asla küçülmesin (yoksa hırsızlık fazla kolay olur)! Elveda!"

Ardından elfler ormana döndü ve Bilbo eve doğru uzun yolculuğuna başladı.

Yurduna dönene kadar pek çok zorluk ve serüven yaşadı. Yaban hâlâ yabandı ve orada o günlerde goblinlerden başkaca da bir sürü şey vardı; ama yol göstereni ve koruyanı vardı –büyücü yanındaydı, yolun büyük bölümünde Beorn da onlarla birlikteydi– ve bir daha hiç büyük bir tehlikeye düşmedi. Her neyse, kışın ortası geldiğinde Gandalf ile Bilbo ormanın iki yanından da geçip Beorn'un evinin kapılarına varmıştı; bir süre ikisi de orada kaldılar. Yıldönümü mevsimi orada ılık ve neşeliydi ve insanlar Beorn'un çağrısı üzerine uzaklardan şölene geliyordu. Dumanlı Dağlar'ın goblinlerinin artık sayıları azalmıştı, dehşet içindeydiler ve bulabildikleri en derin deliklere saklanıyorlardı; warglar ise ormanlardan kaybolmuştu; bu sayede insanlar korkusuzca yolculuk ede-

biliyordu. Beorn daha sonraları o yörede büyük bir şef olacak ve dağlar ile orman arasındaki geniş araziye hükmedecekti ve denildiğine göre, soyundan erkekler pek çok kuşak boyunca ayı suretine bürünme yetisine sahipmiş, bazıları gaddar ve kötü adamlar olsalar da çoğu, boy pos ve güç bakımından ona yaklaşamasalar da yüreklerinde Beorn gibiymişler. Onların devrinde Dumanlı Dağlar'daki son goblinler de avlanmış ve Yaban'ın kıyısına yeni bir barış hakim olmuş.

Bilbo ile Gandalf nihayet Beorn'un yanından ayrıldığında mevsim bahardı, üstelik yumuşak havaların ve berrak bir güneşin hüküm sürdüğü bir bahar ve Bilbo duyduğu büyük sıla özlemine rağmen oradan istemeden ayrıldı, zira Beorn'un bahçelerindeki çiçekler ilkyazda yaz ortasında olduğundan daha az muhteşem değildi.

Nihayet uzun yoldan gelip önceki sefer goblinler tarafından yakalandıkları yere geldiler. Ama o yüksek noktaya sabahleyin varmışlardı ve arkalarına baktıklarında, enginlere uzanan toprakların üzerinde ak bir güneşin parladığını gördüler. Arkalarında uzakları mavi, daha yakın kısımları ise mevsimin bahar olmasına rağmen koyu yeşil görünen Kuyutorman yatıyordu. Daha da uzakta, göz eriminin hemen ucunda, Yalnız Dağ vardı. En yüksek doruğunda hâlâ erimemiş olan karlar soluk bir ışıltı saçıyordu.

"İşte ateşin ardından kar gelir ve ejderhaların bile sonu vardır!" dedi Bilbo serüvenine sırtını döndükten sonra. Took tarafı fena halde yorulmaktaydı ve Baggins günbegün güçleniyordu. "Artık tek istediğim kendi koltuğumda olmak!" dedi.

19

SON SAFHA

İkisi nihayet Ayrıkvadi'nin kenarında, Son (ya da İlk) Sıcak Yuva'nın bulunduğu yere geldiklerinde tarih Mayıs'ın biriydi. Yine vakit akşamdı, midillileri, özellikle de yükü taşıyan hayvan yorgundu ve hepsi dinlenmeye ihtiyaç duyduklarını hissediyordu. Dik patikadan inerken Bilbo elflerin o gittiğinden beri hiç susmamış gibi ağaçlarda şarkı söylemekte olduklarını duydu ve biniciler ormanın aşağı açıklıklarına varır varmaz, öncekini pek andıran bir şarkı tutturdular. Şarkı şuna benziyordu:

Kurudu ejderha,
Ufalandı artık kemikleri;
Zırhı parçalandı,

Hakir oldu görkemi!
Paslansa da kılıç
Ve yok olsa taç ile taht
İnsanların güvendiği kuvvetle
Ve aziz saydığı servetle
Burada hâlâ çimler büyüyor,
Yapraklar yine salınıyor
Ak sular akıyor
Ve elfler yine şarkı söylüyor
Gel! Tra-la-la-lalli!
Geri gel vadiye haydi!

Yıldızlar çok daha parlaktır
Paha biçilmez mücevherlerden
Çok daha beyazdır ay
Hazinelerdeki gümüşten;
Akşam alacasında ocakta yanan ateş
Parlaktır madenden kazılan altından
Ya niye dolaşırsın ki oralarda?
Hey! Tra-la-la-lalli
Geri gel vadiye haydı.

Hey! Nereye gidiyorsun?
Neden böyle geç dönüyorsun?
Nehir akıyor ve

Yanıyor tüm yıldızlar!
Hey! Nereye bu ağır yükle
Böyle kederli ve üzgün yürekle?
Burada kucak açar elf oğlu ile elf kızı
Şimdi yoldan gelen bitkinlere
Tra-la-la-lalli diye
Geri gel vadiye,
Tra-la-la-lalli
Fa-la-la-lalli
Fa-la!

Bunun ardından vadinin elfleri dışarı çıkıp onları selamladılar ve suyun üzerinden geçirip Elrond'un evine götürdüler. Onları orada sıcak bir karşılama ve serüvenlerinin öykülerini dinlemeye hevesli pek çok kulak bekliyordu. Konuşan Gandalf oldu, zira Bilbo suskunlaşmış ve uyuklamaya başlamıştı. Öykünün büyük bölümünü içinde yer aldığından biliyordu ve önemli bir kısmını eve dönüş yolculuğunda veya Beorn'un evinde büyücüye anlatmıştı, ama ara öykünün henüz bilmediği bir bölümü geldiğinde tek gözünü açıp kulak veriyordu.

Bu sayede Gandalf'ın nereye gittiğini de öğrendi, çünkü büyücünün Elrond'a söylediklerine kulak misafiri olmuştu. Anlaşılan Gandalf irfan ve iyi büyü üstatları olan ak büyücülerin büyük bir toplantısına katılmış ve

beraberce Ölümbüyücüsü'nü Kuyutorman'ın güneyindeki karanlık kalesinden nihayet sürmüşlerdi.

"Artık ormanın biraz daha sıhhatli bir yer olması uzun sürmez. Umarım Kuzey o dehşetten uzun yıllar boyunca azat olacak. Yine de keşke dünyadan sürülmesi mümkün olsaydı!"

"Bu gerçekten de iyi olurdu," dedi Elrond, "ama bunun dünyanın bu çağında ya da onu izleyen çağların çoğunda da olacağını sanmam."

Yolculuklarının öyküsü anlatıldıktan sonra, başka öyküler, daha başka öyküler, eski zamanlara dair öyküler, yeni şeylere dair öyküler, hiçbir zamana ait olmayan öyküler anlatıldı, ta ki Bilbo'nun başı göğsüne düşene ve köşede rahatça horlamaya başlayana dek.

Uyandığında kendisini beyaz bir yatakta buldu, açık bir pencereden ışıyan ay görünüyordu. Pencerenin altında çok sayıda elf, derenin kenarında yüksek ve berrak seslerle şarkı söylemekteydi.

Şarkı söyleyin tüm sevinenler, şarkı söyleyin şimdi hep birlikte!
Yel ağaç tepesinde, yel fundada;
Tomurcuklanmış yıldızlar, çiçeğe durmuş ay,
Ve Gece'nin kulesindeki pencereler alabildiğine parlak.

Dans edin tüm sevinenler, dans edin şimdi hep birlikte!

Yumuşaktır çimen, tüy gibi olsun sizin de ayaklarınız!

Nehir gümüştür ve fanidir gölgeler;

Şendir Mayıs mevsimi ve şendir görüşmemiz.

Şarkı söyleriz şimdi usulca, örelim ona düşler!

Saralım onu uykuya ve bırakalım orada!

Gezgin uykuda! Yumuşak olsun yastığı!

Ninni! Ninni! Kızılağaçla söğüt!

İç geçirme artık Çam, saat sabaha dönene dek!

Düş yerinden ay! Karanlık olsun ülke!

Şş! Şş! Meşe, dişbudak ve akasya!

Sussun bütün sular, sabah olana dek!

"Eh, şen ahali!" dedi Bilbo pencereden bakarak. "Aya göre saat kaç? Ninniniz sarhoş bir goblini bile uyandırır! Yine de teşekkür ederim."

Senin horultuların da taştan bir ejderhayı uyandırır –yine de biz sana teşekkür ederiz," diye cevap verdiler gülerek. "Şafak yaklaşıyor, sen de gecenin başından beri uyuyorsun. Belki yarın yorgunluğun geçer."

"Elrond'un evinde az bir uyku çok derde devadır," dedi, "ama ben alabildiğim tüm devayı alacağım. İkinci kez iyi geceler, latif dostlar!" Bunu söyledikten sonra tekrar yatağa döndü ve sabahın geç saatlerine kadar uyudu.

O evde bitkinliği kısa zamanda silinip gitti ve hem önceleri, hem de sonraları vadinin elfleriyle bol bol şakalaşıp dans etti. Yine de o yer bile artık onu uzun süre yolundan alıkoyamazdı ve sürekli kendi evini düşünüyordu. Bu yüzden bir hafta sonra Elrond'a veda etti ve ona kabul edeceği kadar küçük armağanlar verdikten sonra, Gandalf ile birlikte midillisinin sırtında yola düştü.

Onlar vadiden ayrılırken batı semaları önlerinde kararda ve rüzgarla yağmur gelip onları karşıladı.

"Şendir Mayıs mevsimi!" dedi Bilbo yağmur yüzünü döverken. "Ama sırtımızı efsanelere verdik ve sılaya dönüyoruz. Sanırım bu sayede ilk kez tadını damağımızda hissediyoruz."

"Daha önümüzde uzun bir yol var," dedi Gandalf.

"Ama en son yol," dedi Bilbo.

Yaban'ın sınırının kıyısını oluşturan nehre ve dik kıyının altındaki, belki de hatırlayacağınız sığlığa geldiler. Hem yaklaşan yaz yüzünden eriyen sular, hem de gün boyu süren yağmur suları yükseltmişti, ama nehri biraz

zorlanarak geçip akşam çökerken yolculuklarının son safhasına başladılar.

Yolculuk kafilenin daha küçük ve daha sessiz olması ve trollerin yokluğu dışında bu seferki yolculuğun öncekinden bir farkı yoktu. Yolun her bir noktasında Bilbo bir yıl –ona daha çok on yıl gibi geliyordu– önce olanları ve söylenenleri hatırlıyordu, bu yüzden midillinin suya düştüğü ve Tom, Bert ve Bill ile iğrenç maceralarını yaşamak üzere yoldan saptıkları yeri kolayca tanıdı.

Yolun az ötesinde gömdükleri yerde hâlâ gizli ve el değmemiş halde duran, trollerin altınını buldular. "Bana ömrümce yetecek kadar altınım var," dedi Bilbo onu kazıp çıkardıklarında. "Onu sen alsan daha iyi olur. Onu kullanmanın daha iyi bir yolunu bulabileceğini tahmin ediyorum."

"Sahiden de bulabilirim!" dedi büyücü. "Ama eşit paylaşacağız! İhtiyaçların beklediğinden fazla olabilir."

Böylece altınları torbalara koyup, bundan hiç de memnun olmayan midillilerin sırtına attılar. Bundan sonra çoğu zaman yürüdüklerinden tempoları düştü. Ama arazi yeşildi ve hobbitin üzerinde keyifle yürüdüğü pek çok çimen vardı. Yüzünü kırmızı bir mendille sildi –yo! Kendi mendillerinden tek bir tanesi bile sağlam kalmamıştı, bunu Elrond'dan ödünç almıştı– zira artık Haziran yazı getirmişti ve hava bir kez daha açık ve sıcaktı.

Her şeyin, hattâ bu hikayenin bile bir sonu olduğu gibi, bir gün Bilbo'nun doğup büyüdüğü, toprağın ve ağaçların şeklinin elleri ve ayakları kadar tanıdık olduğu diyarı gördüler. Bir yükseltiye çıktığında uzaktan kendi Tepesini gördü ve aniden durup şöyle dedi:

Yollar uzar gider,
Kayanın üzerinden, ağacın dibinden,
Güneşin hiç vurmadığı mağaralardan
Denizi hiç bulmayan çaylardan;
Kışın ektiği karların üzerinden
Ve şen Haziran çiçeklerinin içinden
Çimenlerin ve taşların üzerinden,
Ve ayın şavkıdığı dağların içinden.

Yollar uzar gider,
Bulutum altından ve altından yıldızın,
Yine de gezmeye giden ayaklar
Döner sonunda sılaya uzaklardan.
Ateşle kılıcı gören gözler
Ve taş odalardaki dehşeti
Nihayet görür yeşil çayırları
Ve nicedir bildiği ağaçlarla tepeleri.

Gandalf ona baktı. "Canım Bilbo!" dedi. "Sende bir

haller var! Eski hobbit değilsin."

Böylece köprünün üzerinden ve nehrin yanındaki değirmenin yanından geçip, Bilbo'nun kapısının önüne geldiler.

"Vay başıma gelen! Neler oluyor?" diye haykırdı. Büyük hengame ve saygın ya da saygın olmayan türlü türlü kimseler kapının oraya toplanmıştı ve pek çoğu girip çıkıyordu –Bilbo'nun tepesi atarak fark ettiği üzere, ayaklarını paspasa bile silmeden.

Bilbo şaşırdıysa, onlar daha da şaşırmıştı. Bilbo bir açık arttırmanın ortasında dönmüştü! Kapıya asılmış siyah ve kırmızı renkli büyük duyuru, 22 Haziran tarihinde, Messrs Grubb, Grubb ve Burrowes'ın Çıkın Çıkmazı, Tepealtı, Hobbitköy adresinde ikamet etmiş olan merhum Bilbo Baggins Beyefendi'nin eşyalarını açık artırma marifetiyle satacağını duyuruyordu. Satış saat tam onda başlayacaktı. Vakit artık öğle yemeğine yaklaşmış ve eşyaların çoğu hiç yokla çok ucuz fiyatlara satılmıştı (böyle açık artırmalarda bu pek de alışılmamış bir şey değildi). Bilbo'nun kuzenleri Torbaköylü Bagginsler aslında kendi mobilyalarının sığıp sığmayacağını görmek üzere odaları ölçmekteydiler. Uzun sözü kısası Bilbo "Ölü Varsayılmıştı" ve bu varsayımın yanlış olduğunu öğrendiği için üzüldüğünü söyleyen herkes bu duygusunda samimi değildi.

Bay Bilbo Baggins'in dönüşü hem Tepe'nin altında, hem de Tepe'nin ve Nehir'in öteki kıyısında büyük bir karışıklık yarattı, kolay kolay da unutulmadı. Aslı istenirse, hukuki sıkıntılar yıllarca sürdü. Bay Baggins'in diri olduğunun kabul edilmesi bile epey uzun zaman aldı. Satışta malları çok ucuza kapatan kişilerin ikna edilmesi epey zor oldu, sonunda zaman kazanmak için kendi mobilyalarının büyük bir bölümünü tekrar satın almak zorunda kaldı. Gümüş kaşıklarının çoğu esrarengiz bir biçimde kaybolmuş ve bir daha bulunamamıştı. Şahsen Bilbo Torbaköylü Bagginslerden şüpheleniyordu. Onların tarafı geriye dönen Baggins'in asla hakiki kişi olduğunu kabul etmediler ve Bilbo'yla bir daha araları düzelmedi. Onun şirin hobbit kovuğunda oturmayı o kadar çok istemişlerdi ki.

Doğrusunu isterseniz Bilbo kaşıklarından çok fazlasını kaybettiğini gördü –itibarını. O günden sonra hep elf dostu olarak kaldığı ve cücelerden, büyücülerden ve o yöreden geçen tüm halklardan saygı gördüğü doğrudur, ama artık pek saygın biri değildi. Aslında mahallenin tüm hobbitleri tarafından 'acayip' bulunuyordu –Took tarafından yeğenleri dışında, ama onların Bilbo'yla dost olması bile büyükleri tarafından teşvik edilmiyordu.

Üzülerek söylüyorum ki, bunun Bilbo için bir sakıncası yoktu. Halinden hayli memnundu ve kendi ocağın-

da kaynayan çaydanlığın sesi, Beklenmedik Parti'den önceki sessiz günlerde olduğundan bile ahenkliydi. Kılıcını şömine rafının üzerine astı. Zırh yeleğini salondaki bir askıya astı (bir Müze'ye ödünç verene dek). Altınlarıyla gümüşlerinin çoğunu hem yararlı hem de gösterişli armağanlara harcadı –bu da yeğenlerinin ona olan sevgisini bir ölçüde açıklayan bir şeydir. Büyülü yüzüğünü büyük bir sır olarak sakladı, ama çoğunlukla istemediği ziyaretçilerden sakınmak için kullandı.

Şiir yazmayı ve elfleri ziyaret etmeyi alışkanlık haline getirdi; ve pek çok kişi başını iki yana sallayıp alnına vursa ve "Zavallı Baggins!" dese ve öykülerinin çok azına inanan bile pek bulunmasa da, ömrünün sonuna kadar çok mutlu yaşadı, ömrü de olağanüstü derecede uzun oldu.

Birkaç yıl sonra bir güz akşamı Bilbo çalışma odasında oturmuş, anılarını yazıyordu ki –bunlara "Oradaydık ve Şimdi Buradayız, bir Hobbit'in Tatili adını vermeyi düşünüyordu- kapı çalındı. Gelen Gandalf ile bir cüceydi; cüce ise Balin'di.

"İçeri gelin! İçeri gelin!" dedi Bilbo ve çok geçmeden ateşin yanındaki iskemlelere yerleştiler. Balin Bay Baggins'in yeleğinin daha geniş (ve düğmelerinin hakiki altın) olduğunu fark ettiyse, Bilbo da Balin'in sakalının beş

on santim daha uzun, mücevherli kuşağının ise son derece görkemli olduğunu fark etmişti.

Elbette birlikte geçirdikleri zamandan bahsetmeye başladılar ve Bilbo Dağ civarında işlerin nasıl gittiğini sordu. Görünüşe bakılırsa çok iyi gidiyordu. Bard Dale kasabasını yeniden inşa etmiş ve Göl'den, güneyden ve batıdan insanlar yanına toplanmıştı. Vadinin tamamı bir kez daha ekilip biçilmiş ve varsıllaşmıştı, bozkır ise artık baharda kuşlar ve çiçekler, sonbaharda ise meyveler ve şölenlerle doluyordu. Göl kasabası da yeniden kurulmuştu ve her zamankinden gönençliydi. Akan Nehir'den büyük bir zenginlik taşınıyordu ve o yörelerdeki cüceler, elfler ve insanlar arasında dostluk vardı.

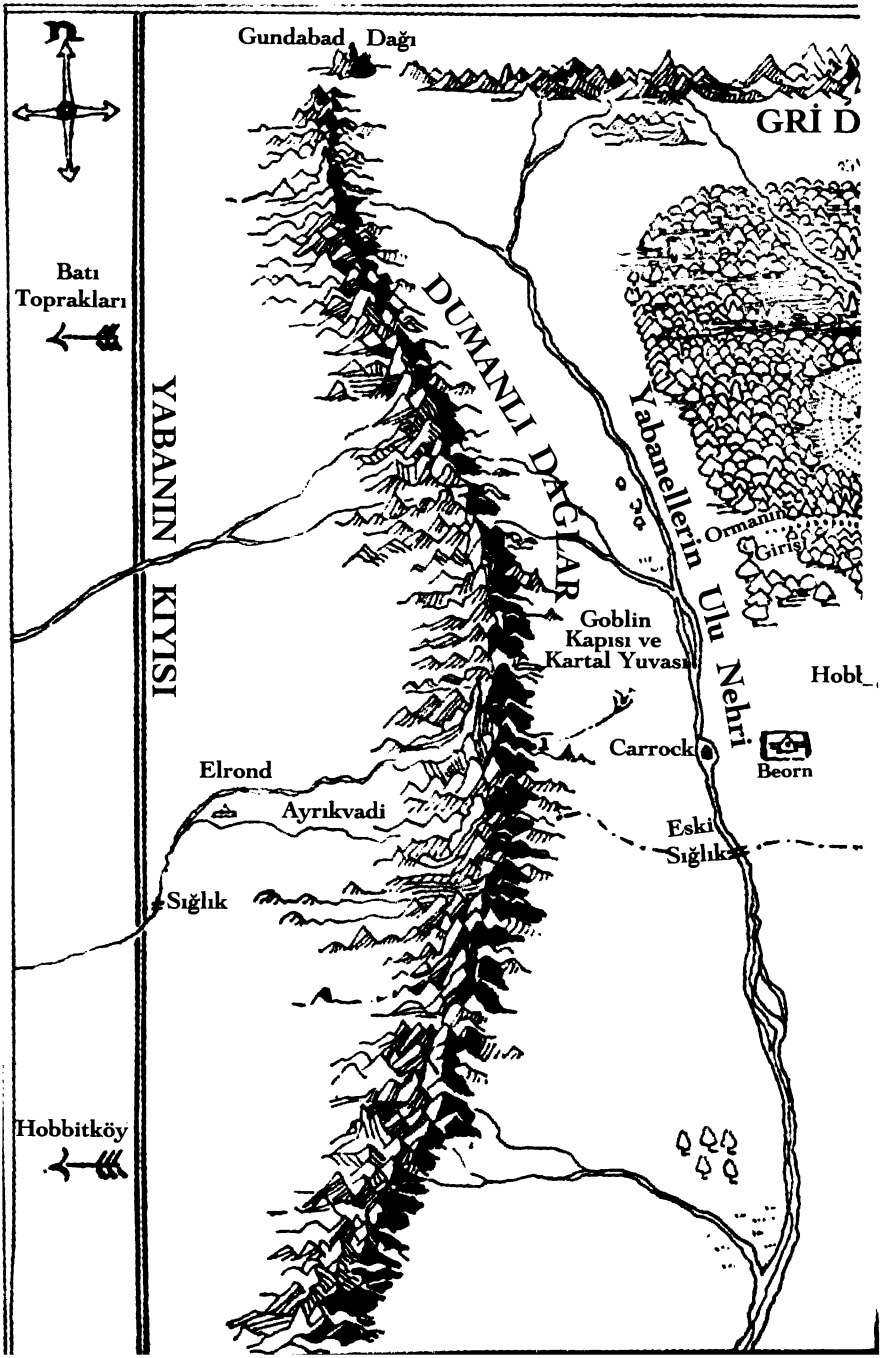
Eski Efendi kötü bir sonla karşılaşmıştı. Bard ona Göl halkına yardım etmesi için çok miktarda altın vermişti, ama bu gibi hastalıklara kolay yakalanan cinsten biri olduğundan ejderha sayrılığına kapılmış, altının büyük bölümünü almış ve yoldaşları tarafından terk edilerek bozkırda açlıktan ölmüştü.

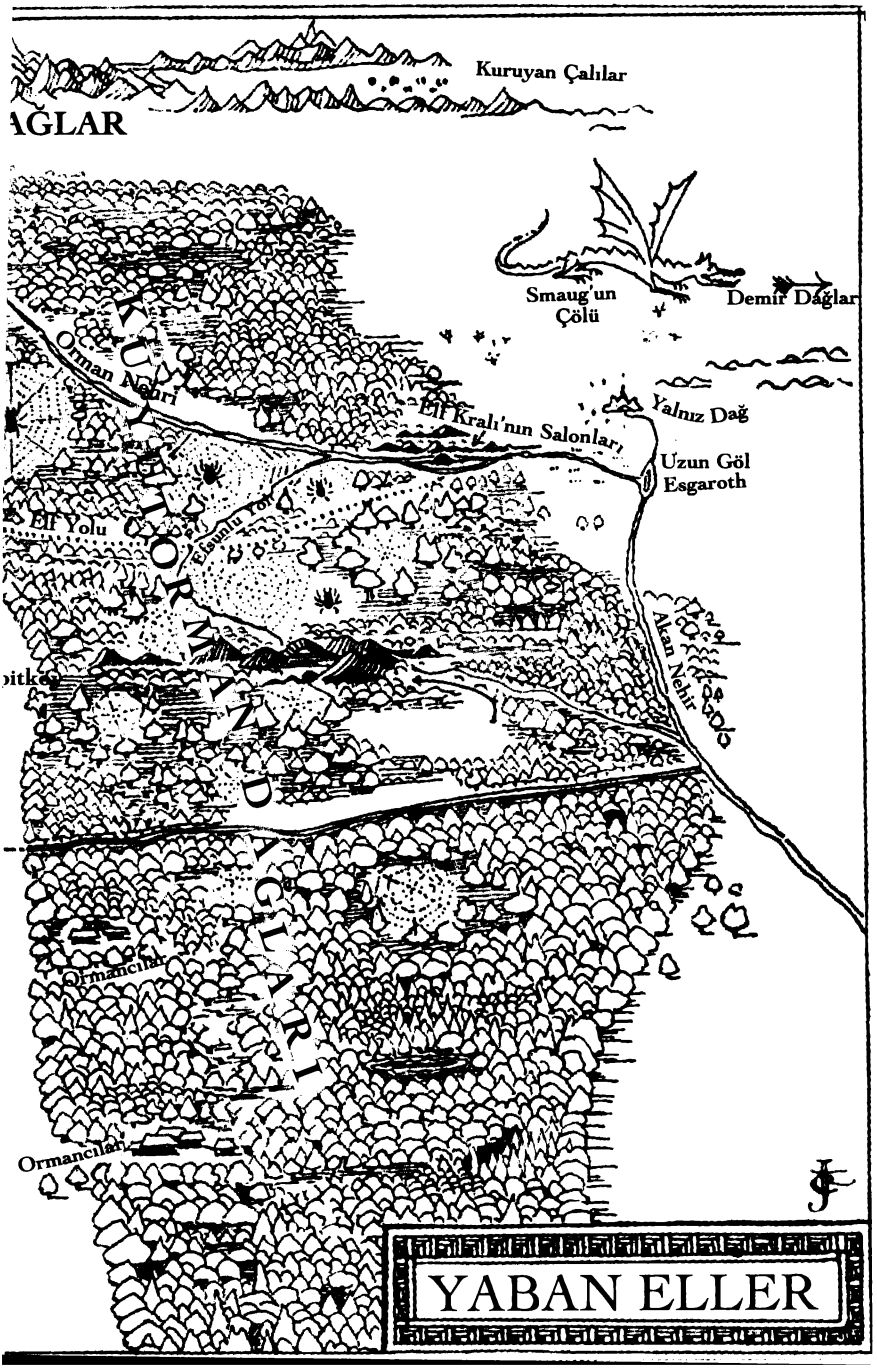
"Yeni Efendi daha bilge biri," dedi Balin, "ve hali hazırdaki refah büyük ölçüde ona atfedildiğinden, çok da sevilen biri. Onun devrinde nehirlerden altın aktığını söyleyen şarkılar yazıyorlar."

"O halde eski şarkılardaki kehanetler bir anlamda doğru çıktı!" dedi Bilbo.

"Elbette!" dedi Gandalf. "Neden doğru çıkmayacaklardı ki? Sırf gerçekleşmelerinde payın oldu diye kehanetlere inanmazlık etmeyeceksin herhalde. Bütün serüvenlerin ve kaçışlarının sırf şansla ve sadece senin iyiliğin için düzenlendiğini sanmıyorsun, öyle değil mi? Sen çok iyi bir kişisin, Bay Baggins, seni de çok seviyorum; ama ne de olsa sen uçsuz bucaksız dünyada küçük bir adamdan ibaretsin!"

"Buna şükürler olsun!" dedi Bilbo gülerek ve tütün kavanozunu ona uzattı.

Gundabad Dağı
GRİ D
Batı Toprakları
DUMANLI DAĞLAR
Yabanellerin Ulu Nehri
Ormanın Girişi
YABANIN KIYISI
Goblin Kapısı ve Kartal Yuvası
Hobb
Carrock
Beorn
Elrond
Ayrıkvadi
Eski Sığlık
Sığlık
Hobbitköy

Kuruyan Çalılar
AĞLAR
Smaug'un Çölü
Demir Dağlar
Orman Nehri
Elf Kralı'nın Salonları
Yalnız Dağ
Uzun Göl
Esgaroth
Elf Yolu
Eşsunlu Yol
Akan Nehir
MIRKWOOD DAĞLARI
Ormancılar
Ormancılar
YABAN ELLER